Agatha Christie

MIRUSIOJO KVAILYSTĖ

Agata Kristi

Mirusiojo kvailystė

LEIDYKLA

UDK 820-3
CH 525

Agatha Christie

Dead Man's Folly

First published in Great Britain by
Collins 1956

Iš anglų kalbos vertė Jonas Sipulis

ISSN 1822-7376 ; 49
ISBN 978-609-95090-8-2

Pegei ir Hamfrėjui Trevelain

Pirmas skyrius

I

Į telefono skambutį atsiliepė mis Lemon, stropi Puaro sekretorė. Atidėjusi į šalį savo bloknotą, ji pakėlė ragelį ir pasakė monotonišku balsu:

– Trafelgaras 8137.

Erkiulis Puaro atsilošė savo stačiame krėsle ir užmerkė akis. Jo pirštai minkštai barbeno per stalo kraštą. Savo galvoje jis toliau kūrė įmantrias diktuojamo laiško eilutes.

Ranka uždengusi ragelį, mis Lemon tyliu balsu paklausė:

– Ar jūs atsiliepsite į asmeninį skambutį iš Neiskombo, Devono grafystės?

Puaro suraukė antakius. Šis vietovės pavadinimas jam nieko nesakė.

– Koks skambinančio vardas? – atsargiai paklausė jis.

Mis Lemon kalbėjo į ragelį.

– Oro antskrydis?* – susimąsčiusi paklausė ji. – Ak, taip – pakartokite prašau dar kartą pavardę.

Ji vėl pasisuko į Erkiulį Puaro.

– Misis Ariadnė Oliver.

Erkiulio Puaro antakiai pakilo. Mintyse jis kažką prisiminė: sutaršyti plaukai... erelio profilis...

Jis pakilo ir pakeitė prie telefono mis Lemon.

– Erkiulis Puaro klauso, – pompastiškai paskelbė jis.

– Ar tai kalba asmeniškai Erkiulis Puaro? – paklausė įtarus telefono operatorės balsas.

Puaro patikino, kad tai buvo būtent tas atvejis.

– Jungiu jus su misteriu Puaro, – pranešė balsas.

Operatorės plonas spigus balsas buvo pakeistas galingu griaudėjančiu kontralto, privertusio Puaro greitai atitraukti ragelį per porą colių nuo savo ausies.

– Misteri Puaro, ar tai tikrai jūs? – paklausė misis Oliver.

– Kuo tikriausiai, madam.

– Aš esu misis Oliver. Nežinau, ar jūs mane atsimenate...

– Žinoma, aš jus atsimenu, madam. Kas galėtų jus pamiršti?

– Na, kartais žmonės pamiršta, – pasakė misis Oliver. – Ir gana dažnai, iš tikrųjų. Nemanau, kad būčiau labai išskirtinė asmenybė. Ar galbūt dėl to, kad nuolatos keičiu savo šukuoseną. Bet visuomet gaunasi nei šis, nei tas. Tikiuosi, kad nelabai sutrukdžiau, kai jūs esate toks užsiėmęs?

* *ang.* oro antskrydis (air-raid) ir vardas Ariadnė panašiai tariasi

– Ne, jūs visiškai manęs netrukdote.

– Dieve mano! Aš tikrai nenoriu jums įvaryti šoko. Bet, tiesą sakant, man jūsų reikia.

– Reikia manęs?

– Taip, ir kuo greičiau. Galite atskristi lėktuvu?

– Aš neskrisiu lėktuvu. Man nuo jų bloga.

– Man taip pat. Bet kuriuo atveju, aš iš tiesų nemanau, kad tai būtų greičiau už traukinį, nes artimiausias oro uostas, regis, yra prie Ekseterio, kuris yra gana toli. Taigi važiuokite traukiniu. Dvyliktą iš Padingtono į Neiskombą. Jūs nesunkiai galite suspėti. Turite keturiasdešimt penkias minutes, jei mano laikrodis nemeluoja – nors paprastai to nebūna.

– Bet kas atsitiko, madam? Ką visa tai reiškia?

– Neishauso dvaras Neiskombe. Mašina arba taksi pasitiks jus Neiskombo stotyje.

– Bet kam jums manęs prireikė? Ką visa tai reiškia? – primygtinai paklausė Puaro.

– Telefonai įrengti tokiose netinkamose vietose, – pasakė misis Oliver. – Šis yra salėje... pro šalį eina žmonės ir kalba... Aš blogai girdžiu. Bet aš jūsų laukiu. Visi *taip* apsidžiaugs. Iki pasimatymo.

Pasigirdo aštrus garsas, ragelį padėjus į vietą. Dabar buvo girdėti tik švelnus zvimbimas.

Su sutrikusia veido išraiška Puaro padėjo ragelį ir kažką sumurmėjo panosėje. Mis Lemon ramiai sėdėjo su pieštuku rankoje ir nerodė jokio susidomėjimo. Ji prislopusiu balsu pakartojo paskutinę diktuotą frazę prieš pertraukiant rašymą.

– ... drįstu tvirtinti, mano brangus sere, kad pastaroji hipotezė, kurią jūs pateikėte...

Puaro atmetė visas hipotezes.

– Tai buvo misis Oliver, – pasakė jis. – Ariadnė Oliver, detektyvinių romanų rašytoja. Galbūt jūs skaitėte... – bet jis nutilo, prisiminęs, kad misis Lemon skaitė tik nuotaikingas knygas ir smerkė tokias lengvabūdiškas pramogas, kaip detektyvinių romanų skaitymas. – Ji nori, kad aš šiandien atvykčiau pas ją į Devonšyrą, tuojau pat, po... – jis pažvelgė į laikrodį, – trisdešimt penkių minučių.

Misis Lemon nepritariamai kilstelėjo antakius.

– Koks skubotumas, – nusistebėjo ji. – Kas atsitiko?

– Galite to neklausti. Ji man nepasakė.

– Dar keisčiau. Kodėl nepasakė?

– Nes, – mąsliai pratarė Puaro, – ji bijojo, kad jos kas nenugirstų. Taip, ji tai aiškiai leido suprasti.

– Na, iš tikrųjų, – pasakė mis Lemon, pasišiaušusi savo darbdavio gynybai. – Ką tie žmonės sau galvoja! Juokinga! Tikisi, jog jūs iškart lėksite medžioti kažkokios laukinės anties! Toks gerbiamas vyras kaip jūs! Aš visuomet pastebiu, kad visi tie menininkai ir rašytojai yra truputį nesubalansuoti – neturi saiko jausmo. Gal man telefonu padiktuoti telegramą: *Apgailestauju, bet negaliu išvykti iš Londono*?

Jos ranka jau siekė telefono. Puaro balsas ją sustabdė.

– *Du tout!** – pasakė jis. – Priešingai, būkite maloni – nedelsiant iškvieskite taksi. – Ir garsiau pridūrė: – Georgai! Keletas būtinų tualeto dalykų yra mano mažame sakvojaže. Ir paskubėkite, labai paskubėkite.

* *pranc.* visai ne

Aš turiu suspėti į traukinį.

II

Traukinys, visu greičiu nuvažiavęs daugiau nei šimtą aštuoniasdešimt mylių iš savo dviejų šimtų dvidešimt mylių kelionės, paskutiniąsias trisdešimt pūškavo švelniai, tarsi atsiprašinėdamas, kol įvažiavo į Neiskombo stotį. Išlipo tik vienas žmogus – Erkiulis Puaro. Jis atsargiai įveikė tarpą tarp vagono laiptelio bei platformos ir apsidairė aplink. Tolimajame traukinio gale bagažo skyriuje sukinėjosi durininkas. Puaro pakėlė savo sakvojažą ir platforma nupėdino link išėjimo. Jis padavė bilietą ir išėjo pro bilietų kasą.

Lauke stovėjo didžiulis dengtas „Hamber" automobilis. Prie Puaro priėjo uniformuotas vairuotojas.

– Misteris Erkiulis Puaro? – pagarbiai paklausė jis.

Jis paėmė Puaro lagaminą ir atidarė mašinos dureles. Jie išvažiavo iš stoties, tiltu pervažiavę geležinkelio bėgius, ir pasuko kaimo keliuku, kuris vingiavo tarp aukštų užtvarų iš abiejų pusių. Galiausiai dešinėje šlaitas nusileido ir atsivėrė nuostabus upės vaizdas su miglotomis toli dangaus žydrynėje skendinčiomis kalvomis. Vairuotojas privažiavo prie užtvaros ir sustojo.

– Upė Helmas, sere, – pasakė jis. – Tolumoje matyti Dartmuras.

Buvo aišku, kad reikėjo išreikšti susižavėjimą. Puaro sukėlė atitinkamą šurmulį, keletą kartų sumurmėjęs

nuostabu! Iš tikrųjų gamta jo širdyje neužėmė daug vietos. Gerai sutvarkytas bei prižiūrėtas daržas turėjo kur kas daugiau galimybių sukelti susižavėjimo murmesį Puaro lūpose. Pro mašiną praėjo dvi merginos, iš lėto kildamos įkalne. Ant nugarų jos nešėsi sunkias kuprines, dėvėjo šortus ir galvas buvo apsirišusios ryškiomis skarelėmis.

– Šalia mūsų yra jaunimo viešbutis, sere, – paaiškino vairuotojas, kuris save aiškiai laikė Puaro gidu Devone. – *Hudauno Parkas*. Anksčiau priklausė misteriui Fletčeriui. Jaunimo viešbučių asociacija jį nupirko ir vasaros metu jis visuomet perpildytas. Priima nakvoti daugiau nei šimtą lankytojų. Ir neleidžia pasilikti ilgiau nei pora naktų – tuomet turi išvykti. Abiejų lyčių, daugiausia užsieniečiai.

Puaro išsiblaškęs linksėjo. Jis jau ne kartą pagalvojo apie tai, kad, žiūrint iš nugaros, šortai atrodo per daug maži ant moteriškų kūnų. Jis skausmingai užsimerkė. Kodėl, kodėl jaunos moterys turi šitaip rengtis? Tos skaisčiai raudonos šlaunys atrodė ypač nepatraukliai!

– Kuprinės, atrodo, sunkiai prikrautos, – sumurmėjo jis.

– Taip, sere, ir čia geras gabalas kelio nuo stoties ar autobuso sustojimo. Pora mylių iki Hudauno Parko. – Jis kiek dvejojo. – Jei jūs neprieštaraujate, sere, mes galėtume jas pametėti?

– Žinoma, būtinai, – mielai pritarė Puaro. Jis sėdėjo prašmatniame ir beveik tuščiame automobilyje, o prieš jo akis buvo dvi suplušusios ir suprakaitavusios jaunos moterys, slegiamos sunkių kuprinių ir neturinčios nė menkiausio supratimo, kaip reikia rengtis, norint

patraukliai atrodyti priešingai lyčiai. Vairuotojas paleido variklį ir privažiavęs iš lėto sustojo prie dviejų merginų. Jų paraudę bei prakaituoti veidai viltingai nušvito.

Puaro atidarė dureles ir merginos įlipo.

– Kaip malonu iš jūsų pusės, – pasakė viena iš jų, šviesiaplaukė mergina su užsienietišku akcentu. – Kelias yra ilgesnis, nei aš maniau.

Kita mergina su įdegusiu ir giliai paraudusiu veidu, su bronzinėmis kaštoninėmis garbanomis, kyšančiomis iš po skarelės, paprasčiausiai kelis kartus palinksėjo galvą, nusišypsojo ir sumurmėjo *Grazie**. Šviesiaplaukė toliau linksmai tauškėjo.

– Į Angliją atvykau dviem savaitėms atostogų. Atvažiavau iš Olandijos. Man labai patinka Anglija. Esu buvus Statfordo Eivone, Šekspyro teatre ir Vorviko pilyje. Dar buvau Klovelyje, dabar lankiausi Ekseterio katedroje ir Torkyje – labai patiko – dabar čia apžiūrėsiu įžymias nuostabias vietas, o rytoj persikelsiu per upę ir keliausiu į Plimutą, iš kurio uosto buvo atrastas Naujasis Pasaulis.

– O jūs, sinjorina? – Puaro pasisuko į kitą merginą. Bet ji tik nusišypsojo ir supurtė savo garbanas.

– Ji prastai kalba angliškai, – maloniai paaiškino mergina iš Olandijos. – Mes abi šiek tiek kalbam prancūziškai – taip mes bendravome traukinyje. Ji atvyko iš Milano apylinkių ir Anglijoje turi giminaitę, kuri ištekėjo už džentelmeno, turinčio bakalėjos parduotuvę. Ji vakar su drauge atvyko į Ekseterį,

---

* *ital.* ačiū

kur draugė suvalgė sugedusių pyragėlių su veršienos kumpiu iš parduotuvės Ekseteryje ir ten pasiliko, blogai pasijutusi. Pyragėliai su veršienos kumpiu tokiu karštu oru nėra gerai.

Toje vietoje kelias šakojosi ir vairuotojas sulėtino greitį. Merginos išlipo, išreiškė padėką dviem kalbom ir tęsė kelionę kairiuoju keliu. Vairuotojas akimirkai pamiršo savo olimpinę ramybę ir jausmingai pasakė:

– Čia ne tik veršienos kumpis – su mėsos ir daržovių pyragėliais taip pat reikia būti atsargiam. Atostogų metu į įdarus jie gali pridėti ko tik nori!

Jis užvedė variklį ir pasuko dešiniuoju keliu, kuris netrukus pasinėrė į tankų mišką. Tuomet išreiškė baigiamąjį nuosprendį Hudauno Parko merginoms:

– Kai kurios tokios gražios jaunos merginos, tos, iš viešbučio, – pasakė jis, – bet jos sunkiai supranta apie žemės valdų ribas. Tiesiog pritrenkia su savo ribų laikymųsi. Neatrodo, jog suprastų, kad džentelmenų žemė čia yra *privati*. Visuomet eina per mūsų mišką ir dedasi nesuprantančios, ką joms sakai. – Jis niūriai papurtė galvą.

Jie nusileido žemyn nuo miškingos stačios kalvos, įvažiavo pro masyvius geležinius vartus, už kurių alėja juos atvedė prie didelio Georgo laikų balto namo, nuo kurio apačioje buvo matyti upė.

Vairuotojui atidarius automobilio dureles, ant laiptų pasirodė aukštas tamsiaplaukis liokajus.

– Misteris Erkiulis Puaro? – paklausė pastarasis.

– Taip.

– Misis Oliver jūsų laukia, sere. Jūs rasite ją apačioje, baterijoje. Leiskite jus palydėti.

Puaro buvo nukreiptas vingiuotu tarp medžių einančiu keliu, nuo kurio kartkartėmis atsiverdavo apačioje esančios upės vaizdas. Kelias palaipsniui leidosi žemyn, kol galiausiai atvedė į apvalią proskyną, kurioje stovėjo žema dantyta siena su šaudymo angomis. Ant sienos sėdėjo misis Oliver.

Ji atsistojo, pasitikdama Puaro, ir nuo jos kelių į visas puses nuriedėjo keletas obuolių. Obuoliai atrodė esantys neišvengiama susitikimo su misis Oliver priežastimi.

– Nesuprantu, kodėl aš visuomet ką nors išmetu, – kiek neaiškiai pratarė misis Oliver, nes jos burna vis dar buvo pilna obuolių. – Kaip jūs laikotės, misteri Puaro?

– *Très bien, chère Madame**, – mandagiai atsakė Puaro. – O kaip jūs?

Misis Oliver išvaizda kažkaip pasikeitė nuo to laiko, kai ją paskutinį kartą matė Puaro, o priežastis buvo ta, kad ji, kaip jau minėjo telefonu, padarė dar vieną eksperimentą su savo *coiffure***. Pastarąjį kartą, kai ją matė Puaro, jos šukuosena sudarė išsitaršiusių vėjyje plaukų įspūdį. Šiandien jos plaukai turėjo ryškų mėlyną atspalvį ir buvo sukelti į viršų daugialypėmis mažomis dirbtinėmis garbanomis „markizės" stiliuje. Markizės stilius baigėsi ties jos kaklu; likusios kūno dalies stilius galėjo būti apibūdintas kaip „praktiškas", susidedantis iš grubios kiaušinio trynio spalvos švarko bei sijono ir gana bjauriai atrodančio garstyčios spalvos

---

* *pranc.* labai gerai, gerbiama ponia

** *pranc.* šukuosena

sarafano.

– Žinojau, kad jūs atvyksite, – džiaugsmingai pasakė misis Oliver.

– Jūs negalėjote būti tuo tikra, – rūsčiai atsakė Puaro.

– O, taip, negalėjau.

– Aš vis dar savęs klausiu, *kodėl* aš esu čia.

– Na, aš žinau atsakymą. Smalsumas.

Puaro mirksėdamas žiūrėjo į ją.

– Jūsų garsioji moteriška intuicija, – pasakė jis, – šį kartą gal jūsų per daug nesuklaidino.

– Na, nesijuokite iš mano moteriškos intuicijos. Ar aš ne visuomet iškart nurodydavau žudiką?

Puaro galantiškai tylėjo. Kitu atveju jis būtų atsakęs: „Iš penkto karto – galbūt, ir tai ne visada!"

Tačiau jis tik apsidairė aplink ir tarė:

– Jūs čia turite iš tiesų puikią nuosavybę.

– Ši? Bet ji priklauso ne *man*, misteri Puaro. O jūs pamanėte, jog tai mano? O, ne, ji priklauso tam tikriem žmonėm, Stabsam.

– Kas jie tokie?

– O, nieko ypatingo, iš tikrųjų, – neaiškiai atsakė misis Oliver. – Tiesiog turtingi žmonės. Ne, aš čia esu darbo reikalais.

– A, jūs ieškote vietinių dažų vienam iš jūsų *chefs-d'oeuvre**?

– Ne, ne. Kaip jau sakiau, aš čia turiu darbo. Aš užsiimu žmogžudystės organizavimu.

Puaro spoksojo į ją.

– O, tai netikra žmogžudystė, – raminamai pasakė

* *pranc.* šedevrų

misis Oliver. – Rytoj čia bus didelė šventė, ir bus įdomi naujovė – „žudiko medžioklė“. Aš tai organizuoju. Panašiai kaip lobio ieškojimas, suprantate; tiesiog jie jau tiek kartų ieškojo lobio, jog šįkart pamanė, jog reikia kokios nors naujovės. Taigi jie man pasiūlė labai padorų užmokestį, kad aš čionai atvykčiau ir viską sugalvočiau. Gana smagu iš tikrųjų – šioks toks pasikeitimas, lyginant su įprasta grimavimo rutina.

– Ir kaip visa tai atrodys?

– Na, turi būti auka, žinoma. Ir įkalčiai. Ir įtariamieji. Viskas tradiciškai, žinote – suvedžiotoja, šantažuotojas, jauni įsimylėjėliai, vyresnysis liokajus ir taip toliau. Pusė kronos už dalyvavimą ir jums parodomas pirmas sprendimo raktas ir jūs turite surasti auką, ginklą bei atpasakoti visą kriminalinį siužetą ir įvardinti motyvą. Už tai yra prizai!

– Neįtikėtina! – pasakė Erkiulis Puaro.

– Iš tiesų, – gailiai tarė misis Oliver, – visa tai surengti yra kur kas sunkiau, nei jūs manote. Nes jūs turite leisti realiems žmonėms būti pakankamai sumaniems, o mano romanuose to visai nebūtina.

– Ir jūs mane pakvietėte čionai, kad aš padėčiau visa tai surengti?

– O, *ne*, – atsakė misis Oliver. – Žinoma, ne! Aš jau viską padariau. Viskas paruošta rytdienai. Ne, man jūsų reikia dėl visai kitos priežasties.

– Ir kokia tai priežastis?

Misis Oliver pakėlė rankas prie galvos. Ji jau ketino senu papratimu jausmingai griebtis už plaukų, bet tuo metu ji prisiminė apie savo šukuosenos subtilybes ir pasitenkino ramesne savo jausmų išraiška, ištempda-

ma ausų spenelius.

– Turiu pasakyti, kad elgiuosi labai kvailai, – pasakė ji. – Bet man atrodo, jog čia kažkas yra ne taip.

Antras skyrius

Kurį laiką Puaro tylėdamas spoksojo į ją. Tuomet reikliai paklausė:

– Kažkas *ne taip*? Kas būtent?

– Aš nežinau... Todėl ir noriu, kad *jūs* tai sužinotumėte. Bet aš jaučiu – vis labiau ir labiau – o! – kad mane pergudravo... kad manimi pasinaudojo... Galite iš manęs juoktis, jei norite, bet aš tik pasakysiu, kad jei rytoj čia vietoj vaidinamos įvyktų *tikra* žmogžudystė, tai aš visai tuo nenustebčiau!

Puaro nustebęs pažiūrėjo į ją, bet ji įžūliai atrėmė šį žvilgsnį.

– Labai įdomu, – pasakė Puaro.

– Įtariu, kad jūs mane laikote visiška kvaile, – gindamasi pasakė misis Oliver.

– Niekuomet jūsų tokia nelaikiau, – tarė Puaro.

– Ir aš žinau, ką jūs visuomet kalbate – ar manote – apie intuiciją.

– Žmonės daiktus vadina skirtingais vardais, – pasakė Puaro. – Aš pasiruošęs patikėti, kad jūs kažką

pastebėjote, ar kažką išgirdote, kas neabejotinai jumyse sukėlė susirūpinimą. Aš manau, kad jūs pati galbūt galite nė nežinoti, ką būtent jūs pastebėjote ar išgirdote. Jūs žinote tik *rezultatą*. Jei galiu taip išsireikšti, jūs pati nežinote to, ką jūs žinote. Jei norite, galite tai vadinti intuicija.

– Tai verčia kvailai jaustis, – gailiai pasakė misis Oliver. – Negali aiškiai įvardinti to, kas vyksta.

– Mes tai išsiaiškinsime, – padrąsinamai tarė Puaro. – Jūs sakote pasijutusi esanti – kaip jūs tai pavadinote – pergudrauta? Galbūt galėtumėte kiek plačiau paaiškinti, ką jūs turite galvoje?

– Na, tai gana sudėtinga... Matote, tai yra *mano* žmogžudystė, taip sakant. Aš ją sugalvojau ir suplanavau, ir viskas yra sudėliota į vietas. Na, jei jūs apskritai ką nors žinote apie rašytojus, tai turėtumėte žinoti, jog jie negali pakęsti patarinėjimų. Žmonės sako: „Nuostabu, bet ar nebūtų geriau, jei tas ir tas būtų taip ir taip?“ Arba, „Ar nebūtų geriau, jei auka būtų A, o ne B? Arba žudikas pasirodytų esąs D, o ne E?“ Turiu galvoje, kad visuomet norisi atsakyti: „Tuomet gerai, parašykite tai patys, jei jums taip atrodo geriau!“

Puaro linktelėjo.

– Ir būtent tai ir atsitiko?

– Nevisiškai... Buvo vienas kvailas pasiūlymas, ir tuomet aš užsiplieskiau, ir jie nusileido, bet tik išreiškė pageidavimą dėl vienos nedidelės ir nereikšmingos smulkmenos, ir, kadangi aš pasipriešinau pirmajam pasiūlymui, aš priėmiau tą nežymų pataisymą per daug nesukdama sau galvos.

– Suprantu, – pasakė Puaro. – Taip, tai tam tikras

metodas, kai... pradžioje iškeliama kažkas grubaus ir absurdiško – bet iš tikrųjų tai nėra esminis dalykas. Tikslas iš tikrųjų yra nedidelis smulkus pakeitimas. Jūs tą turite galvoje?

– Būtent taip aš ir manau, – pasakė misis Oliver. – Nors, žinoma, visa tai gali būti tik mano vaizduotė, bet aš taip nemanau – ir bet kuriuo atveju neatrodo, kad apskritai kas nors turėtų kokią nors reikšmę. Bet man kelia susirūpinimą... na, pati *atmosfera.*

– Kas jums pateikė pasiūlymus kažką pakeisti?

– Skirtingi žmonės, – pasakė misis Oliver. – Jei tai būtų tik *vienas* asmuo, aš jausčiau tvirtesnį pagrindą savo prielaidoms. Bet tai nėra tik vienas asmuo – nors aš manau, kad iš tiesų taip ir yra. Turiu galvoje, kad tai yra vienas asmuo, kuris veikia per kitus nieko neįtariančius žmones.

– Ar jūs turite kokių minčių, kas galėtų būti tas asmuo?

Misis Oliver papurtė savo galvą.

– Tai kažkas labai gudrus ir labai atsargus, – pasakė ji. – Tai gali būti bet kas.

– Ką mes turime? – paklausė Puaro. – Dalyvių skaičius juk nėra labai didelis?

– Gerai, – pradėjo misis Oliver. – Yra Georgas Stabsas, kuriam priklauso šis dvaras. Turtingas ir baisiai kvailas asmeniniame gyvenime, bet verslo reikaluose tikras titnagas, aš manau. Tuomet ledi Stabs – Hatė – maždaug dvidešimčia metų už jį jaunesnė, labai graži, bet tyli kaip žuvis – iš tikrųjų aš manau, kad ji silpnaprotė. Ištekėjo dėl jo pinigų, žinoma, ir apie nieką kitą negalvoja, išskyrus drabužius ir brangakmenius.

Dar yra Maiklas Veimenas – jis yra architektas, gana jaunas, gerai atrodantis. Jis serui Georgui projektuoja teniso paviljoną ir remontuoja statinį.

– Statinį? Kas tai – kas nors šventei?

– Ne, tai architektūrinis statinys. Panašus į nedidelę šventyklą, baltas, su kolonomis. Kažką panašaus tikrai esate matęs. Tuomet mis Bruvis, sekretorė ekonomė, kuri tvarko reikalus ir rašo laiškus – labai nuožmi ir dalykiška. Ir dar yra žmonių, besisukinėjančių aplink, kažką padedančių. Jauna vedusi pora, kuri išsinuomojo namelį apačioje prie upės – Alekas Legis ir jo žmona Salė. Ir kapitonas Vobetonas, Mastertonų įgaliotinis. Ir, Mastertonai, žinoma, ir senoji misis Folieit, gyvenanti buvusiame vartininko namelyje. Neishausas iš pradžių priklausė jos vyro giminei. Bet jie išmirė, ar žuvo kare, ir kadangi buvo daug visokių paveldėjimo mokesčių, jai teko parduoti šį dvarą.

Puaro svarstė apie išgirstus personažus, tačiau kol kas jam tai buvo tik vardai. Jis grįžo prie pagrindinio klausimo.

– Kas iškėlė žudiko medžioklės idėją?

– Misis Masterton, aš manau. Ji yra vietinio parlamentaro žmona, labai gera organizatorė. Tai ji įtikino serą Georgą surengti čia šventę. Matote, ši vieta jau daugelį metų stovi primiršta, ir ji pamanė, kad žmonės noriai ateis ir sumokės, kad visa tai pamatytų.

– Viskas atrodo gana natūraliai, – pasakė Puaro.

– Viskas *atrodo* natūraliai, – nenusileido misis Oliver, – bet iš tiesų taip nėra. Sakau jums, misteri Puaro, čia kažkas *ne taip*.

Puaro pažvelgė į misis Oliver, o misis Oliver savo

ruožtu į Puaro.

– Kaip jūs paaiškinote mano reikalingumą čia? Nes jums reikėjo įvardyti kažkokią priežastį? – paklausė Puaro.

– Tai nebuvo sunku, – pasakė misis Oliver. – Jūs turėsite įteikti „žudiko medžioklės“ prizus. Visi baisiai užsidegę. Aš pasakiau jus pažįstanti ir kad galbūt galėčiau jus įtikinti atvykti ir jūsų vardas neabejotinai suteiktų šventei didžiulį patrauklumą – ir taip, žinoma, ir bus, – taktiškai pridūrė misis Oliver.

– Ir pasiūlymas buvo priimtas – be jokių prieštaravimų?

– Aš jums sakiau, visus tai labai sudomino.

Misis Oliver pamanė, jog nebūtina minėti to, kad jaunimo tarpe atsirado vienas kitas paklausęs: „O kas tas Erkiulis Puaro?“

– Visi? Niekas nepasisakė prieš?

Misis Oliver papurtė galvą.

– Labai gaila, – pasakė Erkiulis Puaro.

– Turite galvoje, kad tai mums galėtų padėti?

– Sunku tikėtis, kad būsimasis nusikaltėlis galėtų apsidžiaugti mano atvykimu.

– Spėju, jog manote, kad visa tai tėra mano vaizduotė, – gailiai pasakė misis Oliver. – Turiu pripažinti, kad iki pokalbio su jumis aš nesupratau, kokį menką pagrindą turiu šitaip kalbėti.

– Nusiraminkite, – švelniai tarė Puaro. – Jūs mane sudominote. Nuo ko mes pradėsim?

Misis Oliver pažvelgė į laikrodį.

– Dabar kaip tik laikas arbatai. Mes eisime į rūmus ir jūs galėsite su visais susipažinti.

Ji pasuko kitu keliuku, ne tuo, kuriuo atėjo Puaro. Atrodė, kad jis veda į priešingą pusę.

– Šiuo keliu mes praeisime pro valčių stoginę, – paaiškino misis Oliver.

Jai bekalbant pasirodė stoginė. Tai buvo vaizdingas šiaudais dengtas namelis. Vienu galu jis išsikišo į upę.

– Čia turės būti kūnas, – tarė misis Oliver. – Kūnas „žudiko medžioklei“, turiu galvoje.

– Ir ką ketinama nužudyti?

– O, tai bus mergina keliautoja iš Jugoslavijos, kuri yra pirmoji atominės fizikos mokslininko žmona, – sklandžiai, bet ne visai įtikinamai pasakė misis Oliver.

Puaro mirksėjo.

– Žinoma, viskas atrodo taip, tarsi ją nužudė atominės fizikos mokslininkas – bet iš tiesų viskas nėra taip paprasta.

– Žinoma, ne – jei jau jūs tai sumanėte...

Misis Oliver komplimentą priėmė rankos mostelėjimu.

– Iš tikrųjų, – pasakė ji, – ją nužudė dvarininkas, ir motyvas yra gana originalus – nemanau, kad daug žmonių tai suprastų, nors penktame sprendimo rakte yra labai aiški užuomina.

Puaro nutraukė misis Oliver scenarijaus subtilybių klausymąsi ir uždavė praktinį klausimą:

– Ir kas bus tuo kūnu?

– Skautė, – pasakė misis Oliver. – Salė Legi ketino būti šiame vaidmenyje – bet dabar jie nori jai uždėti šydą ir padaryti iš jos būrėją. Taigi bus mergaitė skautė vardu Marlena Taker. Gana kvailoka, – paaiškino ji. – Tai gana paprasta – tik kaimietiška skarelė ir kuprinė

– ir visa, ką jai reikia padaryti, tai išgirdus ką nors ateinant nukristi ant grindų ir užsidėti ant kaklo virvę. Gana nuobodu vargšui vaikui – lindėti valčių stoginėje iki ją kas suras, bet aš pasirūpinau, kad ji turėtų pluoštą smagių komiksų – ant vieno iš jų sukeverzota nuoroda į žudiką. Taigi viskas turi neblogai gautis.

– Jūsų išradingumas mane pakerėjo! Kaip jūs viską sugalvojote!

– Sugalvoti įvairius dalykus nėra sunku, – tarė misis Oliver. – Bėda tuomet, kai jų prisigalvoji per daug ir viskas tampa pernelyg sudėtinga, taigi reikia kai ką atmesti ir tai yra gana skausminga. Dabar mes pakilsime šiuo keliu.

Jie pakilo stačiu vingiuotu keliuku, kuris toliau vingiavo palei upę, tik didesniame aukštyje. Išnirę ir medžių tankmės jie atsidūrė laukymėje, kurioje puikavosi nedidelis baltas pastatas su kolonomis. Atsitraukęs per keletą žingsnių į ją šnairavo jaunas vyras, dėvintis nutriušusias flanelines kelnes ir rėžiančios akį žalios spalvos marškinius. Jis atsisuko į juodu.

– Misteris Maiklas Veimenas, misteris Erkiulis Puaro, – supažindino misis Oliver.

Jaunuolis pristatymą patvirtino nerūpestingu galvos linktelėjimu.

– Neįtikėtina, – karčiai pasakė jis, – ko tik žmonės neprisigalvoja! Kad ir šitas pastatas. Pastatytas vos prieš kokius metus – iš tiesų gražus, ir architektūra išlaikyta to periodo, kada statytas namas. Bet kodėl *čia*? Tokie dalykai turi būti matomi – užimti deramą vietą – su gražiai sutvarkyta pievele aplink, narcizais ir taip toliau. Bet čia šis mažasis nenaudėlis pasislėpęs kažkur tarp

medžių – nematomas nei iš vienos, nei iš kitos pusės. Netgi tam, kad pamatytum nuo upės, reikia iškirsti kokių dvidešimt medžių.

– Galbūt kitur nebuvo vietos, – pasakė misis Oliver.

Maiklas Veimenas suprunkštė.

– Tiesiai ant žolėto upės kranto priešais namą – puiki natūrali vieta. Bet ne, visi tie magnatai tokie patys – jokio meninio pajautimo. Kažkur pamatęs susižavėjo „statiniu“, kaip jis tai pavadino, ir užsimanė sau tokio pat. Apsidairė, kur jį galėtų pastatyti. Tuomet, kaip aš įsivaizduoju, audra išverčia didžiulį ąžuolą. Susidaro negraži properša. „O, mes sutvarkysime šią vietą, pastatydami čia statinį“, – sako kvailas mulkis. Jie visuomet tokiu būdu mąsto, tie miesto turčiai, kai reikia ką nors sutvarkyti! Įdomu, kodėl jis neįrengė aplink namą lysvių su raudonomis pelargonijomis! Tokiems žmonėms aplamai negalima leisti įsigyti tokių vietų! – įsikarščiavo jis.

„Šis jaunuolis, – pamanė sau Puaro, – tikrai nemėgsta sero Georgo Stabso.“

– Jis pastatytas ant betono, – pasakė Veimenas. – Bet žemiau yra paprasta žemė – ir ji palaipsniui sukrenta. Pastatas jau visas įskilęs – netrukus tai bus pavojinga... Geriau viską nugriauti ir atstatyti viršuje ant kranto šalia namo. Mano toks patarimas, bet užsispyręs senas kvailys nenori apie tai girdėti.

– O kaip su teniso paviljonu? – paklausė misis Oliver.

Jaunuolis dar labiau paniuro.

– Jis nori kažkokios kinų šventyklos, – pasakė jis

dūsaudamas. – Drakono, tik pamanykit! Vien tik todėl, kad ledi Stabs žavisi azijiečių juodadarbių skrybelėmis. Ir kas tuomet yra architektas? Kas nori pasistatyti kažką padoraus, neturi pinigų, o kas jų turi, reikalauja statyti kažkokias nesąmones!

– Aš jus užjaučiu, – rimtai pasakė Puaro.

– Georgas Stabsas, – paniekinamai ištarė architektas. – Kas jis mano esąs? Karo metu įsikasė kažkur į admiraliteto darbą saugiuose Velso vandenyse ir augino barzdą – suprask, aktyviai tarnavo kariniame laivyne, lydėdamas laivų vilkstines – konvojus, ar kaip jie ten vadina. Dvokia su savo pinigais, oi kaip dvokia!

– Na, jums, architektams, reikalingas kažkas, kas turi pinigų, antraip liksite be darbo, – gana svariai argumentavo misis Oliver. Ji nukreipė žingsnius link namo ir Puaro su nusivylusiu architektu suskubo prie jos prisijungti.

– Tie magnatai, – karčiai pridūrė pastarasis, – negali suprasti paprasto dalyko. – Jei pamatai niekam tikę, tai ir visas pastatas niekam tikęs.

– Tai išmintingi žodžiai, – pasakė Puaro. – Taip, tai gili išmintis.

Kelias, kuriuo jie ėjo, išniro iš medžių, ir prieš juos išdygo nuostabūs balti rūmai toliau augančių tamsių medžių fone.

– Tai tikras grožis, taip, – sumurmėjo Puaro.

– Jis nori pastatyti priestatą biliardui, – įtūžęs pasakė misteris Veimenas.

Žemiau ant kranto nedidelė pagyvenusi ledi su sodo žirklėmis darbavosi aplink krūmokšnius. Ji pūš-

kuodama pakilo aukštyn su jais pasisveikinti.

– Viskas užleista per daugelį metų, – pasakė ji. – Ir taip sunku šiais laikais surasti žmogų, kuris išmanytų krūmų priežiūrą. Ši kalvos pusė kovą ir balandį turi spindėti ryškiomis spalvomis, bet šiemet labai nuvylė – visus šiuos apmirusius krūmus jau praeitą rudenį reikėjo iškirsti...

– Misteris Erkiulis Puaro, misis Folieit, – pasakė misis Oliver.

Senoji ledi nušvito.

– Tai štai tas šaunusis Puaro! Kaip miela, kad jūs atvykote ir rytoj mums padėsite. Ši protinga ledi sugalvojo čia baisiai keblų galvosūkį – tai bus tikras detektyvinis romanas.

Puaro kiek nustebino malonus mažosios ledi elgesys. Ji galėtų, pamanė jis, būti jo padėjėja.

Jis mandagiai atsakė:

– Misis Oliver yra sena mano draugė. Aš džiaugiuosi galėjęs priimti jos kvietimą. Tai iš tiesų nuostabi vieta, ir kokie nuostabūs ir didingi rūmai.

Misis Folieit abejingai linktelėjo.

– Taip. Juos pastatė mano vyro prosenelis 1790-aisiais. Prieš tai čia stovėjo Elizabetos laikų namas. Vėliau jį apleido ir maždaug 1700-ais metais namas sudegė. Mūsų šeima čia gyveno nuo 1598-ųjų.

Jos balsas buvo ramus ir dalykiškas. Puaro pažiūrėjo į ją atidžiau. Prieš jį buvo maža ir smulki moteris, vilkinti aptriušusį tvido kostiumą. Labiausiai pastebimas dalykas buvo jos skaidrios mėlynos akys. Nežiūrint į jos nerūpestingą laikyseną, ji sudarė sunkiai nusakomą svarbios asmenybės įspūdį.

Jiems kartu pasukus link namo, Puaro nedrąsiai pareiškė:

– Jums turėtų būti sunku, kai čia gyvena tiek pašalinių.

Prieš atsakydama misis Folieit kurį laiką tylėjo. Jos balsas buvo aiškus ir tvirtas, ir be jokių emocijų:

– Daug dalykų yra sunkių, misteri Puaro, – pasakė ji.

Trečias skyrius

Puaro paskui misis Folieit įžengė į rūmus. Tai buvo prabangus namas, nuostabiai suprojektuotas. Misis Folieit įėjo pro kairėje esančias duris į nedidelį svečių kambarį su įmantriais baldais ir toliau už jo esančią didelę svetainę, kurioje buvo pilna žmonių ir kurie atrodė kalbantys visi vienu metu.

– Georgai, – pasakė misis Folieit, – tai misteris Puaro, kuris buvo toks mielas ir atvyko mums čia padėti. Seras Georgas Stabsas.

Seras Georgas, iki tol kalbėjęs garsiu balsu, atsisuko. Tai buvo didelis vyras rausvoku veidu su kiek neįprastai atrodančia barzda. Tai sudarė gana trikdantį įspūdį – kaip aktorius, kuris dar neapsisprendė kokį vaidmenį pasirinkti – ar šalies dvarininko, ar grubaus, bet geraširdžio valdžios atstovo. Tik visiškai nepriminė karinio jūrų laivyno karininko, nepaisant Maiklo Veimeno apibūdinimo. Jo laikysena ir balsas buvo draugiški, bet jo blyškiai mėlynos akys buvo nedidelės ir skvarbios.

Jis širdingai pasveikino Puaro.

– Mes taip džiaugiamės, kad jūsų draugė misis Oliver įtikino jus čionai atvykti, – pasakė jis. – Iš tiesų puiki mintis. Jūs būsite tikras masalas.

Jis šiek tiek nerangiai apsidairė.

– Hate? – ištarė jis ir pakartojo vardą kiek aštresniu tonu: – Hate!

Misis Stabs sėdėjo atsilošusi dideliame krėsle kiek atokiau nuo kitų. Atrodė, jog ji nekreipė jokio dėmesio, kas vyksta aplink. Užuot to ji šypsojosi savo rankai, ištiestai ant fotelio atramos. Ji sukinėjo ranką iš kairės į dešinę žiūrėdama, kaip ant trečiojo piršto esantis didžiulis skaisčiai žalias smaragdo soliteras gražiai spindėjo, gaudydamas šviesą.

Dabar ji šiek tiek krūptelėjusi pakėlė akis ir ištarė „kaip jūs laikotės".

Puaro nusilenkė virš jos rankos.

Seras Georgas tęsė pristatymą.

– Misis Masterton.

Misis Masterton išvaizda buvo kažkokia „paminklinė", Puaro šiek tiek primenantį pėdsekį šunį. Ji turėjo aiškiai atsikišusį žandikaulį ir didžiules graudžias, kiek krauju pasruvusias akis.

Ji palinko į priekį ir atnaujino diskusiją. Jos balsas buvo gilus ir privertė Puaro vėl prisiminti pėdsekio šuns lojimą.

– Tas kvailas ginčas dėl palapinės arbatai turi būti išspręstas, Džimai, – valdingai pasakė ji. – Viskas turi remtis blaiviu protu. Mes negalime patirti šio renginio fiasko dėl kažkokių kvailų moteriškų ambicijų.

– O, žinoma, – atsakė vyras, į kurį buvo kreiptasi.

– Kapitonas Vobetonas, – pristatė seras Georgas.

Kapitonas Vobetonas, kuris dėvėjo sportinį švarką ir kurio išvaizda neaiškiai priminė arklį, plėšrūniškai nusišypsojo, parodydamas daugybę baltų dantų ir toliau tęsė pokalbį.

– Nesirūpinkite, aš viską sutvarkysiu, – pasakė jis. – Aš nueisiu ir pakalbėsiu su jomis kaip geras dėdė. O kaip dėl būrimo palapinės? Tarkim, prie magnolijos. Arba tolimajame vejos gale prie rododendrų?

Seras Georgas toliau pristatinėjo svečius.

– Misteris ir misis Legiai.

Aukštas jaunas vyriškis, kurio veidas smarkiai luposi nuo saulės įdegimo, pritariamai išsiviepė. Jo žmona, patraukli strazdanota rudaplaukė, draugiškai linktelėjo ir pasinėrė į aptarimus su misis Masterton, o jos malonus aukštas diskantas sudarė įdomų duetą su misis Masterton giliu lojimu.

– Tik ne prie magnolijos – kelio susiaurėjimo...

– Norėtųsi viską kiek išsklaidyti – bet jei čia yra eiliškumas...

– Daug vėsiau. Turiu galvoje, namas visas ant saulės...

– Ir kokoso riešutų svaidymas negali būti arti namo – berniukai taip pašėlusiai mėto...

– O čia, – tarė seras Georgas, – mis Bruvis – kuri mums visiems vadovauja.

Mis Bruvis sėdėjo prie didelio sidabrinio arbatos padėklo.

Tai buvo maždaug keturiasdešimties metų, santūri, dalykiškai atrodanti moteris, greito, malonaus būdo.

– Kaip jūs laikotės, misteri Puaro? – paklausė

ji. – Tikiuosi nelabai išvargote kelionėje? Traukiniai šiuo metų laiku kartais būna perpildyti. Leiskite jums pasiūlyti arbatos. Pieno? Cukraus?

– Truputėlį pieno, madmuazele, ir keturis gabalėlius cukraus. – Kol mis Bruvis vykdė jo užsakymą, Puaro pridūrė: – Kaip matau, jūs čia visi baisiai užsiėmę?

– Taip, iš tikrųjų. Visuomet yra daugybė paskutinės minutės reikalų. Žmonės šiais laikais dažnai apvilia. Dėl didelių palapinių, tentų, kėdžių, maitinimo įrangos. Reikia įkyriai prašinėti. Visą rytą praleidau prie telefono.

– Kaip dėl tų kuolelių, Amanda? – paklausė seras Georgas. – Ir papildomų lazdų golfui?

– Viskas sutvarkyta, sere Georgai. Misteris Bensonas iš golfo klubo buvo labai mielas.

Ji padavė Puaro puodelį.

– Sumuštinį, misteri Puaro? Čia yra pomidorai, štai čia paštetas. Bet galbūt, – pasakė mis Bruvis, prisiminusi keturis gabalėlius cukraus, – jūs norėtumėte pyragaičio?

Puaro labiau norėjo pyragaičio, ir išsirinko ypač saldaus pyrago gabalėlį.

Tuomet, rūpestingai įsidėjęs jį į lėkštutę, jis nuėjo ir atsisėdo šalia namo šeimininkės. Ji vis dar leido šviesai žaisti su brangakmeniu, esančiu ant jos rankos, ir ji pažvelgė į Puaro su patenkinta vaikiška šypsena.

– Pažiūrėkite, – tarė ji. – Gražu, ar ne?

Jis atidžiai tyrė ją akimis. Ji dėvėjo didelę ryškios rausvos spalvos azijietišką šiaudinę skrybėlę plačiais kraštais. Po skrybėle buvo matyti lavono baltumo spalvos veidas su atsispindinčiu jame raudoniu. Jos stilius

buvo aiškiai egzotiškas, ne angliškas. Negyva baltos spalvos matinė oda; ryškios ciklameno spalvos lūpos, akys riebiai išdažytos tušu. Iš po skrybėlės kyšojo juodi lygūs plaukai. Veide atsispindėjo ilgesingas ne angliškas grožis. Ji buvo atogrąžų saulės būtybė, atsitiktinai užspęsta angliškoje svetainėje. Jos akys buvo įsmeigtos į Puaro. Tai buvo vaikiškas, išsiblaškęs žvilgsnis.

Savo klausimą ji uždavė patikliu vaikišku tonu, ir Puaro taipogi atsakė taip, tarsi kalbėtų su vaiku.

– Tai yra labai gražus žiedas, – pasakė jis.

Ji atrodė patenkinta.

– Georgas jį man vakar padovanojo, – pasakė ji pritilusiu balsu, tarsi jam atskleistų kokią paslaptį. – Jis man duoda daugybę dalykų. Jis labai mielas.

Puaro vėl pažvelgė į žiedą ir į virš fotelio atramos ištiestą ranką. Nagai buvo labai ilgi ir nulakuoti rausvai rudu laku.

Puaro prisiminė citatą: „Nei jie dirba, nei jie pluša..."

Be abejo, jis negalėtų įsivaizduoti ledi Stabs dirbančios ar juo labiau plušančios. Lauko lelija jis taip pat ją vargiai galėtų apibūdinti. Tai buvo kur kas labiau dirbtinis produktas.

– Koks nuostabus kambarys, madam, – pasakė jis, supratingai dairydamasis aplink.

– Ir aš taip manau, – neaiškiai atsakė ledi Stabs.

Jos dėmesys vis dar buvo nukreiptas į žiedą; pakreipusi galvą į šoną, ji stebėjo žalio spindesio gilumą judant jos rankai.

Ji paslaptingai sušnabždėjo:

– Matėte? Jis man mirksi.

Ji pratrūko juoku, o Puaro patyrė netikėtą šoką. Tai buvo garsus nekontroliuojamas juokas.

Iš kitos kambario pusės Georgas pasakė: „Hate".

Jo balsas buvo gana malonus, bet tuo pačiu šiek tiek drausminantis. Ledi Stabs nustojo juoktis.

Puaro tarsi niekur nieko pasakė:

– Devonšyras yra labai graži grafystė. Jūs taip nemanote?

– Gražu dienos metu, – pasakė ledi Stabs. – Kai nelyja, – liūdnai pridūrė. – Bet čia visiškai nėra naktinių barų.

– A, suprantu. Jums patinka naktiniai barai?

– O, *taip*, – karštai atsakė ledi Stabs.

– Ir kodėl jums taip patinka naktiniai barai?

– Ten yra muzika ir galima šokti. Ir aš dėviu savo gražiausius drabužius ir apyrankes ir žiedus. Visos kitos moterys turi gražius drabužius ir papuošalus, bet ne tokius gražius, kaip mano.

Ji nusišypsojo su didžiuliu pasitenkinimu. Puaro pajuto nežymų užuojautos dygtelėjimą.

– Ir visa tai jus labai džiugina?

– Taip. Man taip pat patinka kazino. Kodėl Anglijoje visai nėra kazino?

– Aš taip pat dažnai apie tai pagalvodavau, – atsidusęs tarė Puaro. – Nemanau, kad tai derintųsi su anglų charakteriu.

Ji pažiūrėjo į jį nesuprantančiu žvilgsniu. Tuomet ji truputį link jo palinko.

– Kartą Monte Karlo išlošiau šešiasdešimt tūkstančių frankų. Aš pastačiau ant dvidešimt septinto numerio ir jis laimėjo.

– Tai turbūt buvo labai jaudinančios akimirkos, madam.

– O, taip, *buvo*. Georgas duoda man pinigų žaidimui – bet paprastai aš pralošiu.

Ji atrodė susikrimtusi.

– Tai liūdna.

– O, iš tiesų tai neturi reikšmės. Georgas yra labai turtingas. Malonu būti turtingam, jūs taip nemanote?

– Labai malonu, – pritarė Puaro.

– Ko gero, jei aš nebūčiau turtinga, aš atrodyčiau kaip Amanda. – Jos žvilgsnis nukrypo į prie arbatos stalo sėdinčią mis Bruvis ir ją bešališkai įvertino. – Ji labai bjauri, jums taip neatrodo?

Tuo metu mis Bruvis pakėlė akis ir pažvelgė į jų pusę. Ledi Stabs nekalbėjo garsiai, bet Puaro suabejojo, ar Amanda Bruvis nenugirdo.

Kai jis nusuko akis, jo akys susitiko su kapitono Vobetono. Kapitono žvilgsnis buvo ironiškas ir linksmas.

Puaro pabandė pakeisti temą.

– Ar pasiruošimas šventei jus labai išvargino? – paklausė jis.

– O, ne, aš manau, kad visa tai labai nuobodu – ir labai kvaila. Yra tarnų ir sodininkų. Kodėl jie neturėtų visko paruošti?

– O, brangioji. – Tai pasakė misis Folieit. Ji atėjo ir atsisėdo šalia ant sofos. – Tai jūsų supratimas, kurį jūs įgijote savo saloje. Bet šiais laikais gyvenimas Anglijoje jau nėra toks, kaip anksčiau. Norėčiau, kad būtų. – Ji atsiduso. – Šiais laikais beveik viską kiekvienas turi daryti pats.

Ledi Stabs patraukė pečiais.

– Manau, kad tai kvaila. Kokia nauda būti turtingam, jei viską reikia daryti pačiam?

– Kai kuriems žmonėms tai patinka, – šypsodamasi pasakė misis Folieit. – Pavyzdžiui, man. Ne viskas, žinoma, bet kai kas. Aš mėgstu sodininkauti ir mėgstu ruošti iškilmes, panašias į rytdienos.

– Tai bus panašu į vakarėlį? – viltingai paklausė ledi Stabs.

– Kaip vakarėlis – su daug daug žmonių.

– Ar tai bus panašu į Askotą*? Su didelėmis skrybėlėmis ir visi elegantiškai apsirengę?

– Na, ne visai kaip Askotas, – pasakė misis Folieit. Ji švelniai pridūrė: – Bet jums reikia išmokti džiaugtis kaimiškais dalykais, Hate. Jūs turėjote mums padėti šį rytą, o ne gulėti lovoje iki arbatos gėrimo.

– Man skaudėjo galvą, – niūriai atsakė Hatė. Tuomet jos nuotaika pasikeitė ir ji meiliai nušypsojo misis Folieit.

– Bet rytoj aš gerai jausiuosi. Padarysiu viską, ką pasakysite.

– Tai labai miela, brangioji.

– Aš turiu naujus drabužius. Atkeliavo šį rytą. Eime į viršų ir pažiūrėkime.

Misis Folieit dvejojo. Ledi Stabs atsistojo ir primygtinai pakartojo:

– Jūs turite nueiti. Labai prašau. Tai graži suknelė. Eime *dabar*!

– Na, tuomet puiku. – Misis Folieit neaiškiai

* žirgų lenktynių vieta netoli Vindzoro bei pačios lenktynės (*vert. past.*)

nusijuokė ir pakilo.

Kai ji ėjo iš kambario, jos smulkiai figūrai nusekus paskui aukštąją Hatę, Puaro pamatė jos veidą ir kiek išsigando jame atsispindinčio išsekimo, kuris pakeitė jos besitvardančią šypseną. Atrodė taip, tarsi ji akimirkai atsipalaiduotų nuo nuolatinio budėjimo ir nesirūpintų savo kauke. O gal net buvo kažkas daugiau nei tai. Galbūt ji kentėjo nuo kokios nors ligos, apie kurią, kaip dauguma moterų, nieko nekalba. Ji ne iš tų moterų, pagalvojo jis, kurios stengtųsi sukelti kitų gailestį ar užuojautą.

Kapitonas Vobetonas įdribo į krėslą, kurį ką tik atlaisvino Hatė Stabs. Jis taip pat žiūrėjo į duris, pro kurias išėjo abi moterys, bet jį domino ne vyresnioji. Jis iš lėto tarė, kiek vaipydamasis:

– Nuostabus sutvėrimas, ar ne? – Jis akies krašteliu stebėjo serą Georgą, išeinantį pro terasos langą su misis Masterton ir misis Oliver iš paskos. – Senąjį Georgą kaip reikiant pakerėjo. Jai niekuomet negana! Brangakmeniai, kailiai, ir visa kita. Tik niekaip nesuprantu, ar jis suvokia, kad jai ne visi namie. Galbūt mano, jog tai neturi reikšmės. Galų gale, visi tie pinigų maišai ir nereikalauja intelektualios draugystės.

– Kokia jos tautybė? – smalsiai paklausė Puaro.

– Atrodo lyg būtų iš Pietų Amerikos, visuomet taip maniau. Nors, jei neklystu, ji kilusi iš vakarų Indijos. Viena iš tų salų su cukrumi, romu ir panašiai. Kažkokia sena giminė – kreolai, ne iš žemojo luomo. Aš manau, tose salose labai paplitusi kraujomaiša. Iš čia ir silpnaprotystė.

Prie jų priėjo misis Legi.

– Paklausykite, Džimai, – pasakė ji. – Jūs turite būti mano pusėje. Ta palapinė turi stovėti ten, kur ir visi nusprendėm – tolimoje vejos pusėje prie rododendrų. Tai vienintelė tinkama vieta.

– Teta Masterton taip nemano.

– Na, jūs turite su ja apie tai pakalbėti.

Jis jai gudriai nusišypsojo.

– Misis Masterton yra mano bosas.

– Jūsų bosas yra Vilfridas Mastertonas. Juk jis yra parlamentaras.

– Drįsčiau teigti, kad greičiau ji. Tai moteris su kelnėmis.

Seras Georgas grįžo pro stiklines duris.

– O, štai kur jūs, Sale, – pasakė jis. – Mums jūsų reikia. Visi karščiuojasi dėl to, kas teps sviestu bandeles ir kas dalins pyragą loterijos laimėtojams, ir kodėl prekystaliai su vaisiais yra ten, kur turėjo būti medvilnės audiniai. Kur Emė Folieit? Ji gali susitvarkyti su tais žmonėmis – ji vienintelė gali.

– Jos su Hate nuėjo į viršų.

– O, ar ji..?

Seras Georgas kažkaip bejėgiškai apsižvalgė, ir bilietus pildžiusi mis Bruvis pašoko ir tarė:

– Aš ją pakviesiu, sere Georgai.

– Ačiū, Amanda.

Mis Bruvis išėjo iš kambario.

– Reikia parūpinti daugiau vielinės tvoros, – sumurmėjo seras Georgas.

– Šventei?

– Ne, ne. Jos reikia ten, kur mes miške ribojamės su Hudauno Parku. Sena tvora surūdijo, todėl ten jie

ir praeina.

– Kas praeina?

– Pažeidėjai! – sušuko seras Georgas.

Salė Legi linksmai tarė:

– Jūs atrodote kaip Betsis Trotvudas, nusprendęs pažaboti asilus.

– Betsis Trotvudas? Kas jis? – paprastai paklausė seras Georgas.

– Tai Dikensas.

– O, Dikensas. Kartą skaičiau *Pikviko laikraščiai*. Neblogai. Visai neblogai – aš buvau nustebęs. Bet iš tikrųjų, šitie pažeidėjai pasipylė nuo tada, kai atidarė tą jaunimo viešbutį. Jie iš visur čionai ateina, apsirengę keisčiausiais drabužiais – vaikinas šį rytą vilkėjo marškinius, visus išpaišytus šliaužiojančiais vėžliais ir panašiais dalykais – net pamaniau, gal aš esu išgėręs. Pusė jų nekalba angliškai – tik kažką mekena... – Jis pamėgdžiojo: – „O, prašom – gal jūs galite sakyti – čia yra kelias prie keltas?“ Aš sakau ne, nėra, ir užriaumojęs siunčiu juos tenai, iš kur jie atėję, bet jie tik mirksi ir spokso į tave nieko nesuprantančiomis akimis. Ir tas merginų kikenimas. Kokių tik nori tautybių – italės, jugoslavės, olandės, suomės – nenustebčiau, jei ir eskimės! Pusė jų, ko gero, komunistės, – niūriai pridūrė jis.

– Eime, Georgai, nesigąsdinkite tų komunistų, – pasakė misis Legi. – Aš einu padėti jums susitvarkyti su maištingomis moterimis.

Ji nusivedė jį pro stiklines duris ir per petį šūktelėjo:

– Eime, Džimai. Dėl kilnaus reikalo leiskite save

sudraskyti į gabalėlius.

– Gerai, tik aš noriu misterį Puaro supažindinti su „žudiko medžiokle“, jei jau jis dalins žaidimo prizus.

– Galėsite tai padaryti netrukus.

– Aš jūsų čia palauksiu, – pritariamai tarė Puaro.

Kiek patylėjęs Alekas Legis išsitiesė savo krėsle ir atsiduso.

– Moterys! – pasakė jis. – Kaip koks bičių spiečius.

Jis pasuko galvą ir pažvelgė pro langą.

– Ir kas gi čia vyksta? Kažkokia kvaila sodo šventė, kuri neturi jokios prasmės.

– Bet akivaizdu, – pabrėžė Puaro, – kad yra žmonių, kuriems tai rūpi.

– Kur dingo žmonių protas? Kodėl jie nemąsto? Nemąsto apie visą tą sumaištį, į kurią save įstūmė pasaulis? Ar jie nesupranta, kad žmonės užsiima savižudybe?

Puaro teisingai įvertino, kad jo atsakymas nebuvo reikalingas. Jis tik susimąstęs papurtė galvą.

– Jei mes negalime nieko padaryti, kol dar nevėlu... – Alekas Legi nutilo. Jo veide šmėkštelėjo piktas žvilgsnis.

– O, taip, – pasakė jis. – Aš žinau, ką jūs galvojate. Kad aš esu neurotikas ir taip toliau. Kaip ir tie prakeikti gydytojai. Rekomenduojantys poilsį, aplinkos pakeitimą ir jūros orą. Ką gi, mes su Sale atvykom čionai ir trims mėnesiams išsinuomojom Milo namelį, ir aš stropiai vykdžiau visus jų nurodymus. Aš žvejojau, ir maudžiausi, ir vaikščiojau dideliais atstumais, ir deginausi saulėje...

– Aš pastebėjau, kad jūs deginotės saulėje, – švelniai tarė Puaro.

– O, tai? – Alekas ranka mostelėjo į skaudamą veidą. – Per didelės angliškos vasaros dozės rezultatas. Bet kokia iš viso to *nauda*? Jūs negalite išvengti tiesos paprasčiausiai nuo jos bėgdamas.

– Ne, bėgimas neduoda nieko gero.

– Tik būnant tokioje kaimo aplinkoje, kaip ši, tiesiog viską geriau matai – kad ir neįtikėtiną šio krašto žmonių apatiją. Net Salė, kuri pakankamai protinga, yra tokia pati. O kam rūpintis? Štai ką ji sako. Tai varo mane iš proto! Kam rūpintis?

– Leiskite paklausti įdomumo dėlei – o jums kam?

– O Viešpatie, jūs taip pat?

– Ne, tai ne patarimas. Tiesiog norėjau išgirsti jūsų atsakymą.

– Matote, kažkas juk turi kažką daryti.

– Ir tas kažkas esate jūs?

– Ne, ne, ne aš asmeniškai. Šiais laikais negali būti asmeniu.

– Nesuprantu, kodėl ne. Net ir „šiais laikais“, kaip jūs tai pavadinote, kiekvienas vis dar yra asmuo.

– Bet to neturi būti! Šiais įtemptais laikais, kai svarbiausia yra gyvenimo ar mirties klausimas, negali galvoti apie savo asmenines bėdas bei rūpesčius.

– Užtikrinu jus, jūs visiškai neteisus. Per pastarąjį karą, sunkių oro antskrydžių metu, aš buvau kur kas mažiau susirūpinęs mirties pavojumi, nei skausmu, kurį kėlė nuospauda ant mano mažojo kojos pirštelio. Mane patį tai nustebino. „Pagalvok, – tariau aš sau, –

bet kuriuo metu gali užklupti mirtis." Bet aš vis dar rūpinausi savo nuospauda – iš tikrųjų, mane netgi žeidė, kad ji mane neramino ne ką mažiau, nei mirties baimė. *Dėl to*, kad aš galėjau numirti, kiekviena nežymi smulkmena mano gyvenime įgijo didelę reikšmę. Aš mačiau moterį, kurią gatvėje partrenkė automobilis ir kuriai lūžo koja, ir kaip ji pratrūko verkti dėl to, kad pamatė nubėgusias savo kojinės akis.

– Kas paprasčiausiai parodo, kokios kvailos yra moterys!

– Tai parodo, kokie yra *žmonės*. Įsigilinimas į savo asmeninį gyvenimą galbūt ir išgelbėjo žmoniją nuo išnykimo.

Alekas Legi paniekinamai nusijuokė.

– Kartais, – pasakė jis, – aš pagalvoju, kad gal ir veltui.

– Žinote, – spyrėsi Puaro, – tai yra nuolankumo forma. Nuolankumas yra vertingas dalykas. Pamenu, karo metu čia, jūsų metro, mačiau šūkį. „Viskas priklauso nuo *tavęs*." Jį greičiausiai parašė koks nors žymus teologas – bet mano nuomone, tai pavojinga ir nepageidaujama doktrina. Nes tai *netiesa*. Viskas nepriklauso nuo, tarkim, misis Niekas iš Mažosios Niekniekių gyvenvietės. Ir jei jai įteigiama, kad priklauso, jos asmenybei tai gali neigiamai atsiliepti. Kol ji galvoja apie savo vaidmenį pasaulinėje arenoje, vaikas tuo metu gali patraukti už virdulio.

– Jūs mąstote gana senamadiškai, aš manau. Pasakykite, koks būtų jūsų šūkis.

– Man nėra reikalo formuluoti savojo. Šioje šalyje nuo seno yra šūkis, kuris mane visiškai patenkina.

– Kaip jis skamba?

– Pasitikėk Dievu, ir būk viskam pasiruošęs.

– Na, na... – Alekas Legi pralinksmėjo. – Mažiausiai iš jūsų to tikėjausi. Norite žinoti, ko aš norėčiau, kad būtų padaryta šioje šalyje?

– Be abejonės, kažkas galingo ir nemalonaus, – šypsodamasis tarė Puaro.

Alekas Legi išlaikė rimtumą.

– Aš norėčiau, kad visus silpnapročius iš čia pašalintų – tiesiog pašalintų! Neleistų jiems daugintis. Jei paimti vieną žmonių kartą ir leisti daugintis tik protingiems – pagalvokite, koks galėtų būti rezultatas.

– Galbūt nepaprastai didelis pacientų skaičiaus psichiatrinėse ligoninėse padidėjimas, – kandžiai pasakė Puaro. – Gėlei reikia šaknų, misteri Legi. Kad ir kokios didelės ir gražios būtų gėlės, bet jei jų šaknys žemėje yra sunaikintos, jos daugiau nebebus gėlėmis. – Jis pridūrė ramiu balsu: – Ar į ledi Stabs jūs žiūrite kaip į galimą kandidatą mirties palatai?

– Taip, iš tiesų. Kokia nauda iš tos moters? Kokį indėlį ji įnešė visuomenės labui? Ar ji aplamai apie ką nors galvoja, išskyrus drabužius, kailius ir brangakmenius? Dar kartą klausiu, kokia iš jos nauda?

– Jūs ir aš, – mandagiai pasakė Puaro, – neabejotinai esame daug protingesni už misis Stabs. Bet... – jis liūdai palingavo galvą, – bijau, kad tai tiesa – mes nesame tokie dekoratyvūs.

– Dekoratyvūs... – piktai sušnirpštęs buvo bepradedąs Alekas, bet jį nutraukė pro stiklines verandos duris sugrįžę misis Oliver ir kapitonas Vobetonas.

Ketvirtas skyrius

– Eime, jūs turite susipažinti su „žudiko medžioklės“ sprendimų raktais bei įkalčiais, misteri Puaro, – uždususi tarė misis Oliver.

Puaro klusniai atsistojo ir nusekė paskui.

Visi trys perėjo salę ir įėjo į nedidelę patalpą, sprendžiant iš baldų, darbo kambarį.

– Jums iš kairės žmogžudystės įrankiai, – tarė kapitonas Vobetonas, ranka mostelėjęs į gelumbe aptrauktą lošimų stalą. Ant jo buvo padėti nedidelis pistoletas, švininio vamzdžio gabalas, mėlynas buteliukas su etikete „Nuodai“, skalbinių virvė ir švirkštas.

– Tai yra nusikaltimo įrankiai, – paaiškino misis Oliver, – o čia yra „įtariamieji“.

Ji padavė atspausdintą kortelę, kurią jis su įdomumu perskaitė.

Įtariamieji

Estela Glin – nuostabi paslaptinga jauna mote-

ris, besisvečiuojanti pas
Pulkininką Blantą – vietinis dvarininkas, kurio dukra
Joana – ištekėjusi už
Peterio Gajo – jauno atominės fizikos mokslininko.
Mis Viling – ekonomė.
Kvaitas – vyresnysis liokajus.
Maja Staviski – mergina skautė.
Estebanas Lojola – nekviestas svečias.

Puaro sumirksėjo ir nesuprantančiai pažvelgė į misis Oliver pusę.

– Nuostabus personažų sąrašas, – mandagiai pasakė jis. – Bet leiskite jus paklausti, madam, ką turi daryti varžovai?

– Apverskite kortelę, – pasakė kapitonas Vobetonas.

Puaro taip ir padarė.

Kitoje pusėje buvo atspausdinta:

Vardas ir adresas ....

Sprendimas:
Žudiko vadas: ....
Nusikaltimo įrankiai: ....
Motyvas: ....
Laikas ir vieta: ....
Kokios priežastys įtakojo jūsų sprendimą: ....
....

– Visi dalyviai gaus po kortelę, – greitai paaiškino

kapitonas Vobetonas. – Taip pat bloknotą ir rašiklį, kad pasižymėtų sprendimų raktus. Jų bus šeši. Žudiko medžiotojai paeiliui su jais susipažįsta. Nusikaltimo įrankiai yra paslėpti tam tikrose vietose. Tai pirmasis sprendimo raktas. Nuotrauka. Visi pradeda nuo jos.

Puro paėmė iš jo nedidelę nuotrauką ir suraukęs antakius ją apžiūrėjo. Tuomet atvertė kitą pusę. Jis vis dar atrodė suglumęs. Vobetonas nusijuokė.

– Išradingas pokštas, ar ne? – su pasitenkinimu pasakė jis. – Gana paprasta, kai žinai, kas tai yra.

Puaro, kuris nežinojo, kas tai yra, pajuto kylantį susierzinimą.

– Kažkoks grotuotas langas? – spėjo jis.

– Šiek tiek panašu, sutinku. Ne, tai teniso tinklo fragmentas.

– Aa, – Puaro vėl pažvelgė į nuotrauką. – Taip, taip ir yra, kaip jūs sakote – gana akivaizdu, kai žinai, kas tai!

– Viskas priklauso nuo to, kokiu kampu jūs į viską žiūrite, – nusijuokė Vobetonas.

– Tai labai gili tiesa.

– Kitą sprendimo raktą galima surasti dėžėje po teniso tinklu. Dėžėje bus šis tuščias nuodų buteliukas – štai, ir palaidas kamštis.

– Tiktai matote, – greitai pridūrė misis Oliver, – tai yra užsukamas buteliukas, todėl iš tikrųjų sprendimo raktas yra *kamštis*.

– Aš žinau, madam, kad jums išradingumo niekuomet netrūko, bet ne visai suprantu...

Misis Oliver jį pertraukė.

– O, žinoma, – pasakė ji, – tuoj duosiu jums

aprašymą. Panašiai kaip žurnaluose būna serialų santraukos. – Ji pasisuko į kapitoną Vobetoną. – Ar jūs gavote lapelius?

– Jų dar neatspaudė.

– Bet jie *pažadėjo*!

– Žinau, žinau. Visi viską žada. Jie bus atspausti šį vakarą šeštą valandą. Aš juos ketinu atsivežti automobiliu.

– O, ačiū Dievui.

Misis Oliver giliai atsikvėpė ir pasisuko į Puaro.

– Na, tuomet aš jums pasakysiu žodžiais. Tik man nelabai sekasi kalbėti. Turiu galvoje, kai aš rašau, aš viską puikiai išaiškinu, bet kai aš kalbu, visuomet tai skamba kaip baisi painiava; ir todėl aš su niekuo neaptarinėju savo siužetų. To jau pasimokiau, nes jei kam nors pasakoju, jie tik žiūri į mane abejingai ir sako „...ė... taip, bet... aš nesuprantu, kur čia kas vyksta... ne, iš to neišeis knyga, žinoma, ne." Taip liūdna. Ir tai *netiesa*, nes jei aš imuosi, tai ir parašau!

Misis Oliver stabtelėjo atsikvėpti ir tęsė toliau:

– Na, tai atrodo maždaug taip. Peteris Gajus yra jaunas atominės fizikos mokslininkas, ir yra įtarimų, jog jį papirko komunistai, ir jis vedė tą merginą, Joaną Blant, o jo pirma žmona mirusi, bet iš tiesų taip nėra, ir ji tai išaiškina, nes ji yra slaptasis agentas, o galbūt ir ne, turiu galvoje, kad iš tikrųjų ji gali būti tik keliautojas – ir žmona, turinti kažkokių reikalų, ir tas vyras Lojola atvyksta arba susitikti su Maja, arba ją šnipinėti, ir dar yra šantažuojantis laiškas, kurį atsiųsti galėjo ekonomė, arba tai galėjo būti vyresnysis liokajus, ir dingęs revolveris, ir jūs nežinote, kam skirtas šantažuojantis

laiškas, ir pietų metu iškrenta švirkštas, bet po to jis dingsta...

Misis Oliver užtilo, teisingai įvertinusi Puaro reakciją.

– Žinau, – užjaučiamai tarė ji. – Tai skamba kaip kažkokia raizgalynė, bet iš tikrųjų taip nėra – bent jau mano galvoje – ir kai jūs pamatysite lapelius su santrauka, jums viskas bus labai aišku.

– Ir bet kuriuo atveju, – užbaigė ji, – ši istorija juk neturi jokios reikšmės, ar ne? Turiu galvoje, *jums* neturi. Jums tereikia įteikti prizus – labai gražūs prizai, pirmasis yra revolverio formos sidabrinis portsigaras – ir pasakyti kokie jie protingi, susidoroję su tokia užduotimi.

Puaro pats sau pamanė, kad išsprendęs užduotį žmogus turi būti iš tiesų protingas. Jis netgi suabejojo, kad aplamai toks žmogus atsiras. Visas siužetas ir „žudiko medžioklės" veiksmas jam atrodė apgaubti neįžengiamu rūku.

– Na, – linksmai tarė kapitonas Vobetonas, pažvelgęs į savo rankinį laikrodį, – aš geriau važiuosiu į spaustuvę.

Misis Oliver sudejavo.

– Jei jie neatspaudė...

– O, jie turėjo padaryti. Aš skambinau.

Jis išėjo iš kambario.

Misis Oliver nedelsdama čiupo Puaro už parankės ir kimiai sušnabždėjo:

– Na?

– Kas na?

– Ar jūs ką nors išsiaiškinote? Gal jums kas nors

užkliuvo?

Puaro atsakė su švelniu priekaištu balse:

– Visi žmonės, kaip ir visa kita, man atrodo visiškai normalūs.

– Normalūs?

– Na, galbūt tai ne visai tinkamas žodis. Ledi Stabs, kaip jūs sakote, neabejotinai yra silpnaprotė, o misteris Legis atrodo per daug įsismarkavęs.

– O, su juo viskas tvarkoj, – nekantriai pasakė misis Oliver. – Jis tiesiog buvo patyręs nervinį išsekimą.

Puaro nesigilino į abejotiną šio pareiškimo formuluotę, bet priėmė jį tokį, koks yra.

– Visi atrodo esą padidinto nervingumo būsenoje, ko ir reikia tikėtis. Didelis jaudulys, bendras nuovargis, stiprus susinervinimas – dalykai, paprastai lydintys pasiruošimą tokiam pasilinksminimo renginiui. Jei jūs galėtumėte nurodyti...

– Šš! – misis Oliver vėl sugriebė jo ranką. – Kažkas ateina.

Tai tarsi koks nevykęs spektaklis, pamanė Puaro, kylant jo susierzinimui.

Duryse pasirodė malonus švelnus mis Bruvis veidas.

– O, štai kur jūs, mesjė Puaro. Aš jūsų ieškojau, norėdama parodyti jūsų kambarį.

Ji nuvedė jį laiptais aukštyn ir tuomet koridoriumi į didelį erdvų kambarį su vaizdu į upę.

– Vonios kambarys yra priešais. Seras Georgas kalba apie vonios kambarių skaičiaus padidinimą, bet tai liūdnai atsilieptų kambarių proporcijoms. Tikiuosi, kad jūs patogiai įsitaisysite.

– Taip, iš tikrųjų. – Puaro vertinančiu žvilgsniu apžiūrėjo nedidelę knygų lentyną, lempą skaitymui ir dėžutę su užrašu „pyragėliai“ šalia lovos. – Šiame name, regis, viskas tobulai sutvarkyta. Ar čia reikia pasveikinti jus, ar mano žaviąją šeimininkę?

– Visą ledi Stabs laiką ir atima jos rūpinimasis savo žavesiu, – kiek rūgštokai pasakė mis Bruvis.

– Labai dekoratyvi jauna moteris, – susimąstęs tarė Puaro.

– Iš tiesų, kaip jūs ir sakote.

– Bet kitais atžvilgiais ji nėra, galbūt... – Jis nutilo. – *Pardon*. Elgiuosi netaktiškai. Komentuoju tai, ko, galbūt, neturėčiau minėti.

Mis Bruvis pažvelgė į jį tvirtu žvilgsniu. Ji kandžiai pasakė:

– Ledi Stabs kuo puikiausiai žino, ką ji daro. Be to, kad ji, kaip jūs sakote, yra labai dekoratyvi jauna moteris, ji taipogi yra ir labai protinga.

Ji apsisuko ir išėjo iš kambario, dar nespėjus Puaro antakiams pakilti iš nuostabos. Tai buvo dalykiškosios mis Bruvis nuomonė, ar ne? Ar ji taip paprasčiausiai pasakė dėl kokių nors asmeninių priežasčių? Ir kodėl ji tai pasakė jam – atvykėliui? Nes jis *buvo* atvykėlis, galbūt? Ir dar užsienietis. Kaip Erkiulis Puaro žinojo iš patirties, daug anglų neteikia reikšmės tam, ką pasako užsieniečiui!

Jis suglumęs suraukė antakius, išsiblaškęs spoksodamas į duris, pro kurias ką tik išėjo mis Bruvis. Tuomet jis nusliūkino prie lango ir sustojęs žiūrėjo pro jį. Jis pamatė, kaip ledi Stabs išėjo iš namo kartu su misis Folieit ir jos kurį laiką stovėjo kalbėdamos tarpusavyje

po dideliu magnolijos medžiu. Tada misis Folieit atsisveikindama linktelėjo, pakėlė savo sodo krepšį bei pirštines ir greitai žengdama nuėjo keliu. Ledi Stabs kurį laiką stovėjo ją stebėdama, tuomet išsiblaškiusi nuskynė magnolijos žiedą, pauostė jį ir ėmė iš lėto eiti keliu, vedančiu pro medžius link upės. Ji tik kartą atsigręžė per petį, kol pranyko iš akiračio. Iš už magdolijos medžio tyliai išniro Maiklas Veimanas, kurį laiką neryžtingai patrypčiojo ir nusekė paskui aukštą ploną figūrą, pradingusią tarp medžių.

Išvaizdus bei energingas vaikinas, pamanė Puaro. Kur kas patrauklesnis, be abejonės, nei seras Georgas Stabsas...

Bet jei taip, tai kas iš to? Tokių pavyzdžių gyvenime netrūksta. Turtingas pagyvenęs nepatrauklus vyras, jauna nuostabi žmona su pakankamai aukštu, arba ne, protiniu intelektu, patrauklus ir lengvai pasiduodantis moterų žavesiui jaunas vyras. Kas privertė misis Oliver telefonu perduoti kategorišką kvietimą? Misis Oliver, be jokių abejonių, turėjo lakią vaizduotę, tačiau...

„Bet galų gale, – sumurmėjo sau Puaro, – aš nesu konsultantas neištikimybės klausimais – arba beužsimezgančios neištikimybės."

Ar šis išskirtinis misis Oliver supratimas, kad čia yra kažkas ne taip, turi kokį nors pagrindą? Misis Oliver buvo ypač nesupratinga moteris, ir kaip jai vienu ar kitu būdu pavykdavo sukurti nuoseklų detektyvinį romaną, viršijo jo supratimo ribas, ir vis dėlto, su visa jos sumaištimi galvoje, ji dažnai jį nustebindavo savo netikėtu tiesos suvokimu.

„Laiko yra maža... maža, – murmėjo jis sau. – Ar

iš tiesų *yra* kažkas ne taip, kaip mano misis Oliver? Aš linkęs manyti, jog yra. Bet kas? Kas čia mane galėtų nušviesti? Man reikia sužinoti daugiau, kur kas daugiau apie žmones, esančius šiame name. Ar yra kas nors, kas man suteiktų informacijos?

Po trumpų svarstymų jis čiupo savo skrybėlę (Puaro niekuomet nerizikavo išeiti vakare į lauką su atvira galva), išskubėjo iš kambario ir nusileido laiptais žemyn. Toli jis išgirdo diktatorišką gilaus misis Masterton balso lojimą. Arčiau po ranka pasigirdo sero Georgo balsas su meilės atspindžiais.

– Po galais, kaip sunku gauti tą čadrą. Norėčiau jus turėti savo hareme, Sale. Aš ateisiu rytoj pasiimti savo laimės. Ką jūs man išbursite, ė?

Pasigirdo nedidelių peštynių garsai ir po to uždusęs Salės Legi balsas:

– Georgai, jums nederėtų.

Puaro kilstelėjo antakius ir išslydo pro patogiai įrengtas šonines duris. Jis visu greičiu pasileido galiniu namo taku, kuris, kaip sakė jo vietovės pajautimas, kažkur turėjo įsijungti į pagrindinį kelią priešais namą.

Jo manevras buvo sėkmingas ir leido jam – šiek tiek uždusus – atsidurti šalia misis Folieit ir galantiškai išvaduoti ją nuo sodo krepšio.

– Leisite padėti, madam?

– O, dėkoju, mesjė Puaro, jūs labai mielas. Bet jis nesunkus.

– Leiskite jį panešti iki jūsų namų. Jūs gyvenate netoliese?

– Aš gyvenu namelyje prie pagrindinių vartų. Seras Georgas maloniai sutiko man jį išnuomoti.

Namelis prie pagrindinių vartų į jos buvusius namus... Ką ji iš tikrųjų *dėl to* jaučia, pamanė Puaro. Jos susitvardymas buvo toks tobulas, kad Puaro neturėjo nė menkiausio supratimo apie jos jausmus. Jis pakeitė temą, išreikšdamas pastebėjimą:

– Ledi Stabs yra žymiai jaunesnė už savo vyrą, ar ne?

– Jaunesnė dvidešimt trejais metais.

– Fiziniu atžvilgiu ji labai patraukli.

Misis Folieit ramiai pasakė:

– Hatė yra mielas geras vaikas.

Tai buvo ne tas atsakymas, kurio jis tikėjosi. Misis Folieit tęsė toliau:

– Suprantate, aš ją labai gerai pažįstu. Kurį laiką aš ją prižiūrėjau.

– Aš to nežinojau.

– O iš kur jums žinoti? Tai gana liūdna istorija. Jos šeima vakarų Indijoje turėjo nuosavybę – cukraus plantacijas. Kilus žemės drebėjimui, ten buvęs namas sudegė ir jos tėvai, broliai ir seserys visi neteko savo gyvybių. Pati Hatė buvo vienuolyne Paryžiuje ir staiga liko viena, be artimų giminaičių. Testamento vykdytojai rekomendavo Hatę grąžinti į visuomenę po to, kai kurį laiką praleis užsienyje. Aš sutikau ją globoti. – Misis Folieit sausai nusišypsojo ir pridūrė: – Aš pasinaudojau proga. Turėjau reikiamus ryšius – buvęs gubernatorius buvo mūsų draugas.

– Žinoma, madam, aš viską suprantu.

– Man tai labai tiko – tuo metu išgyvenau sunkius laikus. Mano vyras buvo miręs prieš pat prasidedant karui. Mano vyriausias sūnus tarnavo laivyne ir

nuskendo kartu su laivu, o jaunesnysis sūnus, kuris buvo Kenijoje, grįžo atgal, prisijungė prie komandosų ir buvo nužudytas Italijoje. Tai reiškė didelius paveldimumo įsipareigojimus, ir namas turėjo būti parduotas. Pati aš labai prastai jaučiausi ir džiaugiausi, galėdama prasiblaškyti, turint šalimais jauną žmogų, kuriuo reikėjo rūpintis ir kartu keliauti. Aš labai pamilau Hatę, ir dar labiau galbūt dėl to, kad netrukus aš supratau, jog ji – reikia tai pripažinti – pati negali visiškai savęs apsaugoti. Supraskite mane, Puaro, Hatė *nėra* protiškai atsilikusi, bet ji *yra*, liaudiškai tariant, labai *paprasta*. Labai paprasta pasinaudoti jos geraširdiškumu, ji romaus būdo, visiškai atvira bet kokiai įtaigai. Aš pagalvoju, jog tai buvo palaiminimas, kad praktiškai ji liko visai be pinigų. Jei ji būtų turtinga nuotaka, jos padėtis būtų kur kas sunkesnė. Ji buvo patraukli vyrams ir jos prieraišią asmenybę nesunku buvo suvilioti bei įtakoti – neabejotinai jai buvo reikalinga priežiūra. Kai galutinai aprašius jos tėvų turtą paaiškėjo, jog plantacijos buvo sunaikintos ir skolų liko daugiau nei turto, aš labai džiaugiausi, kad ją įsimylėjo toks vyras, kaip seras Georgas, ir panoro ją vesti.

– Galbūt... Taip, tai buvo sprendimas.

– Seras Georgas, – pasakė misis Folieit, – nors jis yra savo jėgomis iškilęs vyras ir – pripažinkime tai – visiškai neišauklėtas, bet jis švelnus ir iš esmės padorus žmogus, bet to, dar ir labai turtingas. Aš nemanau, kad jis kada nors norėjęs intelektualaus bendravimo su savo žmona, kas yra gerai. Hatė yra viskas, ko jam reikia. Ji žavisi drabužiais ir brangakmeniais, yra meili

ir geranoriška, ir ji visiškai laiminga, būdama su juo. Aš pripažįstu, jog esu labai dėkinga už šią situaciją, nes sutinku, jog sąmoningai ją įtakojau priimti jo pasiūlymą. Jei viskas pakryptų į blogą pusę, – jos balsas šiek tiek sudrebėjo, – tai būtų mano kaltė, kad paskatinau ją tekėti už gerokai vyresnio vyro. Matote, kaip jau sakiau, Hatę labai paprasta įtakoti. Bet kas esantis šalia gali ją valdyti.

– Man atrodo, – pritariamai tarė Puaro, – kad jūs labai apdairiai viską sutvarkėte. Aš nesu toks romantiškas, kaip anglai. Kad suorganizuoti geras vedybas, reikia atsižvelgti ne tik į romantiką.

Jis pridūrė:

– O kas link šios vietos, Neishauso, tai čia nuostabiausias kampelis. Ramus, tarsi iš kito pasaulio, kaip sakoma.

– Kadangi Neishausas vis vien turėjo būti parduotas, – pasakė misis Folieit su neryškiu virpesiu balse, – tai aš džiaugiuosi, kad jį nupirko seras Georgas. Karo metu jį rekvizavo armija ir jis galėjo būti nupirktas ir perdarytas į svečių namus ar mokyklą. Kambariai būtų panaikinti ir padalinti, visas natūralus grožis būtų iškreiptas. Mūsų kaimynai Fletčeriai iš Hudauno pardavė savo namą ir dabar ten yra jaunimo viešbutis. Smagu, kad jauni žmonės gali maloniai praleisti laiką – ir laimei Hudaunas yra iš vėlyvųjų Viktorijos laikų, taigi nėra ypatinga architektūrinė vertybė ir pakeitimai neturi didelės reikšmės. Tik kai kurie jauni žmonės nepaiso mūsų sklypo ribų. Seras Georgas dėl to labai pyksta. Reikia pripažinti, kad retkarčiais jie pridaro žalos, iškirsdami retus krūmus – jie čia ateina,

bandydami sutrumpinti kelią prie perkėlos per upę.

Dabar jie stovėjo priešais įvažiavimo vartus. Namelis, nedidelis baltas vienaaukštis pastatas, stovėjo kiek atokiau nuo kelio su nedideliu atitvertu sodu aplink.

Misis Folieit dėkodama iš Puaro pasiėmė savo krepšį.

– Man šis namelis visuomet labai patiko, – pasakė ji, meiliai į jį žiūrėdama. – Anksčiau čia gyveno Merdlis, mūsų vyriausiasis sodininkas, dirbęs pas mus trisdešimt metų. Man jis kur kas labiau patinka už kotedžą, nors jį seras Georgas praplėtė ir modernizavo. Tai reikėjo padaryti; dabar vyriausiasis sodininkas yra gana jaunas vyras, turi jauną žmoną – ir visos šios jaunos moterys turi turėti elektrinius lygintuvus, šiuolaikines virykles ir televizorius, ir taip toliau. Reikia neatsilikti nuo laiko... – Ji atsiduso. – Dvare praktiškai nieko neliko iš senųjų laikų – visur nauji veidai.

– Aš džiaugiuosi, madam, – pasakė Puaro, – kad bent jūs radote čia prieglobstį.

– Jūs žinote šiuos Spenserio žodžius? „Miegas po triūso, uostas po audringos jūros, poilsis po karo, mirtis po gyvenimo..."

Ji nutilo ir pasakė nekeisdama tono:

– Šis pasaulis labai blogas, misteri Puaro. Ir jame yra labai blogų žmonių. Jūs galbūt tai žinote geriau už mane. Aš nesakau to jaunesniems žmonėms, tai galėtų juos nuvilti, bet tai tiesa... Taip, šis pasaulis yra labai blogas...

Ji nežymiai jam linktelėjo, tada apsisuko ir nuėjo į namelį. Puaro vis dar stovėjo, spoksodamas į užsidariusias duris.

Penktas skyrius

I

Apimtas tyrinėjimo nuotaikos, Puaro išėjo pro vartus ir pasuko žemyn stipriai vingiuojančiu keliu, kuris netrukus atvedė prie perkėlos. Ant didelio varpo su grandine buvo užrašas: „Kelto varpas“. Prie kranto buvo prišvartuota įvairių valčių. Labai senas vyras traškanotomis akimis, kuris buvo pasirėmęs į stulpelį, ėmė šlepsėti link Puaro.

– Norite persikelti, sere?

– Ne, dėkoju. Aš tiesiog išėjau iš Neishauso truputį pasivaikščioti.

– A, jūs atėjote iš Neiso? taip, dirbau ten jaunystėje, ir mano sūnus ten buvo vyriausiuoju sodininku. Bet aš prižiūrėjau valtis. Senasis dvarininkas Folieit, jis labai mėgo plaukioti. Keldavo bures bet kokiu oru. Majorui, jo sūnui, plaukiojimas nerūpėjo. Jį domino tiktai žirgai. Taip, apvali sumelė tam nuėjo. Ir dar butelį pamėgo – jo žmonai buvo sunku su juo. Jūs ją galbūt matėte – gyvena dabar namelyje prie vartų.

– Taip, aš ką tik ją ten palydėjau.

– Misis Folieit – antros eilės pusseserė iš Tivertono

pusės. Puikiai tvarkosi su sodu, taip, ir visi ten žydintys krūmai – tai ji pasodino. Net ir tada, kai karo metu šį namą paėmė, ir du jauni džentelmenai išėjo į karą, ji vis dar rūpinosi tais krūmais ir prižiūrėjo, kad per daug neišbujotų.

– Jai buvo nelengva, kai žuvo abu jos sūnūs.

– Ak, jos gyvenimas buvo sunkus, taip, tai šis, tai tas. Bėdos su jos vyru, rūpesčiai su jaunuoju džentelmenu, taip pat, taip. Bet ne su misteriu Henriu. Tai buvo gražus jaunas džentelmenas, ėjo senelio pėdomis, mėgo plaukioti ir, savaime suprantama, nuėjo į laivyną, bet Džeimsas jai pridarydavo daug rūpesčių. Skolos ir moterys, be to, ir jo būdas – buvo tikras laukinis. Nuo pat gimimo toks. Karas jam tiko, galima sakyti – davė jam šansą. Ak! Daug yra tokių, kurie negalėjo vaikščioti tiesiais keliais taikos metu, bet narsiai žuvo kare.

– Taigi dabar, – pasakė Puaro, – Neishause nebeliko daugiau Folieitų.

Senio besiliejantis žodžių srautas staiga nutrūko.

– Kaip jūs ir sakote, sere.

Puaro smalsiai pažvelgė į senį.

– Jų vietoje dabar jūs turite serą Georgą Stabs. Ką apie jį mano žmonės?

– Mes suprantame, – pasakė senis, – kad jis be galo turtingas.

Jo tonas buvo sausas ir beveik linksmas.

– O jo žmona?

– A, tai miela ledi iš Londono. Tik su sodu neturi nieko bendro, nieko. Taip pat sako, kad jai truputį čia trūksta.

Jis reikšmingai pabaksnojo sau į smilkinį.

– Visada gražiai kalba ir draugiška. Jie čia vos daugiau nei metai. Nupirko šį dvarą ir iš pagrindų jį sutvarkė. Atsimenu, lyg jie vakar būtų atvykę. Atvažiavo vakare, taip, kitą dieną po pačios baisiausios audros, kokią tik atsimenu. Medžius išvartė į kairę ir į dešinę – vienas nuvirto skersai kelio ir mes turėjom skubiai jį supjaustyti ir patraukti, kad galėtų pravažiuoti mašina. Ir dar nukrito didelis ąžuolas, kartu nutempęs daugybę kitų medžių, buvo baisi netvarka.

– Ak, taip, toje vietoje, kur dabar stovi statinys su kolonomis?

Senis nusisuko ir šlykščiai nusispjovė.

– Tas statinys – tikra nesąmonė. Senųjų Folieitų laikais niekas tokių statinių neturėjo. Tai ledi idėja, tas statinys. Pradėjo statyti vos už trijų savaičių, kai jie pirmąkart atvyko, ir aš neabejoju, kad tai ji įkalbėjo serą Georgą. Baisiai kvailai atrodo įkištas tarp medžių, kaip kokia pagoniška šventykla. Dabar yra gražių vasarnamių, paprastų, su vitražais. Prieš juos aš nieko neturiu.

Puaro šyptelėjo.

– Londono ledi, – tarė jis, – jos visos turi savo fantazijų. Gaila, kad Folieitų dienos baigėsi.

– Tuo niekada netikėkite, sere. – Senis gergždančiai sukikeno. – Neishause visada bus Folieitai.

– Bet namas priklauso serui Georgui Stabsui.

– Gal tai ir taip – bet Folieitai vis dar yra čia. Ak! Gudrūs tie Folieitai!

– Ką jūs turite galvoje?

Senis gudriai žvilgtelėjo į jį akies krašteliu.

– Misis Folieit gyvena namelyje, ar ne taip? – primygtinai paklausė jis.

– Taip, – iš lėto atsakė Puaro. – Misis Folieit gyvena namelyje ir pasaulis yra labai blogas, ir visi žmonės jame taip pat labai blogi.

Senis spoksojo į jį.

– A, – pasakė jis. – Jūs kažką supratote, galbūt.

Jis nusliūkino šalin.

„Bet ką aš supratau?“ – susierzinęs savęs paklausė Puaro, iš lėto kildamas kalniuku link namų.

II

Puaro kruopščiai atliko tualetą, kvapia pomada patepdamas ūsus ir nuožmiai susukdamas juos į porą nedidelių ratukų. Jis atsitraukė nuo veidrodžio ir liko patenkintas tuo, ką išvydo.

Gongo garsas nuaidėjo per visą namą, ir jis nusileido laiptais žemyn.

Vyresnysis liokajus, ką tik atlikęs be galo menišką kūrinį, crescendo, forte, diminuendo, rallentando, dabar keitė pakabinamą gongo lazdelę. Jo tamsus melancholiškas veidas reiškė pasitenkinimą.

Puaro sau pamanė: „*Šantažuojantis laiškas iš ekonomės – arba tai gali būti vyresnysis liokajus...*“ Iš pažiūros šantažuojantys laiškai laisvai galėjo tilpti į jo kompetencijos ribas. Puaro pamanė, ar tik misis Oliver savo personažų nepaėmė iš realaus gyvenimo.

Mis Bruvis ėjo per salę, vilkėdama jai netinkančią

gėlėtą šifono suknelę, ir Puaro prisigretino šalia paklausdamas:

– Ar jūs čia turite ekonomę?

– O, ne, misteri Puaro. Bijau, kad šiais laikais nebesilaikoma tokio pobūdžio subtilybių, išskyrus, žinoma, iš tiesų didelius ūkius. O, ne, aš esu ekonomė – kartais daugiau ekonomė, nei sekretorė šiuose namuose.

Ji trumpai rūgščiai nusijuokė.

– Taigi jūs esate ekonomė? – Puaro susimąstęs ją tyrinėjo.

Jis negalėjo įsivaizduoti mis Bruvis rašančios šantažuojančius laiškus. Na, anoniminiai laiškai – tai jau visai kas kita. Jis buvo susidūręs su anoniminiais laiškais, kuriuos parašė panašios moterys į mis Bruvis – solidžios, patikimos moterys, kurių aplinkiniai visiškai neįtarė.

– Kuo vardu jūsų vyresnysis liokajus? – paklausė jis.

– Hendenas. – Mis Bruvis atrodė truputį nustebusi.

Puaro susiėmė ir greitai paaiškino:

– Aš paklausiau, nes man dingtelėjo, kad jį kažkur jau buvau matęs.

– Labai tikėtina, – pasakė mis Bruvis. – Regis nė vienas iš šių žmonių nėra išdirbęs ilgiau keturių mėnesių vienoje vietoje. Netrukus jie turės būti padarę turnė per visas įmanomas darbo vietas Anglijoje. Galų gale, nedaug žmonių šiais laikais gali sau leisti samdyti liokajus ir virėjus.

Jie įėjo į valgomąjį, kur seras Georgas, kiek ne-

natūraliai atrodantis su savo smokingu, siūlė kitiems vyno. Misis Oliver, vilkinti metalo spalvos pilką atlaso suknelę, atrodė kaip nebenaudojamas karinis laivas, o ledi Stabs lygi juoda galva buvo palenkta žemyn, jai studijuojant madų žurnalą *Vogue*.

Alekas ir Salė pietavo, kaip, beje, ir Džimis Vobetonas.

– Priešakyje mūsų laukia sunkus vakaras, – įspėjo jis. – Jokių bridžų šiandien. Visi kibkime į darbą. Reikia nupiešti šūsnį antraščių, ir didelį plakatą būrimui. Kokį vardą mums pasirinkti? Madam Zuleika? Esmeralda? Ar Romany Laik, čigonų karalienės?

– Žemės ūkio vietovėse visi neapkenčia čigonų, – pasakė Salė. – Zuleika skamba daug geriau. Aš atsinešiau savo piešimo dėžę ir aš pamaniau, kad Maiklas galėtų mums padaryti susiraičiusią gyvatę, kuri papuoštų skelbimą.

– Gal vietoj Zuleikos geriau Kleopatra?

Duryse pasirodė Hendenas.

– Pietūs paruošti, mano ledi.

Jie įėjo. Ant ilgo stalo stovėjo žvakės. Kambarys buvo pilnas šešėlių.

Vobetonas ir Alekas Legis atsisėdo savo šeimininkei iš abiejų pusių. Puaro buvo tarp misis Oliver ir mis Bruvis. Pastaroji buvo įsitraukusi į bendrą gyvą pokalbį apie tolesnes pasiruošimo rytdienai detales.

Misis Oliver sėdėjo susimąsčiusi ir beveik nekalbėjo.

Kai ji galiausiai nutraukė savo tylėjimą, ji išreiškė kiek nelogišką paaiškinimą.

– Nesirūpinkite manimi, – pasakė ji Puaro. – Aš

tik bandau prisiminti, ar ko nors nepamiršau.

Seras Georgas širdingai nusijuokė.

– Lemtingos paskutinės mintys, a? – pastebėjo jis.

– Būtent, – pasakė misis Oliver. – Visuomet taip būna. Kartais to nesupranti, kol knyga nepradedama spausdinti. Tuomet tai *agonija*! – Jos veide atsispindėjo šios emocijos. Ji atsiduso. – Keisčiausia tai, kad žmonės to niekada nepastebi. Aš sakau pati sau: „Bet juk virėjo pareiga buvo pastebėti, kad du kotletai nebuvo suvalgyti.“ Bet niekas apie tai aplamai negalvoja.

– Jūs mane žavite. – Maiklas Veimenas palinko virš stalo. – „Antrojo kotleto paslaptis“. O, prašau, prašau, nieko neaiškinkite. Aš tai noriu apsvarstyti vienas savo vonioje.

Misis Oliver abstrakčiai nusišypsojo ir vėl paniro į savo apmąstymus.

Ledi Stabs taip pat tylėjo. Kartas nuo karto ji nusižiovaudavo. Vobetonas, Alekas Legis ir mis Bruvis kalbėjosi per ją.

Jiems išėjus iš valgomojo, ledi Stabs stabtelėjo prie laiptų.

– Aš einu į lovą, – pranešė ji. – Labai noriu miego.

– O, ledi Stabs, – sušuko mis Bruvis, – dar tiek daug visko reikia padaryti. Mes tikėjomės iš jūsų pagalbos.

– Taip, aš žinau, – pasakė ledi Stabs. – Bet aš einu į lovą.

Ji kalbėjo su vaikišku džiugesiu.

Ji pasuko galvą į Georgą, kai šis išėjo iš valgomojo.

– Aš pavargau, Georgai. Einu miegoti. Tu neprieštarauji?

Jis priėjo ir švelniai paglostė jos petį.

– Eik ir gerai išsimiegok. Būk rytoj žvali.

Jis lengvai ją pabučiavo ir ji ėmė kilti laiptais. Atsisukusi mostelėjo ranka ir pasakė:

– Visiems labos nakties.

Seras Georgas jai nusišypsojo. Mis Bruvis ėmė smarkiau kvėpuoti ir šiukščiai nusisukusi nuėjo šalin.

– Eime visi, – pasakė ji su priverstiniu linksmumu, kuris skambėjo nenuoširdžiai. – Mes turime *dirbti*.

Netrukus kiekvienas užsiėmė savo darbu. Kadangi mis Bruvis negalėjo būti visur vienu metu, tai netrukus atsirado drausmės pažeidėjų. Maiklas Veimenas papuošė plakatą su nuožmia didžiule gyvate ir žodžiais „Madam Zuleika išburs jūsų sėkmę“ ir nepastebimai dingo. Alekas Legis padarė keletą sunkiai nusakomų namų ruošos užduočių ir atvirai išėjo kažko pamatuoti hoopla* žaidimui, bet daugiau nepasirodė. Moterys, kaip moterims ir įprasta, dirbo energingai bei skrupulingai. Erkiulis Puaro pasekė savo šeimininkės pavyzdžiu ir anksti nuėjo miegoti.

III

Kitą rytą devynios trisdešimt Puaro nusileido pusryčiauti. Pusryčiai buvo pateikti pagal prieškarinę madą. Eilė karštų patiekalų ant elektrinio šildytuvo.

---

* žaidimas mėtant lankus ant stovo (*vert. past.*)

Seras Georgas valgė pilno komplekto angliškus pusryčius iš kiaušinienės, rūkytos kiaulienos šoninės ir inkstų. Misis Oliver ir mis Bruvis tenkinosi švelnesne to paties patiekalo versija. Maiklas Veimenas buvo pasidėjęs pilną lėkštę šalto kumpio. Tik ledi Stabs nekreipė dėmesio į mėsos patiekalus, kramsnodama paskrudintą duoną ir siurbčiodama juodą kavą. Ji dėvėjo didelę blyškiai rausvos spalvos skrybėlę, kuri keistai atrodė prie pusryčių stalo.

Ką tik atnešė paštą. Mis Bruvis priešais save turėjo didžiulę krūvą laiškų, kuriuos ji greitai rūšiavo į mažesnes krūveles. Visus serui Georgui skirtus laiškus su žyma „asmeniškai" ji paduodavo tiesiai jam. Kitus ji atplėšdavo pati ir skirstė kategorijomis.

Ledi Stabs buvo trys laiškai. Ji atplėšė pora laiškų, kuriuose aiškiai buvo sąskaitos ir numetė juos į šalį. Tada ji atplėšė trečiąjį laišką ir netikėtai bei aiškiai ištarė:

– O!

Šūktelėjimas buvo toks gąsdinantis, kad visų galvos pasisuko į ją.

– Tai iš Itaino, – pasakė ji. – Mano pusbrolio Itaino. Jis atvyksta čionai su jachta.

– Leisk pažiūrėti, Hate. – Seras Georgas ištiesė savo ranką. Ji pastūmė laišką per stalą. Jis ištiesino lapą ir ėmė skaityti.

– Kas yra tas Itainas de Sausas? Pusbrolis, tu sakai?

– Aš taip manau. Antros eilės pusbrolis. Aš jo gerai nepamenu – aplamai beveik nieko. Jis buvo...

– Taip, brangioji?

Ji gūžtelėjo pečiais.

– Tai neturi reikšmės. Visa tai buvo labai seniai. Aš dar buvau maža mergaitė.

– Aš nesistebiu, kad jo gerai neprisimeni. Bet mes jį turime svetingai priimti, be abejo, – širdingai pasakė seras Georgas. – Gaila, kad šiandien šventė, bet mes jį pakviesime pavakarieniauti. Galbūt jis galėtų pas mus pasisvečiuoti dieną ar dvi – parodytume jam apylinkes?

Seras Georgas buvo geraširdis žemvaldys.

Ledi Stabs nieko neatsakė. Ji buvo įsistebeilijusi į savo kavos puoduką.

Visi kalbėjosi neišvengiama šventės tema. Tik Puaro buvo neįsitraukęs į pokalbį, stebėdamas liesą egzotišką figūrą stalo priešakyje. Jis tik pamanė, kad būtų įdomu sužinoti, ką ji dabar galvoja. Tą pat akimirką ji pakėlė akis ir greitai žvilgtelėjo į kitą stalo pusę, kur jis sėdėjo. Tai buvo toks gudrus ir vertinantis žvilgsnis, kad jis net krūptelėjo. Kai jų akys susitiko, gudri akių išraiška dingo – sugrįžo tuštuma. Bet dabar buvo kitas žvilgsnis – šaltas, pasveriantis, budrus.

Ar jam tai pasirodė? Bet kuriuo atveju, ar tai nebuvo tiesa, jog žmonės, turį nežymų protinį atsilikimą, dažnai pasižymi tokiu įgimtu suktumu, kad kartais nustebina net ir tuos žmones, kurie juos puikiausiai pažįsta?

Jis pagalvojo, kad ledi Stabs buvo tikra mįslė. Apie ją žmonės, kaip atrodė, buvo susidarę visiškai priešingas nuomones. Mis Bruvis užsiminė, kad ledi Stabs kuo puikiausiai žino, ką ji daro. Tuo tarpu misis Oliver manė ją esant silpnaprote, o misis Folieit, kuri ilgą laiką

ją artimai pažinojo, apie ją kalbėjo kaip apie nevisiškai normalią moterį, kuria reikia rūpintis ir ją prižiūrėti.

Mis Bruvis galbūt prieš ją turėjo išankstinį neigiamą nusistatymą. Ji nemėgo ledi Stabs dėl jos ištižimo ir nuošalumo. Puaro sudomino, ar mis Bruvis buvo sero Georgo sekretore iki jo vedybų. Jei taip, tai ją lengvai galėjo papiktinti naujo režimo atėjimas.

Pats Puaro galėjo visa širdimi pritarti misis Folieit ir misis Oliver – iki šio ryto. Bet, galų gale, ar jis tikrai galėjo remtis vien savo šiuo trumpalaikiu įspūdžiu?

Ledi Stabs staiga pakilo nuo stalo.

– Man skauda galvą, – pasakė ji. – Eisiu į savo kambarį ir atsigulsiu.

Seras Georgas susirūpinęs pašoko.

– Mano brangi mergaite. Tau viskas gerai, ar ne?

– Man tiesiog skauda galvą.

– Ar tu turėsi jėgų šiai popietei?

– Taip, manau, kad taip.

– Išgerkite truputį aspirino, ledi Stabs, – greitai pasakė mis Bruvis. – Jūs turite ar man jums atnešti?

– Aš turiu šiek tiek.

Ji pasuko link durų. Jai beeinant iškrito nosinaitė, kurią ji laikė suspaudusi tarp pirštų. Puaro ramiai priėjo ir kukliai ją pakėlė.

Serą Georgą, kuris ketino sekti paskui žmoną, sustabdė mis Bruvis.

– Dėl mašinų parkavimo šią popietę, serai Georgai. Aš noriu duoti Maiklui instrukcijas. Jūs manote, kad geriausia būtų išdėstyti, kaip jūs sakote...

Puaro, išėjęs iš kambario, daugiau nebegirdėjo.

Savo šeimininkę jis prisivijo ant laiptų.

– Madam, jūs tai pametėte.

Jis nusilenkdamas ištiesė nosinaitę.

Ji abejingai ją paėmė.

– Tikrai? Ačiū jums.

– Man labai gaila, madam, kad jums reikia kentėti. Ypač dėl jūsų giminaičio atvykimo.

Ji atsakė greitai, beveik išrėkė.

– Aš nenoriu matyti Itaino. Aš jo nemėgstu. Jis yra blogas. Jis visą laiką buvo blogas. Aš jo bijau. Jis daro blogus dalykus.

Atsidarė valgomojo durys ir seras Georgas perėjo holą ir ėmė kilti laiptais.

– Hate, mano brangioji. Leisk man tave palydėti.

Jie kartu užlipo laiptais. Jo ranka buvo švelniai ją apkabinusi, o jo veidas susirūpinęs ir susimąstęs.

Puaro žiūrėjo jiems įkandin, tuomet atsisuko į mis Bruvis, skubančią su pluoštu popierių.

– Ledi Stabs galvos skausmas... – pradėjo jis.

– Skauda ne daugiau, nei mano koja, – piktai atšovė mis Bruvis ir dingo savo ofise, paskui save uždarydama duris.

Puaro atsiduso ir pro priekines duris išėjo ant terasos. Misis Masterton atvažiavo su nedideliu automobiliu ir vadovavo arbatos palapinės pastatymui, entuziastingai skalydama nurodymus.

Ji pasisuko pasisveikinti su Puaro.

– Koks galvos skausmas, visi šie reikalai, – pasakė ji. – Ir viską jie daro ne taip, kaip reikia. Ne, Rogeri! Labiau į kairę – *į kairę* – ne į dešinę! Ką jūs galvojate apie orą, misteri Puaro? Man jis šiek tiek įtartinas. Lietus, žinoma, viską sugadintų. Mes turėjome tokią

puikią vasarą paįvairinimui. Kur seras Georgas? Aš noriu su juo pakalbėti apie mašinų parkavimą.

– Jo žmonai įsiskaudėjo galvą ir ji nuėjo atsigulti.

– Po pietų su ja bus viskas tvarkoj, – užtikrintai pasakė misis Masterton. – Mėgsta ceremonijas, žinote. Ji gražiai pasipuoš ir džiaugsis tuo kaip vaikas. Ar negalėtumėte man atnešti aną kuolelių ryšulį? Aš noriu sužymėti vietas golfui.

Tokiu būdu Puaro buvo įkinkytas į darbą. Misis Masterton negailestingai jį išnaudojo, kaip kokį pradedantį pameistrį. Uolaus darbo intervaluose ji malonėdavo su juo pasikalbėti.

– Viską reikia daryti pačiai. Kitaip nieko nebus... Tarp kitko, jūs esate Eliotų draugas, jei neklystu?

Puaro po ilgo viešėjimo Anglijoje suprato, kad tai buvo socialinio pripažinimo požymis. Iš tikrųjų misis Masterton sakė: „Nors jūs ir užsienietis, bet aš laikau jus *Vienu iš Mūsų*." Ji tauškė toliau kaip artima draugė.

– Malonu, kad Neishause apsigyveno nauji šeimininkai. Mes visi bijojome, kad jis netaptų viešbučiu. Žinote, kaip šiais laikais; visi važinėja po šalį ir lankosi svečių namuose bei viešbučiuose. Visi namai arba kaip mergaitė, neišėjusi į šokius – arba kaip šokių vieta. Labai liūdna. Taip, aš labai džiaugiuosi Neishausu. Vargšė Ema Folieit, žinoma, taip pat. Jos gyvenimas buvo toks sunkus, bet ji niekuomet nesiskundė, sakyčiau. Seras Georgas Neishause padarė stebuklus – ir nieko nesubanalino. Nežinau, ar tai Emės Folieit įtakos pasekmė, ar tai jo paties įgimtas geras skonis. Žinote, jis turi gana gerą skonį. Gana

neįprasta tokiam vyrui, kaip jis.

– Kaip suprantu, jis nėra kilęs iš senųjų dvarininkų? – atsargiai paklausė Puaro.

– Mano supratimu, jis net nėra seras Georgas – tiesiog buvo juo pakrikštytas. Įtariu, kad šią idėją jis pasigavo iš viso to balagano su lordu Georgu Sendžeriu. Iš tikrųjų labai įdomu. Žinoma, mes niekada apie tai neprasitariame. Turtingiems vyrams turi būti leidžiama šiek tiek snobizmo, ar ne? Juokinga, bet nepaisant savo kilmės, Georgas Stabsas visur mielai priimamas. Jis tarsi grįžimas į senus laikus. Grynas aštuoniolikto amžiaus dvarininkas. Geras kraujas, sakyčiau. Tėvas džentelmenas ir motina bufetininkė, regis.

Misis Masterton pertraukė savo mintis ir sušuko sodininkui:

– Ne prie rododendrų. Paslinkite į dešinę, kad liktų vietos kėgliams. *Į dešinę* – ne į kairę.

Ji tęsė toliau:

– Neįtikėtina, kaip jie neskiria kairės nuo dešinės. Bruvis yra dalykiška moteris. Nors nemėgsta vargšės Hatės. Kartais žiūri į ją taip, tarsi norėtų ją pribaigti. Kaip dažnai sekretorės įsimyli savo bosus. O ką jūs manote apie kapitoną Vobetoną? Kvaila, kad jis nori būti vadinamas „kapitonu". Netarnavęs reguliarioje armijoje ir prie vokiečių nebuvo prisiartinęs nė per mylią. Kiekvienas, žinoma, šiomis dienomis turi parodyti viską, ką galįs – ir jis yra atkaklus darbuotojas – bet man jis kažkoks įtartinas. A! Štai ir Legiai.

Salė Legi, vilkinti kelnėmis ir geltonu megztiniu, pakiliai tarė:

– Mes atėjome padėti.

– Yra daug darbo, – nušvito misis Masterton. – Nagi, pažiūrėkime...

Puaro, pasinaudojęs jos neatidumu, nepastebimai dingo. Jam pasukus už namo kampo, kur buvo terasa, jis tapo naujos dramos žiūrovu. Dvi merginos su šortais ir plačiomis palaidinėmis išniro iš miško ir neryžtingai stovėjo, žiūrėdamos į namą. Jis pamanė, kad viena iš jų yra ta pati italų mergina, kurią jie vakar pavežė automobiliu. Seras Georgas persisvėrė pro ledi Stabs miegamojo langą ir rūsčiai sušuko:

– Jūs pažeidėte ribas.

– Prašau? – paklausė mergina su žalia skarele.

– Jūs negalite čia vaikščioti. Tai privati teritorija.

Kita mergina, dėvinti ryškiai mėlyną skarelę, džiugiai paklausė:

– Prašau? Neiskombo keltas... – Ji stengėsi aiškiai ištarti žodžius. – Čia teisingas kelias? Labai prašau.

– Jūs pažeidėte privačias ribas, – suriaumojo seras Georgas.

– Prašau?

– *Pažeidėte ribas!* Čia nėra praėjimo. Eikite atgal. *ATGAL!* Ten, iš kur atėjote.

Jos spoksojo į jį besimosikuojantį. Tuomet jos tarpusavyje kažką užsienietiškai pasitarė. Galiausiai mėlynskarė abejodama paklausė:

– Atgal? Į viešbutį?

– Teisingai. Ir eikite keliu – *keliu* aplinkui.

Jos nenorom pasitraukė. Seras Georgas nusišluostė kaktą ir pažvelgė žemyn į Puaro.

– Gaištu laiką su šitais žmonėmis, – pasakė jis. – Anksčiau eidavo pro vartus. Aš pakabinau spyną. Dabar

jie ateina mišku, prasibrovę per tvorą. Mano lengvai galintys nusileisti prie perkėlos. Na, žinoma, šitaip kur kas greičiau. Bet tam jie neturi jokios teisės – ir niekada neturėjo. Ir jie praktiškai visi užsieniečiai – nesupranta, ką jiems sakai ir tik blerbia kažką olandiškai ar dar kaip nors.

– Kas link šitų, viena yra vokietė, o kita italė, aš manau. Vakar mačiau italę merginą einančią iš stoties.

– Iš kur tik jų nėra... Taip, Hate? Ką tu sakei? – Jis vėl pradingo kambaryje.

Puaro pasisukęs šalia pamatė misis Oliver ir ankstokai subrendusią keturiolikmetę mergaitę su skautų uniforma.

– Čia Marlena, – pasakė misis Oliver.

Marlena nusijuokė.

– Aš esu baisusis „lavonas“, – pasakė ji. – Bet ant manęs nebus kraujo. – Jos balse atsispindėjo nusivylimas.

– Nebus?

– Ne. Tiesiog uždusinta su virve, ir tiek. Aš *norėčiau* būti nudurta – ir būti ištepta raudonais dažais.

– Kapitonas Vobetonas pamanė, kad tai atrodys per daug tikroviškai, – pasakė misis Oliver.

– Mano manymu, žmogžudystė *turi* būti su krauju, – niūriai pasakė Marlena. Ji žiūrėjo į Puaro su didžiuliu susidomėjimu. – Jūs matėte daugybę nužudymų, ar ne? Taip *ji* sako.

– Mačiau vieną kitą, – kukliai atsakė Puaro.

Jis sunerimęs žiūrėjo, kaip misis Oliver nuo jų pasitraukė.

– Buvo sekso maniakų? – godžiai paklausė

Marlena.

– Tikrai ne.

– Man patinka sekso maniakai, – pasakė Marlena su pasimėgavimu. – Turiu galvoje, skaičiau apie juos.

– Bet tikrovėje jūs turbūt nenorėtumėte jų sutikti.

– O, nežinau. Žinote, ką? Aš manau, kad pas mus čia yra sekso maniakų. Mano senelis kartą miške aptiko lavoną. Jis išsigando ir pabėgo, ir kai sugrįžo, kūno jau nebuvo. Tai buvo moters kūnas. Bet, aišku, jis kuoktelėjęs, tas mano senelis, ir niekas neklauso, ką jis kalba.

Puaro pabandė pasprukti ir, aplinkiniu keliu grįžęs prie namo, rado prieglobstį savo miegamajame. Jis pajuto poreikį pailsėti.

Šeštas skyrius

Priešpiečiai buvo ankstyvas ir greitas šaltų patiekalų užkandis. Pusę trijų smulki kino žvaigždė turėjo paskelbti šventės pradžią. Oras, prieš tai grėsmingai bauginęs lietumi, ėmė gerėti. Trečią valandą šventė buvo pilnai įsisiūbavusi. Žmonės gausiai pirko dalyvių bilietus už pusę kronos, ir mašinos išsirikiavo į ilgą eilę šalia kelio. Studentai iš jaunimo viešbučio atvyko būriais, garsiai kalbėdamiesi užsienio kalbomis. Kaip ir teisingai numatė misis Masterton, kaip tik prieš pusę trijų iš savo miegamojo išniro ledi Stabs su ciklamento suknele ir milžiniška juodų šiaudų azijietiška skrybėle. Ant jos buvo nemažas briliantų kiekis.

Mis Bruvis pašaipiai sumurmėjo:

– Įsivaizduoja esanti karališkoje Askoto ložėje, ne kitaip!

Bet Puaro rimtai išreiškė jai komplimentą.

– Jūs nuostabiai apsirengusi, madam.

– Graži suknelė, ar ne? – džiaugsmingai pasakė Hatė. – Aš ją vilkėjau Askote.

Atvyko smulki kino žvaigždė ir Hatė nuėjo jos pa-

sveikinti.

Puaro atsitraukė į antrą planą. Jis liūdnai slampinėjo aplink – viskas vyko įprasta šventei vaga. Buvo kokoso riešutų svaidymas, kurį atsidavęs prižiūrėjo seras Georgas, kėglių alėja ir hoopla žiedų mėtymas. Buvo įvairiausių prekystalių, pristatančių vietinę produkciją – vaisius, daržoves, džemus, pyragus ir taip toliau. Loterijoje buvo lošiami pyragai, vaisių krepšiai ir, atrodo, netgi paršas; ir „Laimingas metimas“ vaikams už du pensus.

Susirinko nemaža minia ir prasidėjo vaikų šokių konkursas. Puaro nematė jokių misis Oliver ženklų, užtat ledi Stabs rausva ciklamento suknelė šmėsčiojo šen bei ten minioje, jai lėtai slampinėjant aplink. Tačiau dėmesio centre, regis, buvo misis Folieit. Jos išvaizda buvo visiškai pasikeitusi – apsivilkusi hortežijos mėlynumo suknelę ir puošnią pilką skrybėlę, ji, regis, vadovavo šventei, sveikindama naujai atvykusius ir nukreipdama žmones į įvairius renginius.

Puaro laikėsi šalia jos ir klausėsi kai kurių pokalbių.

– Eme, brangioji, kaip jūs laikotės?

– O, Pamela, kaip malonu, kad jūs su Edvardu atvykote. Toks tolimas kelias nuo Tivertono.

– Orai išsilaikė iki jūsų šventės. Pamenate, kaip buvo anais metais prieš karą? Apie ketvirtą valandą prapliupo liūtis. Sugadino visą renginį.

– Bet šiemet buvo nuostabi vasara. Dorote! Jau šimtą metų nesimatėme.

– Pamanėme, jog turim atvykti ir pamatyti Neishausą savo didybėje. Matau, kad jūs iškirtote

raugerškius ant kranto.

– Taip, dabar geriau matosi hortenzijos, kaip manote?

– Kokios jos nuostabios. Koks mėlynumas! Bet, mano brangioji, pastaraisiais metais jūs padarėte stebuklus. Neishausas vėl ėmė atrodyti panašus į save.

Dorotės vyras sugriaudėjo giliu balsu:

– Per karą buvau atvykęs čia susitikti su komendantu. Mano širdis vos neplyšo.

Misis Folieit pasisuko pasveikinti kuklesnę lankytoją.

– Misis Knaper, malonu jus matyti. Čia Lusi? Kaip ji išaugo!

– Kitais metais ji jau baigs mokyklą. Džiugu, kad jūs taip gerai atrodote.

– Aš puikiai jaučiuosi, ačiū. Tu turi išbandyti laimę žiedų mėtyme, Lusi. Pasimatysime vėliau arbatos palapinėje, misis Knaper. Aš ten padėsiu pilstyti arbatą.

Pagyvenęs vyras, matyt, misteris Knaperis, droviai pasakė:

– Malonu jus vėl matyti Neise, madam. Primena senus laikus.

Misis Folieit atsakymą užgožė link jos besiveržiančios dvi moterys ir didelis raumeningas vyras.

– Eme, brangioji, šimtas metų! Kaip nuostabiai viskas atrodo! Pasakykite, ką jūs padarėte su rožynu. Marila man sakė, kad jūs jį papildote naujais floribundais.

Į pokalbį įsiterpė raumeningas vyras.

– Kur yra Marlina Geil?

– Redžis tiesiog miršta, kaip nori ją pamatyti. Jis matė jos paskutinį paveikslą.

– Čia ji su didele skrybėle? Neabejoju, jog čia kažkoks kostiumas.

– Nebūk kvailas, brangusis. Tai Hatė Stabs. Žinote, Eme, jūs tikrai jai neturite leisti vaikštinėti kaip kokiai manekenei.

– Eme? – pareikalavo dėmesio kita draugė. – Tai Rogeris, Edvardo berniukas. Brangioji, kaip malonu, kad jūs vėl Neise.

Puaro iš lėto nuėjo šalin ir dykinėdamas investavo šilingą į bilietą, kuris galėjo laimėti paršą.

Jis vis dar girdėjo nutolusį už nugaros priedainį „Kaip gerai, kad jūs atvykote“. Jam buvo įdomu, ar misis Folieit suvokė, kad ji pilnai pasinėrė į šeimininkės vaidmenį, ar taip išėjo visiškai nesąmoningai. Šią popietę ji aiškiai buvo misis Folieit iš Neishauso.

Jis stovėjo prie palapinės su užrašu „Madam Zuleika nuspės jūsų sėkmę“. Ką tik buvo pradėję pilstyti arbatą, ir prie norinčių sužinoti savo ateitį eilės daugiau nebebuvo. Puaro palenkė galvą, įėjo į palapinę ir noriai sumokėjo pusę kronos už privilegiją nugrimzti į krėslą ir leisti pailsėti savo skaudamom kojom.

Madam Zuleika dėvėjo laisvus juodus drabužius, auksinį šaliką su blizgučiais, apvyniotą apie jos galvą ir čadrą ant apatinės veido dalies, kuri kiek slopino jos pastabas. Auksinė apyrankė, nukabinėta laimę nešančiais karuliais, žvangėjo, kai ji paėmė Puaro ranką ir greitai atraportavo apie jį laukiančius krūvą pinigų, sėkmę su tamsia gražuole ir stebuklingą išsigelbėjimą nuo nelaimingo atsitikimo.

– Aš pritariu viskam, ką jūs man pasakėte, madam Legi. Tik labai norėčiau, kad viskas taip ir būtų.

– O! – pasakė Salė. – Tai jūs mane pažinote, ar ne?

– Aš turėjau išankstinės informacijos – misis Oliver man pasakė, kad pradžioje jūs turėjote būti „auka“, bet jus pagriebė iš ten ir perkėlė prie okultizmo.

– Aš norėjau *būti* „lavonu“, – pasakė Salė. – Žymiai ramiau. Tai Džimo Vobetono kaltė. Ar jau keturios valandos? Aš noriu savo arbatos. Aš laisva nuo keturių iki pusės penkių.

– Dar yra dešimt minučių, – pasakė Puaro, pasižiūrėjęs į savo didelį senamadišką laikrodį. – Gal jums atnešti puodelį arbatos čionai?

– Ne, ne. Man reikia pertraukos. Šioje palapinėje tvanku. Ar dar daug žmonių laukia?

– Ne. Aš manau, kad visi jie išėjo gerti arbatos.

– Puiku.

Puaro išniro iš palapinės, kur jam nedelsiant metė iššūkį ryžtinga moteris ir privertė sumokėti šešis pensus ir spėti pyrago svorį.

Hoopla žaidimo stovą kontroliavo stora moteris, kuri Puaro primygtinai siūlė išbandyti laimę ir dideliam jo nepatogumui jis iš karto laimėjo didžiulę lėlę. Kiek kvailokai su ja jausdamasis, jis vaikštinėjo aplink ir sutiko Maiklą Veimeną, kuris paniuręs stovėjo pakraštyje prie kelio, vedančio link prieplaukos.

– Jūs, regis, smagiai leidžiate laiką, misteri Puaro, – pasakė jis pašaipiai vaipydamasis.

Puaro įsižiūrėjo į savo prizą.

– Siaubinga lėlė, ar ne? – liūdnai pasakė jis.

Netoliese maža mergaitė staiga prapliupo verkti. Puaro greitai pasilenkė ir įkišo lėlę į vaiko rankas.

– *Voila*, čia tau.

Ašaros staiga baigėsi.

– Na štai, Violeta, ar šis džentelmenas ne mielas? Pasakyk jam...

– Vaikų maskaradiniai kostiumai, – pranešė kapitonas Vobetonas per megafoną. – Pirma dalis – nuo trijų iki penkių. Išsirikiuokite, prašau.

Puaro pasuko link namo. Beeinant jis susidūrė su jaunuoliu, kuris ėjo atatupstas, taikydamasis mesti kokoso riešutą. Jaunuolis rūsčiai pažvelgė ir mechaniškai atsiprašė Puaro, kurio akys tuo tarpu pakerėtos stebėjo įvairius piešinius ant jaunuolio marškinių. Jis priskyrė juos „vėžlių" marškiniams, kuriuos apibūdino seras Georgas. Čia, rodos, knibždėte knibždėjo įvairiausi vėžliai bei jūros pabaisos.

Puaro mirksėdamas spoksojo, tuo tarpu jį užkalbino mergina iš Olandijos, kurią jis dieną prieš tai buvo pavežęs.

– Jūs taip pat atvykote į šventę, – tarė jis. – O kaip jūsų draugė?

– O, taip, šią popietę ji taip pat pasirodys. Aš jos dar nemačiau, bet mes kartu turime išvykti autobusu po penkių penkiolika. Mes važiuosime į Torkvėjų ir ten aš persėsiu į kitą autobusą, važiuojantį į Plimutą. Tai patogu.

Tai paaiškino Puaro spėliones, kodėl šį olandė mergina šventėje tampėsi sunkią kuprinę.

Jis pasakė:

– Šįryt aš mačiau jūsų draugę.

– O, taip, Elsa iš Vokietijos buvo kartu su ja ir ji man pasakė, jog bandė pereiti mišku link upės ir prieplaukos. Ir džentelmenas, kuriam priklauso namas, buvo labai piktas ir liepė grįžti atgal.

Pasukusi galvą į tą pusę, kur seras Georgas ragino varžovus kokoso riešutų mėtymo rungtyje, ji pridūrė:

– Bet dabar, šią popietę, jis yra labai mandagus.

Puaro galvoje dėliojo paaiškinimą, kad yra skirtumas tarp merginų, kurios pažeidė privačios teritorijos ribas, ir tų pačių merginų, kurios sumokėjo du šilingus ir šešis pensus už įėjimą ir turėjo teisinį pagrindą džiaugtis Neishauso žemės malonumais. Bet jį užgriuvo kapitonas Vobetonas su savo ruporu. Kapitonas atrodė susierzinęs bei susirūpinęs.

– Ar jūs nematėte ledi Stabs, Puaro? Ar kas nors matė ledi Stabs? Ji turėjo teisėjauti šiam maskaradinių kostiumų konkursui, bet aš jos niekur negaliu rasti.

– Aš ją mačiau, leiskite pagalvoti... o, prieš kokį pusvalandį. Bet po to aš nuėjau pas būrėją sužinoti savo ateities.

– Kad jas kur, tas moteris, – piktai pasakė Vobetonas. – Kur ji galėjo dingti? Vaikai laukia, ir mes atsiliekame nuo grafiko.

Jis apsidairė aplink.

– Kur yra Amanda Bruvis?

Mis Bruvis taipogi niekur nesimatė.

– Iš tikrųjų labai blogai, – pasakė Vobetonas. – Reikia nors *šiek tiek* padėti, kai kažkas bando organizuoti renginį. Kur *gali* būti Hatė? Galbūt ji nuėjo į namus.

Jis paskubomis pasišalino.

Puaro nužingsniavo link virvėmis atitvertos terito-

rijos, kur didžiulėje palapinėje buvo vaišinama arbata, bet buvo didelė laukiančiųjų eilė ir Puaro nusprendė joje nestovėti.

Jis apžiūrėjo įdomių prekių prekystalį, kur energinga sena ledi buvo beveik jau įpiršusi jam plastikinę spalvotą dėžutę, ir galiausiai pakraščiu nupėdino šalin, kur galėjo apgalvoti savo veiksmus iš saugaus atstumo.

„Kurgi misis Oliver?“ – galvojo jis.

Žingsniai už nugaros privertė jį pasukti galvą. Keliu nuo prieplaukos ėjo jaunas vyras; labai tamsus jaunuolis, vilkintis nepriekaištingą buriuotojo kostiumą. Jis sutrikęs stabtelėjo, pamatęs priešais esantį renginį.

Jis neryžtingai kreipėsi į Puaro.

– Atleiskite man. Ar tai sero Georgo namas?

– Tikrai taip. – Puaro stabtelėjo ir tuomet pabandė spėti. – O jūs galbūt būsite ledi Stabs pusbrolis?

– Aš esu Itainas de Sausas...

– Mano vardas Erkiulis Puaro.

Jie nusilenkė vienas kitam. Puaro paaiškino šventės niuansus. Kai jis pabaigė, prie jų veja priėjo seras Georgas, atžingsniavęs nuo kokoso riešutų mėtymo aikštelės.

– De Sausas? Malonu su jumis susipažinti. Hatė šįryt gavo jūsų laišką. Kur yra jūsų jachta?

– Ji prišvartuota Helmute. Aš čionai atvykau upe su kateriu.

– Mes turime surasti Hatę. Ji yra kažkur čia... Jūs pietausite su mumis šį vakarą, aš tikiuosi?

– Jūs labai malonus.

– Galime jums pasiūlyti kambarį?

– Tai taip pat labai miela, bet aš nakvosiu savo

jachtoje. Taip paprasčiau.

– Ar jūs ilgai čia pasiliksite?

– Dvi ar tris dienas, galbūt. Priklausomai nuo situacijos. – De Sausas elegantiškai gūžtelėjo pečiais.

– Esu tikras, jog Hatė labai apsidžiaugs, – mandagiai pasakė seras Georgas. – Kur ji *yra*? Jau seniai jos nemačiau.

Jis suglumęs apsidairė aplink.

– Ji turėjo vertinti vaikų maskaradinius kostiumus. Aš nieko nesuprantu. Minutėlei atsiprašysiu. Eisiu paklausti pas mis Bruvis.

Jis paskubomis nuėjo. De Sausas žiūrėjo jam įkandin. Puaro žiūrėjo į De Sausą.

– Praėjo šiek tiek laiko, kai jūs paskutinį kartą matėte savo pusseserę? – paklausė jis.

Anas patraukė pečiais.

– Aš nemačiau jos nuo tada, kai jai tebuvo penkiolika metų. Po to ją išsiuntė į užsienį – į moterų vienuolyno mokyklą Prancūzijoje. Sprendžiant iš tuometinės išvaizdos, ji turėjo tapti gražuole.

Jis klausiamai pažiūrėjo į Puaro.

– Taip, ji labai graži moteris, – pasakė Puaro.

– O tai buvo jos vyras? Jis, regis, neblogas bičiulis, ir gal nelabai rafinuotas? Nors Hatei galbūt buvo sunku surasti tinkamą vyrą.

Puaro stovėjo su mandagia klausiančia veido išraiška. Svečias nusijuokė.

– O, tai nėra paslaptis. Penkiolikos metų ji nebuvo protiškai išsivysčiusi. Silpnaprotė, kitaip sakant. Ar ji vis tokia pat?

– Atrodo, kad... taip, – atsargiai pasakė Puaro.

De Sausas gūžtelėjo pečiais.

– Na, gerai. Kam reikalauti to iš moterų – kad jos būtų protingos? Tai visai nebūtina.

Seras Georgas grįžo atgal, visas virdamas. Su juo buvo mis Bruvis, kuri uždususi kalbėjo.

– Neturiu jokio supratimo, kur ji galėtų būti, sere Georgai. Paskutinį kartą ją mačiau prie būrimo palapinės. Bet tai buvo mažiausiai prieš dvidešimt minučių ar pusvalandį. Namuose jos nėra.

– Ar gali būti, – paklausė Puaro, – kad ji išėjo stebėti, kaip vyksta misis Oliver „žudiko medžioklė"?

Sero Georgo veidas pragiedrėjo.

– Galbūt ir taip. Paklausykite, aš negaliu palikti renginio – esu už jį atsakingas. Ir Amanda visa apsikrovus darbais. Galbūt *jūs* galėtumėte pažiūrėti, Puaro? Jūs žinote maršrutą.

Bet Puaro nežinojo maršruto. Vis dėlto iš misis Oliver apklausos jis buvo susidaręs šiokį tokį vaizdą. Mis Bruvis greitai perėmė De Sauso globą, ir Puaro nuėjo, tarsi skaičiuoklę sau murmėdamas: "teniso aikštelė, kamelijų sodas, statinys su kolonomis, viršutinis vaikų sodas, valčių stoginė..."

Einant pro kokoso riešutų mėtymo aikštelę jį pralinksmino vaizdas, kaip seras Georgas su malonia šviečiančia šypsena siūlė medinius rutulius tai pačiai merginai iš Italijos, kurią jis šį rytą išvijo ir kuri buvo aiškiai nustebinta jo požiūrio pasikeitimu.

Jis nuėjo savo maršrutu link teniso korto. Bet čia nieko nebuvo, išskyrus seną džentelmeną, kuris kietai miegojo ant sodo kėdės su užmaukšlinta ant akių skrybėle. Puaro grįžo tuo pačiu keliu prie namo ir pasuko

į kamelijų sodą.

Kamelijų sode Puaro rado misis Oliver, vilkinčią didingą purpurinę suknelę, sėdinčią ant sodo kėdės susirūpinusia išraiška ir labiau primenančią misis Saidon*. Ji pamojo jam sėstis šalia.

– Tai tik antrasis sprendimo raktas, – sušnirpštė ji. – Aš manau, kad jiems per daug apsunkinau užduotį. Dar niekas neatėjo.

Tuo metu jaunuolis su šortais ir atsikišusiu Adomo obuoliu įžengė į sodą. Su pasitenkinimo šūksniu jis nuskubėjo prie medžio sodo kampe ir netrukus pasigirdo kitas pasitenkinimo šūksnis, skelbiantis dar vieno sprendimo rakto atradimą. Eidamas pro juos, jis pasijuto ir jiems turįs pranešti apie savo sėkmę.

– Dauguma žmonių nieko nenutuokia apie kamščiamedžius, – konfidencialiai pasakė jis. – Gudri fotografija, pirmasis raktas. Bet aš supratau, kas tai yra – teniso tinklo dalis. Ten buvo nuodų buteliukas, tuščias, ir kamštis. Dauguma jų pamanė, jog sprendimo raktas glūdi buteliuke – bet aš manau, kad tai tik dėmesio atitraukimui. Labai trapūs, tie kamščiamedžiai, šioje juostoje juos sunku aptikti. Aš domiuosi retais krūmais ir medžiais. Įdomu, ką *dabar* daryti?

Jis suraukęs antakius žiūrėjo į užrašus savo bloknote.

– Aš užsirašiau antrąjį sprendimo raktą, bet man jis nieko nesako. – Jis su įtarimu pažiūrėjo į juos. – Jūs taip pat dalyvaujate rungtyje?

– O, ne, – atsakė misis Oliver. – Mes tik... žiūrime.

* Sarah Siddons, anglų aktorė (1755-1831)

– Gerai... *„Kai graži moteris linkusi į kvailystę.“* ... Man atrodo, jog aš tai esu kažkur girdėjęs.

– Tai gana populiari citata, – pasakė Puaro.

– Tai taip pat gali būti ir pastatas*, – paslaugiai tarė misis Oliver. – Baltas, su kolonomis, – pridūrė ji.

– *Tai* puiki idėja! Labai jums ačiū. Man sakė, kad čia kažkur apačioje yra ir pati misis Ariadnė Oliver. Aš norėčiau paprašyti jos autografo. Gal jūs matėte ją kur nors čia?

– Ne, – tvirtai pasakė misis Oliver.

– Norėčiau su ja susipažinti. Gerus romanus ji rašo. – Jis patildė savo balsą. – Bet sako, kad ji beveik niekada neišsiblaivo.

Jis nuskubėjo toliau, o misis Oliver pasipiktinusi pasakė:

– Tik pamanykit! Kokia neteisybė, kai aš mėgstu tik limonadą!

– Ar tik jūs pati nepadarėte dabar didžiausios neteisybės, padėdama šiam jaunuoliui surasti kitą sprendimo raktą?

– Turint galvoje, kad kol kas jis yra vienintelis, iki čia atėjęs, aš pamaniau, kad jį vertėtų padrąsinti.

– Bet jūs nedavėte jam autografo.

– Tai kas kita, – pasakė misis Oliver. – Šš! Kažkas dar ateina.

Bet tai nebuvo sprendimų raktų medžiotojai. Tai buvo dvi moterys, kurios, sumokėjusios įėjimo mokestį nusprendė, jog savo pinigų vertę kompensuos nuodugniai apžiūrėdamos vietovę.

Jos buvo įsikarščiavusios ir nepatenkintos.

* *angl.* Folly reiškia ir kvailystę, ir keistą pastatą

– Jūs manote, kad čia yra nors kokių gražių gėlynų? – pasakė viena moteris antrai. – Vien tik medžiai ir vėl medžiai. Aš to nepavadinčiau *sodu*!

Misis Oliver stumtelėjo Puaro, ir jie tylomis pasišalino.

– Įsivaizduokite, – suglumusi tarė misis Oliver, – kaip bus, jei *niekas* neras mano „kūno"?

– Ramybės, madam, ir drąsos, – pasakė Puaro. – Dar tik ankstyvas vakaras.

– Tai tiesa, – misis Oliver veidas prašviesėjo. – Ir po pusės penkių už bilietą reikės mokėti tik pusę kainos, taigi, galbūt prisijungs dar daug žmonių. Eime pažiūrėti, kaip laikosi tas vaikas Marlena. Žinote, iš tiesų tai aš nepasitikiu šia mergina. Jokio atsakomybės jausmo. Aš neatmetu galimybės, kad ji patyliukais išslinko, užuot buvusi „lavonu", ir nuėjo gerti arbatos. Jūs žinote, kaip žmonės mėgsta arbatą.

Jie draugiškai judėjo miškingos vietovės keliu, o Puaro pakomentavo vietovės geografijos ypatumus.

– Man čia atrodo viskas labai painu, – pasakė jis. – Tiek daug kelių, ir niekada nežinai, kur jie nuves. Ir medžiai, visur aplink medžiai.

– Jūs panašus į tą suirzusią moterį, kurią mes ką tik matėme.

Jie praėjo pro statinį ir nuvingiavo žemyn keliu link upės. Apačioje išryškėjo valčių stoginės kontūrai.

Puaro pastebėjo, kad būtų nei šiaip, nei taip, jei žudiko medžiotojai atsitiktinai užklystų į namelį ir aptiktų kūną.

– Proceso sutrumpinimas? Aš galvojau apie tai. Todėl paskutinis sprendimo raktas yra tiesiog raktas.

Be jo jūs neatrakinsite durų. Tai „angliškas“ užraktas. Jūs galite atitraukti sklendę tiktai iš vidaus.

Stati nuokalnė juos atvedė prie valčių stoginės durų. Namelis buvo išsikišęs virš upės, apačioje buvo nedidelė prieplauka ir vieta valtims. Misis Oliver išėmė iš savo purpurinėse klostėse paslėptos kišenės raktą ir atrakino duris.

– Mes tik atėjome tavęs palinksminti, Marlena, – įeidama džiaugsmingai pasakė ji.

Ji pasijuto truputį nesmagiai, neteisingai įtarusi Marleną aplaidumu, nes ši meniškai ir kilniai atliko savo vaidmenį, išsidriekusi ant grindų šalia lango.

Marlena nieko neatsakė. Ji ramiai gulėjo nejudėdama. Švelnus vėjelis, pučiantis pro atvirą langą, šlameno ant stalo paskleistų „komiksų“ krūvą.

– Na jau gerai, – nekantriai pasakė misis Oliver. – Čia tik aš su Puaro. Niekas kol kas nė iš tolo nepriartėjo prie sprendimo raktų.

Puaro suraukė antakius. Labai švelniai jis pastūmė misis Oliver į šalį ir pasilenkė virš mergaitės. Iš jo lūpų išsiveržė prislopintas šūktelėjimas. Jis pažvelgė į misis Oliver.

– Taip... – tarė jis. – Įvyko tai, ko jūs ir bijojote.

– Jūs juk nenorite pasakyti... – Misis Oliver akys iš išgąsčio išsiplėtė. Ji pagriebė šalia esančią pintą kėdę ir atsisėdo. – Jūs neturite galvoje... Ji *nėra* mirusi?

Puaro linktelėjo galvą.

– Deja, – tarė jis. – Ji yra mirusi. Nors mirė gana neseniai.

– Bet kaip..?

Jis pakėlė apie jos galvą aprišto margo šaliko kam-

pą, kad misis Oliver galėtų matyti skalbinių virvės galus.

– Visai kaip *mano* "žmogžudystėje", – trūkčiojamai pasakė misis Oliver. – Bet *kas*? Ir *kodėl*?

– Čia ir yra klausimas, – pasakė Puaro.

Jis susilaikė nepridūręs, kad šie klausimai taip pat buvo jos.

Tik atsakymai į juos jau nebebuvo jos atsakymais, nes auka nebuvo „atominės fizikos mokslininko pirmoji žmona iš Jugoslavijos", bet Marlena Taker, keturiolikos metų mergaitė iš kaimo, kuri, kiek žinoma, šiame pasaulyje neturėjo jokių priešų.

Septintas skyrius

Kriminalinių bylų inspektorius Blendas atsisėdo prie stalo darbo kabinete. Seras Georgas pasitiko jį atvykstant, palydėjo į valčių stoginę ir dabar grįžo su juo atgal. Apačioje stoginėje dabar darbavosi fotografai, o pirštų atspaudų specialistai bei medikai ką tik atvyko.

– Ar jums čia viskas gerai? – paklausė seras Georgas.

– Taip, sere, labai ačiū.

– Ką daryti su švente? Aš ketinu tai pranešti ir ją sustabdyti, ar kaip?

Inspektorius Blendas valandėlę svarstė.

– Ką jūs iki šiol padarėte, sere Georgai?

– Niekam nesakiau. Dabar čia sklando kalbos apie nelaimingą atsitikimą. Bet nieko daugiau. Nemanau, kad kas nors įtaria, jog čia... ė... na, žmogžudystė.

– Tuomet kol kas palikime taip, kaip yra, – nusprendė Blendas. – Kalbos pakankamai greit plinta, turiu pasakyti, – ciniškai pridūrė jis. Jis vėl akimirką pagalvojo ir paklausė: – Kiek žmonių, jūsų manymu,

yra šiame renginyje?

– Sakyčiau, apie pora šimtų, – atsakė seras Georgas, – ir kiekvieną akimirką atvyksta vis daugiau. Atrodo, jog žmonės atvažiuoja iš gana tolimų apylinkių. Faktiškai visas šis reikalas virto didžiule sėkme. Kaip gaila.

Inspektorius Blendas ne be pagrindo pareiškė, kad jis čia mato žmogžudystę, o ne šventės sėkmę, apie kurią kalbėjo Georgas.

– Pora šimtų, – mąstė jis, – ir aš manau, kad tai galėjo padaryti bet kuris iš jų.

Jis atsiduso.

– Sudėtingas reikalas, – užjaučiamai tarė seras Georgas. – Bet aš nematau jokios priežasties, kad kas nors iš jų tai galėtų padaryti. Visas šis reikalas kažkoks nerealus – nesuprantu, kas galėtų norėti nužudyti tokią mergaitę, kaip ši?

– Ką jūs galėtumėte man papasakoti apie mergaitę? Ji yra vietinė, kaip suprantu?

– Taip. Jos šeima gyvena viename iš namelių apačioje prie prieplaukos. Jos tėvas dirba vienoje iš vietinių fermų – pas Petersonus, jei neklystu. – Jis pridūrė: – Jos motina dabar yra čia, šventėje. Mis Bruvis, mano sekretorė, apie viską jums gali papasakoti kur kas geriau, nei aš – mis Bruvis ją pasikvietė iš šventės ir kažkur dabar su ja užsiima.

– Gerai, – pritariamai pasakė inspektorius. – Tik man vis dar nevisiškai aišku, sere Georgai, dėl viso šio reikalo aplinkybių. Ką mergaitė veikė apačioje valčių stoginėje? Kiek supratau, čia buvo kažkokios žudiko paieškos – ar lobių paieškos?

Seras Georgas linktelėjo.

– Taip. Mes visi manėme, jog tai puiki idėja. Dabar jau neatrodo tokia puiki. Aš manau mis Bruvis galėtų visa tai jums paaiškinti geriau už mane. Ar man ją jums atsiųsti? Nebent jūs prieš tai dar ką nors norėtumėte sužinoti.

– Kol kas nieko, sere Georgai. Galbūt vėliau jums dar turėsiu klausimų. Yra žmonių, kuriuos turiu pamatyti. Jūs, ledi Stabs, ir žmonės, kurie aptiko kūną. Kiek spėjau sužinoti, tarp jų buvo detektyvų rašytoja, kuri ir suorganizavo šią „žudiko medžioklę", ar kaip jūs tai vadinate.

– Taip, tiesa. Misis Oliver. Misis Ariadnė Oliver.

Inspektoriaus antakiai šiek tiek pakilo.

– O – ji! – pasakė jis. – Populiari rašytoja. Aš pats perskaičiau daugybę jos knygų.

– Dabar ji truputį nuliūdusi, – pasakė seras Georgas. – Tai natūralu. Aš jai pasakysiu, kad jūs norite su ja pakalbėti? Aš nežinau, kur yra mano žmona. Atrodo, kad ji bus visiškai dingus iš akiračio. Manau, bus kažkur tarp šių dviejų ar trijų šimtų – bet ji negalės jums daug ko papasakoti. Turiu galvoje apie mergaitę ir panašiai. Su kuo jūs pirmiausia norėtumėte pasikalbėti?

– Galbūt su jūsų sekretore, mis Bruvis, o po to su tos mergaitės mama.

Seras Georgas linktelėjo ir išėjo iš kambario.

Vietinis policijos konsteblis Robertas Haskinsas atidarė duris ir vėl uždarė, jam išėjus. Jis neklausiamas išsakė savo nuomonę, paskatintas, matyt, tam tikrų sero Georgo pastabų.

– Ledi Stabs, – pasakė jis, – *čia* truputį trūksta.

– Jis pabaksnojo sau kaktą. – Todėl jis ir sakė, kad ji negalėsianti daug kuo padėti. Ji labai užmarši ir lengvabūdiška.

– Jis vedė vietinę merginą?

– Ne. Kažkokia užsienietė. Kai kurie sako, kad spalvota, bet aš pats taip nemanau.

Blendas linktelėjo. Jis kurį laiką tylėjo, pieštuku paišinėdamas ant popieriaus lapo priešais jį. Tuomet jis uždavė klausimą, kuris aiškiai buvo skirtas ne protokolui.

– Kas tai padarė, Haskinsai?

Jei kas ir turėjo kokių nors minčių apie tai, kas čia vyksta, tai turėjo būti konsteblis Haskinsas, galvojo Blendas. Haskinsas buvo smalsus žmogus, besidomintis visais ir viskuo aplinkui. Jis turėjo plepią žmoną, ir šį faktą sujungus su jo vietinio konsteblio pareigomis, jis disponavo dideliu asmeninio pobūdžio informacijos pluoštu.

– Užsienietis, mano galva. Vietinis negalėtų būti. Su Takeriais viskas tvarkoj. Miela, gerbiama šeimyna. Jų iš viso devyni vaikai. Dvi vyresnės mergaitės ištekėjo, vienas berniukas tarnauja kariniame laivyne, kitas atlieka tarnybą kariuomenėje, dar viena mergaitė dirba kirpėja Torkyje. Namuose yra trys jaunesnieji, du berniukai ir mergaitė. – Jis stabtelėjo svarstydamas. – Nė vieno negalėtum pavadinti pažiba, bet misis Taker stropiai prižiūri namus, visuomet švaru ir tvarkinga. Buvo jauniausias vaikas iš vienuolikos. Kartu gyvena ir jos senas tėvas.

Blendas tylomis išklausė informaciją, pateiktą savitu Haskinso stiliumi. Tai buvo Takerių socialinės pa-

dėties bei pažiūrų kontūrai.

– Štai kodėl aš sakau, jog tai užsienietis, – toliau tęsė Haskinsas. – Vienas iš tų, kurie apsistoja Hudauno jaunimo viešbutyje – labai tikėtina. Tarp jų yra ir įtartinų tipelių – ir ko tik jie neišdarinėja. Nepatikėsite, kokių dalykėlių mačiau juos darant krūmuose ir miške! Tas pats vyksta ir mašinose palei Komoną.

Konsteblis Haskinsas iki šiol buvo absoliutus specialistas seksualinių „dalykėlių" tema. Ji užėmė didžiulę jo pokalbių dalį po darbo ar prie alaus „Buliuose ir lokiuose". Blendas pasakė:

– Aš nemanau, kad čia buvo kažkas... na, iš šios rūšies. Žinoma, daktaras mums tiksliau pasakys, kai tik pabaigs savo apžiūrą.

– Taip, sere, tai jo sritis. Bet aš tik noriu pasakyti, kad iš užsieniečių visko galima tikėtis. Akimirksniu gali pavirsti pabaisomis.

Inspektorius Blendas atsiduso, mintyse galvodamas, kad reikalas toli gražu nėra toks paprastas, kaip mano kolega. Konstebliui Haskinsui nekilo jokių problemų patogiai suversti kaltę „užsieniečiams". Atsidarė durys ir įėjo daktaras.

– Aš savo darbą padariau, – pažymėjo jis. – Ar ją dabar išveš? Kiti skyriai taip pat susipakavo daiktus.

– Seržantas Kotrilas tuo pasirūpins, – pasakė Blendas. – Na, daktare, ką suradote?

– Viskas aišku ir paprasta, – pasakė daktaras. – Nekyla jokių klausimų. Pasmaugta skalbinių virvės gabalu. Nieko nėra paprasčiau ar lengviau. Jokios kovos prieš tai. Sakyčiau, kad vaikas nežinojo kas vyksta, iki tai atsitiko.

– Jokių užpuolimo ženklų?

– Jokių. Nei užpuolimo, nei išžaginimo, ar kokios nors kitos prievartos.

– Matyt tai ne seksualinis nusikaltimas, ar ne?

– Manyčiau kad ne. – Daktaras pridūrė: – Neatrodo, kad ji būtų ypatingai patraukli mergaitė.

– Ar jai patiko berniukai?

Šį klausimą Blendas adresavo konstebliui Haskinsui.

– Nepasakyčiau, kad jie labai ja domėtųsi, – atsakė konsteblis Haskinsas, – nors jai galbūt patiktų, jei taip būtų.

– Galbūt, – sutiko Blendas. Jis mintimis grįžo prie komiksų krūvos valčių stoginėje ir keverzonių lapų paraštėse. „Džekas Bleikas draugauja su Suzana Braun". „Georgas Porgis bučiuojasi su keliautojomis miške". Jis pamanė, jog čia yra šiek tiek geismo. Nors iš visko sprendžiant, buvo nepanašu, kad Marlenos Taker mirtis turėtų seksualinių aspektų. Bet, kita vertus, niekada negali žinoti... Visuomet yra tokių nusikaltėlių, vyrų, turinčių geismą žudyti, kurie aukomis renkasi nesubrendusias mergaites. Vienas iš tokių galėjo būti šiame krašte atostogų metu. Jis beveik patikėjo, kad taip ir *turėjo* būti – priešingu atveju jis nematė jokios priežasties tokiai beprasmei žmogžudystei. Tačiau, mąstė jis, jie dar tik pradeda tyrimą. Geriau pažiūrėti, ką jam pasakys visi tie žmonės.

– Kaip dėl mirties laiko? – paklausė jis.

Daktaras pažvelgė į sieninį laikrodį, po to į savo rankinį.

– Dabar vos po pusės šešių, – pasakė jis. – Sakykim,

mačiau ją dvidešimt po penkių – ji buvo mirusi apie valandą. Apytikriai, tai yra. Taigi kažkur tarp keturių ir dvidešimt po keturių. Pranešiu, jei po skrodimo dar kas nors paaiškės. – Jis pridūrė: – Jūs gausite deramo ilgio ataskaitą pagal visas taisykles. Dabar man reikia eiti. Turiu dar aplankyti keletą pacientų.

Jis išėjo iš kambario ir inspektorius Blendas paprašė Haskinso pakviesti mis Bruvis. Jo nuotaika kiek pagerėjo, kai mis Bruvis įėjo į kambarį. Ji, kaip jis iš karto suprato, buvo dalykiška moteris. Jis gaus aiškius atsakymus į savo klausimus, sužinos konkretų laiką, ir nebus jokio vandens drumstimo.

– Misis Taker yra svetainėje, – atsisėdusi pasakė mis Bruvis. – Aš pranešiau jai žinią ir daviau išgerti arbatos. Ji labai prislėgta, suprantama. Ji norėjo pamatyti kūną, bet aš jai pasakiau, kad būtų geriau to nedaryti. Misteris Takeris šeštą baigia darbą ir ateis prisijungti prie savo žmonos. Aš pasakiau, kad jo lauktų ir atvestų čionai, kai jis atvyks. Jaunesnieji vaikai vis dar yra šventėje, juos prižiūri.

– Nuostabu, – pritariamai pasakė inspektorius Blendas. – Prieš susitinkant su misis Taker aš norėčiau paklausyti, ką man galite pasakyti jūs ir ledi Stabs.

– Aš nežinau, kur yra ledi Stabs, – rūgščiai pasakė mis Bruvis. – Man atrodo, kad jai atsibodo šventė ir ji kažkur vaikštinėja, bet aš nemanau, jog ji galėtų jums pasakyti kažką daugiau, nei aš. Ką būtent jūs norėtumėte sužinoti?

– Aš noriu sužinoti visas šios „žudiko medžioklės“ žaidimo detales ir kokiu būdu ši mergaitė, Marlena Taker, atsidūrė tarp dalyvių.

– Tai gana paprasta.

Glaustai ir aiškiai mis Bruvis paaiškino apie idėją surengti „žudiko medžioklę“, kuri turėjo tapti šventės atrakcija, apie misis Oliver, gerai žinomos detektyvų rašytojos, vaidmenį organizuojant šį reikalą, ir bendrais bruožais supažindino su scenarijumi.

– Pradžioje, paaiškino mis Bruvis, – aukos vaidmenį turėjo atlikti misis Alek Legi.

– Misis Alek Legi? – perklausė inspektorius.

Konsteblis Haskinsas paaiškino:

– Ji su misteriu Legi gyvena Lodersų namelyje, mėlynas apačioje prie Milo Kriko. Atvyko čia prieš mėnesį. Išsinuomojo dviems ar trims mėnesiams.

– Suprantu. Ir misis Legi, jūs sakote, pradžioje turėjo būti auka? Kodėl pasikeitė planai?

– Na, vieną vakarą misis Legi mums visiems išpranašavo sėkmę ir tai padarė taip gerai, jog mes nusprendėme įrengti būrimo palapinę kaip vieną iš šventės atrakcijų ir kad misis Legi apsirengs rytietiškais drabužiais ir bus madam Zuleika, už pusę kronos pranašaujanti sėkmę. Aš nemanau, kad tai nelegalu, ar ne, inspektoriau? Turiu galvoje, kad panašiose šventėse šis dalykas paprastai būna.

Inspektorius Blendas nežymiai nusišypsojo.

– Būrimas ir loterijos niekuomet nepriimami už gryną pinigą, mis Bruvis, – pasakė jis. – Bet retkarčiais mes... ė... už tai baudžiame.

– Bet paprastai jūs esate taktiškas? Na, toliau buvo taip. Misis Legi sutiko mums padėti, ir mums reikėjo „kūno“ vaidmeniui surasti kažką kitą. Vietinės skautės mums padėjo organizuoti šventę, ir aš manau, jog

kažkas pasiūlė, jog tam puikiai tiktų viena iš jų.

– Kas konkrečiai tai pasiūlė, mis Bruvis?

– Aš gerai nė nežinau, iš tikrųjų... Manau, jog tai galėjo būti misis Masterton, parlamentaro žmona. Ne, gal tai buvo kapitonas Vobetonas... Iš tiesų negaliu būti dėl to tikra. Tačiau, bet kuriuo atveju, tai *buvo* pasiūlyta.

– Ar buvo kokia nors priežastis pasirinkti būtent tą mergaitę?

– N-ne, aš taip nemanau. Jos šeima nuomojasi namą, o jos mama, misis Taker, kartais ateina padėti virtuvėje. Negaliu tiksliai pasakyti, kodėl išsirinkome būtent ją. Galbūt jos vardas pirmiausiai šovė į galvą. Mes jos paklausėme ir ji, regis, labai mielai sutiko vaidinti auką.

– Ji neabejotinai to norėjo?

– O, taip, aš manau, kad jai buvo malonu būti pakviestai. Tai buvo kvaila mergaitė, – tęsė mis Bruvis, – ji negalėtų atlikti didesnio vaidmens ar kažko panašaus. Bet tai buvo labai paprasta, ir ji jautėsi išskirta iš kitų ir tuo džiaugėsi.

– Ką tiksliau ji turėjo padaryti?

– Jai reikėjo būti valčių stoginėje. Išgirdus ką nors ateinant prie durų, ji turėjo atsigulti ant grindų, apsivynioti virvę apie kaklą ir vaidinti negyvą. – Misis Bruvis tonas buvo ramus ir dalykiškas. Tas faktas, kad mergaitė, kuri turėjo apsimesti negyva iš tiesų buvo rasta negyva, atrodė, tuo metu emociškai jos netrikdė.

– Gana nuobodus laiko praleidimas mergaitei, kai tuo tarpu ji galėjo būti šventėje, – pasakė inspektorius Blendas.

– Manau, kad tam tikra prasme taip ir buvo, – pasakė mis Bruvis, – bet juk negali visko turėti, ar ne? Ir Marlena džiaugėsi šiuo vaidmeniu. Ji jautėsi svarbia. Ji turėjo krūvą skaitymo ir panašiai, kad jai nebūtų nuobodu.

– Taip pat ir kažką pavalgyti? – paklausė inspektorius. Aš ten pastebėjau padėklą su lėkšte ir stikline.

– O, taip, ji turėjo didelį padėklą su pyragėliais ir aviečių gėrimu. Aš pati jai tai nunešiau.

Blendas pažiūrėjo į ją skvarbiu žvilgsniu.

– Jūs jai tai nunešėte? Kada?

– Maždaug įpusėjus šventei.

– Kada tiksliau? Galite prisiminti?

Mis Bruvis valandėlę svarstė.

– Leiskite pagalvoti. Vaikų maskaradų konkursas buvo įvykęs, buvo nedidelis vėlavimas – ledi Stabs negalėjome rasti, bet jos vietą užėmė misis Folieit, taigi viskas susitvarkė... Taip, tai turėjo būti – esu tuo beveik tikra – maždaug penkios minutės po keturių, kai aš pasiruošiau pyragėlius ir aviečių gėrimą.

– Ir jūs pati nunešėte juos į valčių stoginę. Kada jūs ten atėjote?

– O, nusileisti iki valčių stoginės trunka apie penkias minutes – apie ketvirtį penktos, aš manau.

– Ir po keturių penkiolika Marlena Taker buvo gyva ir sveika?

– Taip, žinoma, – pasakė mis Bruvis, – ir taip pat labai smalsavo, kaip žmonėms sekasi medžioti žudiką. Bet aš jai negalėjau tiksliai atsakyti. Aš buvau per daug užsiėmusi kitais šventės reikalais, bet aš žinojau, kad

„medžioklėje“ dalyvavo daugybė žmonių. Dvidešimt ar trisdešimt, kiek žinau. Galbūt ir gerokai daugiau.

– Ką darė Marlena, kai jūs atėjote į valčių stoginę?

– Aš ką tik papasakojau.

– Ne, ne, aš ne tai turėjau galvoje. Turiu galvoje, ar ji gulėjo ant grindų vaidindama negyvą, kai jūs atidarėte duris?

– O, ne, – pasakė mis Bruvis, – nes aš prieš įeidama jai šūktelėjau. Taigi ji atidarė duris, paėmė iš manęs padėklą ir padėjo ant stalo.

– Penkiolika po keturių, – pasakė Blendas užsirašydamas, – Marlena Taker buvo gyva ir sveika. Esu tikras, jog jūs suprantate, mis Bruvis, kad tai yra labai svarbu. Jūs visiškai tikra dėl laiko?

– Aš negaliu labai tiksliai pasakyti, nes aš nežiūrėjau į savo laikrodį, bet buvau į jį pažiūrėjus truputį anksčiau, todėl neturėčiau labai suklysti. – Ji pridūrė, staiga suvokusi inspektoriaus mintį: norite pasakyti, jog tai buvo iškart po...

– Tai negalėjo įvykti stipriai vėliau, mis Bruvis.

– O, Viešpatie, – pasakė mis Bruvis.

Tai buvo gana neadekvatus pasakymas, tačiau jis pakankamai gerai perteikė mis Bruvis nerimą ir susirūpinimą.

– Dabar prisiminkite, mis Bruvis, ar pakeliui pas Marleną bei grįžtant atgal jūs nieko nesutikote ar nematėte ko nors netoli valčių stoginės?

Mis Bruvis valandėlę svarstė.

– Ne, – atsakė ji. – Aš nieko nesutikau. Aš galėjau, žinoma, nes šią popietę buvo galima vaikščioti po visą

teritoriją. Bet iš esmės žmonės buvo linkę būriuotis šalia vejos prie renginių. Jie žiūrinėjo daržus ir šiltnamius, bet miškingomis vietovėmis jie nevaikščiojo taip daug, kaip aš maniau juos vaikščiosiant. Šioje šventėje žmonės buvo linkę laikytis kartu, kaip jums atrodo, inspektoriau?

Inspektorius atsakė, kad, matyt, taip ir yra.

– Nors, mano manymu, – pasakė mis Bruvis staiga prisiminusi, – kažkas buvo statinyje.

– Statinyje?

– Taip. Tai nedidelė balta šventykla. Ji buvo pastatyta vos prieš metus ar du. Dešinėje kelio pusėje, einant žemyn link valčių stoginės. Kažkas joje buvo. Įtariu, kokia nors jauna porelė. Kažkas nusijuokė ir po to kažkas pasakė: „Tyliai".

– Jūs nežinote, kas tai buvo per porelė?

– Neturiu supratimo. Nuo kelio pusės statinio priekio nesimato. Šonai ir galas yra uždari.

Inspektorius valandėlę svarstė, bet, regis, jam neatrodė, kad porelė statinyje – kas jie bebūtų – turėtų kokią nors reikšmę. Galbūt būtų geriau išsiaiškinti jų asmenybes tam, kad šie savo ruožtu galėjo matyti ką nors kylant ar leidžiantis į valčių stoginę.

– Ir daugiau nieko kelyje nebuvo? Visiškai nieko? – primygtinai klausė jis.

– Aš, žinoma, suprantu, ko jūs klausiate, – pasakė mis Bruvis. – Aš tik galiu jus užtikrinti, kad pati aš nieko nesutikau. Bet, kita vertus, aš ir nežiūrėjau. Turiu galvoje, jei ten ir buvo kažkas, kas nenorėjo, kad jį pamatytų, tai nėra lengvesnio dalyko, kaip pasislėpti už rododendrų krūmų. Kelias iš abiejų pusių apsodintas

įvairiais krūmokšniais. Jei kas nors, ko ten neturėjo būti, išgirstų ką nors ateinant keliu, jis akimirksniu gali dingti iš akiračio.

Inspektorius perėjo prie kitos temos.

– Ar jūs žinote ką nors tokio apie mergaitę, kas galėtų būti mums naudinga? – paklausė jis.

– Tiesą sakant, aš apie ją nieko nežinau, – pasakė mis Bruvis. – Nemanau, kad būčiau su ja anksčiau kada nors kalbėjusi. Tai viena iš mergaičių, kurias man teko matyti – iš matymo aš ją šiek tiek pažinojau, bet nieko daugiau.

– Ir jūs nieko apie ją nežinote – nieko, kas galėtų būti naudinga?

– Aš nežinau jokių priežasčių, kodėl kas nors turėtų norėti ją nužudyti, – pasakė mis Bruvis. – Faktiškai man atrodo, jei jūs suprantate, ką aš turiu galvoje, kad toks dalykas aplamai neįmanomas. Aš galiu galvoti tik apie kažkokį sutrikusį mąstymą, kad tas faktas, jog ji turėjo būti auka, galėjo sukelti norą tapti tikra auka. Bet net ir tai atrodo kvaila ir toli nuo realybės.

Blendas atsiduso.

– Na, gerai, – pasakė jis, – aš manau, būtų laikas pakalbėti su jos motina.

Misis Taker buvo liesa, kampuotų veido bruožų su šviesiais tiesiais plaukais ir smailia nosimi moteris. Jos akys buvo paraudusios nuo verkimo, bet dabar ji jau susiėmė ir buvo pasiruošusi atsakyti į inspektoriaus klausimus.

– Vis dar negaliu patikėti, kad atsitiko toks dalykas, – pasakė ji. – Skaitai apie tai laikraščiuose, bet kad galėtų atsitikti mūsų Marlenai...

– Aš labai labai jus užjaučiu, – švelniai pasakė inspektorius Blendas. – Dabar aš norėčiau, kad jūs pagalvotumėte taip atidžiai, kaip tik galite, ir man pasakytumėte, ar yra koks nors asmuo, kas galėtų turėti kokių nors priežasčių pakenkti mergaitei?

– Aš apie tai jau mąsčiau, – staiga sušnirpštusi pasakė misis Taker. – Mąsčiau ir mąsčiau, bet niekas neatėjo į galvą. Retkarčiais pasibardavo su mokytojais mokykloje, ir kartais pasiginčydavo su kokiu berniuku ar mergaite, bet nieko rimto bet kuriuo atveju. Nėra nė vieno, kas tikrai ant jos griežtų dantį, nieko, kas norėtų jai kažko pikto.

– Ji niekada jums nekalbėjo apie ką nors, kas galėtų būti jos priešu?

– Ji dažnai kalbėdavo kvailystes, bet nieko panašaus nėra sakiusi. Jai vis rūpėjo makiažas ir šukuosenos, ir ką ji galėtų padaryti su savo veidu ir su savimi. Žinote, kokios tos mergaitės. Ji buvo kur kas per jauna, kad dažytis lūpdažiu ir visom toms nesąmonėm, jai tėtis tą sakė, ir aš taip pat. Bet ji tik tą ir darė, kai tik gaudavo kokių nors pinigų. Pirkdavo kvepalus ir lūpdažius ir viską pasislėpdavo.

Blendas linksėjo. Čia nebuvo nieko, kas galėtų jį sudominti. Paauglė, gana kvaila mergaitė, pilna galva kino žvaigždžių bei visokios romantikos – tokių Marlenų yra šimtai.

– Nežinau, ką pasakys jos tėvas, – pasakė misis Taker. – Gali atvykti bet kurią akimirką, tikėdamasis linksmai praleisti laiką.

Ji staiga nutilo ir pradėjo kūkčioti.

– Jei norite žinoti mano nuomonę, – pasakė ji,

– tai bus vienas iš tų bjaurių užsieniečių iš viešbučio. Niekada nežinai, ko tikėtis iš tų užsieniečių. Dauguma iš jų maloniai kalba, kai kurie dėvi tokius marškinius, kad jūs nepatikėsite. Ant marškinių pavaizduotos merginos su šitais bikiniais, ar kaip jie ten vadina. Ir visi jie šen bei ten deginasi saulėje visai be marškinių – visa tai prie gero nepriveda. Štai ką aš manau!

Vis dar tebeverkiančią misis Taker konsteblis Haskinsas išlydėjo iš kambario. Blendas pamanė, kad vietinių verdiktas, rodės, jau nuo seno rėmėsi patogia prielaida, kad kiekvienas tragiškas įvykis buvo susijęs su neapibrėžtais užsieniečiais.

Aštuntas skyrius

– Turi aštrų liežuvį, – pasakė Haskinsas sugrįžęs. – Kabinėjasi prie vyro ir uja savo seną tėvą. Manyčiau, kad vieną kitą kartą ji griežtai kalbėjo su mergaite ir dėl to dabar gailisi. Nors pačios mergaitės per daug to neima į galvą. Joms tai kaip nuo žąsies vanduo.

Inspektorius nutraukė šiuos bendrojo pobūdžio samprotavimus ir pasakė Haskinsui pakviesti misis Oliver.

Inspektorius kiek krūptelėjo pamatęs misis Oliver. Jis nesitikėjo pamatysiąs tokį didelį purpurinį tūrį, ir dar tokios sutrikusios emocinės būsenos.

– Aš siaubingai jaučiuosi, – pasakė misis Oliver, susmukusi ant krėslo priešais jį tarsi purpuriniai drebučiai. – SIAUBINGAI, – pridūrė ji aiškiai tardama raides.

Inspektorius padarė keletą nevienareikšmių pastabų, ir misis Oliver pratrūko.

– Kadangi, suprantate, tai yra *mano* žmogžudystė.

Aš tai padariau!

Akimirkai inspektorius Blendas pagalvojo, kad misis Oliver save kaltina nusikaltimu.

– Neįsivaizduoju, kodėl aš aplamai norėjau, kad atominės fizikos mokslininko žmona iš Jugoslavijos būtų auka, – pasakė misis Oliver, siautulingai perbraukdama rankomis per savo įmantriai sušukuotus plaukus, kas sudarė įspūdį, jog ji yra šiek tiek girta. – Absoliuti kvailystė. Ne ką prasčiau tiktų ir antrasis sodininkas, kuris iš tikrųjų nėra tas, kuo atrodė – tuomet tai neturėtų tokios didelės reikšmės, nes, galų gale, dauguma vyrų gali savimi pasirūpinti. Jei jie ir negali pasirūpinti savimi, tai jie bent jau turi sugebėti tą padaryti, ir šiuo atveju aš taip nesijaudinčiau. Nužudomi vyrai, ir niekas per daug nekreipia dėmesio – turiu galvoje, niekas, išskyrus jų žmonas ir mylimąsias, ir vaikus, ir panašiai.

Inspektorius įvertino savo įtarimų misis Oliver nerimtumą. Tam padėjo ir nežymus brendžio aromatas, sklindantis į jo pusę. Sugrįžus į namą Erkiulis Puaro primygtinai rekomendavo savo draugei šio puikaus vaisto nuo šoko.

– Aš nesu išprotėjusi, ir aš nesu girta, – pasakė misis Oliver, – intuityviai nujausdama jo mintis, – nors turint galvoje tą vyrą, kuris galvoja, jog aš beveik niekad neišsiblaivau ir tvirtina visus taip kalbant, tai gal ir jūs taip manote.

– Koks vyras? – paklausė inspektorius, jo mintims persijungus nuo nelauktos įžangos apie antrąjį sodininką prie neapibrėžto vyro pristatymo.

– Strazdanotas ir su Jokšyro akcentu, – pasakė

misis Oliver. – Bet, kaip jau sakiau, aš ne girta ir ne išprotėjusi. Aš tiesiog prislėgta. Labai PRISLĖGTA, – pakartojo ji, dar kartą pabrėždama atskiras raides.

– Neabejoju, madam, kad jus tai labai sukrėtė, – pasakė inspektorius.

– Baisiausias dalykas, – pasakė misis Oliver, – kad ji *norėjo* būti sekso maniako auka, ir aš spėju, kad ji buvo... yra... ką man galvoti?

– Apie sekso maniaką nėra ir kalbos, – pasakė inspektorius.

– Nėra? – paklausė misis Oliver. – Na, ačiū Dievui už tai. Tuomet aš nežinau. Bet jei tai nebuvo sekso maniakas, tai kodėl ją nužudė, inspektoriau?

– Aš tikėjausi, – pasakė inspektorius, – kad jūs man čia padėsite.

Be abejo, jis manė, kad misis Oliver palietė esminį klausimą. Kodėl kažkam reikėjo nužudyti Marleną?

– Aš negaliu jums padėti, – pasakė misis Oliver. – Neįsivaizduoju, kas tai galėtų padaryti. Nors, žinoma, aš galiu *įsivaizduoti* – aš galiu įsivaizduoti ką tik norite! Tai mano problema. Aš galiu viską įsivaizduoti – kad ir dabar. Aš netgi galiu pateikti tikroviškai atrodančias versijas, bet, žinoma, nė viena iš jų nebus teisinga. Aš manau, kad ją galėjo nužudyti kas nors, kam paprasčiausiai patinka žudyti mergaites, bet tai per daug paprasta – ir, bet kuriuo atveju, per daug atsitiktinumo, kad šioje šventėje būtų kažkas, kas norėtų nužudyti mergaitę. Ir kaip jis galėtų žinoti, kad Marlena yra valčių stoginėje? Arba ji galėjo žinoti kieno nors meilės paslaptis, arba galėjo pamatyti ką nors užkasant naktį kūną, ar ji galėjo atpažinti ką nors, kas slepia savo

tapatybę – ar ji galėjo žinoti paslaptį, kur karo metu užkasė brangenybes. Arba vyras iš motorinės valties galėjo išmesti kūną į upę ir ji tai pamatė pro stoginės langą – ar netgi ji galėjo gauti kažkokį užkoduotą svarbų pranešimą ir pati nežinoti, kas tai yra.

– Labai prašau! – inspektorius pakėlė ranką. Jam jau sukosi galva.

Misis Oliver paklusniai sustojo. Buvo aišku, kad ji dar kurį laiką galėjo tęsti toliau, nors inspektoriui atrodė, kad ji jau numatė visas galimybes, tikėtinas ir nelabai tikėtinas. Iš visos jam pateiktos gausios medžiagos jis atkreipė dėmesį į vieną frazę.

– Ką jūs turėjote galvoje, misis Oliver, sakydama „vyras iš motorinės valties"? Ar toks vyras iš katerio tėra jūsų vaizduotė?

– Kažkas man sakė atvykęs kateriu, – pasakė misis Oliver. – Neprisimenu, kas. Kažkas, su kuo mes kalbėjomės per pusryčius, aš manau, – pridūrė ji.

– Tęskite, prašau. – Inspektoriaus tonas dabar buvo maldaujantis. Iki tol jis neturėjo supratimo, į ką yra panašūs kriminalinių romanų rašytojai. Jis žinojo, kad misis Oliver parašiusi virš keturiasdešimt knygų. Tuo metu jam pasirodė keista, kad ji neparašiusi šimto keturiasdešimt. Jis kategoriškai paklausė: – Kas ten su tuo vyru per pusryčius, kuris atvyko motorine valtimi?

– Jis neatvyko motorine valtimi per pusryčius, – pasakė misis Oliver, – tai buvo jachta. Bent jau aš to tiksliai nežinau. Tai buvo laiškas.

– Na, tai kas gi ten buvo? – paklausė Blendas. – Jachta ar laiškas?

– Tai buvo laiškas, – pasakė misis Oliver. – Laiškas ledi Stabs. Iš pusbrolio jachtoje. Ir ją tai išgąsdino, – užbaigė ji.

– Išgąsdino? Kas būtent?

– Manau, kad jis, – pasakė misis Oliver. – Visi tai matė. Ji baiminosi jo ir nenorėjo, kad jis atvyktų, ir aš manau, kad ji todėl dabar ir pasislėpė.

– Pasislėpė? – paklausė inspektorius.

– Na, jos niekur nesimato, – atsakė misis Oliver. Visi jos ieško. Ir *aš* manau, kad ji pasislėpė, nes jo bijo ir nenori su juo susitikti.

– Kas tas vyras? – paklausė inspektorius.

– Geriau paklauskite mesjė Puaro, – pasakė misis Oliver. – Nes jis su juo kalbėjo, o aš ne. Jo vardas Istabanas – ne, ne toks, tai iš mano siužeto. De Sausas, toks jo vardas, Itainas de Sausas.

Bet inspektoriaus dėmesį patraukė kitas vardas.

– Kaip jūs pasakėte? – paklausė jis. – Misteris Puaro?

– Taip. Erkiulis Puaro. Jis buvo kartu, kai mes radome kūną.

– Erkiulis Puaro... Įdomu. Ar tai gali būti tas pats vyras? Nedidelis belgas su didžiuliais ūsais?

– Milžiniškais ūsais, – pritarė misis Oliver. – Taip. Jūs jį pažįstate?

– Mes buvome susitikę prieš daugelį metų. Tuomet aš dar buvau jaunas seržantas.

– Jūs susitikote tiriant žmogžudystę?

– Taip. O ką jis čia veikia?

– Jis turėjo įteikti prizus, – pasakė misis Oliver.

Prieš atsakydama ji kiek sudvejojo, bet inspekto-

rius to nepastebėjo.

– Ir jis buvo kartu, kai jūs aptikote kūną, – tarė Blendas. – Hm, aš norėčiau su juo pakalbėti.

– Ar man jį pakviesti? – misis Oliver viltingai „susirinko" savo purpurines drapanas.

– Ar daugiau nieko jūs neturite pridurti, madam? Nieko, kas, jūsų manymu, mums galėtų kaip nors padėti?

– Manau, kad ne, – pasakė misis Oliver. – Aš nieko nežinau. Kaip jau sakiau, aš galiu įsivaizduoti priežastis...

Inspektorius ją nutraukė. Jis daugiau nenorėjo klausytis misis Oliver vaizduotės sprendimų. Jie buvo per daug painūs.

– Labai jums ačiū, madam, – greitai pasakė jis. – Jei jūs pakviesite mesjė Puaro ateiti ir pasikalbėti su manimi, būsiu jums labai dėkingas.

Misis Oliver išėjo iš kambario. Konsteblis Haskinsas susidomėjęs paklausė:

– Kas tas mesjė Puaro, sere?

– Jums jis galbūt pasirodys labai juokingas, – pasakė inspektorius Blendas. Primena prancūziškų muzikinių parodijų veikėją, nors iš tikrųjų jis yra belgas. Bet nepaisant visų tų nesąmonių, jis turi geras smegenis. Dabar jau turėtų būti garbaus amžiaus.

– Kaip dėl to De Sauso? – paklausė konsteblis. – Manote, kad čia kažkas gali būti, sere?

Inspektorius Blendas negirdėjo klausimo. Jį tiesiog pribloškė faktas, kuris, nors ir buvo kelis kartus pakartotas, tik dabar jam pradėjo aiškėti.

Iš pradžių tai buvo seras Georgas, susierzinęs ir su-

nerimęs. „Mano žmona, regis, kažkur dingo. Neturiu supratimo, kur ji galėtų būti". Tuomet mis Bruvis, paniekinamai: „Ledi Stabs niekur nėra. Jai atsibodo šventiniai renginiai". Ir dabar misis Oliver su savo teorija apie ledi Stabs pasislėpimą.

– Ėė? Ką? – paklausė jis nedėmesingai.

Konsteblis Haskinsas atsikosėjo.

– Aš jūsų klausiau, sere, ar, jūsų manymu, čia yra kažkas įdomaus su tuo De Sausu – kas jis ten toks?

Konsteblis Haskinsas buvo aiškiai patenkintas šioje byloje išryškėjus vienam konkrečiam užsieniečiui, užuot turint jų daugybę. Bet inspektoriaus Blendo mintys buvo nukreiptos kita kryptimi.

– Man reikia ledi Stabs, – atžariai pasakė jis. – Pakvieskite man ją. Jei jos nesimato, paieškokite.

Haskinsas atrodė kiek suglumęs, bet klusniai išėjo iš kambario. Tarpduryje jis stabtelėjo ir truputį atsitraukė, leisdamas įeiti Erkiuliui Puaro. Jis susidomėjęs pažiūrėjo per petį atgal ir išėjęs uždarė duris.

– Aš nemanau, – pasakė Blendas stodamasis ir ištiesdamas ranką, – kad jūs mane atsimenate, misteri Puaro.

– Iš tikrųjų, – pasakė Puaro. – Palaukite minutėlę, tik minutėlę... Tai jaunas seržantas – taip, seržantas Blendas, su kuriuo mes susitikome prieš keturiolika – ne, prieš penkiolika metų.

– Visiškai teisingai. Nuostabi atmintis!

– Visai ne. Jei jūs mane atsimenate, tai kodėl aš neturėčiau prisiminti jūsų?

Būtų sunku, pamanė Blendas, užmiršti Puaro, ir ne vien tik dėl pagirtinų priežasčių.

– Taigi jūs čia, Puaro, – pasakė jis. – Vėl padedate žmogžudystės tyrimui.

– Jūs teisus, – pasakė Puaro. – Mane čia pakvietė padėti.

– Pakvietė padėti? – Blendas atrodė suglumęs.

Puaro greitai pasakė:

– Turiu galvoje, mane pakvietė įteikti prizus už „žudiko medžioklę“.

– Tai man pasakė misis Oliver.

– Daugiau ji nieko nesakė? – tariamai nerūpestingai paklausė Puaro. Jam rūpėjo sužinoti, ar misis Oliver ką nors užsiminė inspektoriui apie tikruosius motyvus, įtikinusius Puaro keliauti į Devoną.

– Ar nieko daugiau nesakė? Ji kalbėjo nesustodama. Apie visus įmanomus ir neįmanomus mergaitės nužudymo motyvus. Ji man visai susuko galvą. Pfuf! Na ir vaizduotė!

– Jos vaizduotė uždirba jai pragyvenimui, *mon ami**, – sausai pasakė Puaro.

– Ji minėjo vyrą vardu De Sausas – ar tai taipogi jos vaizduotė?

– Ne, tai tikras faktas.

– Ji kažką minėjo apie laišką per pusryčius ir apie jachtą, ir motorinę valtį, plaukiančią upe. Aš nieko negaliu suprasti.

Puaro ėmėsi viską paaiškinti. Jis papasakojo apie pusryčius, apie laišką ir ledi Stabs galvos skausmą.

– Misis Oliver sakė, kad ledi Stabs buvo išsigandusi. Ar jūs taip pat manote, kad ji išsigando?

– Man susidarė toks įspūdis.

* *pranc.* mano drauge

– Išsigandusi savo pusbrolio? Kodėl?

Puaro patraukė pečiais.

– Neturiu supratimo. Ji man tik pasakė, kad jis buvo blogas – blogas žmogus. Matote, ji yra truputį kvailoka. Ne visai normali.

– Taip, regis, šiose vietovėse tai gerai žinomas faktas. Ji nesakė, kodėl ji bijojo to De Sauso?

– Ne.

– Bet jūs manote, kad jos baimė buvo reali?

– Priešingu atveju ji būtų puiki aktorė, – kandžiai pasakė Puaro.

– Mano galvoje atsirado keletas keistų minčių apie šį atvejį, – pasakė Blendas. Jis pakilo ir ėmė neramiai vaikščioti po kambarį. – Tai tos nelemtos moteriškės kaltė, aš manau.

– Misis Oliver?

– Taip. Ji prikišo man į galvą daugybę melodraminių minčių.

– Ir jūs manote, kad jos gali būti teisingos?

– Ne visos iš jų, be abejo – bet viena kita gali būti verta dėmesio. Viskas priklauso nuo... – Jis nutilo, kai atsidarė durys ir įėjo konsteblis Haskinsas.

– Neįmanoma surasti ledi, sere, – tarė jis. – Jos niekur nėra.

– Tai aš ir pats žinau, – irzliai pasakė Blendas. – Bet aš prašiau ją surasti.

– Seržantas Farelis ir konsteblis Lorimeras apžiūrinėja vietovę, sere, – pasakė Haskinsas. – Namuose jos nėra, – pridūrė jis.

– Paklauskite žmogaus, parduodančio prie vartų įėjimo bilietus, ar ji neišvyko iš teritorijos – mašina ar

pėsčiomis.

– Taip, sere.

Haskinsas pasišalino.

– Ir sužinokite, kas ir kur ją paskutinį kartą matė, – pavymui šūktelėjo Blendas.

– Tai štai kokiu būdu dirba jūsų smegenys, – pasakė Puaro.

– Kol kas jos dar aplamai nedirba, – atsakė Blendas. – Mane tik sudomino faktas, kodėl ledi, kuri turi būti namuose arba šalia jų, yra kažkur kitur! Aš noriu žinoti, kodėl. Pasakykite man, ką jūs dar žinote apie tą De Sausą.

Puaro nupasakojo jam susitikimą su jaunu vyru, atėjusiu keliu nuo prieplaukos.

– Galbūt jis vis dar čia, šventėje, – pasakė jis. – Ar man pasakyti serui Georgui, jog jūs norite jį pamatyti?

– Palaukite minutėlę, – pasakė Blendas. – Iš pradžių aš noriu šiek tiek daugiau sužinoti. Kada jūs pats paskutinį kartą matėte ledi Stabs?

Puaro pabandė prisiminti. Sunku buvo tiksliai pasakyti. Jis prisiminė neaiškius jos aukštos, ciklamento suknele vilkinčios figūros šmėkštelėjimus, kaip ji su savo juoda skrybėle vaikštinėjo po veją ir kalbėjosi su žmonėmis, kaip retkarčiais jis girdėjo jos keistą juoką, išsiskiriantį iš visų kitų persipynusių garsų.

– Aš manau, – abejodamas tarė jis, – kad turėtų būti arti keturių valandų.

– Ir kur ji tada buvo, ir su kuo?

– Ji buvo žmonių grupelės viduryje netoli namo.

– Ar ji buvo ten, kai atvyko De Sausas?

– Aš neprisimenu. Nemanau, bent jau aš jos nemačiau. Seras Georgas pasakė De Sausui, kad jo žmona yra kažkur netoliese. Pamenu, jis atrodė nustebęs, kai ji nedalyvavo vaikų maskaradinių drabužių vertinime, kaip buvo numatyta.

– Kurią valandą atvyko De Sausas?

– Turėjo būti maždaug pusė penkių, aš manau. Aš nepažiūrėjau į savo laikrodį, taigi negaliu tiksliai pasakyti.

– Ir ledi Stabs pradingo prieš jam atvykstant?

– Panašu į tai.

– Galbūt ji pabėgo, nenorėdama su juo susitikti, – samprotavo inspektorius.

– Galbūt, – sutiko Puaro.

– Na, ji negalėjo toli nueiti, – pasakė Blendas. – Mes ją turėtume nesunkiai surasti, ir kai mes... – Jis nutilo.

– O jeigu nerasite? – smalsiai paklausė Puaro.

– Tai niekai, – energingai pasakė inspektorius. – Kodėl? Kas, jūsų manymu, galėtų jai nutikti?

Puaro patraukė pečiais.

– Iš tiesų, kas? Niekas to nežino. Yra žinoma tik tiek, kad ji... pradingo!

– Po šimts pypkių, misteri Puaro, tai skamba gana grėsmingai.

– Galbūt tai ir *yra* grėsminga.

– Mes dabar tiriame Marlenos Taker žmogžudystę, – rimtai pasakė inspektorius.

– Be abejo. Bet kodėl toks susidomėjimas De Sausu? Jūs manote, jog jis nužudė Marleną Taker?

Inspektorius Blendas nesureikšmindamas atsakė:

– Tai vis ta moteris!

Puaro nežymiai nusišypsojo.

– Turite galvoje misis Oliver?

– Taip. Suprantate, Puaro, Marlenos Taker nužudymas neturi prasmės. Absoliučiai jokios prasmės. Niekuo neišsiskiriantis, gana kvailas vaikas randamas uždusintas ir nėra jokių užuominų apie galimą motyvą.

– Ir misis Oliver pateikė jums motyvų pavyzdžių?

– Mažiausiai tuziną! Ji minėjo, kad Marlena galėjo žinoti apie kieno nors meilės nuotykius, ar kad Marlena galėjo būti kokios nors žmogžudystės liudininke, ar ji galėjo žinoti, kur užkastos brangenybės, ar ji galėjo pro stoginės langą matyti De Sausą, kažką darantį savo kateryje, kai jis plaukė upe.

– Aa. Ir kuri iš šių teorijų patraukė jūsų dėmesį, *mon cher*?

– Nežinau. Bet negaliu apie tai negalvoti. Paklausykite, mesjė Puaro. Pasistenkite tiksliai prisiminti. Koks jums susidarė įspūdis iš to, ką jums šį rytą pasakė misis Stabs – ar kad ji bijojo savo pusbrolio atvykimo todėl, kad jis galėjo žinoti kažką, ko ji nenorėjo pasieksiant jos vyro ausis, ar tai buvo tiesioginė paties vyro baimė?

Puaro atsakė nedvejodamas.

– Sakyčiau, kad tai buvo tiesioginė paties vyro baimė.

– Hm, – numykė inspektorius Blendas. – Na, dabar aš norėčiau truputį pasikalbėti su šiuo jaunu vyru, jei jis dar yra kažkur netoliese.

Devintas skyrius

I

Nors ir neturėdamas konsteblio Haskinso įsisenėjusio išankstinio nusistatymo prieš užsieniečius, inspektorius Blendas iškart pajuto antipatiją Itainui de Sausui. Rafinuota jauno vyro elegancija, jo apsirengimo nepriekaištingumas, stiprus gėlių aromatas nuo jo briliantinių plaukų – visas šis derinys erzino inspektorių.

De Sausas buvo labai savimi pasitikintis, laikėsi labai laisvai. Taip pat jis išreiškė kiek pridengtą tam tikrą linksmumą.

– Reikia pripažinti, – pasakė jis, – kad gyvenimas pilnas įvairiausių siurprizų. Puiki atostogų kelionė, aš žaviuosi nuostabiu peizažu, atvykstu praleisti popietės su savo mažąja pussesere, kurios nemačiau jau daugelį metų – ir kas atsitinka? Iš pradžių aš pakliūnu į karnavalą su švilpiančiais kokoso riešutais pro pat galvą, ir iškart po to komediją pakeičia tragedija, ir aš esu įpainiotas į žmogžudystę.

Jis užsidegė cigaretę ir, giliai įtraukęs, tarė:

– Nors man ji visai nerūpi, ši žmogžudystė. Iš tikrųjų aš visiškai nesuprantu, kodėl jūs norite mane apklausti.

– Jūs čia atvykote kaip užsienietis, misteri De Sausai...

De Sausas pertraukė:

– Ir užsieniečiai yra įtariamieji numeris vienas, ar ne?

– Ne, ne, visiškai ne, sere. Ne, aš visai ne tą turėjau galvoje. Jūsų jachta, kiek suprantu, prišvartuota Helmute?

– Taip, būtent ten.

– Ir jūs atplaukėte čionai motorine valtimi?

– Vėlgi – visiškai teisingai.

– Kai jūs plaukėte upe, ar pastebėjote dešinėje pusėje nedidelę valčių stoginę, išsikišusią į upę, su šiaudiniu stogu ir po ja esančia nedidele prieplauka?

De Sausas atmetė atgal savo gražią tamsią galvą ir suraukęs antakius mąstė.

– Leiskite prisiminti, ten buvo nedidelė įlanka ir mažas pilkas plytinis namelis.

– Dar toliau aukštyn upe, misteri De Sausai. Tarp medžių įterptas namelis.

– Ak, taip, dabar prisiminiau. Labai vaizdinga vietelė. Aš nežinojau, kad tai valčių elingas, priklausantis šiam namui. Jei žinočiau, būčiau ten prisišvartavęs ir atėjęs pakrante. Kai aš klausiau kelio, man pasakė plaukti iki perkėlos ir eiti pakrante link čia esančios prieplaukos.

– Teisingai. Jūs taip ir padarėte?

– Būtent taip ir padariau.

– Ar jūs nepriplaukėte prie valčių stoginės, ar prie kranto šalia jos?

De Sausas papurtė galvą.

– Ar jūs ką nors matėte namelyje, kai plaukėte pro šalį?

– Ką nors mačiau? Ne. Ar aš turėjau ką nors matyti?

– Tiesiog galėjo būti tokia galimybė. Matote, misteri De Sausai, nužudyta mergaitė šią popietę buvo namelyje. Ten ji buvo ir nužudyta, ir panašiai tuo metu, kai jūs plaukėte pro šalį.

De Sausas vėl kilstelėjo antakius.

– Jūs matote, kad aš galėjau būti šios žmogžudystės liudininku?

– Žmogžudystė įvyko namelio viduje, bet jūs galėjote matyti mergaitę – ji galėjo žiūrėti pro langą ar būti išėjusi į balkoną. Jei jūs ją būtumėte matęs, tai bet kuriuo atveju susiaurintų nužudymo laiko amplitudę. Jeigu jums plaukiant pro šalį ji buvo dar gyva...

– Ak. Suprantu. Taip, taip, suprantu. Bet kodėl jūs būtent manęs klausiate? Yra daugybė laivų, plaukiančių žemyn ir į viršų nuo Helmuto. Pramoginiai garlaiviai. Jie nuolatos kursuoja. Kodėl jų nepaklausus?

– Mes jų paklausime, – pasakė inspektorius. – Nesirūpinkite, mes ir jų paklausime. Pasakykite man, ar jūs nepastebėjote ko nors neįprasto valčių namelyje?

– Visiškai nieko. Nebuvo jokių ženklų, kad ten kas nors būtų buvęs. Žinoma, aš nesistengiau atidžiai žiūrėti, ir aš neplaukiau labai arti. Kažkas galėjo žiūrėti pro langą, kaip jūs sakote, bet jei taip, tai aš nemačiau to žmogaus. – Jis pridūrė mandagiu tonu: – Man labai

gaila, kad negaliu jums padėti.

– Na, gerai, – pasakė inspektorius Blendas draugišku balsu, – mes ir negalime pernelyg daug ko tikėtis. Yra dar keletas dalykų, kuriuos aš norėčiau žinoti, misteri De Sausai.

– Taip?

– Ar jūs atvykote vienas, ar kartu su jumis keliauja draugai?

– Su manimi buvo draugai iki pastarojo laiko, bet paskutines tris dienas aš keliauju vienas – su jachtos komanda, žinoma.

– Koks jūsų jachtos pavadinimas, misteri De Sausai?

– *Esperansa.*

– Ledi Stabs, kaip suprantu, yra jūsų pusseserė?

De Sausas gūžtelėjo pečiais.

– Tolima pusseserė. Salose, suprantate, yra daug giminingų santuokų. Mes visi esame pusbroliai ir pusseserės. Hatė yra antros ar trečios eilės pusseserė. Aš nemačiau jos nuo to laiko, kai ji dar praktiškai buvo mergaitė, keturiolikos-penkiolikos metų.

– Ir jūs manėte ją netikėtai aplankysiąs?

– Vargiai, ar netikėtai, inspektoriau. Aš jai jau buvau parašęs.

– Aš žinau, kad ji gavo šįryt jūsų laišką, bet ji nustebo sužinojusi, kad jūs esate šiuose kraštuose.

– O, bet jūs neteisus, inspektoriau. Aš parašiau pusseserei... leiskite pagalvoti, prieš tris savaites. Aš parašiau jai iš Prancūzijos prieš išplaukdamas į šią šalį.

Inspektorius buvo nustebęs.

– Jūs jai parašėte iš Prancūzijos, pranešdamas apie

planuojamą apsilankymą?

– Taip. Aš parašiau jai keliaująs jachta ir kad aš maždaug šiuo metu ketinu būti Torkyje ar Helmute, ir kad vėliau pranešiu tikslų atvykimo laiką.

Inspektorius Blendas spoksojo į jį. Šis pareiškimas visiškai skyrėsi nuo to, ką jam papasakojo apie Itaino de Sauso laiško gavimą prie pusryčių stalo. Daugiau nei vienas liudininkas matė, kaip ledi Stabs susijaudino ir kaip ją aiškiai išgąsdino laiško turinys. De Sausas ramiai atlaikė žvilgsnį. Nežymiai šypsodamasis jis nubraukė nuo kelio nedidelį šapelį.

– Ar ledi Stabs atsakė į jūsų pirmąjį laišką? – paklausė inspektorius.

Prieš atsakydamas De Sausas valandėlę dvejojo, tuomet tarė:

– Tai taip sunku prisiminti... Ne, aš nemanau, kad atsakė. Bet tai nebuvo būtina. Aš tiesiog keliavau, be jokių konkrečių adresų. Be to, aš nemanau, kad mano pusseserei Hatei labai sektųsi rašyti laiškus. – Jis pridūrė: – Ji nėra, žinote, labai protinga moteris, bet kaip suprantu, ji išaugusi tapo labai gražia moterimi.

– Jūs dar jos nematėte? – Blendas tai pasakė klausimo forma, ir De Sausas atsakė maloniai šypsodamasis.

– O, ji dingo nežinia kur, – pasakė jis. – Neabejoju, kad ši *espèce de gala** jai atsibodo.

Rūpestingai parinkdamas žodžius, inspektorius Blendas paklausė:

– Ar jūs turite kokių nors priežasčių manyti, misteri De Sausai, kad jūsų pusseserė galėtų jūsų vengti?

* *pranc.* pasilinksminimo rūšis

– Hatė galėtų manęs vengti? Iš tiesų, aš nematau tam jokių priežasčių. Kodėl ji turėtų?

– Būtent to aš jūsų ir klausiu, misteri De Sausai.

– Jūs manote, kad Hatė išėjo iš šios šventės, norėdama išvengti susitikimo su manimi? Kokia absurdiška mintis.

– Ji neturi kokių nors jums žinomų priežasčių... na, tarkim, jūsų baimintis?

– Baimintis – *manęs*? – De Sauso balsas buvo skeptiškas ir linksmas. – Jei galiu taip išsireikšti, inspektoriau, tai absoliuti fantastika!

– Ar jūsų santykiai visuomet buvo pakankamai draugiški?

– Yra taip, kaip jums sakiau. Tarp mūsų aplamai nebuvo jokių santykių. Aš nemačiau jos nuo to laiko, kai jai buvo dar tik keturiolika.

– Ir vis dėlto jūs norėjote ją aplankyti, atvykdamas į Angliją?

– O, kas link to, tai aš pamačiau apie ją straipsnį viename iš jūsiškių laikraščių. Ten buvo paminėta jos mergautinė pavardė ir kad ji ištekėjo už turtingo anglo, ir aš pamaniau: „Aš turiu pamatyti, kaip dabar atrodo mažoji Hatė. Ar jos smegenys dabar dirba geriau, nei anksčiau“. – Jis vėl gūžtelėjo pečiais. – Tai buvo tik draugiškas mandagumas. Švelnus smalsumas – ir nieko daugiau.

Inspektorius vėl akylai nužvelgė De Sausą. Kas, galvojo jis, slypi už šios pašaipios bei ramios kaukės? Jis pritaikė artimesnio bendravimo stilių.

– Galbūt jūs galėtumėte papasakoti man truputį daugiau apie savo pusseserę? Apie jos charakterį, jos

elgseną?

De Sausas atrodė mandagiai nustebęs.

– Iš tikrųjų – ar tai turi ką nors bendro su mergaitės nužudymu valčių elinge, kuo jūs, mano supratimu, dabar ir esate užsiėmęs?

– Tarp šių dalykų gali būti ryšys, – pasakė inspektorius Blendas.

De Sausas kurį laiką tylėdamas tiriamai žiūrėjo į jį. Tuomet jis tarė, kiek timptelėjęs pečius:

– Aš niekuomet gerai nepažinojau savo pusseserės. Ji tebuvo didžiulės giminės narys ir man ji nekėlė ypatingo susidomėjimo. Bet atsakant į jūsų klausimą pasakysiu, kad ji, nors ir būdama protiškai silpna, tačiau nėra, bent jau kiek man žinoma, apsėsta kokių nors mirtį nešančių tendencijų.

– Iš tikrųjų, misteri De Sausai, aš visai to neturėjau galvoje!

– Neturėjote? Įdomu. Aš nematau jokio kito pagrindo jūsų klausimui. Ne, jei Hatė nebus labai stipriai pasikeitusi, tai ji tikrai neturi jokio polinkio žudyti! – Jis pakilo. – Esu tikras, kad jūs nebeturite man daugiau klausimų, inspektoriau. Aš jums tik galiu palinkėti visokeriopos sėkmės surandant žudiką.

– Tikiuosi, jūs neplanuojate išvykti iš Helmuto per artimiausias vieną-dvi dienas, misteri De Sausai?

– Jūs kalbate labai mandagiai, inspektoriau. Ar tai įsakymas?

– Tiesiog prašymas, sere.

– Ačiū. Aš ketinu pasilikti Helmute pora dienų. Seras Georgas labai maloniai mane pakvietė apsistoti name, bet aš mieliau pasiliksiu *Esperansoje*. Jei norėsite

manęs dar ko nors paklausti, jūs mane ten surasite.

Jis mandagiai nusilenkė.

Konsteblis atidarė jam duris, ir jis išėjo.

– Pataikūnas, – sumurmėjo sau inspektorius.

– Aha, – pasakė Haskinsas, visiškai tam pritardamas.

– Tarkim, net jeigu ji ir turėtų polinkį žudyti, – toliau sau svarstė inspektorius, – kodėl ji turėtų užpulti niekuo neišsiskiriančią mergaitę? Nematau jokios prasmės.

– Su tais pakvaišėliais niekada negali žinoti, – pasakė Haskinsas. – Tik klausimas, ant kiek ji pakvaišus.

Haskinsas išmintingai palingavo galvą.

– Turi žemą IQ, aš manau, – pridūrė jis.

Inspektorius susierzinęs pažvelgė į jį.

– Nekartokite kaip papūga tų naujoviškų terminų. Man nerūpi, ar ji turi aukštą IQ, ar žemą IQ. Man rūpi tik tai, ar ji yra tokia moteris, kuri mano esant smagu, ar siektina, ar būtina, užmesti virvę ant mergaitės kaklo ir ją uždusinti. Ir bet kuriuo atveju, kur, po perkūnais, *yra* ta moteris? Eikite ir pažiūrėkite, kaip ten sekasi Frankui.

Haskinsas paklusniai išėjo ir netrukus grįžo su seržantu Katrelu, energingu jaunu vyru, turinčiu gerą nuomonę apie save ir kuris visuomet sugebėdavo suerzinti savo aukštesnį viršininką. Inspektoriui Blendui kur kas labiau patiko kaimiška Haskinso išmintis, negu Franko Katrelo „aš viską žinau“ požiūris.

– Vis dar žvalgome vietovę, sere, – pasakė Katrelas. – Ledi pro vartus neišėjo, mes esame tuo visiškai

tikri. Įėjimo bilietus parduoda antrasis sodininkas. Jis pasiruošęs prisiekti, kad ji pro ten neišėjo.

– Yra ir kitų būdų išeiti, apart pagrindinių vartų, aš manau?

– O, taip, sere. Yra keliukas, nusileidžiantis žemyn prie perkėlos, bet ten esantis senukas – Merdelas, toks jo vardas – taip pat gana užtikrintai teigia, kad pro ten ji nebus palikusi dvaro. Jam jau apie šimtą metų, bet jis gana patikimas, aš manau. Jis visiškai aiškiai apibūdino, kaip užsienietis džentelmenas atvyko kateriu ir paklausė kelio į Neishausą. Senukas jam pasakė, kad jis turįs pakilti keliu iki vartų ir susimokėti už įėjimą. Bet, anot jo, džentelmenas atrodė nieko nežinąs apie šventę ir pasakė priklausąs šeimos giminei. Tuomet senukas nukreipė jį keliuku per miškelį. Merdelas, regis, visą popietę slampinėjo prieplaukoje, taigi jis tikrai pamatytų ledi, jei ji būtų ėjusi tuo keliu. Tuomet dar yra viršutiniai vartai, nuo kurių kelias per laukus veda į Hudauno Parką, bet jie dėl ribų pažeidėjų buvo surišti viela, taigi pro ten ji neišėjo. Atrodo, kad ji turėtų būti vis dar čia, ar ne?

– Gali būti ir tai, – pasakė inspektorius, – bet kas jai galėtų sutrukdyti pralįsti pro tvoros apačią ir nueiti laukais? Kaip supantu, seras Georgas iki šiol skundžiasi ribų pažeidėjais iš greta esančio jaunimo viešbučio. Jei galima įeiti pro ten, kur praeina pažeidėjai, tai lygiai taip pat pro ten galima ir išeiti, aš manau.

– O, taip, sere, be jokių abejonių. Bet aš kalbėjausi su jos kambarine, sere. Ji dėvi – Katrelas pasižiūrėjo į popieriaus lapą savo rankoje – ciklamento krepo žoržeto suknelę (kokia ji ten bebūtų), didelę juodą

skrybėlę ir juodus šventinius batelius su keturių colių prancūziškais kulniukais. Ne ta apranga, su kuria einama per laukus.

– Ji nepasikeitė drabužių?

– Ne. Aš nuėjau su kambarine patikrinti. Nieko netrūksta – apskritai nieko. Ji nesipakavo lagamino ar ko nors panašaus. Ji netgi nepasikeitė batelių. Visos batų poros savo vietoje.

Inspektorius Blendas suraukė antakius. Jo galvoje šmėkštelėjo nemaloni mintis. Jis atžariai pasakė:

– Pakvieskite man vėl tą sekretorę – Brus – ar koks ten jos vardas.

II

Mis Bruvis įėjo truputį uždusus ir buvo kiek labiau susierzinus, nei paprastai.

– Taip, inspektoriau? – paklausė ji. – Jūs mane kvietėte? Jei tai nėra skubu, seras Georgas yra baisioje būklėje ir...

– Kokioje jis būklėje?

– Jis tik dabar suprato, kad ledi Stabs... na, iš tikrųjų dingo. Aš jam pasakiau, kad galbūt ji tik išėjo pasivaikščioti į mišką ar dar kažkur, bet jis įsikalė į galvą, kad jai bus kažkas nutikę. *Visiška* nesąmonė.

– Tai gali būti ne tokia jau ir nesąmonė, mis Bruvis. Galų gale, vieną nužudymą šią popietę mes jau turime.

– Bet jūs juk tikrai nemanote, kad ledi Stabs... bet

tai juokinga! Ledi Stabs gali pati savimi pasirūpinti.

– Gali?

– Žinoma, gali! Juk ji suaugusi moteris, ar ne?

– Bet gana bejėgė, anot aplinkinių.

– Niekai, – pasakė mis Bruvis. – Ledi Stabs paranku kartais vaizduoti bejėgę vėplą, jei ji nenori veikti kažko kitko. Turiu pasakyti, kad ji sėkmingai mulkina savo vyrą, bet ne mane!

– Jūs neypatingai ją mėgstate, mis Bruvis? – Blendas atrodė švelniai susidomėjęs.

Mis Bruvis lūpos susispaudė į siaurą liniją.

– Tai ne mano reikalas ją mėgti ar nemėgti, – pasakė ji.

Durys su trenksmu atsidarė ir įėjo seras Georgas.

– Paklausykite, – įsakmiai pasakė jis, – jūs turite kažką padaryti. Kur yra Hatė? Jūs turite surasti Hatę. Nesuprantu, kokia čia velniava darosi aplink. Ta nelemta šventė – atėjo kažkoks prakeiktas maniakas, sumokėjęs savo pusę kronos ir atrodantis kaip ir visi kiti, ir leidžia čia laiką, vaikštinėdamas aplink ir žudydamas žmones. Štai ką aš apie visa tai galvoju.

– Nemanau, kad mums reikėtų laikytis tokio perdėto požiūrio, sere Georgai.

– Gerai jums čia sėdėti prie stalo ir rašinėti popierėlius. O aš noriu matyti savo žmoną.

– Aš jau apieškojau vietovę, sere Georgai.

– Kodėl man niekas nesakė, kad ji pradingo? Atrodo, kad jos nėra jau pora valandų. Pamaniau, jog keista, kad ji neatėjo teisėjauti vaikų maskaradų konkursui, bet niekas man nesakė, kad ji iš tikrųjų dingo.

– Niekas nežinojo, – pasakė inspektorius.

– Na, kažkas turėjo žinoti. Kažkas turėjo pastebėti.

Jis pasisuko į mis Bruvis.

– Jūs turėjote žinote, Amanda, jūs čia viską prižiūrite.

– Aš negaliu visur suspėti, – atsakė mis Bruvis. Jos balsas staiga tapo beveik verksmingas. – Viską turiu prižiūrėti. Jei ledi Stabs panoro išvykti...

– Išvykti? Kodėl ji turėtų išvykti? Ji neturėjo jokių priežasčių išvykti, nebent ji norėjo išvengti to bičiulio dago*.

Blendas nepraleido progos.

– Aš noriu jus kai ko paklausti, – pasakė jis. – Ar jūsų žmona prieš kokias tris savaites buvo gavusi iš misterio De Sauso laišką, kuriame jis praneštų apie savo atvykimą į šią šalį?

Seras Georgas atrodė nustebęs.

– Ne, žinoma, ji nieko panašaus negavo.

– Jūs esate tuo tikras?

– O, visiškai tikras. Hatė būtų man pasakiusi. Ji buvo gerokai išsigandusi ir susikrimtusi, kai šįryt gavo jo laišką. Tas laiškas daugiau mažiau ją išmušė iš vėžių. Ji beveik visą rytą pragulėjo su skaudančia galva.

– Ką ji jums asmeniškai sakė apie jos pusbrolio vizitą? Kodėl ji taip bijojo jį pamatyti?

Seras Georgas atrodė kiek sutrikęs.

– Gerai būtų, jei aš žinočiau, – pasakė jis. – Ji tik nuolatos kartojo, kad jis blogas.

– Blogas? Būtent kodėl?

* *niek.* ispanų, portugalų, italų pravardžiavimas

– Na, ji gana neaiškiai reiškė savo mintis. Tiesiog kaip vaikas kartojo, kad jis yra blogas žmogus. Blogas; ir kad ji nenori, jog jis čia atvyktų. Ji sakė, kad jis darė blogus darbus.

– Darė blogus darbus? Kada?

– O, jau seniai. Kaip aš įsivaizduoju, tas Itainas de Sausas buvo šeimos gėda ir kad Hatė savo vaikystėje užfiksavo įvairius jo darbelius, pati gerai jų nesuprasdama. Baigėsi tuo, kad ji ėmė jo bijoti. Aš pamaniau, kad visa tai yra tik vaikystės prisiminimų palikimas. Mano žmona kartais vaikiškai elgiasi. Jai tik patinka arba nepatinka, bet ji negali to paaiškinti.

– Jūs esate tikras, kad ji nepasakė nieko konkretaus, sere Georgai?

Seras Georgas atrodė nejaukiai pasijutęs.

– Aš nenorėčiau, kad jūs žinotumėte... ėė... ką ji sakė.

– Tai ji kažką pasakė?

– Gerai, aš jums pasakysiu. Ji pasakė – ir ji tai pasakė keletą kartų: „*Jis žudo žmones*“.

Dešimtas skyrius

I

– Jis žudo žmones, – pakartojo inspektorius Blendas.

– Aš nemanau, kad jums tai reikėtų priimti už gryną pinigą, – pasakė seras Georgas. – Ji vis kartojo „jis žudo žmones“, bet ji negalėjo man paaiškinti, ką jis nužudęs, ir kada, ir kodėl. Aš pamaniau, kad tai buvo tik keisti, vaikiški prisiminimai – problemos su vietiniais gyventojais – kažkas tokio.

– Jūs minėjote, kad ji jums negalėjo pasakyti nieko konkretaus – jūs turite galvoje *negalėjo*, sere Georgai – ar greičiau *nenorėjo*?

– Aš nemanau... – Jis nutilo. – Aš nežinau. Jūs mane supainiojote. Kaip jau sakiau, aš viso to nepriėmiau už gryną pinigą. Pamaniau, kad galbūt šis pusbrolis ją truputį erzino vaikystėje – kažkas panašaus. Sunku jums tai paaiškinti, nes jūs nepažįstate mano žmonos. Aš jai labai atsidavęs, bet aš pusės neklausau, ką ji sako, nes paprasčiausiai tai neturi prasmės. Bet kuriuo atveju, šis De Sausas neturi nieko bendro su tuo, kas čia vyksta

– tik nesakykite, kad jis išlipa iš jachtos, eina tiesiai per mišką ir užmuša vargšę mergaitę valčių stoginėje! Kodėl turėtų?

– Aš nesakiau, kad įvyko kas nors panašaus, – pasakė inspektorius Blendas, – bet jūs turite suprasti, sere Georgai, kad bandant surasti Marlenos Taker žudiką paieškos laukas yra kur kas siauresnis, nei gali pasirodyti iš pradžių.

– Siauresnis! – Seras Georgas išsprogino akis. – Jūs juk turite visą tą prakeiktą šventę, iš kurios galite rinktis, ar ne? Dviejų – trijų šimtų žmonių? Bet kuris iš jų tai galėjo padaryti.

– Taip, iš pradžių ir aš taip maniau, bet, atsižvelgiant į tai, ką sužinojau, tai vargiai įmanoma. Valčių stoginė turi „anglišką" užraktą. Niekas negali be rakto patekti iš lauko pusės.

– Na, iš viso yra trys raktai.

– Būtent. Vienas jų yra šios „žudiko medžioklės" galutinis sprendimo raktas. Jis iki šiol paslėptas tarp hortenzijų pačiame sodo viršuje. Antrąjį raktą turėjo misis Oliver, „žudiko medžioklės" organizatorė. Kur yra trečiasis raktas, sere Georgai?

– Jis turi būti rašomojo stalo, prie kurio dabar jūs sėdite, stalčiuje. Ne, dešinėje pusėje, kur įvairūs nuosavybės dublikatai.

Jis priėjo prie stalo ir pasirausė stalčiuje.

– Taip, štai jis. Savo vietoje.

– Tuomet suprantate, – pasakė inspektorius Blendas, – ką tai reiškia? Vieninteliai žmonės, kurie galėjo patekti į vidų, yra, visų pirma, asmuo, praėjęs visą „žudiko medžioklės" maršrutą (o tokio, kiek

mums žinoma, nėra). Antra, misis Oliver ar kažkas iš namiškių, kam ji galėjo paskolinti savo raktą, ir trečia, asmuo, *kurį Marlena pati įleido vidun.*

– Na, trečioji galimybė puikiausiai tinka kiekvienam, ar ne?

– Toli gražu ne taip, – pasakė inspektorius Blendas. – Jei aš teisingai supratau „žudiko medžioklės“ žaidimo scenarijų, tai mergaitė, išgirdusi ką nors artinantis prie durų, turėjo kristi ant grindų ir vaidinti „auką“ bei laukti, kol ją aptiks asmuo, suradęs paskutinį sprendimo raktą – patį raktą. Taigi, kaip jūs patys suprantate, vieninteliai žmonės, kuriuos ji galėjo įleisti, jiems pakvietus ją iš lauko ir paprašius tai padaryti, *yra žmonės, organizavę „žudiko medžioklę“.* Bet kuris iš namiškių – tai yra, jūs, ledi Stabs, mis Bruvis, misis Oliver – galbūt Puaro, kurį, aš manau, ji buvo šį rytą sutikusi. Kas dar, sere Georgai?

Seras Georgas valandėlę galvojo.

– Legiai, žinoma, – tarė jis. – Alekas ir Salė Legiai. Jie nuo pradžių tame dalyvavo. Ir Maiklas Veimenas, jis yra architektas, apsistojęs name ir projektuojantis teniso paviljoną. Ir Vobetonas, Mastersonai – o, ir misis Folieit, žinoma.

– Tai visi – daugiau nieko nėra?

– Tai jau ir taip daug.

– Taigi matote, sere Georgai, paieškos laukas nėra labai platus.

Sero Georgo veidas paraudo.

– Aš manau, kad jūs kalbate niekus – visiškus niekus! Jūs norite pasakyti... Ką jūs norite pasakyti?

– Aš tik noriu pasakyti, – tarė inspektorius

Blendas, – kad čia yra dar daug dalykų, kurių mes nežinome. Galimas daiktas, pavyzdžiui, kad Marlena dėl kokių nors priežasčių išėjo iš namelio. Ji netgi galėjo būti uždusinta kur nors kitur, o jos kūnas atneštas atgal ir padėtas ant grindų. Bet netgi ir šiuo atveju, kas ją bebūtų nužudęs, jis vėlgi turėjo būti gerai susipažinęs su visomis „žudiko medžioklės“ detalėmis. Mes visuomet grįžtame prie to pačio. – Jis pridūrė kiek pakitusiu balsu: – Galiu jus užtikrinti, sere Georgai, kad mes darom viską, ką galime, kad surastume ledi Stabs. Tuo tarpu aš norėčiau pasikalbėti su misteriu ir misis Alek Legiais ir misteriu Maiklu Veimenu.

– Amanda.

– Aš pažiūrėsiu, ką dabar galiu padaryti, inspektoriau, – pasakė mis Bruvis. – Aš manau, kad misis Legi vis dar buria palapinėje. Nuo penktos valandos atėjo daugybė žmonių, įsigiję bilietus už pusę kainos, ir visi renginiai yra pilni. Galbūt aš jums galiu pakviesti misterį Legį arba misterį Veimaną – ką jūs pirmiau pageidautumėte.

– Eiliškumas neturi reikšmės, – pasakė inspektorius Blendas.

Mis Bruvis linktelėjo ir išėjo iš kambario. Seras Georgas nusekė iš paskos, kalbėdamas graudžiu balsu.

– Paklausykite, Amanda, jūs turite...

Inspektorius Blendas suvokė, kad seras Georgas gerokai priklausomas nuo veikliosios mis Bruvis. Iš tikrųjų, tuo metu Blendui namų šeimininkas pasirodė tarsi mažas vaikas.

Belaukdamas inspektorius Blendas pakėlė telefono ragelį, paprašė sujungti su policijos nuovada Helmute

ir aptarė su kolegomis kai kuriuos dalykus dėl *Esperans* jachtos.

– Tikiuosi, jūs suprantate, – pasakė jis Haskinsui, kuriam aiškiai buvo per daug sunku suprasti tokius dalykus, – kad mes turime tik vieną puikią vietelę, kur ta nelemta moteris gali būti – ir ta vieta yra De Sauso jachta?

– Kaip jūs tai suvokėte, sere?

– Na, moters niekas nematė išeinant įprastais būdais, ji išsičiuste taip, kad visai nepanašu, jog ji būtų ėjusi per laukus ar per mišką, bet yra tikimybė, kad ji susitarusi susitiko su De Sausu apačioje namelyje ir kad jis nuvežė ją kateriu į jachtą ir po to grįžo į šventę.

– O kam jam tai reikėjo daryti, sere? – suglumęs paklausė Haskinsas.

– Neturiu supratimo, – pasakė inspektorius, – ir nepanašu, kad jis tai būtų daręs. Bet tokia *galimybė* yra. Ir jei ji yra *Esperansoje*, aš pasirūpinsiu, kad ji negalėtų iš ten išeiti be mūsų žinios.

– Bet jei ji tikrai jo neapkentė... – pradėjo Haskinsas.

– Mes visi žinome, kad tai *ji* taip pasakė. Moterys, – pamokomai pasakė inspektorius, – labai daug meluoja. Visuomet tai atminkite, Haskinsai.

– Aa, – suprantingai nutęsė konsteblis Haskinsas.

II

Tolesnis pokalbis nutrūko, nes atsidarė durys ir

įėjo aukštas neaiškios išvaizdos jaunuolis. Jis dėvėjo tvarkingą pilką flanelinį kostiumą, bet jo marškinių apykaklė buvo sulamdyta ir jo kaklaraištis persikreipęs, o plaukai neklusniai styrojo piestu.

– Misteris Alekas Legis? – paklausė inspektorius, žiūrėdamas į jį.

– Ne, – atsakė jaunas vyras, – aš esu Maiklas Veimenas. Kaip supratau, jūs mane kvietėte.

– Visiškai teisingai, sere, – pasakė inspektorius Blendas. – Nenorėtumėte atsisėsti? – Jis nurodė kėdę kitoje stalo pusėje.

– Aš nenoriu sėdėti, – pasakė Maiklas Veimenas, – aš mėgstu vaikščioti. Ką jūs, policija, čia aplamai veikiate? Kas atsitiko?

Inspektorius Blendas nustebęs pažvelgė į jį.

– Ar seras Georgas jūsų neinformavo? – paklausė jis.

– Manęs niekas apie nieką neinformavo. Aš nesėdžiu visą laiką sero Georgo kišenėje. Kas atsitiko?

– Jūs apsistojote name, kaip suprantu?

– Be abejo, aš apsistojau name. Kokią tai turi reikšmę?

– Paprasčiausiai aš galvojau, kad visi žmonės, gyvenantys name, jau yra informuoti apie šią popietinę tragediją.

– Tragediją? Kokią tragediją?

– Mergaitė, vaidinusi aukos vaidmenį, buvo nužudyta.

– Ne! – Maiklas Veimenas atrodė be galo nustebęs. – Jūs turite galvoje, iš tikrųjų nužudyta? Ne „šachermacher“?

– Aš nežinau, ką reiškia jūsų „šacher-macher“. Mergaitė yra negyva.

– Kaip ją nužudė?

– Pasmaugė su virvės gabalu.

Maiklas Veimenas sušvilpė.

– Tiksliai pagal scenarijų? Na, tai sukelia tam tikrų minčių. – Jis žengė link lango, greitai apsisuko ir tarė: – Tai visi mes dabar įtariamieji, ar ne? Ar čia buvo kažkas iš vietinių vaikinų?

– Mes nematome galimybės, kad čia galėtų būti vietinis vaikinas, kaip jūs išsireiškėte, – pasakė inspektorius.

– Ne didesnė galimybė, nei aš, – pasakė Maiklas Veimenas. – Ką gi, inspektoriau, daugelis mano draugų laiko mane pamišusiu, bet tai ne tos rūšies pamišimas. Aš neslampinėju pakampiais, dusindamas nesubrendusias strazdanotas mergaites.

– Jūs čia esate, kaip suprantu, kad serui Georgui suprojektuotumėte teniso paviljoną?

– Nepriekaištingas užsiėmimas, – pasakė Maiklas. – Tai yra, iš kriminalinės pusės. Architektūriniu požiūriu nesu toks tikras. Galutinis produktas galbūt bus nusikaltimo prieš gerą skonį pavyzdys. Bet jūsų tai nedomina, inspektoriau. Kas gi jus domina?

– Na, aš norėčiau žinoti, misteri Veimenai, kur tiksliai jūs buvote šią popietę tarp ketvirčio penktos ir, tarkim, penktos valandos.

– Kodėl būtent toks laikas – medicininės išvados?

– Nevisiškai, sere. Liudininkas matė mergaitę gyvą po keturių penkiolika.

– Koks liudininkas – ar aš negaliu to klausti?

– Mis Bruvis. Ledi Stabs paprašė jos nunešti mergaitei padėklą su kreminiais pyragaičiais ir vaisių gėrimu.

– Mūsų Hatė paprašė? Negaliu tuo patikėti.

– Kodėl jūs tuo netikite, misteri Veimanai?

– Tai į ją nepanašu. Tai ne iš tų dalykų, apie kuriuos ji galvoja ar kurie jai rūpėtų. Brangiosios ledi Stabs mintys sukasi išskirtinai apie save pačią.

– Aš vis dar laukiu, misteri Veimanai, jūsų atsakymo į mano klausimą.

– Kur aš buvau tarp penkiolika po keturių ir penktos valandos? Na, iš tiesų, inspektoriau, aš negaliu ekspromtu atsakyti. Aš slampinėjau aplink – jei jūs suprantate, ką aš turiu galvoje.

– Aplink ką?

– O, tai čia, tai ten. Kurį laiką vaikštinėjau po veją, žiūrėjau, kaip linksminasi vietiniai gyventojai, persimečiau vienu kitu žodžiu su kino žvaigžde. Tuomet, kai visa tai įgriso, aš nuėjau prie teniso kortų ir mąsčiau apie paviljono dizainą. Taip pat man buvo įdomu, kaip greitai kas nors perpras fotografiją su teniso tinklo fragmentu, kuri buvo pirmasis „žudiko medžioklės“ sprendimo raktas.

– Kam nors tai pavyko?

– Taip. Aš manau, kad kažkas buvo atėjęs, bet tuo metu mano dėmesys jau buvo kitur. Man atėjo keletas minčių apie paviljoną – kaip geriausia sujungti du pasaulius. Mano paties ir sero Georgo.

– O po to?

– Po to? Na, pavaikštinėjęs aš grįžau prie namo. Vėliau pasivaikščiodamas nuėjau žemyn prie

prieplaukos, šnektelėjau su senuoju Merdelu, ir grįžau atgal. Negaliu bent kiek tiksliau nusakyti jokio laiko. Kaip jau sakiau, aš tiesiog slampinėjau. Štai ir viskas, ką galiu papasakoti.

– Gerai, misteri Veimenai, – gyvai pasakė inspektorius, – aš tikiuosi, kad mes gausime viso to patvirtinimą.

– Merdelas gali pasakyti, kad aš su juo kalbėjausi prieplaukoje. Bet, žinoma,tai bus greičiausiai šiek tiek vėliau, nei tas laikas, kuris jus domina. Turėtų būti po penkių, kai aš ten atėjau. Turbūt ne kas, ar ne, inspektoriau?

– Aš tikiuosi, kad mes galėsime susiaurinti šią amplitudę, misteri Veimenai.

Inspektoriaus balsas buvo malonus, bet jame buvo kažkokia nuožmi gaidelė, kas nepraėjo pro jaunojo architekto ausis. Jis prisėdo ant krėslo porankio.

– Bet rimtai, – pasakė jis, – kas galėjo norėti nužudyti tą mergaitę?

– Jūs pats neturite jokių minčių, misteri Veimenai?

– Na, ekspromtu galėčiau pasakyti, kad tai galbūt produktyvioji autorė, mūsų Purpurinis Pavojus. Matėte jos imperatorišką purpurinį apdarą? Spėju, kad ji truputį išsikraustė iš proto ir pamanė, kad būtų kur kas geriau „žudiko medžioklėje“ turėti *tikrą* lavoną. Kaip jums ši versija?

– Jūs rimtai kalbate, misteri Veimenai?

– Tai vienintelė galimybė, kuri man ateina į galvą.

– Yra dar vienas dalykas, apie ką norėčiau jūsų

paklausti, misteri Veimenai. Ar jūs matėte ledi Stabs šventėje šią popietę?

– Žinoma, aš ją mačiau. Kas jos galėtų nepastebėti? Apsirengusi kaip *Jacques Fath* ar *Christian Dior* manekenė.

– Kada paskutinį kartą ją matėte?

– Paskutinį kartą? Nežinau. Pozavo vejoje maždaug pusę keturių – ar be penkiolikos keturios, galbūt.

– Ir po to jos nebematėte?

– Ne. Kodėl klausiate?

– Tiesiog noriu žinoti – nes atrodo, kad po keturių jos niekas daugiau nebematė. Ledi Stabs... dingo, misteri Veimenai.

– Dingo! Mūsų Hatė?

– Jus tai stebina?

– Taip, sakyčiau, kad taip... Įdomu, kas jai šovė į galvą?

– Ar jūs gerai pažinojote ledi Stabs, misteri Veimenai?

– Niekuomet nebuvau jos anksčiau sutikęs iki atvykimo čionai prieš keturias ar penkias dienas.

– Ar jūs susidarėte savo nuomonę apie ją?

– Sakyčiau ji žino, kuri duonos pusė storiausiai aptepta sviestu, – kandžiai pasakė Maiklas Veimenas. – Be galo dekoratyvinė jauna moteris ir žino, kaip visa tai daroma.

– Bet protiškai nėra labai aktyvi?

– Priklausomai nuo to, ką jūs vadinate protu, – atsakė Maiklas Veimenas. – Neapibūdinčiau jos kaip intelektualo. Bet jei jūs manote, kad jai ne visi namie, tai jūs klystate. – Jo balse pasigirdo kartumo gaidelės.

– Sakyčiau, kad jai dar ir kaip visi namie. Labiau už bet ką kitą.

Inspektoriaus antakiai pakilo.

– Tai nėra visuotinai priimta nuomonė.

– Dėl kažkokių priežasčių jai patinka vaidinti buką neišmanėlę. Aš nežinau, kodėl. Bet kaip jau sakiau, mano nuomone, ji ne tokia jau kvaila.

Inspektorius kurį laiką tiriamai žiūrėjo į jį, tuomet pasakė:

– Ir jūs tikrai negalite pasakyti nieko konkretesnio apie laiką bei vietas tuo laikotarpiu, kurį aš minėjau?

– Apgailestauju. – Veimeno balsas buvo trūkčiojantis. – Bijau, kad negaliu. Supuvusi atmintis, niekuomet neįsidėmiu laiko. – Jis pridūrė: – Su manimi jau viskas?

Inspektoriui linktelėjus, jis greitai išėjo iš kambario.

– Norėčiau sužinoti, – pasakė inspektorius, pusiau sau, pusiau Haskinsui, – kas buvo tarp jo ir jo šeimininkės. Arba jis prie jos kibo ir ji atstūmė jį, arba čia galėjo būti tam tikras kivirčas. – Jis tęsė toliau: – Kaip jūs apibūdintumėte bendrą nuomonę apie serą Georgą ir jo ledi?

– Ji yra kvaila, – pasakė konsteblis Haskinsas.

– Aš žinau, kad *jūs* taip galvojate, Haskinsai. Ar tai visuotinis požiūris?

– Sakyčiau, kad taip.

– O seras Georgas – kaip dėl jo?

– Jis yra pakankamai mėgstamas. Doras žmogus, šiek tiek nusimano apie ūkininkavimą. Senoji ledi labai jam padeda.

– Kokia senoji ledi?

– Misis Folieit, kuri gyvena čia, namelyje.

– O, be abejo. Anksčiau tai buvo Folieitų nuosavybė, ar ne?

– Taip, ir būtent senosios ledi dėka seras Georgas ir ledi Stabs buvo čia taip gerai priimti. Pasirūpino jų bičiulyste su visais aplinkiniais.

– Manote, kad jai už tai sumokėjo?

– O, ne, tik ne misis Folieit. – Haskinsas atrodė suglumęs. – Kiek suprantu, ji pažinojo ledi Stabs anksčiau, nei jie buvo susituokę, ir būtent ji paskatino serą Georgą nupirkti šią vietelę.

– Man reikia pasikalbėti su misis Folieit, – pasakė inspektorius.

– Ak, ji įžvalgi sena ledi. Ji viską žino, kas darosi aplink.

– Turiu su ja pasikalbėti, – pasakė inspektorius. – Įdomu, kur ji dabar yra?

Vienuoliktas skyrius

I

Misis Folieit tuo metu kalbėjosi su Puaro didelėje svetainėje. Jis aptiko ją sėdint atsilošusią krėsle kambario kampe. Ji nervingai krūptelėjo, jam įėjus. Tuomet vėl grimzdama į krėslą sumurmėjo:

– O, tai jūs, mesjė Puaro.

– Aš atsiprašau, madam. Sutrukdžiau jums.

– Ne, ne. Jūs man netrukdote. Aš tiesiog ilsiuosi, ir tiek. Nesu tokia jauna, kaip anksčiau. Toks šokas – man tai buvo per daug.

– Suprantu, – tarė Puaro. – Iš tiesų suprantu.

Misis Folieit, savo mažoje rankoje suspaudusi nosinę, žiūrėjo į lubas. Ji tarė, jos balse skambant pusiau nuslopintoms emocijoms:

– Man be galo sunku apie tai galvoti. Vargšė mergaitė. Toji vargšė, vargšė mergaitė...

– Žinau, – pasakė Puaro. – Žinau.

– Tokia jauna, – tarė misis Folieit, – jos gyvenimas

buvo vos tik prasidėjęs. – Ji vėl pasakė: – Man labai sunku apie tai galvoti.

Puaro smalsiai pažvelgė į ją. Atrodo, galvojo jis, kad ji paseno dešimčia metų nuo to laiko, kai jis ją matė ankstyvą popietę, šią malonią šeimininkę, sveikinančią savo svečius. Dabar jos veidas atrodė persikreipęs ir išsekęs, su aiškiomis linijomis jame.

– Jūs tik vakar man sakėte, madam, kad šis pasaulis labai blogas.

– Aš taip sakiau? – misis Folieit atrodė išsigandusi. – Tai tiesa... O, taip, aš tik dabar pradedu suprasti, kokia tai tiesa. – Ji pridūrė tyliu balsu: – Bet aš niekuomet nemaniau, kad gali atsitikti kažkas panašaus.

Puaro vėl į ją smalsiai pažvelgė.

– O kas, jūsų manymu, galėjo atsitikti? Kitkas?

– Ne, ne. Aš neturėjau to galvoje.

Puaro neatlyžo.

– Bet jūs tikėjotės, jog *kažkas* įvyks – kažkas neįprasto.

– Jūs mane neteisingai supratote, mesjė Puaro. Aš tik norėjau pasakyti, kad šito mažiausiai buvo galima tikėtis šventės viduryje.

– Ledi Stabs taip pat šį rytą kalbėjo apie blogį.

– Hatė? O, nekalbėkite man apie ją – nekalbėkite apie ją. Aš nenoriu apie ją galvoti. – Ji valandėlę patylėjo ir tarė: – Ką ji pasakė – apie blogį?

– Ji kalbėjo apie savo pusbrolį. Itainą de Sausą. Ji sakė, kad jis yra piktas, kad jis blogas žmogus. Taip pat sakė jo bijanti.

Jis ją stebėjo, bet ji tik skeptiškai papurtė galvą.

– Itainas de Sausas – kas jis yra?

– Žinoma, jūsų nebuvo per pusryčius. Pamiršau, misis Folieit. Ledi Stabs gavo laišką iš savo pusbrolio, kuris jos nematė nuo tada, kai ji dar buvo penkiolikos metų mergaitė. Jis pranešė, jog ketinąs pas ją atvykti šiandien, šią popietę.

– Ir jis atvyko?

– Taip. Jis čia buvo maždaug pusę penkių.

– Aišku – jūs turite galvoje gražų tamsų jaunuolį, kuris atėjo taku nuo perkėlos? Tuo metu pagalvojau, kas jis per vienas.

– Taip, madam, tai buvo misteris De Sausas.

Misis Folieit energingai tarė:

– Jumis dėta aš nekreipčiau dėmesio į tai, ką sako Hatė. – Ji paraudo, kai Puaro nustebęs pažvelgė į ją, ir tęsė toliau: – Ji yra kaip vaikas – turiu galvoje, kad ji vartoja vaikiškus terminus – blogas, geras. Jokių tarpinių atspalvių. Aš nekreipčiau dėmesio į tai, ką ji jums pasakė apie tą Itainą de Sausą.

Puaro vėl nusistebėjo. Jis iš lėto tarė:

– Jūs puikiai pažįstate ledi Stabs, ar ne, misis Folieit?

– Manau, ne blogiau už kitus. Galbūt netgi geriau, nei ją iš tikrųjų pažįsta jos vyras. Ir kas toliau?

– Kas ji per žmogus, madam?

– Koks keistas klausimas, mesjė Puaro.

– Jūs žinote, ar ne, madam, kad niekas neranda ledi Stabs?

Jos atsakymas jį vėl nustebino. Ji neišreiškė jokio susirūpinimo ar nuostabos. Ji tarė:

– Tai ji pabėgo, ar ne? Suprantu.

– Jums tai atrodo visiškai natūralu?

– Natūralu? O, aš nežinau. Hatė yra gana nenuspėjama.

– Jūs manote, kad ji pabėgo, nes jos sąžinė buvo nešvari?

– Ką jūs turite galvoje, mesjė Puaro?

– Jos pusbrolis apie ją kalbėjo šią popietę. Jis atsainiai paminėjo, kad ji visuomet buvo protiškai atsilikusi. Mano manymu jūs turite žinoti, madam, kad protiškai atsilikę žmonės ne visuomet atsako už savo veiksmus.

– Ką jūs bandote pasakyti, mesjė Puaro?

– Tokie žmonės yra, kaip jūs sakote, labai paprasti – kaip vaikai. Staigaus įniršio apimti, jie galėtų net ir užmušti.

Misis Folieit, staiga įniršusi, pasisuko į jį.

– Hatė niekada tokia nebuvo! Aš neleisiu jums kalbėti tokių dalykų. Ji buvo švelni nuoširdi mergaitė, net jeigu ji ir... truputį protiškai paprasta. Hatė niekada *nieko* nenužudytų.

Ji žiūrėjo į jį sunkiai kvėpuodama, vis dar pasipiktinusi.

Puaro buvo nustebęs. Jis buvo labai nustebęs.

II

Įsiveržęs į šią sceną, pasirodė konsteblis Haskinsas.

Jis pagailestaudamas tarė:

– Aš jūsų ieškau, madam.

– Labas vakaras, Haskinsai. – Misis Folieit susitvardė ir vėl įgavo Neishauso šeimininkės išvaizdą. – Taip, kas atsitiko?

– Linkėjimai nuo inspektoriaus, ir jis norėtų truputį su jumis šnekteleti – jei jūs turite tam jėgų, žinoma, – paskubėjo pridurti Haskinsas, pastebėjęs, kaip ir Puaro, patirto šoko padarinius.

– Be abejo, aš turiu tam jėgų. – Misis Folieit atsistojo. Ji išėjo paskui Haskinsą iš kambario. Mandagiai atsistojęs Puaro dabar vėl atsisėdo ir susimąstęs ėmė žiūrėti į lubas.

Inspektorius atsistojo, kai įėjo misis Folieit, o Haskinsas palaikė kėdę, kol ji atsisėdo.

– Apgailestauju, kad sutrukdžiau jus, misis Folieit, – pasakė Blendas. – Bet aš įsivaizduoju, kad jūs pažįstate visus kaimynystėje esančius žmones ir manau, kad jūs galėtumėte mums padėti.

Misis Folieit nežymiai nusišypsojo.

– Aš manau, – tarė ji, – kad pažįstu visus čia esančius aplink kaip niekas kitas. Ką jūs norėtumėte žinoti, inspektoriau?

– Jūs pažinojote Takerius? Mergaitės šeimą?

– O, taip, žinoma, jie visuomet buvo mūsų nuomininkai. Misis Taker buvo jauniausia didelėje šeimoje. Jos vyriausias brolis buvo mūsų pagrindinis sodininkas. Ji ištekėjo už Alfredo Takerio, žemės ūkio darbininko – kvailas vyras, bet labai gražus. Misis Taker yra truputį... na, furija. Gera namų šeimininkė, žinote, ir namuose labai švaru, bet Takeriui niekada neleidžiama nueiti toliau indų plovimo patalpos su savo purvinais batais. Ir panašiai. Ir vaikus gainioja.

Dauguma iš jų jau sukūrė savo šeimas ir dabar dirba. Liko tik šis vargšas vaikas, Marlena, ir trys jaunesni vaikai. Du berniukai ir mergaitė dar lanko mokyklą.

– Dabar, šitaip gerai pažinodama šią šeimą, misis Folieit, ar jūs galite įžvelgti kokią nors priežastį, kodėl Marlena šiandien turėjo būti nužudyta?

– Ne, tikrai negaliu. Tai visiškai, visiškai neįtikėtina, jei jūs mane suprantate, inspektoriau. Nebuvo jokio draugo ar ko nors panašaus. Bent jau aš nieko apie tai negirdėjau.

– O dabar kaip dėl žmonių, kurie rengė šią „žudiko medžioklę"? Galite man ką nors apie juos papasakoti?

– Na, misis Oliver anksčiau aš niekuomet nebuvau sutikusi. Ji labai prasilenkia su mano supratimu, kokie turi būti kriminalinių romanų rašytojai. Ji labai susikrimtusi, vargšė, dėl to, kas nutiko – natūralu.

– O kaip dėl kitų padėjėjų – kapitono Vobetono, pavyzdžiui?

– Aš nematau jokios priežasties, kodėl jis turėtų nužudyti Marleną Taker, jei jūs to manęs klausiate, – ramiai atsakė misis Folieit. – Nepasakyčiau, kad man jis pernelyg patiktų. Jis yra, kaip aš vadinu tokius vyrus, lapinas, bet, mano manymu, reikia tokių sugebėjimų, tvarkantis su visais tais politiniais žaidimais, jei jau esi politikas. Tai neabejotinai energingas vyras ir jis daug darbavosi ruošiant šią šventę. Bet kuriuo atveju, aš nemanau, kad jis galėjo nužudyti mergaitę, nes jis buvo ant vejos visą šią popietę.

Inspektorius linktelėjo.

– O Legiai? Ką jūs žinote apie Legius?

– Atrodo labai graži jauna pora. Jis linkęs vaikščioti

paniuręs. Apie jį ne kažin ką ir žinau. Misis Legi gyveno Kerstaire prieš ištekant, ir aš gerai pažįstu kai kuriuos jos giminaičius. Jie išsinuomojo Milo namelį dviems mėnesiams, ir aš tikiuosi, kad jiems čia patiko atostogauti. Mes visi labai susidraugavome.

– Ji yra patraukli ledi, kaip suprantu.

– O, taip, labai patraukli.

– Ar jūs galėtumėte pasakyti, kad seras Georgas kuriuo nors metu būtų pajutęs šį patrauklumą?

Misis Folieit atrodė apstulbusi.

– O, ne, esu tikra, kad nieko panašaus nebuvo. Seras Georgas stipriai pasinėręs į verslo reikalus ir labai myli savo žmoną. Jis visai nepriklauso flirtuojančių vyrų rūšiai.

– Ir nieko nebuvo, sakykime, tarp ledi Stabs ir misterio Legio?

Misis Folieit vėl papurtė galvą.

– O, ne, visiškai nieko.

Inspektorius neatlyžo.

– Ir nebuvo jokių problemų tarp sero Georgo ir jo žmonos, jūsų žiniomis?

– Esu įsitikinusi, kad nebuvo, – pabrėžtinai tarė misis Folieit. – Ir aš žinočiau, jei kažkas būtų.

– Tuomet tarp vyro ir žmonos nebuvo jokių nesutarimų, dėl ko ledi Stabs galėtų išeiti?

– O, ne. – Ji lengvai pridūrė: – Kvaila mergaitė. Kiek suprantu, nenorėjo susitikti su savo pusbroliu. Kažkokia vaikiška patologinė baimė. Ir paprasčiausiai pabėgo kaip vaikas.

– Tokia jūsų nuomonė. Nieko daugiau?

– Ne. Aš tikiuosi, kad ji netrukus sugrįš. Bus

susigėdusi dėl savo poelgio. – Ji nerūpestingai pridūrė: – Beje, kur dabar tas pusbrolis? Ar jis vis dar čia, dvare?

– Kiek suprantu, jis grįžo į savo jachtą.

– Helmute, ar ne?

– Taip, Helmute.

– Suprantu, – pasakė misis Folieit. – Ką gi, labai gaila – dėl Hatės tokio vaikiško elgesio. Tačiau, jei jis čia pasiliks vienai kitai dienai, mes jai paaiškinsime, kaip reikia tinkamai elgtis.

Tai buvo, pamanė inspektorius, klausimas, tačiau, nors jis tai ir suprato, bet nieko neatsakė.

– Galbūt jūs manote, – pasakė jis, – kad visa tai gana nereikšminga. Bet jūs suprantate, ar ne, misis Folieit, kad mūsų paieškos laukas gana platus. Mis Bruvis, pavyzdžiui. Ką jūs žinote apie mis Bruvis?

– Na, ji yra nuostabi sekretorė. Daugiau, nei sekretorė. Praktiškai ji čia atlieka ekonomės darbą. Iš tiesų aš net nežinau, ką jie be jos darytų.

– Ar ji buvo sero Georgo sekretorė, prieš jam susituokiant su savo žmona?

– Aš taip manau. Nesu visiškai tikra. Aš su ja susipažinau tik jai atvykus čionai kartu su jais.

– Ji pernelyg nemėgsta ledi Stabs, ar ne?

– Ne, – atsakė misis Folieit, – bijau, kad nemėgsta. Aš nemanau, kad visoms toms geroms sekretorėms labai rūpėtų žmonos, jei suprantate, ką turiu galvoje. Galbūt tai natūralu.

– Kas – jūs ar ledi Stabs – paprašė mis Bruvis paimti pyragėlių bei vaisių gėrimo ir nunešti mergaitei į valčių stoginę?

Misis Folieit atrodė šiek tiek nustebusi.

– Aš pamenu, kaip mis Bruvis ėmė pyragėlius ir kitką ir sakė nunešianti juos Marlenai. Aš nežinau, ar kas nors jos buvo prašęs nunešti ar tuo pasirūpinti. Bent jau ne aš.

– Suprantu. Sakote, kad nuo keturių valandų buvote arbatos palapinėje. Tikiuosi, jog misis Legi taip pat gėrė arbatą palapinėje tuo laiku?

– Misis Legi? Ne, aš taip nemanau. Bent jau aš nepamenu, kad ją būčiau mačiusi. Aš netgi esu tikra, kad jos ten nebuvo. Pas mus buvo nemažas antplūdis, atvykus autobusui iš Torkio, ir aš pamenu, kaip dairiausi po palapinę ir galvojau, kad jie visi turi būti vasaros atostogautojai; aš vos galėjau atrasti pažįstamų veidų. Aš manau, kad misis Legi arbatos turėjo ateiti vėliau.

– Gerai, – tarė inspektorius. – Tai neturi reikšmės. – Jis džiaugsmingai pridūrė: – Na, aš manau, jog tai bus viskas. Ačiū jums, misis Folieit, jūs buvote labai maloni. Belieka tikėtis, kad ledi Stabs netrukus sugrįš.

– Aš taip pat tikiuosi, – pasakė misis Folieit. – Labai neprotinga iš mielo vaiko pusės mus visus priversti šitaip jaudintis. – Ji kalbėjo pakiliai, bet gyvumas jos balse nebuvo labai natūralus. – Esu tikra, – pasakė misis Folieit, – kad jai nieko nenutiko. Su ja viskas tvarkoj.

Tuo metu atsidarė durys ir įėjo patraukli jauna moteris rusvais plaukais ir strazdanotu veidu. Ji pasakė:

– Girdėjau, kad jūs mane kvietėte?

– Tai misis Legi, inspektoriau, – pasakė misis

Folieit. – Sale, brangioji, aš nežinau, ar girdėjote apie siaubingą dalyką, kuris čia nutiko?

– O, taip! Šiurpus įvykis, ar ne? – pasakė misis Legi. – Ji išvargusiai atsiduso ir nugrimzdo į krėslą, misis Folieit išėjus iš kambario.

– Man labai liūdna dėl to, kas įvyko, – pasakė ji. – Tai atrodo visiškai neįtikėtina, jei jūs mane suprantate. Bijau, kad niekuo jums negalėsiu padėti. Matote, šią popietę aš būriau palapinėje, taigi nemačiau nieko, kas darėsi aplink.

– Žinau, misis Legi. Mes tik turime visiems užduoti tuos pačius rutininius klausimus. Pavyzdžiui, kur jūs buvote tarp keturios penkiolika ir penktos valandos?

– Na, ketvirtą valandą aš nuėjau gerti arbatos.

– Į arbatos palapinę?

– Taip.

– Ten buvo daug žmonių, aš manau?

– Taip, baisiai daug.

– Ar jūs ten matėte ką nors iš pažįstamų?

– O, keletą senų žmonių, taip. Bet su niekuo nekalbėjau. Viešpatie, kaip aš norėjau tos arbatos! Kaip sakiau, buvo ketvirta valanda. Pusę penkių aš grįžau į būrimo palapinę ir ėmiausi savo darbo. Dievai žino, ko aš tik neprižadėjau moterims pabaigoje. Milijonierius vyrus, kino žvaigždės karjerą Holivude ir dar nežinia ko. Vien kelionės jūra ir įtartinos tamsios moterys buvo per daug nuobodu.

– Kas atsitiko per tą pusvalandį, kol jūsų nebuvo – turiu galvoje, jog žmonės turbūt norėjo sužinoti savo ateitį?

– Na, ant palapinės įėjimo aš pakabinau kortelę.

„Grįšiu pusę penkių“.

Inspektorius kažką pasižymėjo savo bloknote.

– Kada jūs paskutinį kartą matėte ledi Stabs?

– Hatę? Iš tiesų net nežinau. Ji buvo netoliese, kai aš išėjau iš būrimo palapinės atsigerti arbatos, bet aš su ja nekalbėjau. Nepamenu mačiusi ją po to. Kažkas man tik dabar pasakė, kad ji pradingo. Ar tai tiesa?

– Taip, tiesa.

– Na, ką gi, – linksmai pasakė Salė Legi, – jai truputėlį kai ko trūksta, žinote. Sakyčiau, kad nužudymas turėjo ją išgąsdinti.

– Ką gi, dėkoju jums, misis Legi.

Misis Legi nedelsdama pakilo. Tarpduryje ji prasilenkė su Erkiuliu Puaro.

III

Inspektorius pasakė, žiūrėdamas į lubas:

– Misis Legi sako buvusi arbatos palapinėje tarp keturių ir pusės penkių. Misis Folieit sako nuo ketvirtos valandos padėjusi vaišinti arbata svečius, bet tarp jų misis Legi nebuvo. – Jis stabtelėjo ir tęsė toliau: – Mis Bruvis sako, jog ledi Stabs jos paprašė paimti padėklą su pyragaičiais ir vaisių gėrimu ir nunešti Marlenai. Maiklas Veimenas sako, kad visiškai neįmanoma, jog ledi Stabs galėtų rūpintis tokiais dalykais – jai tai visiškai nebūdinga.

– Ak, – tarė Puaro, – prieštaraujantys tvirtinimai! Taip, visuomet jų būna.

– Ir kaip vargina juos aiškintis, – pasakė inspektorius. – Kartais tai turi prasmės, bet devyniais atvejais iš dešimties tai tik laiko gaišinimas. Ką gi, aišku viena – kad mums teks pasiraitoti rankoves.

– Ir ką jūs dabar manote, *mon cher*? Kokios paskutinės mintys?

– Aš manau, – pabrėžtinai tarė inspektorius, – kad Marlena Taker pamatė kažką tokio, ko ji neturėjo matyti. Aš manau, kad būtent dėl to Marlena Taker ir buvo nužudyta.

– Aš jums neprieštarausiu, – pasakė Puaro. – Iškyla klausimas, ką ji pamatė?

– Ji galėjo pamatyti žmogžudystę, – tarė inspektorius. – Arba ji galėjo pamatytį asmenį, kuris įvykdė žmogžudystę.

– Žmogžudystę? – paklausė Puaro. – Kieno žmogžudystę?

– Ką *jūs* manote, Puaro? Ledi Stabs yra gyva ar mirusi?

Puaro minutėlę palaukė prieš atsakydamas. Tuomet pasakė:

– Aš manau, *mon ami*, kad ledi Stabs yra mirusi. Ir aš jums pasakysiu, kodėl aš taip manau. Todėl, kad misis Folieit mano, kad ji yra mirusi. Taip, ką ji dabar besakytų ar dėtųsi mananti, misis Folieit galvoja, kad ledi Stabs yra mirusi. Misis Folieit, – pridūrė jis, – žino daug dalykų, kurių nežinome mes.

Dvyliktas skyrius

Erkiulis Puaro kitą rytą nusileido pusryčiauti prie išretėjusio stalo. Misis Oliver, vis dar neatsigavusi nuo vakarykščio smūgio, pusryčiavo savo lovoje. Maiklas Veimenas išgėrė puodelį kavos ir anksti pasišalino. Tik seras Georgas ir ištikimoji mis Bruvis buvo prie pusryčių stalo. Seras Georgas aiškiai išreiškė savo dvasinį stovį, negalėdamas nieko valgyti. Jo lėkštė gulėjo priešais jį beveik nepaliesta. Jis nustūmė į šalį nedidelę krūvelę laiškų, kuriuos priešais jį, prieš tai atplėšusi, sudėjo mis Bruvis. Jis gėrė kavą, nors susidarė įspūdis, kad jis nežino, ką daro.

– Labas rytas, mesjė Puaro, – mechaniškai pasakė jis ir vėl nugrimzdo į savo susirūpinimo būseną. Tuo metu iš jo lūpų prasiveržė murmesys.

– Taip neįtikėtina, visas šis prakeiktas reikalas. Kurgi ji *gali* būti?

– Mirties aplinkybių tyrimas bus ketvirtadienį

institute, – pasakė mis Bruvis. – Jie paskambino mums pranešti.

Jos darbdavys pažiūrėjo į ją tarsi nieko nesuprasdamas.

– Tyrimas? – paklausė jis. – O, taip, žinoma. – Jis atrodė apsvaigęs ir niekuo nesidomintis. Keletą kartų siurbtelėjęs kavos, jis pasakė: – Moterys yra nenuspėjamos. Ką ji sau galvoja?

Mis Bruvis sučiaupė lūpas. Puaro gana aiškiai matė, kad ji buvo stiprios nervinės įtampos būsenoje.

– Pas jus šį rytą ateis Hodsonas, – pastebėjo ji, – dėl melžimo fermos elektrifikavimo. Ir dvyliktą valandą čia bus...

Seras Georgas ją pertraukė.

– Aš nenoriu nieko matyti. Atšaukite visus susitikimus! Kaip, po galais, jūsų manymu vyras gali užsiimti darbo reikalais, kai jis beveik eina iš proto dėl savo žmonos?

– Kaip pasakysite, sere Georgai. – Mis Bruvis pateikė naminį baristerių išsireiškimo „kaip malonėsite, jūsų šviesybe“ variantą. Jos nepasitenkinimas buvo akivaizdus.

– Niekada nežinai, – pasakė seras Georgas, – ką moterys turi savo galvoje, ar kokias kvailystes jos gali iškrėsti! Jūs sutinkate, a? – pastarąjį klausimą jis adresavo Puaro.

– *Les femmes*? Jos yra nenuspėjamos, – pasakė Puaro, kilstelėjęs antakius bei rankas su galų temperamentu. Mis Bruvis susierzinusi sušnirpštė.

– Ji atrodė kaip visada, – pasakė seras Georgas. – Velniškai džiaugėsi savo nauju žiedu, pati apsirengė į

šventę. Viskas kaip įprasta. Tarp mūsų nebuvo ginčo ar kažko panašaus. Išėjo nepasakiusi nė žodžio.

– Dėl šių laiškų, sere Georgai, – pradėjo mis Bruvis.

– Velniop šiuos kruvinus laiškus, – pasakė seras Georgas ir nustūmė į šalį savo kavos puodelį.

Jis paėmė laiškus nuo padėklo ir daugiau mažiau juos metė į mis Bruvis.

– Atsakykite jiems ką norite! Nekvaršinkite man galvos. – Jis toliau murmėjo sau: – Neatrodo, kad aš galėčiau ką nors padaryti... Netgi nežinau, ar tas vaikinas iš policijos gerai dirba. Labai minkštai kalba ir panašiai.

– Policija, mano manymu, – tarė mis Bruvis, – dirba labai efektyviai. Jie turi daugybę priemonių, kad nustatytų dingusio žmogaus buvimo vietą.

– Kartais prireikia ne vienos dienos, – pasakė seras Georgas, – kad surastų kokį nelaimingą vaiką, pabėgusį ir pasislėpusį šieno kupetoje.

– Aš nemanau, kad ledi Stabs būtų pasislėpusi šieno kupetoje, sere Georgai.

– Jei tik aš ką nors galėčiau padaryti, – pakartojo nelaimingas vyras. – Žinote, aš manau, kad įdėsiu skelbimą į laikraščius. Padarysite tai, Amanda, ar ne? – Jis nutilo kurį laiką mąstydamas. – *Hate. Prašau sugrįžk namo. Labai dėl tavęs pergyvenu. Georgas.* Į visus laikraščius, Amanda.

Mis Bruvis rūgščiai atsakė:

– Ledi Stabs neskaito laikraščių, sere Georgai. Jos visai nedomino dabartiniai įvykiai ar kas dedasi pasaulyje. – Ji pridūrė, kandžiai juokaudama, bet seras

Georgas buvo ne tos nuotaikos, kad suprastų juokus:
– Žinoma, jūs galite įdėti skelbimą į žurnalą *Vogue*. Tai galėtų pasiekti jos akis.

Seras Georgas paprastai pasakė:

– Kaip jums atrodo geriau, tik padarykite tai.

Jis atsistojo ir nuėjo link durų. Paėmęs rankeną jis sustojo ir grįžo keletą žingsnių atgal. Jis kreipėsi į Puaro.

– Paklausykite, Puaro, – pasakė jis, – *jūs* nemanote, kad ji yra negyva, ar ne?

Puaro įsistebeilijo į savo kavos puodelį ir atsakė:

– Sakyčiau gerokai per anksti, sere Georgai, galvoti kažką panašaus. Kol kas tam nėra jokių priežasčių.

– Vis tik jūs taip manote, – sunkiai pasakė seras Georgas. – Ką gi, – maištingai pridūrė jis, – o aš – ne! *Aš* sakau, kad su ja viskas gerai. – Jis keletą kartų palingavo galvą su augančiu įžūlumu ir išėjo iš kambario, užtrenkdamas paskui save duris.

Puaro susimąstęs užsitepė sviestu paskrudintos duonos riekelę. Tais atvejais, kai buvo įtarimų dėl žmonos nužudymo, jis visuomet automatiškai įtardavo vyrą. (Panašiai ir vyro mirties atveju jis įtardavo žmoną.) Bet šiuo atveju jis neįtarė sero Georgo ledi Stabs nužudymu. Remdamasis trumpais judviejų santykių stebėjimas jis buvo įsitikinęs, kad seras Georgas buvo atsidavęs savo žmonai. Be to, kiek jam sakė jo nepriekaištinga atmintis (o ji tikrai labai padėdavo), seras Georgas visą popietę praleido ant vejos, kol jis pats su misis Oliver iš ten išėjo ir aptiko kūną. Jis vis dar buvo ant vejos, kai jie sugrįžo su šia žinia. Ne, seras Georgas nebuvo Hatės mirties kaltininkas. Tai yra, jei Hatė

buvo mirusi. Galų gale, pasakė sau Puaro, taip manyti kol kas nebuvo jokių priežasčių. Tai, ką jis pasakė serui Georgui, buvo pakankamai teisinga. Bet jo paties galvoje šis įsitikinimas buvo nepajudinamas. Viskas primena, galvojo jis, žmogžudystės modelį – dvigubos žmogžudystės.

Jo mintis pertraukė mis Bruvis, kalbėdama su graudžia pagieža.

– Tie vyrai tokie kvailiai, – pasakė ji, – visiški *kvailiai*! Gerai išmano daugumą dalykų, bet išsirenka visiškai netikusias žmonas.

Puaro visuomet leisdavo žmonėms kalbėti. Kuo daugiau žmonės su juo kalbėjo, ir kuo daugiau pasakydavo, tuo geriau. Beveik visuomet tarp pelų jis atrasdavo ir grūdų.

– Jūs manote, kad tai buvo nelaiminga santuoka? – paklausė jis.

– Siaubinga – be galo siaubinga.

– Turite galvoje – jie nebuvo laimingi kartu?

– Visose srityse ji darė jam labai blogą įtaką.

– Tai labai įdomu. Kas tai per įtaka?

– Versdavo jį lakstyti pirmyn atgal vos jai pirštu pamojus, gaudama iš jo brangias dovanas – kur kas daugiau papuošalų, nei viena moteris gali užsidėti. Ir kailiai. Ji turi dvejus audinės kailinius ir vienus Rusijos šermuonėlio. Kam reikalingi moteriai dveji audinės kailiniai, leiskite paklausti?

Puaro papurtė galvą.

– Šito aš nežinau, – pasakė jis.

– Gudri, – tęsė mis Bruvis. – Ir kokia apgavikė! Visuomet vaidina naivuolę – ypač kitų žmonių

apsuptyje. Spėju dėl to, kad ji mano jam tokia patinkanti!

– Ir ji jam tokia patiko?

– O, vyrai! – pasakė mis Bruvis drebančiu balsu netoli isterijos ribos. – Jie nevertina dalykiškumo ar nesavanaudiškumo, ar lojalumo ar *bet kurios* iš panašių savybių! Su protinga, veiklia žmona seras Georgas galėtų toli nueiti.

– Nueiti kur? – paklausė Puaro.

– Na, jis galėtų vaidinti svarbų vaidmenį vietiniuose reikaluose. Arba dirbti parlamente. Jis kur kas daugiau sugeba, nei misteris Mastertonas. Nežinau, ar jūs esate kada nors girdėjęs misterį Mastertoną kalbant nuo pakylos – užsikertantis ir visiškai neįkvepiantis oratorius. Gavo šią vietą išimtinai žmonos dėka. Būtent misis Masterton yra nematoma tikroji valdžia. Jai priklauso visos iniciatyvos ir politinė išmintis.

Puaro viduje pašiurpo nuo minties būti santuokoje su misis Masterton, bet jis visai pagrįstai pritarė mis Bruvis žodžiams.

– Taip, – pasakė jis, – ji tokia ir yra, kaip jūs sakote. *Femme formidable**, – sumurmėjo jis sau.

– Seras Georgas, regis, neturi didelių ambicijų, – tęsė mis Bruvis. – Jis atrodo visai patenkintas čionykščiu gyvenimu, užsiima visokiausiais niekais ir vaidina dvarininką, ir tik retkarčiais važiuoja į Londoną dėl miestelio valdymo reikalų ir panašių dalykų, bet su savo *sugebėjimais* jis galėtų pasiekti žymiai daugiau. Tai iš tiesų labai iškili asmenybė, mesjė Puaro. Ta moteris jo niekuomet nesuprato. Ji žiūrėjo į jį tarsi į kokią

* *pranc.* didžioji moteris

mašiną, aduodančią pinigų kailiniams, papuošalams ir brangiems drabužiams. Jei jis būtų vedęs ką nors, kas iš tikrųjų vertintų jo sugebėjimus... – Ji nutilo, jos balsui neaiškiai sudrebėjus.

Puaro pažiūrėjo į ją nuoširdžiai užjausdamas. Mis Bruvis buvo įsimylėjusi savo darbdavį. Ji buvo jam ištikima, lojali ir aistringai atsidavusi, apie ką jis greičiausiai nė nenutuokė ir kas jo akivaizdžiai nedomino. Serui Georgui Amanda Bruvis buvo efektyvi mašina, kuri nuo jo pečių nuimdavusi sunkią kasdienio gyvenimo naštą, kuri atsakydavo į telefono skambučius, rašė laiškus, prižiūrėjo tarnus, užsakydavo maistą ir apskritai jam užtikrino ramų gyvenimą. Puaro suabejojo, ar jis kada nors yra apie ją pagalvojęs kaip apie moterį. Ir tai, mąstė jis, buvo tam tikras pavojus. Moterys gali pradėti pykti ir pasiekti nerimą keliantį isterijos laipsnį, nieko nepastebint nesupratingiems vyrams, kuriems jos yra atsidavusios.

– Gudri, klastinga, sukta katė, štai kas ji yra, – graudžiai pasakė mis Bruvis.

– Jūs sakote *yra*, ne *buvo*, kaip matau, – pasakė Puaro.

– Žinoma, ji nėra mirusi! – pasakė mis Bruvis paniekinamai. – Pabėgo su kažkokiu vyru, štai ką ji padarė! Tai tokio tipo moteris.

– Galimas daiktas, tai visuomet įmanoma, – pasakė Puaro. Jis paėmė kitą skrudintos duonos gabalėlį, niūriai apžiūrėjo marmelado puodelį ir apmetė akimis stalą, ar nėra kokio nors džemo. Neradęs jis apsistojo ties sviestu.

– Tai vienintelis paaiškinimas, – pasakė mis Bruvis.

– Žinoma, *jis* apie tai negali nė pagalvoti.

– Ar anksčiau buvo... kokių nors rūpesčių dėl vyrų? – subtiliai paklausė Puaro.

– O, ji buvo labai gudri, – pasakė mis Bruvis.

– Turite galvoje, kad jūs nieko panašaus nepastebėjote?

– Ji pasistengė, kad nematyčiau, – atsakė mis Bruvis.

– Bet, jūsų manymu, galėjo būti – kaip čia pasakius – slaptų epizodų?

– Ji pasistengė apsukti galvą Maiklui Veimenui, – pasakė mis Bruvis. – Pasikviesdama jį žemyn apžiūrėti kamelijos sodų šiuo metų laiku! Vaizdavo labai besidominčią teniso paviljonu.

– Galų gale, jis juk tam čia ir yra, ir kaip aš suprantu, iš esmės seras Georgas stato šį paviljoną, norėdamas pradžiuginti savo žmoną.

– Ji nesidomi tenisu, – pasakė mis Bruvis. – Ji nesidomi *jokiu* sportu. Tiesiog nori patrauklios vietos, kur būtų galima ramiai pasėdėti, kai kiti žmonės lakstо aplink ir jaudinasi. O, taip, ji pasistengė apsukti galvą Maiklui Veimenui. Galbūt jai būtų tai ir pavykę, jei jis neturėtų kitos žuvelės.

– Aa, – ištarė Puaro, marmeladu truputį aptepęs skrudintos duonos kampą ir nedrąsiai atsikąsdamas. – Tai jis turėjo kitą žuvelę, misteris Veimenas?

– Serui Georgui jį rekomendavo misis Legi, – pasakė mis Bruvis. – Ji pažinojo jį dar prieš ištekėdama. Čelsėjoje, kaip suprantu. Ji tapė paveikslus, žinote.

– Ji atrodo esanti labai patraukli ir protinga jauna moteris, – nedrąsiai tarė Puaro.

– O, taip, ji labai protinga, – pasakė mis Bruvis. – Ji turi universitetinį išsilavinimą ir drįstu tvirtinti, kad būtų padariusi gerą karjerą, jei nebūtų ištekėjusi.

– Ar ji jau seniai ištekėjo?

– Kokie treji metai, jei neklystu. Nemanau, kad santuoka būtų labai vykusi.

– Kokie nors nesuderinamumai?

– Jis yra keistas jaunuolis, labai niūrus. Dažnai klajoja vienas, ir aš girdėjau kartais jį būnant su ja labai irzlų.

– Na, – pasakė Puaro, – kivirčai, susitaikymai – visa tai ankstyvojo vedybinio gyvenimo dalis. Be jų gyvenimas galbūt būtų pernelyg nuobodus.

– Ji praleidžia nemažai laiko su Maiklu Veimenu nuo to laiko, kai jis čionai atvyko, – pasakė mis Bruvis. – Aš manau, kad jis buvo ją įsimylėjęs jai dar nesusituokus su Aleku Legiu. Iš jos pusės, sakyčiau, tai tiktai flirtas.

– Bet misteriui Legiui tai nepatinka, ko gero?

– Jo niekada nesuprasi, jis toks neaiškus. Bet aš manau, jog pastaruoju metu jis yra dar niūresnis.

– Galbūt jis susižavėjo ledi Stabs?

– Sakyčiau, kad bent jau ji taip mano. Jai atrodo, kad tik ji galinti ką nors vynioti aplink pirštą!

– Bet kuriuo atveju, jei ji ir išėjo su vyru, kaip jūs spėjate, tai ne su misteriu Veimenu, nes misteris Veimenas vis dar yra čia.

– Tai kažkas, su kuo ji slapta susitikinėjo, tuo aš neabejoju, – pasakė mis Bruvis. – Ji dažnai tyliai išslenka iš namų ir eina į mišką. Jos nebuvo ir užpraeitą naktį. Žiovaudama pasakė, jog eina į lovą. Nepraėjus

nė pusvalandžiui pastebėjau ją išslenkant pro šonines duris su skara ant galvos.

Puaro susimąstęs pažvelgė į moterį priešais save. Jis svarstė, ar buvo galima pasitikėti mis Bruvis pareiškimais ledi Stabs atžvilgiu, ar tai buvo viso labo jos įsivaizdavimas to, ką ji norėjo matyti. Misis Folieit, jis buvo tikras, nepritarė mis Bruvis nuomonei ir misis Folieit pažinojo Hatę kur kas geriau, nei mis Bruvis. Jei ledi Stabs būtų pabėgusi su meilužiu, tai puikiai atitiktų mis Bruvis norus. Ji paguostų netekusį artimo žmogaus vyrą ir supažindintų jį su skyrybų detalėmis. Bet tai nebuvo tiesa, ar įmanomas dalykas, ar aplamai kas nors panašaus į tiesą. Jei Hatė Stabs pabėgo su meilužiu, tai ji tam pasirinko labai keistą laiką, galvojo Puaro. Pats jis netikėjo, kad ji galėjo taip padaryti.

Mis Bruvis sušnirpštė ir surinko išmėtytus laiškus.

– Jei seras Georgas tikrai nori išspausdinti tuos skelbimus, tai aš dar turėsiu dėl to pagalvoti, – pasakė ji. – Visiška nesąmonė ir laiko švaistymas. O, labas rytas, misis Masterton, – pridūrė ji, kai atsidarė durys ir įėjo misis Masterton.

– Tyrimas paskirtas ketvirtadieniui, kiek girdėjau, – sudundėjo ji. – Labas rytas, mesjė Puaro.

– Ar galiu kuo nors padėti, misis Masterton? – paklausė mis Bruvis, rankoje laikydama laiškus.

– Ne, dėkoju, mis Bruvis. Aš manau, kad jūs turite marias darbo šį rytą, bet aš noriu padėkoti už jūsų vakarykštį nuostabų triūsą. Jūs puiki organizatorė ir tokia šauni darbuotoja. Mes visi esame be galo dėkingi.

– Ačiū jums, misis Masterton.

– Daugiau jūsų neužlaikysiu. Aš prisėsiu ir truputį šnektelsiu su mesjė Puaro.

– Džiugu tai girdėti, madam, – pasakė Puaro. Jis atsistojo ir nusilenkė.

Misis Masterton išsitraukė kėdę ir atsisėdo. Mis Bruvis išėjo iš kambario, visiškai atgavusi savo įprastą dalykišką išvaizdą.

– Nuostabi moteris, – pasakė misis Masterton. – Nežinau, ką Stabsai be jos darytų. Vadovauti tokiam ūkiui šiais laikais nėra lengva. Vargšė Hatė su tuo nesusitvarkytų. Neįprastas reikalas čia, mesjė Puaro. Aš atėjau paklausti, ką jūs apie visa tai galvojate.

– O ką jūs pati galvojate, madam?

– Na, nemalonu apie tai kalbėti, bet aš sakyčiau, kad čia mes turime kažkokią patologinę asmenybę. Ne čiabuvis, aš tikiuosi. Galbūt išleistas iš beprotnamio – jie visuomet juos išleidžia pusiau apgydytus šiais laikais. Noriu pasakyti, kad niekam nė minties nekiltų uždusinti tos Takerių mergaitės. Tam negali būti jokių motyvų, tai yra, išskyrus nenormalius atvejus. Ir jei šis vyras, kas jis bebūtų, yra nenormalus, tai sakyčiau, kad jis galėjo uždusinti ir tą vargšę mergaitę, Hatę Stabs, taip pat. Ji nebuvo labai nuovoki, žinote, tas vargšas vaikas. Jei ji sutiko kokį tvarkingai atrodantį vyrą ir jis paprašė jos nueiti ko nors pažiūrėti į mišką, ji galbūt galėjo nueiti kaip ėriukas, paklusniai ir be jokių įtarimų.

– Jūs manote, kad jos kūnas yra dvaro teritorijoje?

– Taip, mesjė Puaro, manau. Jie iškart ją suras, kai

tik geriau paieškos. Pagalvokite, turint čia šešiasdešimt penkis akrus miško, prireiks šiek tiek laiko ją surasti, jei kūnas nutemptas į krūmus ar nustumtas nuokalne į medžius. Ko mums dabar reikia, tai pėdsekių šunų, – pasakė misis Masterton, kalbėdama pati primindama pėdsekį. – Pėdsekių! Aš pati paskambinsiu policijos viršininkui ir tai pasakysiu.

– Labai tikėtina, kad jūs teisi, madam, – pasakė Puaro. Buvo aišku, kad tai yra vienintelis dalykas, ką galima pasakyti misis Masterton.

– Žinoma, aš esu teisi, – pasakė misis Masterton, – bet turiu pasakyti, jog aš jaučiuosi labai nejaukiai, kai tas dauguižis slampinėja aplink. Kai važiuosiu į kaimą, sušauksiu susirinkimą ir pasakysiu visoms motinoms būti labai atsargioms dėl savo dukrų – neleisti joms vaikščioti vienoms. Tai nėra malonu, mesjė Puaro, savo tarpe turėti žmogžudį.

– Nedidelis pastebėjimas, madam. Kaip galėtų atklydėlis patekti į valčių stoginės vidų? Tam reikia rakto.

– Ak, tai, – pasakė misis Masterton, – tai pakankamai lengva. Ji išėjo laukan, žinoma.

– Išėjo iš namelio?

– Taip. Aš manau, kad jai pasidarė nuobodu, kaip ir visoms mergaitėms. Galbūt išėjo pasižvalgyti. Labiausia tikėtina, mano manymu, kad ji pamatė Hatės Stabs nužudymą. Išgirdo grumiantis ar kažką panašaus, išėjo ir pamatė vyrą, susidorojusį su ledi Stabs, kuris, suprantama, nugalabijo ir ją. Jam visai nesunku nunešti ją atgal į namelį, ją ten numesti ir išeiti, užtrenkiant paskui save duris. Tai „angliška“

spyna. Ji pati užsitrenkia.

Puaro mandagiai linksėjo. Jis neturėjo tikslo ginčytis su misis Masterton ar atkreipti dėmesį į įdomų faktą, kurį ji visai išleido iš akių, jog tuo atveju, jei Marlena Taker būtų nužudyta ne namelyje, kažkas turėjo pakankamai gerai žinoti apie „žudiko medžioklės“ žaidimą, kad ją paguldytų tiksliai į tą vietą ir padėtį, kurioje turėjo būti menamoji auka. Užuot to jis tik švelniai pasakė:

– Seras Georgas yra įsitikinęs, kad jo žmona vis dar gyva.

– Jis taip kalba todėl, kad nori tuo tikėti. Jis ją labai mylėjo, žinote. – Ji gana nelauktai pridūrė: – Man patinka Georgas Stabsas, nepaisant jo šaknų bei miestietiškos kilmės ir panašiai, jis puikiai tvarkosi kaime. Blogiausia, ką apie jį galima pasakyti, kad jis yra truputėlį snobas. Galų gale, socialinis snobizmas yra pakankamai nekenksmingas.

Puaro kažkaip ciniškai pareiškė:

– Šiais laikais, madam, pinigai neabejotinai tapo tokie pat priimtini, kaip ir gera kilmė.

– Mano brangusis, aš visiškai su jumis sutinku. Jam nėra reikalo būti snobu – tik nusiperki tokią vietelę ir pasišvaistai pinigais, ir mes visi iškart subėgame! Bet šis žmogus iš tikrųjų mėgstamas. Ne vien tik dėl jo pinigų. Žinoma, čia neapsieita be Emės Folieit. Ji juos globojo, ir žinote, ji šiame krašte turi didžiulę įtaką. Suprantama, juk Folieitai čia buvo nuo Tudoro laikų.

– Neishause visuomet buvo Folieitai, – sumurmėjo sau Puaro.

– Taip. – Misis Masterton atsiduso. – Labai gaila,

toks praradimas dėl karo. Jauni vyrai, žuvę mūšyje – pražūtinga pareiga ir visa kita. Atvykę giminaičiai negali išlaikyti dvarų ir priversti juos parduoti...

– Bet misis Folieit, nors ir prarado savo namą, vis dar gyvena dvare.

– Taip. Ji pavertė vartininko namelį labai puošniu būstu. Jūs lankėtės viduje?

– Ne, mes išsiskyrėme prie durų.

– Ne kiekvienas galėtų tai pakelti, – pasakė misis Masterton. – Gyventi prie savo buvusio namo vartų ir matyti svetimus šeimininkaujant. Bet teisingumo dėlei reikia pasakyti, jog aš nemanau, kad ji dėl to jaustų kartėlį. Faktiškai ji viską ir patvarkė. Neabejoju, kad ji įtikino Hatę čia apsigyventi, ir pasiekė, kad ji savo ruožtu įkalbėtų Georgą Stabsą. Aš manau, kad Emė Folieit negalėjo pakelti minties, kad dvaras būtų paverstas viešbučiu ar kokia nors įstaiga, ar padalintas atskirais apartamentais. – Ji atsistojo. – Na, aš turiu eiti. Aš esu užimta moteris.

– Žinoma. Ir jums reikia pakalbėti su policijos viršininku dėl pėdsekių.

Iš misis Masterton lūpų staiga išsiveržė gilus juokas, primenantis lojimą.

– Vienu metu esu auginusi pėdsekius, – tarė ji. – Žmonės man sakė, kad aš ir pati esu truputį į juos panaši.

Puaro buvo šiek tiek apstulbęs ir ji tai spėjo pastebėti.

– Esu tikra, kad jūs pagalvojote tą patį, mesjė Puaro, – pasakė ji.

Tryliktas skyrius

Misis Masterton jį palikus, Puaro išėjo pavaikščioti po mišką. Jo nervai nebuvo tokie ramūs, kokie turėtų. Jis jautė nenumaldomą norą žvilgtelėti už kiekvieno krūmo ir ištyrinėti kiekvieną rododendrų tankmę kaip galimą vietą kūnui paslėpti. Galiausiai jis priėjo prie statinio su kolonomis ir, įėjęs į vidų, atsisėdo ant akmeninio suolo, leisdamas pailsėti savo kojoms, kurios jo papratimu buvo įspraustos į ankštus smailius lakuotos odos batus.

Pro medžius jam matėsi neryškūs upės atspindžiai ir miškinga kita upės pakrantė. Jis mintyse pritarė jaunam architektui, kad tai nebuvo tinkama vieta įgyvendinti tokio pobūdžio architektūrines fantazijas. Žinoma, galima iškirsti properšą, bet net ir šiuo atveju nebus deramo vaizdo. Tuo tarpu, kaip ir minėjo Maiklas Veimenas, ant žolėto kranto netoli namo šis statinys galėtų iškilti su nuostabiu upės vaizdu į Helmuto pusę. Puaro mintys nelauktai nukrypo kitur. Helmutas, jachta *Esperans*, ir Itainas de Sausas. Visa tai turėjo

kažkaip sietis, bet kas tai buvo per sąsajos, jis neįsivaizdavo. Kažkokios gijos šmėkšteldavo galvoje, bet nieko daugiau.

Jo akį patraukė kažkoks blizgantis niekutis ir jis pasilenkė jo pakelti. Jis gulėjo nedideliame šventyklos betoninio pamato plyšyje. Puaro laikė šį blizgutį ant delno ir žiūrėjo į jį, mintyse šmėžuojant kažkokiem blankiem prisiminimams. Jam tebešnairuojant į jį, atmintyje iškilo vaizdas. Apyrankė. Auksinė apyrankė su kabančiais žaviais karuliais. Kaip jis sėdėjo palapinėje ir madam Zuleikos, tai yra Salės Legi, balsas pranašavo apie tamsias moteris bei keliones jūra ir laimę atnešantį laišką. Taip, ji turėjo turėti apyrankę su daugybe mažų blizgančių auksinių karulių. Viena iš šių šiuolaikinių madų, atkartojančių Puaro jaunystės dienų madas. Galbūt todėl jam ta apyrankė ir įsirėžė atmintyje. Matyt kažkurią dieną misis Legi sėdėjo čia, šiame statinyje, ir vienas iš šių karulių nukrito jai nuo apyrankės. Galbūt ji to net nepastebėjo. Tai galėjo būti užvakar po pietų.

Puaro svarstė pastarąją galimybę. Tuomet jis išgirdo lauke žingsnius ir greitai pakėlė akis. Priešais statinį išdygo figūra ir sustojo, išsigandusi Puaro. Puaro skvarbiu žvilgsniu nužvelgė liesą, šviesiaplaukį jaunuolį, dėvintį marškinius, ant kurių buvo nupiešta daugybė vėžlių. Dėl marškinių jis negalėjo suklysti. Jis jau buvo juos atidžiai apžiūrėjęs vakar, kai juos dėvėjo kokoso riešutų svaidytojas.

Jis pastebėjo, kad jaunuolis neįprastai susijaudinęs. Jis greitai pasakė su užsienietišku akcentu:

– Prašau jūsų atleisti. Aš nežinojau...

Puaro švelniai jam nusišypsojo, bet su priekaištavimo atspalviu.

– Aš bijau, kad jūs pažeidėte privačias ribas.

– Taip, apgailestauju.

– Jūs atėjote iš viešbučio?

– Taip. Taip, iš viešbučio. Aš pamaniau, kad galbūt galima pereiti per mišką ir patekti prie perkėlos.

– Bijau, – švelniai tarė Puaro, – kad jums reikės sugrįžti tuo pačiu keliu. Čia nėra praėjimo.

Jaunuolis vėl pasakė, plačiai nusišypsojęs tariamai malonia šypsena:

– Apgailestauju. Labai apgailestauju.

Jis nusilenkė ir nuėjo šalin.

Puaro išėjo iš statinio ant kelio, stebėdamas nueinantį vaikiną. Kiek toliau paėjęs, jis pro petį pažvelgė atgal. Pamatęs Puaro jį stebint, paspartino žingsnį ir dingo už posūkio.

„*Eh bien*, – pamanė sau Puaro, – ar aš ką tik mačiau žmogžudį, ar kažką kitą?"

Jaunuolis tikrai vakar buvo šventėje ir rūsčiai pažvelgė, susidūręs su Puaro, ir neabejotinai turėjo puikiai žinoti, kad čia nėra praėjimo per mišką link perkėlos. Jei jis iš tiesų ieškotų kelio link prieplaukos, jis būtų nėjęs šiuo keliu pro statinį, o būtų pasirinkęs žemiau esantį keliuką palei pakrantę. Dar daugiau, jo atėjimas prie statinio sudarė tokį įspūdį, tarsi jis būtų ėjęs į pasimatymą ir labai išsigando, susitikimo vietoje išvydęs ne tą asmenį.

„Panašu į tai, – tarė sau Puaro, – kad jis atėjo su kažkuo susitikti. Su kuo jis atėjo susitikti? – Ir dar paskui pridūrė: – Ir kodėl?"

Jis nusliūkino keliu iki posūkio ir pažiūrėjo tolyn, kur kelias pradingsta miško tankmėje. Dabar nesimatė jokių vaikino su vėžlio marškiniais ženklų. Matyt jis buvo išmintingai nusprendęs kuo greičiau dingti. Puaro apsisuko atgal, purtydamas galvą.

Paskendęs mintyse, jis iš šono priėjo prie statinio ir krūptelėjęs sustojo ant slenksčio. Salė Legi klūpėjo ant kelių, palenkusi galvą prie plyšių grindyse. Ji išsigandusi pašoko.

– O, mesjė Puaro, jūs mane taip išgąsdinote. Negirdėjau jūsų ateinant.

– Jūs kažko ieškojote, madam?

– Aš... ne, ne visai.

– Galbūt jūs kažką pametėte, – pasakė Puaro. – Kažkas iškrito. Ar galbūt... – Jis nutaisė gudrią galantišką išraišką. – Galbūt, madam, tai romantiškas pasimatymas. Aš esu, kaip bebūtų gaila, ne tas asmuo, su kuriuo jūs atėjote susitikti?

Ji jau buvo atgavusi pasitikėjimą savimi.

– Ar kas nors eina į pasimatymą ryte? – tiriamai paklausė ji.

– Kartais, – pasakė Puaro, – į pasimatymus einama tada, kai yra galimybė. Vyrai, – pamokomai pridūrė jis, – kartais yra pavydūs.

– Abejoju, ar maniškis iš tokių, – tarė Salė Legi.

Ji pakankamai lengvai ištarė šiuos žodžius, bet juose Puaro išgirdo ir kartėlio atspalvį.

– Jis visiškai pasinėręs į savo reikalus.

– Visos moterys dėl to skundžiasi savo vyrais, – pasakė Puaro. – Ir ypač anglų vyrais, – pridūrė jis.

– Jūs, užsieniečiai, labiau galantiški.

– Mes žinome, – pasakė Puaro, – kad moteriai yra būtina pasakyti kartą per savaitę, o dar geriau tris ar keturis kartus, kad mes ją mylime; ir kad taipogi yra išmintinga atnešti jai keletą gėlių, išreikšti keletą komplimentų, pasakyti, kad ji puikiai atrodo su savo nauja suknele ar nauja skrybėle.

– Ir *jūs* tai darote?

– Aš, madam, esu nevedęs, – atsakė Erkiulis Puaro. – Deja! – pridūrė jis.

– Esu tikra, kad čia nėra ko gailėtis. Neabejoju, kad jūs visai patenkintas nerūpestingu viengungio gyvenimu.

– Ne, ne, madam, viso to man siaubingai trūko gyvenime.

– Aš manau kad tuoktis yra kvaila, – pasakė Salė Legi.

– Jūs gailitės tų dienų, kai tapėte savo studijoje Čelsėjoje?

– Atrodo, kad jūs apie mane viską žinote, mesjė Puaro?

– Aš esu paskalūnas, – pasakė Erkiulis Puaro. – Mėgstu klausytis viską apie žmones. – Jis pridūrė: – Jūs iš tiesų gailitės, madam?

– O, aš nežinau. – Ji nekantriai atsisėdo ant suolo. Puaro atsisėdo šalia.

Jis dar kartą įsitikino fenomenu, prie kurio jis jau buvo įpratęs. Ši patraukli rudaplaukė mergina jam ketino pasakyti tai, apie ką ji dukart pagalvotų prieš sakydama anglui.

– Aš tikėjausi, – pasakė ji, – kad atvažiavus čia atostogų toliau nuo visos kasdienybės, vėl viskas bus

kaip anksčiau... Bet to neįvyko.

– Ne?

– Ne. Alekas visuomet paniuręs ir... o, aš nežinau – užsidaręs savyje. Nesuprantu, kas su juo darosi. Jo nervai ant ribos. Žmonės jam skambina ir perduoda keistas žinutes ir jis man *nieko* nenori sakyti. Mane tai varo iš proto. Jis nieko man nenori sakyti! Iš pradžių pamaniau, kad tai bus kokia kita moteris, bet dabar galvoju, kad ne. Ne, iš tiesų...

Jos balse nuskambėjo tam tikra abejonė, kuri nepraėjo pro Puaro ausis.

– Ar jūs gėrėte savo arbatą vakar po pietų, madam? – paklausė jis.

– Gėriau arbatą? – Ji susimąsčiusi pažvelgė į jį, jos mintims, atrodo, nulėkus kažkur toli į praeitį. Tuomet ji paskubomis atsakė: – O, taip. Jūs neįsivaizduojate, kaip aš išvargau sėdėti palapinėje apsimuturiavus visais tais šydais. Vos neužtroškau.

– Arbatos palapinėje taip pat turėjo būti gana trošku?

– O, taip, taip. Bet vis dėlto arbatos puodeliui niekas neprilygsta, ar ne?

– Jūs ką tik čia kažko ieškojote, ar ne, madam? Galbūt tai galėtų būti šis daikčiukas? – Jis ištiesė ranką su mažu auksiniu karuliu.

– Aš.. o, taip. O, dėkoju jums, mesjė Puaro. Kur jūs tai radote?

– Jis gulėjo čia, ant grindų, tame plyšyje.

– Kažkurią dieną jis man iškrito.

– Vakar?

– O, ne, ne vakar. Tai buvo anksčiau.

– Bet aš neabejoju, madam, kad mačiau būtent šį karulį vakar ant jūsų apyrankės, kai jūs man būrėte palapinėje.

Niekas negalėtų pasakyti sąmoningo melo geriau už Erkiulį Puaro. Jis kalbėjo su visišku įsitikinimu ir prieš šį užtikrintumą Salė Legi sudėjo ginklus.

– Tiesą sakant, aš nepamenu, – pasakė ji. – Aš tik šį rytą pastebėjau, kad jo nėra.

– Tuomet aš džiaugiuosi, – galantiškai pasakė Puaro, – galėdamas jums vėl jį grąžinti.

Ji nervingai paėmė mažą karulį. Dabar ji atsistojo.

– Ačiū, mesjė Puaro. Esu jums labai dėkinga, – pasakė ji. Ji nelygiai kvėpavo, o jos akys buvo susijaudinusios.

Ji išskubėjo iš statinio. Puaro atsilošė ir lėtai palingavo galvą.

Ne, pasakė jis sau, ne, jūs nėjote vakar po pietų į arbatos palapinę. Ne dėl noro išgerti arbatos jūs taip rūpinotės sužinoti, ar jau yra keturios valandos. Vakar po pietų jūs atėjote čionai. Jūs buvote čia, statinyje. *Pusiaukelėje link valčių namelio.* Jūs atėjote čionai su kažkuo susitikti.

Jis dar kartą išgirdo besiartinančius žingsnius. Greitus nekantrius žingsnius. „O dabar, – šypsodamasis tarė Puaro, – ateina kažkas, su kuo turėjo susitikti misis Legi“.

Bet kai iš už statinio kampo išniro Alekas Legis, Puaro išsprūdo:

– Ir vėl suklydau.

– Ėė? Ką jūs pasakėte? – Alekas Legis atrodė

išsigandęs.

– Aš pasakiau, – paaiškino Puaro, – kad aš ir vėl suklydau. Aš retai kada klystu, – paaiškino jis, – ir tai mane erzina. Aš tikėjausi pamatyti ne jus.

– O ką jūs tikėjotės pamatyti? – paklausė Alekas Legis.

Puaro greitai atsakė.

– Jaunuolį – beveik berniuką – vilkintį vienus iš tų spalvingų marškinių su vėžliais.

Jis buvo patenkintas savo žodžių poveikiu. Alekas Legis žengė žingsnį į priekį. Jis gana padrikai ištarė:

– Iš kur jūs žinote? Ką jūs turite galvoje?

– Aš esu aiškiaregys, – pasakė Puaro ir užmerkė akis.

Alekas Legis žengė dar kelis žingsnius į priekį. Puaro suvokė, kad šis baisiai įpykęs vyras dabar stovėjo priešais jį.

– Ką, po galais, jūs turite galvoje? – reikliai paklausė jis.

– Jūsų draugas, aš manau, – pasakė Puaro, – grįžo atgal į viešbutį. Jei jūs norite jį pamatyti, jums reikia jo paieškoti tenai.

– Štai kaip, – sumurmėjo Alekas Legis.

Jis sudribo ant kito akmeninio suolo galo.

– Tai jūs dėl to čia ir esate? Tai nebuvo „prizų įteikimo“ užduotis. Man reikėjo būti nuovokesniam. – Jis pasisuko į Puaro. Jo veidas buvo išsekęs ir nelaimingas. – Aš žinau, kaip tai atrodo, – tarė jis. – Aš žinau, kaip aplamai viskas atrodo. Bet tai nėra tai, ką jūs galvojate. Aš esu persekiojamas. Sakau jums, kad jei kartą atsiduri šių žmonių griaužtuose, tai

nėra taip lengva iš jų ištrūkti. Štai kur esmė. *Aš noriu iš jų ištrūkti.* Puoli į neviltį, žinote. Imiesi beviltiškų priemonių. Jautiesi kaip žiurkė, pagauta spąstuose, ir nieko negali padaryti. Na, ką čia daug kalbėti! Jūs dabar žinote, ką jūs norėjote žinoti, aš manau. Jūs gavote savo įrodymus.

Jis atsistojo, šiek tiek suklupo, tarsi jam sunku būtų įžiūrėti kelią, tuomet neatsigręždamas nurūko šalin.

Erkiulis Puaro liko plačiai atmerktomis akimis ir pakeltais antakiais.

– Visa tai labai keista, – sumurmėjo jis. – Keista ir įdomu. Aš turiu įrodymus, kurių man reikia? Kokius įrodymus? Žmogžudystės?

Keturioliktas skyrius

I

Inspektorius Blendas sėdėjo Helmuto policijos nuovadoje. Vyresnysis inspektorius Boldvinas, didelis gerai atrodantis vyras, sėdėjo kitoje stalo pusėje. Tarp dviejų vyrų, ant stalo, gulėjo juoda permirkusi skrybėlė. Inspektorius Blendas atsargiai bakstelėjo ją smiliumi.

– Tai jos skrybėlė, – tarė jis. – Esu tuo tikras, nors negalėčiau prisiekti. Atrodo, jai patiko toks stilius. Taip man sakė jos kambarinė. Tokių ji turėjo keletą. Šviesiai rožinę ir rausvai rudą, bet vakar ji užsidėjo juodą. Taip, tai ji. Ir jūs ją sužvejojote upėje? Tai verčia manyti, kad viskas vyko taip, kaip mes ir manėme.

– Dar nesu įsitikinęs, – pasakė Boldvinas. – Galų gale, – pridūrė jis, – kažkas galėjo numesti kepurę į upę.

– Taip, – pasakė Blendas, – ją galėjo numesti iš valčių stoginės, arba iš jachtos.

– Jachta niekur nepabėgs, – pasakė Boldvinas. – Jei ji viduje, gyva ar mirusi, ji vis dar yra ten.

– Jis nebuvo šiandien išėjęs į krantinę?

– Iki šiol dar ne. Jis yra laive. Sėdi šezlonge ir rūko cigarą.

Inspektorius Blendas pažvelgė į laikrodį.

– Kaip ir laikas nuvykti į jachtą, – pasakė ji.

– Manote ją ten rasti? – paklausė Boldvinas.

– Labai to nesitikiu, – pasakė Blendas. – Žinote, jaučiu, kad jis gudrus velnias. – Akimirkai jis nugrimzdo mintyse, rodydamas į skrybėlę. Tuomet pasakė: – Kaip dėl kūno? Ką jūs apie tai manote?

– Taip, – pasakė Boldvinas. – Aš kalbėjau su Oterveitu šį rytą. Buvęs pakrantės apsaugos darbuotojas. Aš visuomet su juo konsultuojuosi, kai reikalas susijęs su potvyniais ar srovėmis. Maždaug tuo metu, kai ledi ėjo prie Helmo, jei ji tenai ėjo, buvo kaip tik atoslūgis. Dabar yra pilnatis, ir vanduo greitai krenta. Sakykim, ją nuplukdė į jūrą ir srovė ją nunešė link Kornišo pakrantės. Tuomet nėra garantijų, kad kūnas ten būtų aptiktas, jei apskritai jis būtų aptiktas. Vienas ar du panirimai, ir mes niekuomet nesurasime kūno. O dar ir uolos. Kita vertus, jis gali būti aptiktas bet kurią dieną.

– Priešingu atveju iškiltų sunkumų, – pasakė Blendas.

– Jūs pats esate įsitikinęs, kad ji atsidūrė upėje?

– Nežinau, kur dar galėtų būti, – niūriai pasakė inspektorius Blendas. – Mes patikrinome autobusus ir traukinius. Ten yra galinė stotis. Ji dėvėjo krentančius į akis drabužius ir nebuvo pasiėmusi kitų. Taigi sakyčiau, kad ji niekuomet neišvyko iš Neishauso. Arba jos kūnas yra jūroje, arba jis paslėptas kur nors dvaro teritorijoje. Ko man dar trūksta, – iš lėto pasakė jis, – tai *motyvo*.

Ir, žinoma, kūno, – pridūrė jis. – Negali judėti į priekį, kol nėra surastas kūnas.

– O kaip dėl kitos mergaitės?

– Ji tai matė – arba ji matė dar kažką. Vėliau mes sugretinsime faktus, bet tai nebus lengva.

Boldvinas pasisukęs pažvelgė į laikrodį.

– Metas eiti, – pasakė jis.

Abejus policininkus *Esperans* jachtoje pasitiko De Sausas su visu savo žavingu etiketu. Jis pasiūlė jiems gėrimų, kurių jie atsisakė, ir maloniai išreiškė savo susidomėjimą jų veikla.

– Ar jūs toli pasistūmėjote tiriant tos jaunos mergaitės nužudymą?

– Nestovime vietoje, – atsakė jam inspektorius Blendas.

Vyresnysis inspektorius ėmėsi iniciatyvos ir labai delikačiai paaiškino savo apsilankymo tikslą.

– Jūs norite apieškoti *Esperansą*? – De Sausas neatrodė suirzęs. Anaiptol, jis linksmai sutiko šią žinią. – Bet kodėl? Jūs manote, kad aš slepiu žudiką, ar galbūt jūs manote, kad aš pats juo esu?

– Tai būtina padaryti, misteri De Sausai, ir aš esu tikras, kad jūs tai suprasite. Kratos orderis...

De Sausas pakėlė rankas.

– Bet aš taip pat noriu jums padėti – iš tikrųjų! Mielai prašom apžiūrėti visą laivą. Aa, galbūt jūs manote, kad aš čia turiu savo pusseserę, ledi Stabs? Galbūt jūs manote, kad ji pabėgo nuo savo vyro ir rado pas mane prieglobstį? Bet ieškokite, džentelmenai, bet kuriuo atveju viską apieškokite.

Krata buvo tinkamai atlikta. Kruopščiai. Galiau-

siai, stengdamiesi nuslėpti savo nusivylimą, abu policininkai atsisveikino su misteriu De Sausu.

– Jūs nieko neradote? Kaip apmaudu. Bet aš jums ir sakiau, kad šitaip bus. Na, galbūt jūs šiek tiek atsigaivinote. Ne?

Jis palydėjo policininkus iki jų katerio.

– O kaip dėl manęs? – paklausė jis. – Ar aš jau galiu išvykti? Suprantate, čia man jau darosi šiek tiek nuobodoka. Oras geras. Aš labai norėčiau plaukti toliau į Plimutą.

– Jei jūs būtumėte toks malonus, sere, pasilikti čia apklausai – ji bus rytoj – tam atvejui, jei koroneris norėtų jūsų ko nors paklausti.

– Kodėl gi ne, žinoma. Noriu padaryti viską, ką galiu. Bet kas po to?

– Po to, sere, – pasakė vyresnysis inspektorius Boldvinas mediniu veidu, – jūs turite visišką laisvę keliauti ten, kur norite.

Paskutinis vaizdas, kurį jie pamatė jų kateriui tolstant nuo jachtos, buvo besišypsantis De Sauso veidas, žiūrintis jiems pavymui.

II

Tyrimas buvo beveik iki skausmo neįdomus. Neskaitant medicininių išvadų ir tapatybės nustatymo, čia nebuvo beveik nieko, kas pamaitintų žiūrovų smalsumą. Buvo paprašyta apklausą atidėti, ir šis prašymas buvo patenkintas. Visa procedūra buvo grynas formalumas.

Tačiau tai, kas vyko po tyrimo, nebuvo taip formalu. Inspektorius Blendas praleido popietę leisdamasis į kelionę populiariu pramoginiu garlaiviu *Devon Belle*. Išplaukęs iš Briksvelo apie trečią valandą, jis aplenkė iškyšulį, toliau plaukė palei krantą, įplaukė į Helmo įlanką ir pasileido aukštyn upe. Laive kartu su inspektoriumi Blendu dar buvo maždaug du šimtai trisdešimt žmonių. Jis sėdėjo dešinėje laivo pusėje, apžiūrinėdamas miškingą pakrantę. Jie praplaukė upės vingį ir toliau pro vienišą plytinį valčių elingą, priklausantį Hudauno parkui. Inspektorius Blendas vogčiomis žvilgtelėjo į savo laikrodį. Buvo dar tik po keturių penkiolika. Dabar jie artėjo prie Neishauso valčių stoginės. Tai buvo tarp medžių įsispraudęs namelis su nedideliu balkonu ir apačioje esančia prieplauka. Nebuvo jokių akivaizdžių ženklų, kad kas nors būtų namelio viduje, nors iš tikrųjų, kaip žinojo inspektorius Blendas, jame kai kas *buvo*. Konsteblis Haskinsas, vykdydamas nurodymą, ėjo čia tarnybą.

Netoli nuo namelio laiptų plūduriavo nedidelis kateris. Jame buvo vyras ir mergina, apsirengę laisvalaikio drabužiais. Jie smagiai leido laiką, nors kitiems tai galėtų atrodyti kaip šiurkšti pramoga. Mergina šaukė, o vyras žaismingai vaidino norįs ją panardinti po vandeniu. Tuo metu per megafoną nuaidėjo griausmingas balsas.

– Ponai ir ponios, – dundėjo garsiakalbis, – mes dabar artėjame prie garsiojo Gitčemo kaimo, kur mes stovėsime keturiasdešimt penkias minutes ir kur jūs galėsite nusipirkti krabų ar omarų arbatos, taip pat ir Devonšyro grietinės. Dešinėje pusėje yra

Neishauso dvaro teritorija. Po dviejų trijų minučių mes praplauksime pro patį namą, jis bus matomas pro medžius. Iš pradžių namas priklausė serui Girveisui Folieitui, sero Fransio Dreiko amžininkui, kuris plaukė su juo į kelionę ieškant naujojo pasaulio, o dabar tai yra sero Georgo Stabso nuosavybė. Kairėje pusėje yra garsi Gusikro uola. Čia, ponios ir ponai, buvo paprotys palikti neklusnias žmonas atoslūgio metu ir laukti, kol vanduo pasiekdavo jų kaklą.

Visi buvę *Devon Belle* su didžiuliu susidomėjimu spoksojo į Gisikro uolą. Buvo girdėti daug pokštų ir spiegiančių kikenimų bei kvatojimų.

Tuo metu atostogautojas valtyje, stipriau stumtelėjęs išmetė savo draugę už borto. Pasilenkęs jis laikė ją vandenyje ir juokėsi sakydamas: „Ne, aš tavęs nepaleisiu, kol man nepažadėsi gerai elgtis“.

Tačiau niekas į tai nežiūrėjo, išskyrus inspektorių Blendą. Visi klausėsi megafono, spoksodami į tarp medžių pasirodžiusį Neishausą ir žavėdamiesi Gusikro uola.

Atostogautojas paleido merginą, ji paniro po vandeniu ir po kelių akimirkų pasirodė kitoje valties pusėje. Ji priplaukė prie jos ir pati įlipo į valtį, parodydama neblogus įgūdžius. Policininkė Alisa Džons buvo patyrusi plaukikė.

Inspektorius Blendas išlipo Gitčeme ant kranto kartu su kitais dviem šimtais trisdešimt keleivių ir pasivaišino omarų arbata su Devonšyro grietine ir paplotėliais. Jis pasakė pats sau: „Tai *galėjo* būti padaryta, ir niekas to nebūtų pastebėjęs!

III

Kol inspektorius Blendas atlikinėjo savo eksperimentą Helme, Erkiulis Puaro eksperimentavo su palapine ant pievelės Neishause. Tai buvo ta pati palapinė, kurioje madam Zuleika pranašavo ateitį. Likusios palapinės ir stendai jau buvo išardyti, bet Puaro paprašė šią kol kas palikti.

Jis įėjo į vidų, uždarė atvartus ir nuėjo į jos galą. Čia jis mikliai atvarstė atvartus, išslydo laukan, vėl suvarstė atlapus ir nėrė į rododendrų gyvatvorę, kuri buvo iškart už palapinės. Prasmukęs tarp kelių krūmų jis netrukus priėjo nedidelę kaimišką stoginę. Tai buvo vasarnamis uždarytomis durimis. Puaro jas atidarė ir įėjo į vidų.

Buvo gana tamsu viduje, nes patekti šviesai į namelį trukdė aplink augantys rododendrai, kurie buvo pasodinti prieš daugelį metų ir todėl buvo gana dideli. Čia buvo dėžė su kroketo kamuoliais ir keletas senų surūdijusių vartų. Buvo viena ar dvi sulūžusios žolės riedulio lazdos, daugybė auslindų ir vorų ir nelygi apvali žymė ant dulkinų grindų. Puaro žiūrėjo į ją kurį laiką. Jis atsiklaupė ir, išsitraukęs iš kišenės nedidelę liniuotę, rūpestingai išmatavo matmenis. Tuomet jis patenkintas palingavo galvą.

Jis ramiai išėjo, uždarydamas paskui save duris. Tuomet jis pasuko įžambiai per rododendrų krūmus link kalvos ir netrukus išėjo į kelią, vedantį prie statinio su kolonomis ir toliau link valčių stoginės.

Šį kartą jis neužsuko į statinį, bet nuėjo tiesiai vingiuotu keliuku, kol pasiekė valčių stoginę. Jis turėjo

pasiėmęs raktą ir atsirakinęs duris įėjo vidun.

Išskyrus tai, kad buvo pašalintas kūnas ir padėklas su stikline ir lėkštėle, visa kita buvo kaip jis ir atsiminė. Policija pasižymėjo ir nufotografavo viską, kas čia buvo. Dabar jis priėjo prie stalo, kur gulėjo krūva komiksų. Jis pervertė juos ir jo išraiška buvo panaši į inspektoriaus Blendo, kai jis pastebėjo žodžius, kuriuos prieš mirtį rašinėjo Marlena. „Džekas Bleikas draugauja su Suzana Braun". „Peteris žnaibo mergaites kine". „Georgas Porgis bučiuojasi su keliautojomis miške". „Bidi Foks patinka berniukai". „Albertas draugauja su Dorena".

Pastabos jam pasirodė nemalonios savo jaunatvišku grubumu. Jis prisiminė Marlenos neišraiškingą, kiek spuoguotą veidą. Jis įtarė, kad berniukai nemėgino jos gnaibyti kine. Nusivylusi Marlena atrado jaudinantį malonumą šnipinėjant ir stebint savo bendraamžius. Ji šnipinėjo žmones, kišo nosį ne į savo reikalus, ir matė įvairius dalykus. Dalykus, kurių ji net nemanė pastebėjusi – dažniausiai visokie menkniekiai, bet tam tikru atveju galbūt turintys didelę reikšmę? Kažkoks dalykas, apie kurio reikšmingumą ji pati neturėjo jokio supratimo.

Tai buvo tik spėlionės, ir Puaro abejodamas papurtė galvą. Su savo aistra tvarkingumui jis kruopščiai sudėjo komiksus į krūvelę. Tai darant jį netikėtai apėmė jausmas, kad kažko trūksta. Kažko... Kas tai buvo? Kažkas, kas *turėjo* čia būti... Kažkas... Jis papurtė galvą, išblankus šiam neaiškiam pojūčiui.

Jis lėtai išėjo iš namelio, nelaimingas ir nepatenkintas savimi. Jis, Erkiulis Puaro, buvo pakviestas, kad

sutrukdytų įvykti žmogžudystei – ir jis to nepadarė. Ji įvyko. Dar labiau žeminantis dalykas buvo tas, kad jis neturėjo jokių realių versijų – net ir dabar – kas iš tikrųjų atsitiko. Tai buvo gėdingas faktas. Ir rytoj jis nugalėtas turi sugrįžti į Londoną. Jo savimeilė buvo smarkiai subliūškusi – net ir jo ūsai subliūško.

Penkioliktas skyrius

Praėjus dviems savaitėms, inspektorius Blendas ilgai bei nerezultatyviai kalbėjosi su grafystės policijos viršininku.

Majoras Mirelas su savo kuokštuotais piktais antakiais buvo panašus į įsiutusį terjerą. Bet visi jo pavaldiniai jį mėgo ir gerbė jo nuomonę.

– Nagi, nagi, nagi, – pasakė majoras Mirelas. – Ir ką gi mes turime? Nieko, kuo galėtume remtis. O tas draugužis De Sausas? Mes niekaip jo negalime susieti su skaute mergaite. Jei būtume radę ledi Stabs kūną, tai būtų kas kita. – Jis sutraukė savo antakius link nosies ir įsistebeilijo į Blendą. – Jūs manote, kad kažkur *yra* kūnas, ar ne?

– O ką jūs manote, sere?

– O, aš su jumis sutinku. Priešingu atveju mes jau būtume ją susekę. Nebent, žinoma, savo planus ji būtų labai kruopščiai parengusi. Bet aš nematau nė mažiausios tokios galimybės požymio. Žinote, ji neturėjo pinigų. Mes ištyrėme visą šio dalyko finansinę

pusę. Pinigus turėjo seras Georgas. Jis labai dosniai aprūpindavo ją kišenpinigiais, bet pati ji neturėjo nė sudilusio skatiko. Ir nėra jokių žymių, kad ji turėtų meilužį. Jokio gando apie tokį, jokių paskalų – ir visa tai, nepamirškite, tokioje kaimo vietovėje.

Jis vaikštinėjo pirmyn ir atgal po kambarį.

– Akivaizdus faktas, kad mes nieko nežinome. Mes *manome*, kad De Sausas dėl kažkokių nežinomų asmeninių priežasčių nugalabijo savo pusseserę. Labiausiai tikėtinas dalykas yra tai, kad jis su ja susitiko prie valčių stoginės, pasiėmė ją į katerį ir nustūmė į upę. Jūs pabandėte, ar tai įmanomas scenarijus?

– O Viešpatie, sere! Atostogų metu pakrantėje galima nuskandinti pilną valtį žmonių. Niekam tai nė motais. Visi leidžia laiką klykaudami ir stumdydamiesi. Tik De Sausas nežinojo, kad namelyje buvo mergaitė, mirštanti iš nuobodulio ir žiūrinti pro langą.

– Haskinsas žiūrėjo pro langą ir stebėjo jūsų surengtą sceną, ir jūs jo nematėte?

– Ne, sere. Jūs nė neįtartumėte, kad kažkas yra namelyje, jei tas asmuo neišeitų į balkoną ir pats nepasirodytų...

– Galbūt mergaitė išėjo į balkoną. De Sausas suvokė, kad mergaitė mato, ką jis ketinąs daryti, taigi jis priplaukė prie prieplaukos ir įsiprašė vidun paklausęs, ką ji čia veikia. Ji jam papasakojo, džiaugdamasi savo vaidmeniu „žudiko medžioklėje“, ir jis žaismingai uždėjo ant jos kaklo virvę – ir vuuuš... – Majoras Mirelas išraiškingai mostelėjo rankomis. – Štai kaip viskas buvo! Ai, Blendai. Gerai, sakykime, kad viskas taip ir buvo. Bet tai grynos spėlionės. Mes neturime

jokių įrodymų. Mes nesame suradę kūno, ir jei mes pabandytumėme sulaikyti De Sausą šioje šalyje, mes prie savo ausų turėtume širšių lizdą. Mes turime jį paleisti.

– Ar jis išvyksta, sere?

– Jis prišvartavo savo jachtą savaitei, skaičiuojant nuo dabar. Po to ketina grįžti į savo prakeiktą salą.

– Taigi mes neturime daug laiko, – niūriai pasakė inspektorius Blendas.

– Aš manau, yra ir kitų scenarijų?

– O, taip, sere, yra keletas galimybių. Aš vis dar laikausi to, kad ją turėjo nužudyti asmuo, susipažinęs su „žudiko medžioklės“ detalėmis. Mes galime aiškiai atmesti du žmones. Seras Georgas Stabsas ir kapitonas Vobetonas. Jie vadovavo renginiams pievelėje ir visą popietę rūpinosi įvairiais dalykais. Už juos laiduoja daugybė žmonių. Tą patį galima pasakyti ir apie misis Masterton, tai yra, jei apskritai ją galima įtraukti į sąrašą.

– Įtraukite visus, – pasakė majoras Mirelas. – Ji man nuolatos skambina dėl pėdsekių. Detektyviniame romane, – pridūrė jis ilgesingai, – ji tiesiog būtų moteris, kuri tai *padarė*. Bet galite tai pamiršti, aš visą savo gyvenimą puikiai pažinojau Koni Masterton. Aš jos neįsivaizduoju einančios pasmaugti skautų mergaitės, ar nugalabijant paslaptingąją gražuolę. Na, ką dar mes turime?

– Turime misis Oliver, – pasakė Blendas. – Ji surežisavo „žudiko medžioklę“. Ji yra gana ekscentriška, ir nemažą popietės dalį ji buvo kažkur išėjusi. Tuomet yra misteris Alekas Legis.

– Bičiulis iš rožinio namelio, ė?

– Taip. Jis gana anksti išėjo iš renginio, arba jo ten niekas nematė. Jis sako, kad šventė jam įgriso ir jis sugrįžo į savo būstą. Kita vertus, senis Merdelas – tas bičiulis prieplaukoje prižiūri žmonių valtis ir padeda jas prišvartuoti – jis sako, kad Alekas Legis pro jį praėjo link namelio apie penktą valandą. Ne anksčiau. Taigi valanda lieka nežinioje. Jis, žinoma, sako, kad tas Merdelas neturi laiko pojūčio ir yra visiškai neteisus dėl laiko, kada jį buvo matęs. Ir, galų gale, tam seniui jau devyniasdešimt du metai.

– Gana neįtikinama, – pasakė majoras Mirelas. – Jokio motyvo ar ko nors panašaus, už ko būtų galima užsikabinti?

– Jis galėjo turėti reikalų su ledi Stabs, – abejodamas pasakė Blendas, – ir ji galėjo grasinti apie tai pasakysianti jo žmonai, ir jis galėjo ją nugalabyti, ir mergaitė galėjo tai pamatyti...

– Ir jis kažkur paslėpė ledi Stabs kūną?

– Taip. Bet dievai žino kaip ir kur. Mano vyrai apieškojo visus šešiasdešimt penkis akrus ir niekur nerado sujudintos žemės, ir mes apžiūrėjome kiekvieną ten esantį krūmą. Vis dėlto, sakykime, kad jis sugebėjo paslėpti kūną, jis galėjo numesti jos skrybėlę į upę, kad suklaidintų tyrimą. Ir Marlena Taker jį pamatė ir jis ją pasmaugė? Ši dalis visuomet ta pati. – Inspektorius Blendas stabtelėjo, tuomet tarė: – Ir, žinoma, dar yra misis Legi...

– Ką mes apie ją turime?

– Jos nebuvo arbatos palapinėje nuo keturių iki pusės penkių, kaip kad ji sako, – iš lėto tarė inspektorius

Blendas. – Aš atkreipiau į tai dėmesį, kai tik pakalbėjau su ja ir su misis Folieit. Misis Folieit tvirtinimas aiškiai turi daugiau pagrindo. Ir tai yra tas lemtingas pusvalandis. – Jis vėl stabtelėjo. – Dar yra architektas, jaunasis Maiklas Veimenas. Sunku jį kokiu nors būdu susieti su šiuo reikalu, bet jis, sakyčiau, man labiausiai *panašus* į žudiką – vienas iš tų įžūlių, nervingų bičiulių. Užmuštų nė nemirktelėjęs.

– Jūs velniškai respektabilus, Blendai, – tarė majoras Mirelas. – Kaip jis aiškina praleidęs laiką?

– Labai miglotas paaiškinimas, sere. Iš tiesų labai miglotas.

– Tai įrodo jį esant tikru architektu, – pasakė majoras Mirelas jausmingai. Jis pats buvo neseniai pasistatęs namą prie jūros kranto. – Jie tokie neaiškūs, kad aš kartais stebiuosi, kaip jie aplamai ką nors supranta.

– Nežino kur jis buvo, ir kada, ir, atrodo, nėra nieko, kas jį būtų kur nors matęs. Yra tam tikrų įrodymų, kad ledi Stabs jam kažką jautė.

– Čia užuomina į vieną iš tų seksualinių žmogžudysčių?

– Aš tik svarstau įvairias galimybes, – oriai pasakė inspektorius Blendas. – Tuomet dar yra mis Bruvis... – Jis nutilo. Tai buvo ilgoka pauzė.

– Tai sekretorė, ar ne?

– Taip, sere. Labai veikli moteris.

Ir vėl buvo pauzė. Majoras Mirelas akylai stebėjo savo pavaldinį.

– Kažkuo ji jums užkliuvo, ar ne? – paklausė jis.

– Taip, sere. Matote, ji visai atvirai pripažįsta, kad

ji buvo valčių stoginėje maždaug tuo metu, kai buvo įvykdyta žmogžudystė.

– Ar ji galėjo tai padaryti?

– Galėjo, – iš lėto pasakė inspektorius Blendas. – Iš tikrųjų, kuo puikiausiai galėjo. Matote, jei ji paėmė padėklą su pyragaičiais ir vaisių sultimis ir visiems pasakė jį nešanti mergaitei apačioje... na, tuomet jos buvimas ten paaiškintas. Ji eina ten ir grįžta atgal ir sako, kad mergaitė tuo metu buvo gyva. Mes pasikliovėme jos žodžiais. Bet jei pamenate, sere, ir dar kartą pažvelgus į medicinines išvadas, daktaras Kukas mirties laiką nustatė tarp ketvirtos ir ketvirčio penktos. Mes turime tiktai mis Bruvis tvirtinimą, kad Marlena po keturių penkiolika buvo gyva. Ir dar vienas keistas dalykas yra jos liudijime. Ji sako, kad nunešti pyragaičius ir vaisių gėrimą Marlenai jai pasakė ledi Stabs. Bet kitas liudininkas pakankamai aiškiai pasakė, kad tai nėra tie dalykai, apie kuriuos galvotų ledi Stabs. Ir žinote, aš manau, kad jis visiškai teisus. Tai nepanašu į ledi Stabs. Ledi Stabs buvo kvaila žavinga būtybė, besirūpinanti tik savimi ir savo išvaizda. Ji, regis, nėra niekuomet užsakinėjusi maisto ar rodžiusi susidomėjimą namų ūkio tvarkymu ar aplamai apie ką nors galvojusi, išskyrus save pačią. Kuo toliau apie tai galvoju, juo labiau man darosi nepanašu, kad ji *galėtų* pasakyti mis Bruvis ką nors nunešti skautų mergaitei.

– Žinote, Blendai, kažkas tame yra, – pasakė Mirelas. – Bet jei taip, tai koks jos motyvas?

– Jokio motyvo nužudyti mergaitę, – pasakė Blendas, – bet aš manau, žinote, kad ji galėjo turėti motyvą nužudyti ledi Stabs. Pasak Puaro, apie kurį aš

jums pasakojau, ji iki ausų įsimylėjusi savo darbdavį. Tarkim, ji nusekė paskui ledi Stabs į mišką ir ją nužudė, ir kad toji Marlena Taker, nuobodžiaudama namelyje, išėjo laukan ir tai pamatė? Tuomet, be abejo, ji taip pat nužudytų ir Marleną. Ką ji toliau darytų? Nuneštų mergaitės kūną į namelį, grįžtų į namus, čiuptų padėklą ir nusileistų vėl prie namelio. Tuomet ji paaiškina savo nebuvimą šventėje, ir mes turime jos liudijimą, vienintelį iš pirmo žvilgsnio patikimą liudijimą, *kad Marlena Taker po keturių penkiolika buvo gyva.*

– Na, – atsidusęs tarė majoras Mirelas, – laikykitės to, Blendai. Laikykitės to. Ką ji, jūsų manymu, padarė su ledi Stabs kūnu, jei ji yra kaltoji pusė?

– Paslėpė miške ir paskui užkasė, arba įmetė į upę.

– Pastaroji užduotis būtų gana sunki, ar ne?

– Priklausomai nuo to, kur buvo įvykdyta žmogžudystė, – pasakė inspektorius. – Ji yra gana stipri moteris. Jei tai būtų netoli valčių stoginės, ji galėtų ją ten nunešti ir numesti nuo prieplaukos krašto.

– Matant visiems Helmo pramoginiams garlaiviams?

– Tai būtų tik dar vienas iš tų negražių pokštų bei išdykavimų. Rizikinga, bet įmanoma. Nors man asmeniškai kur kas labiau panašu, kad ji kūną kažkur paslėpė ir į Helmą įmetė tik skrybėlę. Matote, galimas daiktas, jog ji, gerai pažinodama namą ir apylinkes, galėjo žinoti kažkokią vietą, kur galima paslėpti lavoną. Vėliau ji galėjo atsikratyti kūno, išmesdama jį į upę. Ir kas sužinos? Žinoma, jei tai padarė ji, – pridūrė jis. – Bet, sere, nereikia pamiršti ir De Sauso...

Majoras Mirelas žymėjosi pastabas savo bloknote. Dabar jis pakėlė galvą ir atsikosėjo.

– Prieisim ir iki jo. Mes galime šitaip apibendrinti: dabar turime penkis ar šešis žmones, kurie *galėjo* nužudyti Marleną Taker. Kai kurie labiau tikėtini, kiti mažiau, bet tai ir viskas, ką mes galime apie juos pasakyti. Iš esmės mes tik žinome, *kodėl* ji buvo nužudyta. Ji buvo nužudyta, nes kažką pamatė. Bet kol mes *tiksliai* nežinome, ką būtent ji pamatė – *mes nesužinosime, kas ją nužudė.*

– Jei taip apibrėžti, tai skamba šiek tiek sudėtingai, sere.

– O, taip, tai *yra* sudėtinga. Bet galiausiai mes tai sužinosime.

– Tuo tarpu tas draugužis išvyks iš Anglijos – patyliukais juokdamasis – išlipęs sausas po dviejų žmogžudysčių.

– Jūs gana tikras dėl jo, ar ne? Negaliu sakyti, kad jūs klystate. Ir vis dėlto...

Policijos viršininkas kurį laiką tylėjo, tuomet pasakė, truktelėjęs pečiais:

– Bet kuriuo atveju, tai būtų geriau, nei turėti reikalą su tais psichopatiniais žudikais. Tai jau turbūt būtų trečia žmogžudystė mūsų grafystėje.

– Trečias kartas, sakoma, nemeluoja, – niūriai pasakė inspektorius.

Jis pakartojo šią pastabą kitą rytą, išgirdęs, kad senis Merdelas, grįždamas iš savo mėgstamos aludės Gitčeme, esančioje kitoje upės pusėje, turbūt išgėrė daugiau nei įprasta ir įkrito į upę, lipdamas iš valties ant prieplaukos. Valtis buvo rasta plaukianti pasroviui,

o senio kūnas buvo surastas vakare.

Mirties aplinkybių tyrimas buvo trumpas ir aiškus. Naktis buvo tamsi ir apsiniaukusi, senis Merdelas išgėrė tris pintas alaus ir, galų gale, jam buvo devyniasdešimt dveji.

Išvada – nelaimingas atsitikimas, pasibaigęs mirtimi.

Šešioliktas skyrius

I

Erkiulis Puaro sėdėjo paprastame krėsle priešais paprastą židinį paprastame savo buto Londone kambaryje. Priešais jį buvo įvairūs daikčiukai, kurie nebuvo paprasti: jie buvo smarkiai ir beveik neįmanomai išvinguriuoti. Kiekvienas iš jų, atskirai paėmus, atrodė taip, tarsi neturėtų jokio pritaikymo sveiku protu suvokiamu pasaulyje. Jie atrodė keisti ir visiškai atsitiktiniai. Nors iš tikrųjų, žinoma, jie tokie visai nebuvo.

Teisingai įvertinti, kiekvienas jų turėjo tam tikrą vietą tam tikroje aplinkoje. Sudėti į atitinkamas vietas atitinkamoje aplinkoje, jie ne tik turėtų prasmę, bet ir sudarytų tam tikrą paveikslą. Kitaip tariant, Erkiulis Puaro buvo užsiėmęs dėlionės dėjimu.

Jis žiūrėjo į stačiakampį su keistai išpjautais tarpais. Šis užsiėmimas Puaro veikė raminamai ir malo-

niai. Jis į netvarką įnešė tvarką. Tam tikru atžvilgiu, galvojo jis, tai atspindėjo ir jo darbą. Čia taip pat buvo neįtikinamo pobūdžio faktų, kurie, nors iš pažiūros ir nebuvo tarpusavyje susiję, turėjo savo harmoningą tarpusavio vietą bendros visumos atkūrime. Jo pirštai mikliai pagriebė tamsiai pilkos spalvos keistą gabalėlį ir sukabino su žydru dangumi. Tai buvo, kaip jis suprato, skrendančio lėktuvo dalis.

„Taip, – sumurmėjo sau Puaro, – būtent tai ir reikia daryti. Šias viena į kitą nepanašias dalis, atrodančias visai beprasmiškomis ir nesusijusiomis, tereikia tinkamai sujungti ir, *eh bien*, reikalas baigtas! Viskas tampa aišku. Viskas yra šiame paveiksle."

Jis greitai vieną paskui kitą sudėliojo minareto dalelę, po to kitą dalį, atrodančią kaip dryžuotos stoginės fragmentas, nors tai buvo katės nugara, ir trūkstamą saulėlydžio vaizdo dalį, kurioje rausvą spalvą staiga keitė mėlyna.

Jei žinotum ko reikia ieškoti, viskas būtų kur kas paprasčiau, mąstė sau Puaro. Tačiau neaišku, ko reikia ieškoti. Todėl viskas atrodo netinkamai arba netinkamose vietose. Jis susierzinęs atsiduso. Jis perkėlė žvilgsnį nuo priešais jį esančios dėlionės ant kitoje židinio pusėje stovinčio krėslo. Čia mažiau nei prieš pusvalandį sėdėjo inspektorius Blendas, vaišindamasis arbata su paplotėliais ir liūdnai kalbėdamas. Jis buvo atvykęs į Londoną darbo reikalais ir juos sutvarkęs nusprendė užsukti pas Puaro. Jam buvo įdomu, paaiškino jis, ar Puaro neturi kokių nors idėjų. Tuomet jis išdėstė savo mintis. Su visais punktais, kuriuos jis trumpai išdėstė, Puaro sutiko. Inspektorius Blendas, pamanė Puaro, at-

liko labai teisingą ir nešališką bylos tyrimą.

Dabar jau buvo praėjęs mėnuo, beveik penkios savaitės, nuo įvykių Neishause. Tai buvo penkios trypčiojimo vietoje ir prielaidų paneigimo savaitės. Ledi Stabs kūnas nebuvo surastas. Ledi Stabs pėdsakai, jei ji buvo gyva, nebuvo aptikti. Šansai, kad ji gyva, pažymėjo inspektorius Blendas, buvo labai menki. Puaro su juo sutiko.

– Žinoma, – pasakė Blendas, – kūnas galėjo būti neišplautas į krantą. Negali nieko prognozuoti, kai kūnas yra vandenyje. Vis dėlto jis *gali* pasirodyti, nors šiuo atveju jis būtų jau sunkiai atpažįstamas.

– Yra ir trečia galimybė, – pažymėjo Puaro.

Blendas linktelėjo.

– Taip, – tarė jis. – Aš mąsčiau apie tai. Faktiškai aš vis apie tai tebegalvoju. Turite galvoje, kad kūnas yra ten – Neise, paslėptas tokioje vietoje, kur niekada neateis į galvą pažiūrėti. Gali ir taip būti, žinote. Tai pilnai įmanoma. Sename dvare, ir su tokia teritorija, gali būti vietų, apie kurias niekuomet nepagalvosite – ir nė nežinote, kad apskritai tokios yra.

Jis stabtelėjo, kiek pamąstė ir tarė:

– Ten yra nedidelis priestatas, kuriame aš buvau kitą dieną. Žinote, tai karo metu pastatyta uždanga nuo oro antskrydžių. Nerimta, daugiau mažiau namų sąlygomis pastatyta priedanga šalia namo sienos, iš kurios yra įėjimas į namą, tiksliau sakant, į namo rūsį. Na, karas pasibaigė, pastogė nugriuvo, jie supylė šiokį tokį pylimą ir padarė alpinariumą. Einant dabar pro šalį, jūs niekuomet nepagalvotumėte, kad tai kažkada buvo priedanga nuo oro antskrydžių ir kad

apačioje yra patalpa. Atrodo taip, tarsi tai visuomet ir buvo alpinariumas. Bet visuomet ten, už vyno dėžės rūsyje, buvo koridorius, vedantis į tą patalpą. Štai ką aš turiu galvoje. Štai toks dalykas. Tam tikras praėjimas į kažkokią vietą, apie kurią nežino joks pašalinis. Aš nemanau, kad ten buvo dvasininko urvas ar kas nors panašaus?

– Vargiai – bent jau tuo periodu.

– Tą pat mano ir misteris Veimenas – jis sako, jog namas statytas 1790 metais ar apie tą laiką. Tuo metu dvasininkams nebuvo priežasčių slėptis. Bet vėl gi, žinote, čia galėjo būti kažkoks vėliau darytas pakeitimas, apie kurį galėjo žinoti kas nors iš šeimos. Ką jūs apie tai manote, mesjė Puaro?

– Taip, tai įmanoma, – pasakė Puaro. – *Mais oui*, tai tikrai idėja. Jei toliau eiti šia kryptimi, tuomet kitas dalykas, kurį reikia žinoti – kas apie tai žinojo? *Galėjo* žinoti visi namiškiai, aš manau?

– Taip. Žinoma, reikėtų atmesti De Sausą. – Inspektorius atrodė nepatenkintas. De Sausas vis dar buvo jo pagrindinis įtariamasis. – Kaip jūs sakote, visi namiškiai, tiek tarnai, tiek ir šeimos nariai, galėjo apie tai žinoti. Kad žinotų kažkas trumpam apsistojęs namuose, mažiau tikėtina. Nepanašu, kad žinotų atvykę pašaliečiai, kaip, pavyzdžiui, Legiai.

– Asmuo, neabejotinai žinantis visus šiuos dalykus ir galintis suteikti jums informacijos, yra misis Folieit, – pasakė Puaro.

Misis Folieit, galvojo Puaro, apie Neishausą žino viską, ką tik įmanoma žinoti. Misis Folieit daug ką žino... Misis Folieit jau iš karto žinojo, kad ledi Stabs

negyva. Misis Folieit žinojo, dar prieš mirštant Marlenai ir Hatei Stabs, kad pasaulis yra labai blogas ir jame gyvena labai blogi žmonės. Misis Folieit, nerimastingai galvojo Puaro, yra raktas visai šiai paslapčiai atskleisti. Bet misis Folieit, pamanė jis, yra raktas, kurį ne taip lengva įkišti į spyną.

– Aš kalbėjausi su ledi keletą kartų, – pasakė inspektorius. – Ji labai mielai ir maloniai atsakinėjo į klausimus ir atrodė labai susikrimtusi, kad negali niekuo padėti.

„Negali ar nenori?“, – galvojo Puaro. Blendas, ko gero, galvojo tą patį.

– Yra tokių ledi, – pasakė jis, – kurių negali niekaip paveikti. Negali jų įbauginti, ar įtikinti, ar apsukti aplink pirštą.

Ne, pamanė Puaro, misis Folieit negali priversti kalbėti, ar įtikinti, ar apsukti aplink pirštą.

Inspektorius baigė gerti arbatą, atsiduso ir išėjo, o Puaro ėmė dėlioti dėlionę, kad nuslopintų vis didėjantį susierzinimą. Nes jis buvo susierzinęs. Ir susierzinęs, ir pažemintas. Misis Oliver pakvietė jį išaiškinti paslapties. Ji jautė, kad gali būti kažkas negero, ir tas kažkas *įvyko*. Ir ji tikėjo Erkiuliu Puaro, kad pirmiausia jis užkirsiąs tam kelią – ir jis jo neužkirto – ir antra, kad išaiškinsiąs žudiką, ir jis jo neišaiškino. Jį supo tiršta migla, migla, pro kurią retsykiais blykstelėdavo neaiškūs šviesos atspindžiai. Retkarčiais, bent jau jam taip atrodė, jis pamatydavo tuos blyksnius. Bet jam nepavykdavo prasiskverbti giliau. Jam nepavykdavo apčiuopti tos gyslelės, kuri, žiūrint iš pirmo žvilgsnio, turėjo kažkur būti.

Puaro atsistojo, perėjo į kitą židinio pusę, perstūmė krėslą tam tikru geometriniu kampu ir jame atsisėdo. Jis perėjo nuo iš medžio bei kartono pagamintos dėlionės prie žmogžudystės dėlionės. Jis išsitraukė iš savo kišenės bloknotą ir dailiai surašė personažus:

„Itainas de Sausas, Amanda Bruvis, Alekas Legis, Salė Legi, Maiklas Veimenas.“

Fiziškai buvo neįmanoma serui Georgui ar Džimui Vobetonui nužudyti Marleną Taker. Nors fiziškai buvo neįmanoma to padaryti misis Oliver, jis įrašė jos vardą į sąrašą po nedidelio tarpo. Jis taip pat į sąrašą įtraukė misis Masterton, nes jis neprisiminė pats būtų matęs misis Masterton nuolatos būnant pievelėje tarp keturių ir ketvirčio penktos. Jis įrašė ir Hendeną, vyresnįjį liokajų, galbūt daugiau dėl to, kad misis Oliver „žudiko medžioklės“ scenarijuje figūravo grėsmingas liokajus, nei dėl to, kad jis iš tiesų kuo nors įtartų šį tamsiaplaukį menininką su gongo lazdele. Jis taip pat užrašė „Vaikinas su vėžlio marškiniais“ su klaustuku šalia. Tada jis nusišypsojo, papurtė galvą ir, ištraukęs iš švarko atlapo smeigtuką, nežiūrėdamas dūrė. Šis būdas ne ką blogesnis už bet kurį kitą, pamanė jis.

Jis buvo pagrįstai nusivylęs, kai smeigtukas pataikė į paskutinį įrašą.

„Aš tikras kvailys, – pasakė sau Puaro. – Ką vaikinas su vėžlio marškiniais turi bendro su visais šiais įvykiais?“

Bet jis taip suvokė turėjęs turėti tam tikrų priežasčių šią mįslingą asmenybę įtraukti į sąrašą. Jis prisiminė tą dieną, kai jis sėdėjo statinyje bei vaikino nustebusį veidą, kai jis išvydo Puaro. Nelabai malonus veidas,

nepaisant jaunatviškos geros išvaizdos. Arogantiškas negailestingas veidas. Jaunuolis tenai atvyko turėdamas tam tikrą tikslą. Jis atėjo su kažkuo susitikti, ir iš to sekė, kad tas kažkas buvo asmuo, su kuriuo jis negalėjo, ar nenorėjo susitikti įprastu būdu. Iš esmės tai buvo susitikimas, kuris neturėjo pritraukti kitų dėmesio. Nešvarus susitikimas. Kažkas susiję su žmogžudyste?

Puaro toliau vystė mintį. Tai vaikinas, gyvenantis viešbutyje – tai yra, vaikinas, kuris buvo netoliese daugiausia dvi dienas. Ar jis čia atvyko atsitiktinai? Vienas iš daugelio studentų, besilankančių Britanijoje? Ar jis čia atvyko tam tikru tikslu, kad susitiktų su tam tikru asmeniu? Tai galėtų atrodyti kaip atsitiktinis susitikimas šventėje – galbūt taip ir buvo.

Aš nemažai žinau, pasakė sau Erkiulis Puaro. Aš savo rankose turiu daug daug šios dėlionės dalių. Aš turiu šiokių tokių minčių, koks tai buvo nusikaltimas – bet dabar mane domina kas kita.

Jis pervertė kitą savo knygelės puslapį ir užrašė:

Ar ledi Stabs paprašė mis Bruvis nunešti užkandį Marlenai? Jei ne, tai kodėl mis Bruvis pasakė, jog prašė?

Jis apsvarstė šį klausimą. Mis Bruvis laisvai galėjo pati pagalvoti apie pyragėlius ir vaisių gėrimą mergaitei. Bet jei taip, kodėl ji paprasčiausiai to nepasakė? Kodėl melavo apie ledi Stabs prašymą tai padaryti? Ar tai galėjo būti dėl to, kad mis Bruvis nuėjo į valčių stoginę ir *rado mergaitę mirusią*? Jei mis Bruvis pati nebuvo kalta dėl žmogžudystės, tuomet tai nebuvo panašu į tiesą. Ji

nėra jausminga moteris, ar turinti lakią vaizduotę. Jei ji būtų radusi mergaitę negyvą, ar ji nesukeltų tuoj pat aliarmo?

Jis kurį laiką spoksojo į savo užrašytus klausimus. Jis neatsikratė minties, kad kažkur tarp šių eilučių buvo kertinė nuoroda į tiesą, tuo metu nuo jo pasislėpusią. Po kelių minučių apmąstymų jis užsirašė dar kai ką.

Itainas de Sausas pareiškė parašęs laišką savo pusseserei likus trims savaitėms iki savo atvykimo. Ar tai buvo tiesa, ar melas?

Puaro buvo beveik įsitikinęs, kad tai buvo melas. Jis prisiminė sceną prie pusryčių stalo. Jis nematė jokios sumautos priežasties, kodėl seras Georgas ar ledi Stabs turėtų dėtis džiaugsmingais ar, kaip pastaruoju atveju, nuliūdusiais, jei iš tikrųjų to nebuvo. Tuomet jeigu manyti, kad Itainas de Sausas melavo, tai *kodėl* jis melavo? Kad sudaryti įspūdį, kad jo vizitas buvo paskelbtas ir mielai priimtas? Galėtų ir taip būti, bet tokia priežastis atrodė labai abejotinai. Nebuvo jokių *įrodymų*, kad toks laiškas buvo kada nors parašytas ar gautas. Gal tai buvo De Sauso bandymas sukurti savo *bona fides* – sudaryti įspūdį, kad jo apsilankymas buvo natūralus ir netgi laukiamas? Seras Georgas iš tiesų jį priėmė gana draugiškai, nors jo ir nepažinojo.

Puaro stabtelėjo, jo mintims kažką užčiuopus. *Seras Georgas nepažinojo De Sauso. Jo žmona, kuri jį pažinojo, jo nematė.* Galbūt *čia* kažkas slypi? Ar buvo įmanoma, kad tas Itainas de Sausas, kuris tą dieną atvyko į šventę, nebuvo tikrasis Itainas de Sausas? Jis kurį

laiką virškino šią mintį, tačiau tame neįžvelgė jokios prasmės. Ką laimėtų De Sausas atvykdamas ir prisistatydamas De Sausu, iš tikrųjų juo nebūdamas? Bet kuriuo atveju, De Sausas neturėjo jokios naudos iš Hatės mirties. Hatė, kaip išsiaiškino policija, neturėjo jokių savo pačios pinigų, išskyrus tuos, kuriuos jai duodavo jos vyras.

Puaro pabandė tiksliai prisiminti, ką tiksliai ji buvo sakiusi jam tą rytą. „Jis yra blogas žmogus. Jis daro blogus dalykus." Ir, pasak Blendo, ji pasakiusi savo vyrui: „Jis žudo žmones".

Gretinant visus faktus atrodo, kad tame gali būti kažkas reikšmingo. *Jis žudo žmones.*

Tą dieną, kai atvyko Itainas de Sausas, vienas žmogus iš tiesų buvo nužudytas, o galbūt ir du. Misis Folieit sakė, kad į šias melodramatiškas Hatės pastabas nereikia kreipti dėmesio. Ji tai pasakė labai primygtinai. Misis Folieit...

Erkiulis Puaro suraukė antakius, tada ranka sudavė per krėslo porankį.

„Ir vėl – visuomet aš grįžtu prie misis Folieit. Ji yra raktas šios paslapties įminimui. Jei tik aš žinočiau, ką ji žino... Aš negaliu toliau sėdėti savo krėsle ir tik galvoti. Ne, aš turiu sėsti į traukinį ir važiuoti į Devoną aplankyti misis Folieit."

II

Erkiulis Puaro akimirkai stabtelėjo prie didelių

kalto plieno vartų į Neishausą. Jis pažvelgė į priešakyje esantį vingiuotą kelią. Jau nebebuvo vasaros. Rudi auksiniai lapai gausiai krito nuo medžių. Netoliese žole apaugusias pakrantes nuspalvino alyviniai ciklamentai. Puaro atsiduso. Neįmanoma buvo nepastebėti Neishauso grožio. Jis nebuvo didelis natūralios gamtos gerbėjas, jis mėgo tvarką ir tikslumą, bet jis negalėjo neįvertinti švelnaus natūralaus krūmų bei medžių grožio.

Kairėje pusėje stovėjo nedidelis baltas vartininko namelis. Greičiausiai misis Folieit namie nebus. Ji bus kur nors lauke su savo sodo krepšiu arba lankysis pas netoliese gyvenančias drauges. Tai buvo jos namas, ir tai buvo jos namas labai daug metų. Ką turėjo galvoje tas senis prie prieplaukos? „Neishause visuomet bus Folieitai."

Puaro švelniai pabeldė į namelio duris. Po kurio laiko jis viduje išgirdo žingsnius. Jo ausiai jie pasirodė lėti ir beveik abejojantys. Tuomet durys atsidarė ir jis išvydo misis Folieit. Jis išsigando pamatęs, kokia sena ir silpna ji atrodė. Ji kurį laiką nepatikliai spoksojo į jį, tuomet pasakė:

– Mesjė Puaro? Jūs!

Jis akimirką pamanė jos akyse įžvelgęs baimės tvykstelėjimą, bet galbūt tai buvo tik jo vaizduotė. Jis mandagiai paklausė:

– Ar galiu užeiti, madam?

– Be abejo.

Dabar ji visiškai atgavo pusiausvyrą, pamojo jam ir nuvedė į nedidelę svetainę. Ant židinio atbrailos buvo keletas Čelsėjos porceliano figūrėlių, šalia židinio sto-

vėjo pora krėslų, apdengtų puošniais išsiuvinėtais užtiesalais, o ant nedidelio stalo buvo Derbio porceliano arbatos servizas. Misis Folieit pasakė:

– Aš jums atnešiu kitą puodelį arbatos.

Puaro švelniai prieštaraudamas kilstelėjo ranką, bet ji atmetė jo protestą.

– Jūs būtinai turite išgerti arbatos.

Ji išėjo iš kambario. Jis dar kartą apsidairė aplink. Ant stalo gulėjo rankdarbis su įsmeigta adata. Prie sienos stovėjo lentyna su knygomis. Ant sienos kabėjo grupelė miniatūrų ir išblukusi uniformuoto vyro su tankiais ūsais ir nedideliu smakru fotografija, įrėminta sidabriniame rėmelyje.

Misis Folieit grįžo į kambarį su puodeliu ir lėkštele rankoje.

Puaro paklausė:

– Tai jūsų vyras, madam?

– Taip.

Pastebėjusi, kad Puaro akys nuslydo knygų lentynomis, tarsi ieškotų kitų fotografijų, ji šiurkščiai pasakė:

– Aš nemėgstu fotografijų. Jos per daug verčia gyventi praeitimi. Reikia mokėti pamiršti. Negyvą medį reikia nukirsti.

Puaro prisiminė, kaip jis pirmą kartą pamatė misis Folieit pakrantėje su sekatoriumi karpant krūmus. Jis prisiminė, kaip ji tuomet kažką pasakė apie negyvus medžius. Jis mąsliai į ją pažvelgė, vertindamas jos charakterį. Mįslinga moteris, pamanė jis, moteris, kuri, nepaisant jos švelnios ir trapios išvaizdos, pasižymi kažkokiu negailestingumu. Moteris, kuri gali iškirsti

negyvus medžius ne tik iš sodo, bet ir iš savo gyvenimo...

Ji atsisėdo ir pripylė puodelį arbatos, tuo pačiu klausdama:

– Pieno? Cukraus?

– Tris gabalėlius, jei malonėsite, madam.

Ji padavė jam puodelį arbatos ir gyvai pasakė:

– Aš nustebau jus pamačiusi. Kažkodėl aš nesitikėjau, kad jūs vėl kada nors šiuose kraštuose keliausite pro šalį.

– Aš nevisiškai ėjau pro šalį, – pasakė Puaro.

– Ne? – paklausė ji kiek kilstelėjusi antakius.

– Mano apsilankymas šiuose kraštuose yra tikslinis.

Ji vis dar klausiamai žiūrėjo į jį.

– Dalinai aš esu čia dėl jūsų, madam.

– Tikrai?

– Visų pirma – ar nebuvo kokių naujienų apie jaunąją ledi Stabs?

Misis Folieit papurtė galvą.

– Vieną dieną Kornvelyje jūra išmetė kūną, – pasakė ji. – Georgas nuvažiavo tenai pažiūrėti, ar galėsiąs ją atpažinti. Bet tai buvo ne ji. Man taip gaila sero Georgo, – pridūrė ji. – Įtampa buvo labai didžiulė.

– Ar jis vis dar tiki, kad jo žmona gali būti gyva?

Misis Folieit lėtai papurtė galvą.

– Aš manau, – tarė ji, – kad jis jau neteko vilties. Galų gale, jei Hatė būtų gyva, ji negalėtų sėkmingai slapstytis, kai žiniasklaida sukėlė šitokį šurmulį ir jos taip ieško policija. Net jei ir būtų atsitikę kažkas

panašaus į atminties netekimą – na, policija vis tiek ją būtų jau radusi, ar ne?

– Taip, panašu į tiesą, – sutiko Puaro. – Ar policija vis dar tebeieško?

– Manau, kad taip. Negaliu tvirtinti.

– Bet seras Georgas jau neteko vilties.

– Jis taip nesakė, – tarė misis Folieit. – Žinoma, pastaruoju metu aš jo nemačiau. Daugiausia jis būna Londone.

– O nužudyta mergaitė? Ar nėra jokių postūmių?

– Bent jau aš negirdėjau. – Ji pridūrė: – Atrodo beprasmis nusikaltimas – visiškai beprasmis. Vargšas vaikas...

– Jus vis dar tai slegia, kaip matau, kai apie ją galvojate, madam.

Misis Folieit kurį laiką neatsakė. Tuomet tarė:

– Mano manymu, seną žmogų visuomet jauno žmogaus mirtis nuliūdina neproporcingai stipriai. Mūsų, senyvų žmonių, mirtis jau niekieno nestebina, bet šiam vaikui gyvenimas buvo dar tik beprasidedantis.

– Galbūt tai nebūtų ypatingai įdomus gyvenimas.

– Žiūrint mūsų akimis, galbūt, bet jai jis galėtų būti įdomus.

– Ir nors, kaip jūs sakote, mūsų, senolių, mirtis niekieno nestebina, – pasakė Puaro, – iš tikrųjų mes nenorime mirti. Bent jau *aš* to nenoriu. Man gyvenimas vis dar labai įdomus.

– Apie save aš to nepasakyčiau.

Ji tai labiau pasakė sau, o ne jam, o jos pečiai dar labiau nusviro.

– Aš labai pavargau, mesjė Puaro. Aš ne tik

pasiruošusi, bet ir būsiu labai dėkinga, kai mano laikas ateis.

Jis greitomis pažvelgė į ją. Jis pagalvojo, kaip jau buvo pagalvojęs anksčiau, galbūt tai buvo ligota moteris, kuri jautė, ar net tiksliai žinojo apie artėjančią mirtį. Kitaip jis negalėtų paaiškinti stipraus nuovargio ir apatiškos laikysenos. Tokia apatija, jo supratimu, iš tiesų nebuvo būdinga moterims. Jis jautė, kad Emė Folieit buvo valinga moteris, kupina energijos ir ryžto. Ji ištvėrė daug sukrėtimų – prarado namus, turtą, išgyveno savo sūnų mirtį. Su visu tuo ji susitaikė. Ji iškirto „negyvus medžius“, kaip ji pati išsireiškė. Bet dabar jos gyvenime buvo kažkas tokio, ko ji negalėjo iškirsti, ir niekas kitas negalėjo to padaryti. Išskyrus fizinę ligą, jis daugiau nežinojo, kas tai galėtų būti. Staiga ji nežymiai nusišypsojo, tarsi būtų perskaičiusi jo mintis.

– Iš tikrųjų, man iš esmės nieko neliko, dėl ko būtų verta gyventi, – pasakė ji. – Aš turiu daug draugių, bet neturiu artimųjų, neturiu šeimos.

– Jūs turite namą, – impulsyviai tarė Puaro.

– Turite galvoje Neisą? Taip...

– Tai yra *jūsų* namas, ar ne, nors teisiškai jis priklauso serui Georgui? Dabar seras Georgas išvyko į Londoną ir jūs čia tvarkotės jo vietoje.

Jis vėl pamatė jos akyse baimės kibirkštėles. Kai prakalbo, jos balsas buvo ledinis.

– Aš nesuprantu, apie ką jūs kalbate, mesjė Puaro. Aš esu dėkinga serui Georgui, kad jis nuomoja man šį namelį, bet aš jį *nuomoju*. Aš jam moku metinį mokestį už tai, su teise vaikščioti teritorijoje.

Puaro skėstelėjo rankomis.

– Atleiskite, madam. Aš nenorėjau jūsų įžeisti.

– Neabejoju, kad aš ne taip supratau, – šaltai pasakė misis Folieit.

– Tai nuostabi vieta, – pasakė Puaro. – Nuostabus namas, nuostabi aplinka. Čia jauti taiką ir ramybę.

– Taip. – Jos veidas prašviesėjo. – Mes visuomet tai jautėme. Aš pajutau tai dar būdama jauna, kai pirmąkart čia atvykau.

– Bet ar dabar čia yra ta pati taika ir ta pati ramybė, madam?

– Kodėl gi ne?

– Neįvykdytas teisingumas už žmogžudystę, – pasakė Puaro. – Nekalto kraujo praliejimas. Kol bus šis šešėlis, čia nebus taikos. – Jis pridūrė: – Manau, kad jūs tai žinote ne blogiau už mane, madam.

Misis Folieit nieko neatsakė. Ji nei judėjo, nei kalbėjo. Ji sėdėjo visiškai rami, ir Puaro neturėjo jokio supratimo, apie ką ji galvoja. Jis truputį palinko į priekį ir vėl prakalbo.

– Madam, jūs daug ką žinote – galbūt viską – apie šią žmogžudystę. Jūs žinote, kas nužudė tą mergaitę, jūs žinote *kodėl*. Jus žinote, kas nužudė Hatę Stabs, jūs žinote, galbūt, kur dabar yra jos kūnas.

Misis Folieit atsakė. Jos balsas buvo stiprus ir atšiaurus.

– Aš nieko nežinau, – pasakė ji. – *Nieko*.

– Galbūt aš panaudojau ne tą žodį. Jūs nežinote, bet aš manau, kad *numanote*, madam. Esu visiškai tikras, kad jūs numanote.

– Jūs atrodote – atleiskite man – juokingai!

– Tai ne juokinga – tai visai kas kita – tai

pavojinga.

– Pavojinga? Kam?

– Jums, madam. Kol jūs laikote savo paslaptį su savimi, jūs esate pavojuje. Aš pažįstu žudikus geriau, nei jūs, madam.

– Aš jums jau pasakiau, kad aš nieko nežinau.

– Įtarimai, tuomet...

– Aš nieko neįtariu.

– Tuomet, atleiskite man, jūs kalbate netiesą, madam.

– Kalbėti kažkokių įtarimų pagrindu – tai neteisinga, tai netgi blogybė.

Puaro palinko į priekį.

– Tokia pat blogybė, kokia čia buvo padaryta vos kiek daugiau, nei prieš mėnesį?

Ji atsilošė kėdėje ir susitraukė. Pusiau pašnibždom ji pasakė:

– Nekalbėkite man šito. – Tuomet po ilgo drebančio atodūsio ji pridūrė: – Bet kuriuo atveju, tai jau praeitis. Padaryta – ir su tuo baigta.

– Kaip jūs galite taip kalbėti, madam? Aš iš savo asmeninės patirties galiu jums pasakyti, kad reikalas su žmogžudyste *niekuomet* nesibaigia.

Ji papurtė galvą.

– Ne, ne, tai pabaiga. Ir, bet kuriuo atveju, *aš* čia nieko negaliu padaryti. Nieko.

Jis atsistojo ir žiūrėjo į ją iš viršaus. Ji kiek irzliai pasakė:

– Net ir policija nuleido rankas.

Puaro papurtė galvą.

– O, ne, madam, čia jūs klystate. Policija nenuleido

rankų. Ir aš, – pridūrė jis, – taip pat nenuleidau. Atminkite, madam, aš, Erkiulis Puaro, nepasiduodu.

Tai buvo tipiškas atsisveikinimas.

Septynioliktas skyrius

Išėjęs iš Neishauso Puaro pasuko į kaimą, kur paklausęs susirado namelį, kuriame gyveno Takeriai. Jo beldimas į duris kurį laiką liko be atsako, nes jis paskendo aukštuose misis Taker balso tonuose, sklindančiais iš vidaus.

– ...ir ką tu sau galvoji, Džimai Takeri, su savo batais purvindamas mano gražų linoleumą? Aš tau jau tūkstantį kartų sakiau. Visą rytą jį šveičiau, o dabar pažiūrėk į jį.

Neaiškus dundėjimas išreiškė misterio Takerio reakciją į šias pastabas. Apskritai tai buvo raminantis gaudesys.

– Nematau jokių priežasčių pamiršti. Tai vis dėl tavo lėkimo paklausyti sporto žinių per radiją. Kodėl negali palaukti pora minučių ir nusiimti batus? Ir tu, Gari, žiūrėk ką darai su savo ledinuku. Aš nenoriu tavo

lipnių pirštų atspaudų ant mano gražiausio sidabrinio arbatinuko. Merlina, kažkas laukia prie durų. Eik ir pažiūrėk, kas ten.

Durys atsargiai atsidarė ir maždaug vienuolikos ar dvylikos metų vaikas įtariai žiūrėjo į Puaro. Vienas žandas buvo išsipūtęs nuo saldainio. Tai buvo stora mergaitė mėlynomis akimis ir kažkokiu kiaulišku grožiu.

– Čia džentelmenas, mama, – sušuko ji.

Prie durų priėjo misis Taker su kabančiomis garbanomis ant įkaitusio veido.

– Ką tai reiškia? – griežtai paklausė ji. – Mums nereikia... – Ji nutilo, ir jos veide atsirado neryški atpažinimo išraiška. – Leiskite prisiminti, ar aš jūsų nemačiau su policija aną dieną?

– Atleiskite, madam, kad aš priminiau jums skausmingus išgyvenimus, – pasakė Puaro, tvirtai įžengdamas pro duris.

Misis Taker metė greitą skausmingą žvilgsnį į jo kojas, bet Puaro smailūs lakuotos odos batai buvo žengę tik plentu. Ant misis Taker gerai nušveisto linoleumo nebuvo užnešta jokio purvo.

– Užeikite, sere, – pasakė ji, atsitraukdama nuo jo ir atidarydama po dešine ranka esančio kambario duris.

Puaro buvo palydėtas į pribloškiančiai tvarkingą nedidelę svetainę. Ji kvepėjo Braso baldų poliruokliu, jame buvo karaliaus Jokūbo I laikų komplektas, apvalus stalas, du snapučiai vazose, židinys su įmantriomis žalvarinėmis grotelėmis ir didelė porceliano papuošalų įvairovė.

– Prašau sėstis, sere. Negaliu prisiminti jūsų vardo.

Nors iš tiesų ir nemanau, kad būčiau jį žinojusi.

– Mano vardas Erkiulis Puaro, – greitai pasakė Puaro. – Man teko vėl apsilankyti šiuose kraštuose ir aš užsukau čia pareikšti jums savo užuojautos ir pasiteirauti, ar nebuvo kokių nors įvykių. Tikiuosi, jūsų dukters žudikas jau surastas?

– Nėra nė menkiausio garso apie jį, – pasakė misis Taker su kartėliu. – Ir tai, mano manymu, tikrai didžiulė gėda. Aš manau, kad policija per daug nesivargina, kai eina kalba apie tokius žmones, kaip mes. Ir kas yra policija, galų gale? Jei jie visi panašūs į Bobą Haskinsą, tai aš stebiuosi, kaip visa šalis dar nėra užtvindyta nusikaltimais. Bobas Haskinsas nedaro nieko kito, kaip tik leidžia laiką spoksodamas į automobilius Komone.

Tuo metu misteris Takeris, nusiavęs batus, pasirodė tarpdury su kojinėmis. Tai buvo didelis raudonveidis vyras su taikia išraiška.

– Su policija viskas tvarkoj, – pasakė jis kimiu balsu. – Dirba savo darbą, kaip ir visada. Tuos maniakus ne taip lengva susekti. Atrodo taip pat, kaip aš ar jūs, – pridūrė jis, šį sakinį adresuodamas Puaro.

Nedidelė margaitė, kuri atidarė Puaro duris, pasirodė savo tėvui už nugaros, ir maždaug aštuonių metų berniukas prisišliejo šalia, galva baksnodamas jos pečius. Visi jie su didžiuliu susidomėjimu spoksojo į Puaro.

– Tai jūsų jaunesnioji duktė? – paklausė Puaro.

– Tai Merlina, – pasakė misis Taker. – O čia Garis. Ateik ir pasakyk, kaip tau sekasi, Gari, ir prašau gražiai elgtis.

Garis pasitraukė šalin.

– Jis labai drovus, – pasakė jo mama.

– Labai gražu iš jūsų pusės, sere, – pasakė Takeris, – užsukti ir pasiteirauti apie Marleną. Ak, baisus dalykas.

– Aš ką tik buvau užsukęs pas misis Folieit, – pasakė Puaro. – Ji, regis, taip pat dėl to labai išgyvena.

– Nuo to laiko ji ėmė prastai atrodyti, – pasakė misis Taker. – Ji jau sena ledi, ir jai tai buvo šokas, kad tai atsitiko jos nuosavose valdose.

Puaro dar kartą atkreipė dėmesį į visų aplinkinių nesąmoningą nuomonę, kad Neishausas iki šiol priklauso misis Folieit.

– Jaučia dėl to tam tikrą atsakomybę, – pasakė misis Taker, – nors ji čia niekuo dėta.

– Kieno tai buvo pasiūlymas, kad Marlena vaidintų auką? – paklausė Puaro.

– Ledi iš Londono, kuri rašo knygas, – nedvejodama atsakė misis Taker.

Puaro švelniai tarė:

– Bet ji čia yra nevietinė. Ji net nepažinojo Marlenos.

– Misis Masterton subūrė mergaites, – pasakė misis Taker, – ir aš manau, kad ji ir pasiūlė Marlenai. Ir Marlenai, turiu pasakyti, ši idėja labai patiko.

Puaro ir vėl pasijuto atsitrenkęs į sieną. Bet jis dabar žinojo, ką jautė misis Oliver, kai pirmą kartą jį pakvietė. Kažkas veikė slaptoje, kažkas savo paties troškimų įgyvendinimui panaudojo pripažintus žmones. Misis Oliver, misis Masterton. Tai buvo iškilios asmenybės. Jis tarė:

– Aš mąstau, misis Taker, ar Marlena galėjo būti pažįstama su tuo... ė... maniaku.

– Nieko panašaus ji nepažinojo, – su įsitikinimu atsakė misis Taker.

– Ak, – pasakė Puaro, – bet kaip ką tik pastebėjo jūsų vyras, tuos maniakus labai sunku atpažinti. Jie atrodo taip pat, kaip... ė... jūs ar aš. Kažkas galėjo kalbėtis su Marlena šventėje, ar netgi prieš tai. Užmezgė visiškai nekaltą draugystę. Galbūt davė jai dovanų.

– O, ne, sere, nieko panašaus nebuvo. Marlena nebūtų ėmusi dovanų iš nepažįstamo žmogaus. Aš ją ne taip auklėjau.

– Bet ji galėjo tame neįžvelgti jokio pavojaus, – spyrėsi Puaro. – Tarkim, tai galėjo būti miela ledi, siūlanti kokių nors dalykų.

– Kažkas panašaus, turite galvoje, kaip jaunoji misis Legi iš Milo namelio.

– Taip, – pasakė Puaro. – Kažkas panašaus.

– Davė jai kartą lūpdažį, taip, – pasakė misis Taker. – Aš dėl to labai supykau. Aš nenoriu šio mėšlo matyti ant tavo veido, Marlena, pasakiau aš. Pagalvok, ką pasakys tavo tėvas. Na, pasakė ji pasipūtusi, tai toji ledi iš Loderių namo apačioje jį man davė. Pasakė taip, tarsi tai turėtų mane nuraminti. Na, pasakiau aš, neklausyk, ką sako tos ledi iš Londono. *Joms* gal tai ir dera, išsidažyti veidus, pajuodinti blakstienas ir panašiai. Bet tu esi padori mergaitė, pasakiau aš, ir tu prausi savo veidą su muilu ir vandeniu, kol netapsi gerokai vyresnė, nei esi dabar.

– Bet aš manau, kad ji su jumis nesutiko, – pasakė šypsodamasis Puaro.

– Man nesmagu tai pripažinti, – pasakė misis Taker.

Storoji Merlina staiga smagiai sukikeno.

Puaro energingai į ją žvilgtelėjo.

– Ar misis Legi davė dar ko nors Marlenai? – paklausė jis.

– Atrodo bus davusi šaliką ar kažką tokio – jai jo nereikėjo. Puošnus daiktas, bet nėra labai kokybiškas. Aš skiriu kokybiškus daiktus, – pasakė misis Taker, linguodama galvą. – Jaunystėje dirbau Neishause, taip. Gerus dalykus tais laikais nešiojo ledi. Jokių neskoningų spalvų ir jokio nailono ar nenatūralios medžiagos, tik tikrai geras šilkas. Nežinau, kodėl įsigalėjo šie nauji apdarai.

– Mergaitės mėgsta pasipuošti, – atlaidžiai pasakė misteris Takeris. – Aš ir pats nevengiu keleto ryškesnių spalvų, bet man nepatinka tie bjaurūs lūpdažiai.

– Galbūt su ja buvau kiek per griežta, – pasakė misis Taker, jos akims staiga apsiašarojus, – ir ji pasuko tuo baisiu keliu. Po to gailėjausi, kad su ja taip griežtai kalbėjau. Ak, pastaruoju metu vien tik rūpesčiai ir laidotuvės. Kaip sako, bėda niekuomet nebūna viena, ir taip yra iš tikrųjų.

– Jūs turėjote ir daugiau praradimų? – mandagiai paklausė Puaro.

– Žmonos tėvas, – paaiškino misteris Takeris. – Vėlai vakare kėlėsi valtimi per upę nuo „Trijų šunų“ ir, matyt, blogai pastatė koją žengdamas ant prieplaukos ir įkrito į vandenį. Žinoma, tokiame amžiuje jam geriau būtų buvę sėdėti namuose. Bet ką tu jam gali padaryti. Visuomet dykinėjo prieplaukoje.

– Tėvas visuomet buvo prie valčių, – pasakė misis Taker. Anksčiau jis prižiūrėjo misis Folieit valtis, bet tai buvo labai seniai. Tačiau, – žvaliai pridūrė ji, – tėvas neblogai laikėsi, galima sakyti. Jam buvo jau devyniasdešimt su viršum, ir jis vis dar buvo judrus. Visuomet bambėjo kokius nors niekus. Nugyveno gražų amžių. Žinoma, mes turėjom jį gražiai palaidoti, ir dvejos laidotuvės mums kainavo daugybę pinigų.

Puaro praleido ekonominių klausimų aptarimą – jo atmintyje šmėkštelėjo neryškūs prisiminimai.

– Senas vyras – prieplaukoje? Aš pamenu su juo kalbėjęs. Jo vardas buvo..?

– Merdelas, sere. Tokia buvo mano mergautinė pavardė.

– Jūsų tėvas, jei gerai pamenu, buvo Neishauso vyriausiasis sodininkas?

– Ne, juo buvo mano vyriausiasis brolis. Aš buvau jauniausia šeimoje – mūsų buvo vienuolika. – Ji kiek didžiuodamasi pridūrė: – Merdelai ilgus metus dirbo Neise, bet dabar jie visi išblaškyti. Tėvas buvo paskutinis iš mūsų.

Puaro švelniai tarė:

– *Neishause visuomet bus Folieitai.*

– Prašau atleisti, sere?

– Aš pakartojau, ką jūsų senas tėvas man buvo sakęs prieplaukoje.

– Ak, tėvas šnekėjo daug visokių nesąmonių. Retkarčiais aš turėdavau jį griežtai nutildyti.

– Tai Marlena buvo Merdelo anūkė, – pasakė Puaro. – Taip, aš pradedu suprasti. – Jis kurį laiką tylėjo, jo viduje kilo didžiulis susijaudinimas. – Sakote,

jūsų tėvas paskendo upėje?

– Taip, sere. Šiek tiek padaugino alaus. Nežinau, iš kur jis gavo pinigų. Be abejo, jis retkarčiais gaudavo arbatpinigių, padėdamas žmonėms pririšti valtis ar parkuoti automobilius. Taip, bijau, kad jis bus per daug padauginęs. Nepataikė kojos, sakyčiau, lipdamas iš valties ant prieplaukos. Įkrito į vandenį ir paskendo. Jo kūnas kitą dieną buvo išplautas žemiau prie Helmuto. Tai stebuklas, galima sakyti, kad to neįvyko kada nors anksčiau, juk jis jau buvo devyniasdešimt dvejų ir pusiau aklas.

– Lieka faktas, kad to *neįvyko* anksčiau...

– Na, anksčiau ar vėliau įvyksta nelaimingi atsitikimai...

– Nelaimingas atsitikimas, – mąsliai tarė Puaro. – Įdomu.

Jis atsistojo murmėdamas:

– Aš turėjau susiprotėti. Seniai turėjau. Vaikas praktiškai man pasakė...

– Atleiskite, sere?

– Tai niekis, – pasakė Puaro. – Aš dar sykį noriu išreikšti savo užuojautą tiek dėl jūsų dukters, tiek dėl tėvo.

Jis paspaudė jiems abiem rankas ir išėjo laukan. Jis tarė sau: „Aš buvau kvailas – labai kvailas. Aš į viską žiūrėjau ne taip, kaip reikėjo.“

– Ei, misteri.

Tai buvo atsargus šnabždesys. Puaro apsidairė. Storoji Merlina stovėjo namo sienos šešėlyje. Ji jam pamojo prieiti ir pašnabždom pasakė:

– Mama visko nežino, – pasakė ji. – Marlena to

šaliko negavo iš ledi, gyvenančios apačioje namelyje.

– O kur ji gavo jį?

– Nusipirko Torkyje. Taip pat nusipirko lūpdažį ir kvepalus – Paryžiaus tritonas – juokingas pavadinimas. Ir indelį kremo, apie kurį skaitė reklamoje. – Merlina kikeno. – Mama nežino. Marlena paslėpė stalčiaus gale, po žieminėmis liemenėmis. Eidavo į autobusų stotelę ir pasidažydavo, kai važiuodavo fotografuotis.

Merlina vėl sukikeno.

– Mama nieko nežinojo.

– Ar tavo mama surado visus tuos dalykus, kai tavo sesuo mirė?

Merlina papurtė savo šviesią pūkuotą galvą.

– Ne, – pasakė ji. – Dabar aš juos turiu – savo stalčiuje. Mama nieko nežino.

Puaro tiriamai ją nužvelgė ir tarė:

– Tu atrodai labai protinga, Merlina.

Merlina kiek susigėdusi išsiviepė.

– Mis Berd sako, kad nėra prasmės man bandyti užbaigti vidurinę mokyklą.

– Vidurinė mokykla dar nėra viskas, – pasakė Puaro. – Pasakyk man, iš kur Marlena gavo pinigų visiems šiems dalykams?

Merlina įsistebeilijo į lietvamzdį.

– Nežinau, – sumurmėjo ji.

– Aš manau, kad tu žinai, – pasakė Puaro.

Neraudonuodamas jis ištraukė iš kišenės pusę kronos ir po to pridėjo dar pusę.

– Mano manymu, – tarė jis, – yra labai gražaus atspalvio lūpdažis „Karminės bučinys“.

– Skamba triuškinamai, – pasakė Merlina,

ištiesdama ranką prie penkių šilingų. Ji kalbėjo greitai šnabždėdama. – Jai patikdavo šniukštinėti, Marlenai. Žiūrėdavo kur kas yra – jūs žinote, kaip. Marlena pažadėdavo niekam nesakyti, ir jie duodavo jai dovanų, suprantate?

Puaro leido paimti penkis šilingus.

– Suprantu, – pasakė jis.

Jis linktelėjo Merlinai ir nuėjo. Jis vėl sumurmėjo sau panosėje, tik šį kartą kur kas reikšmingiau:

– Suprantu.

Tiek daug dalykų atsistojo į savo vietas. Ne visi. Bet kuriuo atveju, dar ne viskas aišku – bet jis buvo teisingame kelyje. Puikiai matomas pėdsakas visame kelyje, jei tik jam būtų užtekę nuovokos tą pastebėti anksčiau. Tas pirmas pokalbis su misis Oliver, keli atsitiktiniai Maiklo Veimeno žodžiai, reikšmingas pokalbis su senuoju Merdelu prie prieplaukos, apšviečianti frazė, kurią ištarė mis Bruvis... Itaino de Sauso atvykimas.

Šalia kaimo pašto skyriaus stovėjo telefono būdelė. Jis įėjo ir surinko numerį. Po kelių minučių jis kalbėjo su inspektoriumi Blendu.

– O, Puaro, kur jūs esate?

– Aš esu čia, Neiskombe.

– Bet vakar po pietų jūs buvote Londone?

– Su geru traukiniu trunka tik tris su puse valandos čia atvykti, – pažymėjo Puaro. – Aš noriu jus kai ko paklausti.

– Taip?

– Su kokia jachta buvo atplaukęs Itainas de Sausas?

– Aš numanau, apie ką jūs galvojate, mesjė Puaro, bet galiu jus užtikrinti, kad nieko panašaus nebuvo. Ji nebuvo pritaikyta kontrabandai, jei jūs tai turėjote galvoje. Nebuvo jokių slaptų skyrių ar kambariukų. Mes juos būtume aptikę, jei tokie būtų. Ten nebuvo jokio plyšio, kur būtų galima paslėpti kūną.

– Jūs klystate, *mon cher*, aš ne tai turėjau galvoje. Aš tik paklausiau, kokia tai buvo jachta, didelė ar maža?

– O, labai įmantri. Kainavo krūvą pinigų. Viskas labai prašmatnu, naujai nudažyta, prabangiai įrengta.

– Būtent, – pasakė Puaro. Jo balsas buvo toks patenkintas, kad inspektorius Blendas gerokai nustebo.

– Ką jūs norite tuo pasakyti, mesjė Puaro? – paklausė jis.

– Itainas de Sausas, – pasakė Puaro, – yra turtingas vyras. Tai, mano drauge, yra labai svarbu.

– Kodėl? – paklausė inspektorius Blendas.

– Tai derinasi su mano pastarąja idėja, – pasakė Puaro.

– Jūs turite idėjų?

– Taip. Pagaliau aš turiu idėją. Iki šiol aš buvau labai kvailas.

– Turite galvoje, kad mes visi buvome labai kvaili.

– Ne, – pasakė Puaro, – šiuo atveju turiu galvoje save. Aš turėjau nuostabią galimybę įžvelgti kuo aiškiausią pėdsaką, bet aš jo nepamačiau.

– Bet dabar jūs neabejotinai kažką užčiuopėte?

– Manau, kad taip.

– Paklausykite, mesjė Puaro...

Bet Puaro padėjo ragelį. Jis pasirausė kišenėse, ieš-

kodamas tinkamų monetų, ir paskambino misis Oliver į Londoną jos asmeniniu numeriu.

– Bet nereikia, – paskubėjo pridurti jis, išsakęs operatorei savo pageidavimą, – trukdyti ledi, jei ji šiuo metu dirba.

Jis prisiminė, su kokiu kartėliu kartą misis Oliver jam prikaišiojo už kūrybinės minties nutraukimą, ir kaip dėl to pasaulis neteko intriguojančio paslaptingo pasakojimo, besisukančio apie senamadišką vilnonę liemenę ilgomis rankovėmis. Tačiau monetos negalėjo įvertinti jo dvejonių.

– Na, – pareikalavo balsas, – jūs norite, kad sujungčiau, ar ne?

– Sujunkite, – pasakė Puaro, paaukodamas misis Oliver kūrybinį polėkį ant savo paties nekantrumo aukuro. Jis su palengvėjimu atsiduso, išgirdęs misis Oliver balsą. Ji nutraukė jo atsiprašinėjimus.

– Kaip nuostabu, kad jūs man paskambinote, – pasakė ji. – Aš jau buvau beišeinanti duoti interviu *kaip aš rašau savo knygas*. Dabar aš galiu pasakyti sekretorei paskambinti ir pranešti, kad aš neišvengiamai esu užlaikyta.

– Bet, madam, jūs neturite man leisti trukdyti jūsų...

– Tai nėra trukdymas, – džiaugsmingai pasakė misis Oliver. – Aš dėl to baisiai kvailai jaučiuosi. Turiu galvoje, ką *galima* pasakyti apie knygų rašymą? Turiu galvoje, kad iš pradžių imi apie kažką galvoti, ir kai apie tai galvoji, reikia priversti save atsisėsti ir tai užrašyti. Ir tai viskas. Man prireiktų vos trijų minučių tą paaiškinti, ir tuomet spaudos konferencija būtų baigta ir visi liktų

labai nepatenkinti. Negaliu suprasti, kodėl visi taip trokšta, kad autoriai *kalbėtų* apie rašymą. Aš manau, kad autoriaus darbas yra *rašyti*, o ne *kalbėti*.

– Ir vis dėlto aš noriu jūsų paklausti apie tai, kaip jūs rašote.

– Jūs galite klausti, – pasakė misis Oliver, – bet aš galiu nežinoti atsakymo. Noriu pasakyti, kad tiesiog atsisėdi ir rašai. Minutėlę, aš užsidėjau baisiai kvailą skrybėlę pokalbiui – aš turiu ją nusiimti. Ji man drasko kaktą. – Kurį laiką buvo tylu, po ko misis Oliver vėl su palengvėjimu prakalbo. – Skrybėlės šiais laikais tėra tik simbolis, ar ne? Turiu galvoje, kad daugiau jų niekas nebenešioja dėl kokio nors praktiško tikslo; kad nešaltų galvos, ar apsisaugotų nuo saulės, ar pridengtų veidą nuo žmonių, su kuriais nenori susitikti. Prašau man atleisti, mesjė Puaro, jūs kažką sakėte?

– Tai nuostabu. Tai nepaprasta, – pasakė Puaro, o jo balsas kėlė pagarbią baimę. – Jūs visuomet man suteikiate naujų minčių. Kaip ir mano draugas Hastingsas, kurio nemačiau jau daug daug metų. Jūs nurodėte man sprendimo raktą mano kitai galvosūkio daliai. Bet dabar nekalbėkime apie tai. Leiskite man užduoti jums dar vieną klausimą. Ar jūs pažįstate atominės fizikos mokslininką, madam?

– Ar aš pažįstu atominės fizikos mokslininką? – pakartojo misis Oliver nustebusiu balsu. – Nežinau. *Gal* ir pažįstu. Turiu galvoje, kad pažįstu keletą profesorių. Bet aš nesu tikra, kokioje srityje jie dirba.

– Ir vis tik atominės fizikos mokslininkas buvo vienas iš įtariamųjų jūsų „žudiko medžioklėje“?

– Ak, *tai*! Tai tiesiog šiuolaikiškumo elementas.

Turiu galvoje, kai aš per pastarąsias Kalėdas savo vaikaičiams ėjau pirkti dovanų, neradau nieko, išskyrus mokslinę fantastiką, stratosferos ir viršgarsinių aparatų žaislus, ir aš pradėjusi kurti „žudiko medžioklę" pamaniau: „Geriau pagrindiniu įtariamuoju turėti atominės fizikos mokslininką ir būti modernai". Galų gale, jei man prireikdavo tam kokio techninio žargono, aš visuomet galėjau tai sužinoti iš Aleko Legio.

– Alekas Legis – Salės Legi vyras? Jis yra atominės fizikos mokslininkas?

– Taip, yra. Ne Harvelyje. Kažkur Velse. Kardife. Ar Bristole? Prie Helmo jie tik apsistojo atostogoms. Taip, be abejo, aš pažįstu atominės fizikos mokslininką.

– Susitikimas su juo Neishause galbūt ir pakišo jums mintį apie atominės fizikos mokslininką? Bet jo žmona nėra jugoslavė.

– O, *ne*, – pasakė misis Oliver, – Salė yra gryna anglė. Jūs, be abejo, tai supratote?

– Tuomet kaip jums kilo mintis apie žmoną iš Jugoslavijos?

– Iš tiesų net nežinau... galbūt pabėgėliai? Studentai? Visos tos užsienietės merginos iš viešbučio, kurios pažeidžia privačias ribas eidamos per mišką ir kalba laužyta anglų kalba.

– Suprantu... Taip, dabar aš suprantu daugybę dalykų.

– Pats laikas, – pasakė misis Oliver.

– *Pardon*?

– Sakau, kad pats laikas, – tarė misis Oliver. – Kad jūs kažką suprastumėte, turiu galvoje. Iki šiol, atrodo, jūs *nieko* nenuveikėte. – Jos balse girdėjosi priekaištas.

– Negali visko iškart suprasti, – gindamas save pasakė Puaro. – Policija, – pridūrė jis, – buvo visiškai susipainiojusi.

– O, policija, – pasakė misis Oliver. – Jei Skotlend Jardui vadovautų moteris...

Žinodamas šią populiarią frazę, Puaro paskubėjo ją pertraukti.

– Reikalas yra sudėtingas, – pasakė jis. – Nepaprastai sudėtingas. Bet dabar – sakau jums tai konfidencialiai – aš jau arti tikslo!

Misis Oliver tai nepadarė įspūdžio.

– Reikia pasakyti, – tarė ji, – kad tuo metu įvyko dvi žmogžudystės.

– Trys, – pataisė ją Puaro.

– Trys? Ir kas gi trečias?

– Senas vyras vardu Merdelas, – pasakė Erkiulis Puaro.

– Apie tai aš nieko negirdėjau, – pasakė misis Oliver. – Ar tai bus laikraščiuose?

– Ne, – atsakė Puaro, – iki šiol visi manė, kad tai buvo nelaimingas atsitikimas.

– Bet tai nebuvo nelaimingas atsitikimas?

– Ne, – pasakė Puaro, – nebuvo.

– Na, tai pasakykite man, kas tai padarė – ar jūs negalite telefonu?

– Apie tokius dalykus telefonu nekalbama, – pasakė Puaro.

– Tuomet aš dedu ragelį, – pasakė Misis Oliver. – Aš daugiau negaliu to pakelti.

– Palaukite minutėlę, – tarė Puaro, – aš noriu jus dar kai ko paklausti. Bet kas jums?

– Tai amžiaus ženklai, – pasakė misis Oliver. – Aš taip pat tą jaučiu. Dažnai ką nors pamirštu...

– Noriu paklausti vieno dalyko – jis man kelia nerimą. Tai buvo valčių stoginėje...

Jis grįžo mintimis atgal. Komiksų krūva. Marlenos frazės, sukeverzotos paraštėse. „Albertas draugauja su Dorena". Jis jautė, kad čia kažko trūko – kad čia kažkas yra, ką jis turėtų sužinoti iš misis Oliver.

– Ar jūs dar čia, mesjė Puaro? – paklausė misis Oliver. Tuo pat metu operatorius pareikalavo daugiau pinigų.

Atlikęs šį formalumą, Puaro kalbėjo toliau.

– Ar jūs dar čia, madam?

– Aš esu čia, – pasakė misis Oliver. – Nešvaistykime daugiau pinigų klausinėdami vienas kito ar mes dar čia. Kas tai yra?

– Tai labai svarbu. Jūs atsimenate savo „žudiko medžioklę"?

– Na, žinoma, atsimenu. Juk mes praktiškai apie tai ir kalbėjome, ar ne?

– Aš padariau vieną rimtą klaidą, – pasakė Puaro. – Aš niekad neskaičiau jūsų santraukos varžybų dalyviams. Žmogžudystės rimtumo fone atrodė, jog tai neturi reikšmės. Aš klydau. Tai turi reikšmę. Jūs esate jautri asmenybė, madam. Jus esate veikiama aplinkos, žmonių, su kuriais jūs bendraujate. Ir jie persikelia į jūsų kūrinius. Galbūt ne taip akivaizdžiai, bet jie suteikia jums įkvėpimą, kuriam padedant jūsų išradinga vaizduotė sukuria kūrinius.

– Jūs labai gražiai kalbate, – pasakė misis Oliver. – Bet ką būtent jūs turite omeny?

– Tai, kad jūs visuomet apie šį nusikaltimą žinojote daugiau, nei pati tai suvokėte. Dabar aš noriu jums užduoti klausimą – du klausimus iš tikrųjų, bet pirmasis yra labai svarbus. Ar pačioje pradžioje, kai jūs sudarinėjote „žudiko medžioklės“ eskizą, jūs planavote, kad kūnas turės būti surastas valčių stoginėje?

– Ne, neplanavau.

– Ir kur jūs norėjote jį buvus?

– Toje mažoje pavėsinėje, pasislėpusioje tarp rododendrų šalia namo. Maniau, kad tai tinkamiausia vieta. Tuomet kažkas, dabar tiksliai nepamenu, kas, užsispyrė, kad jis būtų rastas statinyje su kolonomis. Tai, žinoma, buvo *absurdiška* idėja! Turiu galvoje, kad bet kas galėjo visiškai atsitiktinai užklysti į statinį ir aptikti kūną neįveikęs nė vieno sprendimo rakto. Žmonės tokie kvaili. Be abejo, aš su *tuo* nesutikau.

– Taigi, užuot to jūs sutikote su valčių stoginės pasiūlymu?

– Taip, būtent taip ir buvo. Iš tiesų aš nieko negalėjau pasakyti prieš valčių stoginę, bet aš vis dar galvoju, kad vasaros pavėsinė būtų buvus geriau.

– Taip, tai yra ta technika, kurią jūs man trumpai apibūdinote pirmąją dieną. Čia yra dar vienas dalykas. Pamenate, jūs man sakėte, kad paskutinis sprendimo raktas buvo užrašytas ant vieno iš komiksų, kurie buvo duoti Marlenai prasiblaškyti?

– Taip, žinoma.

– Pasakykite man, ar tai buvo kažkas panašaus (jis įtempė smegenis, prisimindamas tą akimirką, kai stovėjo skaitydamas įvairias keverzones): „Albertas draugauja su Dorena; Georgas Porgis bučiuojasi su

keliautojomis miške; Peteris kine gnaibo mergaites".

– Dieve mano, ne! – kiek sukrėsta atsakė misis Oliver. – Nebuvo jokių panašių kvailysčių. Ne, tai buvo visiškai paprastas sprendimo raktas. – Ji pažemino balsą ir pasakė paslaptingu balsu: – „Pažiūrėk kuprinėje".

– *Epatant*! – sušuko Puaro. – *Epatant*! Žinoma, komiksas su šiuo užrašu *turėjo* būti patrauktas. Jis galėtų kai kam suteikti minčių!

– Kuprinė, žinoma, buvo ant grindų šalia kūno ir...

– Ak, bet aš galvoju apie kitą kuprinę.

– Nepainiokite manęs su visom tom kuprinėm, – pasakė misis Oliver. – Žmogžudystės istorijoje buvo tik viena kuprinė. Norite sužinoti, kas joje buvo?

– Nė trupučio, – tarė Puaro. – Tai yra, – pridūrė jis mandagiai, – būtų labai įdomu išgirsti, be abejo, bet...

Misis Oliver „bet" praleido pro ausis.

– Labai išmoninga, *aš* manau, – pasakė ji su autorišku pasididžiavimu balse. – Matote, Marlenos kuprinėje, kuri turėjo būti žmonos jugoslavės kuprine, jei jūs suprantate, ką aš turiu galvoje...

– Taip, taip, – pasakė Puaro, ruošdamasis dar sykį nugrimzti rūke.

– Na, jame buvo vaistų buteliukas su nuodais, kuriais dvarininkas nunuodijo savo žmoną. Matote, mergaitė jugoslavė čia mokėsi dirbti slauge ir ji buvo name, kai pulkininkas Blantas nunuodijo savo pirmąją žmoną dėl jos pinigų. Ir ji, slaugė, susirado tą buteliuką ir jį pasiėmė, ir tuomet ėmė jį šantažuoti. Todėl, žinoma, jis ją ir nužudė. Ar tai dera, mesjė Puaro?

– Dera su kuo?

– Su jūsų idėjomis, – pasakė misis Oliver.

– Nė kiek, – pasakė Puaro, bet paskubomis pridūrė: – Vėlgi, priimkite mano sveikinimus, madam. Esu tikras, kad „žudiko medžioklė“ buvo tiek išradinga, kad niekas nesugebėjo laimėti prizo.

– Betgi laimėjo, – pasakė misis Oliver. – Buvo jau vėlu, apie septintą valandą. Labai atkakli sena ledi, visai suvaikėjusi. Ji įspėjo visus sprendimų raktus ir triumfuodama įėjo į valčių stoginę, bet čia, žinoma, darbavosi policija. Taip ji sužinojo apie žmogžudystę ir aš manau, kad ji buvo paskutinis asmuo visoje šventėje, kuris apie tai išgirdo. Bet kuriuo atveju, ji gavo savo prizą. – Ji pridūrė su pasitenkinimu: – Tas bjaurus strazdanotas jaunuolis, kuris sakė, kad aš beveik niekad neišsiblaivau, nenuėjo toliau kamelijų sodo.

– Vieną dieną, madam, – pasakė Puaro, – jūs man papasakosite visą šią istoriją.

– Tiesą sakant, – tarė misis Oliver, – aš ją galvoju paversti knyga. Būtų labai gaila ją tiesiog taip prarasti.

Čia būtų galima paminėti, kad po kokių trijų metų Erkiulis Puaro perskaitė *Moteris miške*, parašytą Ariadnės Oliver, ir skaitydamas pagalvojo, kodėl kai kurie asmenys ir įvykiai jam miglotai kažką priminė.

Aštuonioliktas skyrius

Saulė jau leidosi, kai Puaro atėjo prie namo, oficialiai vadinamo Milo namu, o tarp vietinių žinomo kaip Mėlynoji trobelė, kuris buvo apačioje prie Loderio upelio. Puaro pabeldė į duris ir jos staiga atsidarė su tokia jėga, kad jis atšoko atgal. Piktos išvaizdos jaunuolis stovėjo tarpdury ir kurį laiką spoksojo į Puaro, jo nepažindamas. Tuomet jis trumpai nusijuokė.

– O, seklys, – pasakė jis, – sveiki. Užeikite, mesjė Puaro. Aš kraunuosi daiktus.

Puaro priėmė kvietimą ir įėjo vidun. Baldai buvo paprasti, greičiau prasti. Aleko Legio asmeninė nuosavybė užėmė neproporcingai didelę kambario dalį. Aplink buvo išmėtytos knygos, popieriai ir įvairūs drabužiai, ant grindų stovėjo atviras lagaminas.

– Galutinis *menage** žlugimas, – pasakė Alekas Legis. – Salė išsinešdino. Manau, kad jūs tai žinote.

– Ne, aš to nežinojau.

* *pranc.* namų ūkis

Alekas Legis nusijuokė.

– Džiaugiuosi, kad yra kažkas, ko jūs nežinote. Taip, ji pasisotino šeimyniniu gyvenimu. Ketina susieti savo gyvenimą su tuo nuobodžiu architektu.

– Liūdna tai girdėti, – pasakė Puaro.

– Nematau priežasčių, kodėl jums turėtų būti liūdna.

– Man liūdna, – pasakė Puaro, nušveitęs į šalį dvi knygas bei marškinius ir atsisėdęs ant sofos krašto, – nes aš nemanau, kad ji bus su juo tokia laiminga, kokia galėtų būti su jumis.

– Ji nebuvo ypatingai su manimi laiminga pastaruosius šešis mėnesius.

– Šeši mėnesiai dar ne visas gyvenimas, – pasakė Puaro. – Tai labai maža erdvė iš tos visumos, kuri galėtų būti pavadinta laimingu santuokiniu gyvenimu.

– Kalbate panašiai kaip kunigas, ar ne?

– Galbūt. Ar galiu jums pasakyti, misteri Legi, jog jei jūsų žmona nebuvo su jumis laiminga, tai galbūt daugiau dėl jūsų kaltės, nei dėl jos.

– Ji neabejotinai taip ir galvoja. Viskas dėl mano kaltės, aš manau.

– Ne viskas, bet yra kai kurie dalykai.

– O, verskite visą kaltę man. Galėčiau pasiskandinti toje prakeiktoje upėje ir viskas būtų baigta.

Puaro mąsliai žiūrėjo į jį.

– Džiaugiuosi matydamas, – pastebėjo jis, – kad jūs dabar labiau rūpinatės savo asmeniniais reikalais, nei pasaulinio masto problemomis.

– Tegu pasikaria tas pasaulis, – pasakė misteris Legis. Jis karčiai pridūrė: – Atrodo, kad aš būsiu iš

savęs padaręs visišką kvailį visais atžvilgiais.

– Taip. – tarė Puaro, – Sakyčiau, kad jūsų elgesys buvo labiau nevykęs, nei smerktinas.

Alekas Legis spoksojo į jį.

– Kas jus pasamdė mane sekti? – paklausė jis. – Salė?

– Kodėl jūs taip manote?

– Na, oficialiai nieko neatsitiko. Taigi aš nusprendžiau, kad jūs turėjote ateiti pas mane su privačia užduotimi.

– Jūs klystate, – atsakė Puaro. – Aš niekada jūsų nesekiau. Ateidamas čionai aš neturėjau jokio supratimo, kaip jūs gyvenate.

– Tuomet iš kur jūs žinote, ar mano elgesys nevykęs, ar aš likau kvailio vietoje ir panašiai?

– Tai stebėjimo ir mąstymo rezultatas, – pasakė Puaro. – Ar galėčiau aš pabandyti kai ką atspėti, o jūs man pasakysite, ar aš esu teisus?

– Jūs galite spėlioti kiek tik norite, – pasakė Alekas Legis. – Bet nesitikėkite manęs įtraukti į žaidimą.

– Aš manau, – pasakė Puaro, – kad prieš keletą metų jūs domėjotės ir simpatizavote tam tikrai politinei partijai. Kaip ir daugelis kitų jaunuolių su moksliniais polinkiais. Natūralu, kad jūsų profesijos atveju į tokias simpatijas ar tendencijas žiūrima atsargiai. Aš nemanau, kad jūs kada nors būtumėte rimtai sukompromituotas, nes, mano manymu, jums buvo daromas spaudimas derinti jūsų požiūrį tokiu būdu, kuris jums nepatiko. Jūs bandėte pasitraukti ir susidūrėte su grėsme. Jums paskyrė pasimatymą. Aš abejoju, kad kada nors sužinosiu to jaunuolio vardą. Jis man visuomet bus

jaunuolis su vėžlio marškiniais.

Alekas Legis staiga pratrūko juoku.

– Aš manau, kad tie marškiniai buvo tarsi koks pokštas. Nors tuo metu manęs juokas neėmė.

Erkiulis Puaro tęsė toliau.

– Apsikrovęs pasaulio likimo rūpesčiais bei problemomis dėl savo asmeninės keblios padėties, jūs tapote vyru, jei taip galiu pasakyti, su kuriuo beveik bet kokiai moteriai neįmanoma laimingai gyventi. Jūs nepasitikėjote savo žmona. Deja, tai buvo jūsų nelaimei, nes galiu pasakyti, kad jūsų žmona buvo ištikima moteris, ir jei būtų supratusi, koks nelaimingas ir prislėgtas jūs buvote, ji būtų visa širdimi jūsų pusėje. Užuot to, ji paprasčiausiai pradėjo jus lyginti, ir ne jūsų naudai, su savo buvusiu draugu Maiklu Veimenu.

Jis pakilo.

– Aš jums patarčiau, misteri Legi, kaip galima greičiau susipakuoti savo daiktus, važiuoti paskui žmoną į Londoną, paprašyti jos atleidimo ir papasakoti, ką teko jums išgyventi.

– Tai toks jūsų patarimas, – pasakė Alekas Legis. – Bet kas jums darbo, po galais?

– Nieko, – pasakė Erkiulis Puaro. Jis pasuko link durų. – Bet aš visuomet teisus.

Kurį laiką buvo tylu. Tada nuskambėjo laukinis Aleko Legio juokas.

– Žinote, – pasakė jis, – manau, kad aš pasinaudosiu jūsų patarimu. Skyrybos yra velniškai brangios. Bet kuriuo atveju, jei jau užkariavai moterį, kurios norėjai, ir po to nepajėgi jos sulaikyti, tai yra truputį žeminantis dalykas, ar ne? Aš nuvažiuosiu į jos butą Čelsėjoje, ir

jei aš rasiu ten Maiklą, aš sugriebsiu jį už to megzto violetinio kaklaraiščio, kurį jis nešioja, ir išspausiu iš jo visas sultis. Man tai patiks. Taip, man tai labai patiks.

Jo veidas staiga nušvito malonia šypsena.

– Atleiskite už mano bjaurų būdą, – pasakė jis, – ir didelis jums ačiū.

Jis paplojo Puaro per petį. Nuo tokio draugiškumo Puaro susvirduliavo ir beveik nukrito.

Misterio Legio draugystė neabejotinai buvo labiau skausminga, nei jo priešiškumas.

– O dabar, – pasakė Puaro, išėjęs iš Milo namelio skaudančiomis kojomis ir žiūrėdamas į tamsėjantį dangų, – ką man toliau daryti?

Devynioliktas skyrius

Policijos viršininkas ir inspektorius Blendas smalsiai susižvalgė, kai Puaro pranešė atvyksiąs. Policijos viršininkas buvo ne pačios geriausios nuotaikos. Tiktai Blendo ramus atkaklumas privertė jį atšaukti susitikimą prie stalo tą vakarą.

– Žinau, Blendai, žinau, – pasakė jis irzliai. – Savo laiku galbūt jis ir buvo mažas Belgijos stebukladarys, bet jo dienos jau praėjo. Kiek jam dabar metų?

Blendas taktiškai išsisuko nuo šio klausimo, į kurį bet kuriuo atveju jis nežinojo atsakymo. Puaro visuomet išlaikė santūrumą jo amžiaus tema.

– Esmė tame, sere, kad jis *ten* buvo – įvykio vietoje. Ir kitaip mes niekur nenueisime. Priešais mus vėl aklina siena, štai kokia mūsų padėtis.

Policijos viršininkas irzliai sušnirpštė.

– Žinau, žinau. Verčia mane patikėti misis Masterton peršamu iškrypėliu. Aš būčiau panaudojęs

pėdsekius šunis, jei juos būtų ten kur panaudoti.

– Šunys negali užuosti kvapo vandenyje.

– Taip. Aš žinau, ką jūs visuomet galvojate, Blendai. Ir aš linkęs su jumis sutikti. Bet čia nėra absoliučiai jokio motyvo, žinote. Nė menkiausios žymės apie tai.

– Motyvas gali būti toli salose.

– Manote, kad Hatė Stabs kažką žinojo apie De Sausą? Galbūt ir yra pagrindo taip manyti, turint omenyje jos mentalitetą. Ji buvo labai paprasta, visi su tuo sutinka. Ji bet kuriuo metu galėjo bet kam leptelėti, ką žino. Jūs tą turite galvoje?

– Kažką panašaus.

– Jei taip, tai jis laukė nemažai laiko, kad perplaukti jūrą ir imtis tvarkyti šį reikalą.

– Na, sere, galimas daiktas, jog jis tiksliai nežinojo, kas jai nutiko. Anot jo paties, jis pamatęs kažkokiame periodiniame leidinyje straipsnį apie Neishausą ir jo nuostabią *chatelaine**. (Apie ką aš pats visuomet maniau, – įterpė Blendas, – kad sidabrinis diržas su grandinėlėmis ir įvairiais kabančiais dalykėliais, kuriuos mūsų senelės prisisegdavo prie juosmens – neblogas dalykas. Tuomet tos kvailos moterys amžiais nepalikinėtų visur savo rankinukų.) Bet atrodo, kad moterų kalba *chatelaine* reiškia rūmų šeimininkę. Kaip jau sakiau, toks yra jo paaiškinimas ir jis galbūt pakankamai teisingas, ir jis iki tol nežinojo, kur ji buvo ir už ko ištekėjo.

– Bet vos tik sužinojęs jis galvotrūkčiais atplaukė jachta, kad ją nugalabytų? Tai pritemptas argumentas,

* *chateleine* anglų kalboje reiškia ir grandinėlę prie diržo, ir rūmų šeimininkę

Blendai, labai pritemptas.

– Bet taip *galėtų* būti, sere.

– Ir ką, po galais, ta moteris galėtų žinoti?

– Prisiminkite, ką ji buvo sakiusi savo vyrui. „*Jis žudo žmones*“.

– Prisiminė nužudymą? Iš tų laikų, kai jai buvo penkiolika? Ir greičiausiai ji tik viena galėtų tai paliudyti? Akivaizdu, kad jis galėtų iš to tik pasijuokti.

– Mes nežinome faktų, – nepasidavė Blendas. Jūs juk pats žinote, sere, kad žinant *ką nors* kažką padarius, galima paieškoti įrodymų *ir* jų surasti.

– Hm. Mes pasidomėjome apie De Sausą – atsargiai, neatkreipdami dėmesio – per įprastus kanalus – ir nieko nepešėme.

– Todėl, sere, ir pažiūrėkime, galbūt tas juokingas bičiulis belgas galėjo ką nors atsitiktinai aptikti. Jis buvo name – tai svarbus dalykas. Ledi Stabs kalbėjo su juo. Keletas atsitiktinių jos pasakytų dalykų galėjo jo galvoje apsijungti ir įgauti prasmę. Be to, jis šiandien Neiskombe praleido didžiąją dienos dalį.

– Ir jis jums skambino sužinoti, kokią jachtą turėjo Itainas de Sausas?

– Kai skambino pirmą kartą, taip. Antrą kartą jis prašė manęs surengti šį susitikimą.

– Na, – policijos viršininkas pažvelgė į savo laikrodį, – jei jis nepasirodys per penkias minutes...

Bet būtent tuomet ir pasirodė Erkiulis Puaro.

Jo išvaizda nebuvo tokia nepriekaištinga, kaip visuomet. Jo ūsai, paveikti drėgno Devono oro, buvo gležni, lakuotos odos batai buvo gausiai aplipę purvu, jis šlubčiojo, o jo plaukai buvo sutaršyti.

– O, štai ir jūs, mesjė Puaro. – Policijos viršininkas paspaudė ranką. – Mes čia sėdime kaip ant adatų, nekantraudami išgirsti, ką jūs mums pasakysite.

Žodžiai nuskambėjo kiek ironiškai, bet Erkiulis Puaro, nors ir buvo slegiamas fizinio nuovargio, buvo visai ne tos nuotaikos, kad leistųsi prislegiamas emociškai.

– Niekaip nesuprantu, – pasakė jis, – kaip aš nepamačiau tiesos anksčiau.

Policijos viršininkas šį pareiškimą sutiko be jokio entuziazmo.

– Ar mums derėtų suprasti, kad dabar jūs jau žinote tiesą?

– Taip, dar yra niuansų – bet kontūrai jau aiškūs.

– Mums reikia daugiau, nei kontūrų, – irzliai pasakė policijos viršininkas. – Mums reikia įrodymų. Jūs turite įrodymų, mesjė Puaro?

– Aš jums galiu pasakyti, kur tuos įrodymus rasti.

Dabar kalbėjo inspektorius Blendas.

– Pavyzdžiui?

Puaro pasisuko į jį ir uždavė klausimą.

– Itainas de Sausas, aš manau, išvyko iš šalies?

– Prieš dvi savaites. – Blendas karčiai pridūrė: – Bus nelengva jį susigrąžinti.

– Jį galima įtikinti.

– Įtikinti? Juk nėra pakankamai įrodymų prašyti orderio ekstradicijai, ar ne?

– Orderis neturi reikšmės. Jei jam pateikti faktus...

– Bet *kokius* faktus, mesjė Puaro? – Policijos viršininkas kalbėjo gana irzliai. – Kas *yra* tie faktai,

apie kuriuos jūs čia taip sklandžiai kalbate?

– Faktas, kad Itainas de Sausas čia atvyko prabangiai įrengta jachta, parodydamas jo šeimą esant turtingą, faktas, kad senasis Merdelas buvo Marlenos Taker senelis (ką aš sužinojau tiktai šiandien), faktas, kad ledi Stabs mėgo azijietiškas plačiabryles skrybėles, faktas, kad misis Oliver, nežiūrint jos neribotos ir nepatikimos vaizduotės, pati to nesuvokdama, pasižymi didžiuliu įžvalgumu vertinant žmones, faktas, kad Marlena Taker turėjo lūpdažius ir kvepalų buteliukus, paslėptus jos rašomojo stalo stalčiuje, faktas, kad mis Bruvis teigia, kad būtent ledi Stabs jos paprašė nunešti padėklą su užkandžiais Marlenai į valčių stoginę.

– Faktai? – Policijos viršininkas išsprogino akis. – Jūs tai vadinate faktais? Bet čia nėra nieko naujo.

– Jūs pageidautumėte įrodymų – konkrečių įrodymų – tokių kaip... ledi Stabs kūnas?

Dabar jau Blendas išvertė akis.

– Jūs radote ledi Stabs kūną?

– Ne tai, kad radau – *bet aš žinau kur jis paslėptas*. Jūs ten nuvyksite, ir kai jūs jį rasite, tuomet... *tuomet* jūs turėsite įrodymus – visus įrodymus, kurių jums reikia. Nes ten jį galėjo paslėpti tik vienas asmuo.

– Ir kas jis?

Erkiulis Puaro nusišypsojo – tai buvo patenkinta katės, laižančios grietinės lėkštutę, šypsena.

– Asmuo, kuris taip dažnai juo būna, – švelniai pasakė jis, – jos *vyras*. Seras Georgas Stabsas nužudė savo žmoną.

– Bet tai neįmanoma, mesjė Puaro. Mes *žinome*, kad tai neįmanoma.

– O, ne, – pasakė Puaro, – visiškai ne taip! Paklausykite, ir aš jums viską papasakosiu.

Dvidešimtas skyrius

Erkiulis Puaro akimirkai sustojo priešais didelius kalto plieno vartus. Jis pažvelgė į priešais jį vingiuojantį kelią. Nuo medžių krito paskutiniai rusvai auksiniai lapai. Ciklamentų sezonas baigėsi.

Puaro atsiduso. Jis pasuko į šalį ir, priėjęs prie nedidelio balto namelio, švelniai pabeldė į duris.

Po kurio laiko jis viduje išgirdo žingsnius, tuos lėtus neryžtingus žingsnius. Duris atvėrė misis Folieit. Šį kartą jis neišsigando pamatęs, kokia sena ir silpna ji atrodė.

– Mesjė Puaro? – pasakė ji. – Ir vėl jūs?

– Ar galiu užeiti?

– Žinoma.

Jis nusekė paskui ją.

Ji pasiūlė jam arbatos, nuo kurios jis atsisakė. Tuomet ji ramiu balsu paklausė:

– Kodėl jūs atėjote?

– Manau, kad jūs numanote, madam.

Ji išvengė atsakymo.

– Aš labai pavargau, – pasakė ji.

– Žinau. – Jis tęsė toliau: – Čia buvo įvykdytos trys žmogžudystės. Hatė Stabs, Marlena Taker, senis Merdelas.

Ji griežtai pasakė:

– Merdelas? Tai buvo nelaimingas atsitikimas. Jis nukrito nuo prieplaukos. Jis buvo labai senas, pusiau aklas, ir buvo išgėręs alaus.

– Tai nebuvo nelaimingas atsitikimas. Merdelas per daug žinojo.

– Ką jis žinojo?

– Jis pažino veidą, ar eiseną, ar balsą – kažką tokio. Aš kalbėjau su juo pirmąją dieną, kai čia atvykau. Tada jis man viską papasakojo apie Folieitų šeimą – apie jūsų šešurą ir apie jūsų vyrą, ir apie jūsų sūnus, žuvusius kare. Tiktai... jie nežuvo *abu*, ar ne? Jūsų sūnus Henris nuskendo kartu su laivu, bet jūsų antrasis sūnus, Džeimsas, nežuvo. Jis dezertyravo. Pradžioje, galbūt, apie jį buvo pranešta kaip apie *dingusį be žinios* karo veiksmų zonoje, ir vėliau jūs visiems pasakėte, kad jis *žuvo* kare. Nebuvo jokių priežasčių tuo netikėti. Kodėl turėtų?

Puaro stabtelėjo ir kalbėjo toliau:

– Tik nemanykite, kad aš jūsų neužjaučiu, madam. Žinau, kad gyvenimas jums nebuvo rožėmis klotas. Jūs galėjote neturėti iliuzijų dėl savo jaunesniojo sūnaus, bet jis buvo jūsų sūnus, ir jūs jį mylėjote. Jūs padarėte viską, ką galėjote, kad galėtumėt suteikti jam naują gyvenimą. Jūs prižiūrėjote jauną merginą, protiškai

atsilikusią, bet labai turtingą merginą. O, taip, ji buvo turtinga. Jūs paskleidėte kalbas, kad jos tėvai prarado visus savo pinigus, kad ji buvo vargšė, ir kad jūs patarėte jai ištekėti už turtingo vyro, gerokai už ją vyresnio. Kodėl kas nors turėtų netikėti jūsų istorija? Vėlgi, tam nebuvo jokių priežasčių. Jos tėvai ir artimi giminaičiai buvo žuvę. Prancūzų advokatų firma Paryžiuje veikė pagal San Migelio teisininkų instrukcijas. Jai ištekėjus, ji įgavo teisę valdyti savo turtą. Ji buvo, kaip jūs man ir sakėte, paklusni, prieraiši, pasiduodanti įtakai. Viską, ką prašė pasirašyti jos vyras, ji pasirašė. Vertybiniai popieriai galbūt buvo daug kartų perparduoti, bet galiausiai norimas finansinis rezultatas buvo pasiektas. Seras Georgas Stabsas, nauja asmenybė, po kurios kauke slėpėsi jūsų sūnus, tapo turtingu žmogumi, o jo žmona liko be nieko. Teisiniu požiūriu pasivadinti „seru" nėra nusižengimas, jei turtas nebuvo įgytas neteisėtai. Šis titulas sukuria pasitikėjimą – tai parodo jei ne kilmę, tai bent tam tikrą turtinę padėtį. Taigi turtingas seras Georgas Stabsas, pasenęs ir pasikeitęs, ir užsiauginęs barzdą, nupirko Neishausą ir atvyko gyventi ten, kur jam ir priklausė, nors jis čia nebuvo nuo savo jaunystės. Po niokojančio karo čia nebeliko nieko, kas galėtų jį atpažinti. Bet senasis Merdelas atpažino. Jis niekam apie taï nepasakojo, ir kai jis man gudriai pareiškė, kad *Neishause visuomet bus Folieitai*, tai atrodė tarsi koks pokštas.

Taigi, viskas klostėsi gerai, bent jau jūs taip manėte. Jūsų planas, esu visiškai tuo įsitikinęs, šioje vietoje ir baigėsi. Jis buvo turtingas, turėjo paveldėtus iš protėvių namus, ir nors jo žmona buvo protiškai atsilikusi, ji

buvo graži ir romi mergaitė, ir jūs tikėjotės, kad jis bus jai malonus ir ji jausis laiminga.

Misis Folieit pasakė tyliu balsu:

– Taip aš ir galvojau būsiant – aš prižiūriu Hatę ir ja rūpinuosi. Aš nė neįsivaizdavau...

– Jūs nė neįsivaizdavote – ir jūsų sūnus rūpestingai tai nuo jūsų nuslėpė, kad santuokos metu *jis jau buvo vedęs*. O, taip – mes patikrinome įrašus, kuriuos žinojome turint būti. Jūsų sūnus Triste buvo vedęs merginą iš kriminalinio pasaulio, pas kurią jis pasislėpė po savo dezertyravimo. Ji nė nemanė su juo skirtis, kaip ir jis visai neketino jos palikti. Santuoka su Hate jam buvo tik priemonė įgyti turtą, ir savo galvoje jis jau nuo pat pradžių žinojo, ką jis ketina daryti toliau.

– Ne, ne, aš tuo netikiu! Aš negaliu tuo patikėti... Tai ta moteris – blogio įsikūnijimas.

Puaro negailestingai tęsė toliau:

– Jo galvoje buvo žmogžudystė. Hatė neturėjo giminių, artimų draugių. Iškart po jų grįžimo į Angliją jis atvežė ją čionai. Pirmąjį vakarą tarnai jos praktiškai nematė, o *moteris, kurią jie pamatė kitą rytą, buvo ne Hatė*, bet jo žmona italė, kuri pasitvarkė išvaizdą panašiai į Hatės ir elgėsi maždaug taip pat, kaip ir Hatė. Ir vėlgi, viskas galėjo tuo ir pasibaigti. Netikroji Hatė būtų čia gyvenusi vietoj tikrosios, nors neabejotinai jos protiniai sugebėjimai vieną dieną būtų netikėtai pagerėję dėka kokio nors neaiškaus gydymo, pavadinto „naujuoju metodu". Sekretorė, mis Bruvis, jau buvo supratusi, kad ledi Stabs su protine negalia turėjo mažai ką bendro.

Bet tuomet atsitiko visiškai nenumatytas dalykas. Ha-

tės pusbrolis parašė atvyksiąs savo kruizo jachta metu į Angliją, ir, nors tas pusbrolis jos nebuvo matęs jau daugelį metų, vargiai apsimetėlei būtų pavykę apsukti jį aplink pirštą.

– Keista, – pasakė Puaro, pertraukdamas savo pasakojimą, – kad nors mane aplankė mintis, kad tas De Sausas iš tikro gali būti ne De Sausas, man niekuomet nekilo mintis, kad reikia prieiti iš kitos pusės – tai yra, kad Hatė nebuvo Hatė.

Jis tęsė toliau:

– Buvo keletas būdų, kaip elgtis šioje situacijoje. Ledi Stabs galėjo išvengti susitikimo dėl tariamos ligos, bet jei De Sausas Anglijoje būtų pasilikęs ilgesnį laiką, jai būtų sunku ir toliau išsisukinėti. Buvo ir dar vienas keblumas. Senasis Merdelas, senatvėje atsirišus liežuviui, plepėdavo savo anūkei visokius dalykus. Ji galbūt buvo vienintelis asmuo, kuris malonėjo jo klausytis, ir ji nepriimdavo didžiosios dalies to, ką jis pasakodavęs, nes laikė jį „kuoktelėjusiu". Vis dėlto, kai kurie jo pasakyti dalykai apie „moters kūną miške" ir kad „seras Georgas Stabsas iš tiesų yra misteris Džeimsas" padarė jai pakankamą įspūdį, kad ji užsimintų tai žinanti serui Georgui. Šiuo poelgiu, žinoma, ji pasirašė sau mirties nuosprendį. Seras Georgas ir jo žmona jokiu būdu negalėjo leisti pasklisti panašiems gandams. Aš įsivaizduoju, kad jis davė jai truputį pinigų už tylėjimą, ir ėmė kurti savo planus.

Jie labai rūpestingai viską apgalvojo. Jie jau žinojo laiką, kada De Sausas turėjo būti Helmute. Jis sutapo su šventės data. Taip jie sukūrė planą, kad Marlenos nužudymas ir ledi Stabs dingimas mestų įtarimo šešėlį ant

De Sauso. Iš čia ir užuominos esant jį „blogu žmogumi“ ir kaltinimas: „jis žudo žmones“. Ledi Stabs turėjo dingti visam laikui (galbūt vėliau koks tinkamas neatpažintas kūnas sero Georgo galėtų būti identifikuotas kaip ledi Stabs), ir jos vietoje atsirasti nauja asmenybė. Iš tikrųjų „Hatė“ paprasčiausiai tik atgautų savo itališką tapatybę. Viskas, ko iš jos reikėjo, tai suvaidinti dvigubą vaidmenį kiek ilgesniu nei dvidešimt keturių valandų laikotarpiu. Su sero Georgo „nuolaidžiavimu“ tai nebuvo sunku. Mano atvykimo dieną „ledi Stabs“ tariamai buvo savo kambaryje iki arbatos gėrimo laiko. Niekas jos ten nematė, išskyrus serą Georgą. Iš tikrųjų ji išsmuko laukan, traukiniu ar autobuso nuvažiavo iki Ekseterio, ir nuo ten keliavo kompanijoje su kita mergina studente (traukiniai šiuo metu važiuoja kelis kartus per dieną), kuriai papasakojo apie savo draugę, suvalgiusią sugedusius pyragėlius su kumpio įdaru. Ji atvyksta į viešbutį, rezervuoja savo kambarėlį ir išeina „pasižvalgyti“. Atėjus arbatos laikui, ledi Stabs yra valgomajame. Po pietų ledi Stabs eina anksti į lovą – bet mis Bruvis iš karto po to prabėgomis matė ją išslenkant iš namo. Ji naktį praleido viešbutyje, bet anksti išeina ir sugrįžusi į Neishausą pusryčiauja kaip ledi Stabs. Ir vėl ji rytą su „skaudančia galva“ praleidžia savo kambaryje, ir šį kartą sugeba surengti „ribų pažeidėjos“ šou, o seras Georgas ją sustabdo šaukdamas pro savo žmonos langą, tuo metu atsisukdamas ir kalbėdamas su kambaryje neva esančia savo žmona. Pakeisti aprangą nebuvo sudėtinga – po viena iš įmantrių ledi Stabs suknelių, kurias ji taip mėgo dėvėti, ji buvo pasivilkusi šortus ir atvirą palaidinukę. Didelis kiekis ledi Stabs makiažo

su didžiule azijietiška skrybėle, dengiančia jos veidą; iš kitos pusės – ryškus kaimietiškas šalikas, įdegęs gymis, bronzinės italų mergaitės garbanos. Niekas nė nesapnavo, kad abi šios merginos yra ta pati moteris.
Tokiu būdu atėjo laikas dramos finalui. Prieš pat keturias ledi Stabs pasakė mis Bruvis nunešti arbatos padėklą Marlenai. Nes ji pamanė, kad tokia idėja gali kilti ir pačiai mis Bruvis, ir tai galėjo būti lemtinga akimirka, jei mis Bruvis būtų pasirodžiusi netinkamu metu. Taip pat, galbūt, ji piktdžiugiškai džiaugėsi, galėdama suorganizuoti mis Bruvis pasirodymą nusikaltimo vietoje maždaug tuo metu, kai jis buvo įvykdytas. Tuomet, parinkusi tinkamą momentą, ji įslinko į tuščią būrimo palapinę, iš ten pro kitą galą nuėjo į vasaros pavėsinę tarp krūmų, kur ji buvo pasidėjusi savo kuprinę su persirengimui skirtais drabužiais. Ji prasmuko mišku, paprašė Marlenos ją įleisti, ir pasmaugė nieko neįtariančią mergaitę. Plačiabrylę skrybėlę ji įmetė į upę, persirengė keliautojos drabužiais ir pasikeitė makiažą, supakavo savo ciklamento suknelę ir aukštakulnius batus į kuprinę – ir dabar jau kaip Italijos studentė iš viešbučio prisijungė prie savo pažįstamos iš Olandijos, dalyvaujančios šventėje, ir išvažiavo su ja vietiniu autobusu, kaip ir buvo planuota. Kur ji yra dabar, aš nežinau. Aš įtariu, kad Sohe, kur ji neabejotinai turi ryšių su savo tautybės nusikaltėlių pasaulio nariais, kurie gali jai parūpinti visus reikiamus dokumentus. Bet kuriuo atveju, policija ieško ne italų mergaitės, ji ieško protiškai atsilikusios egzotiškosios ledi Stabs.
Bet vargšė ledi Stabs yra mirusi, kaip jūs pati, madam, kuo puikiausiai žinote. Jūs tai atskleidėte man kalbant

su jumis svetainėje šventės dieną. Marlenos mirtis buvo jums sunkus smūgis – jūs neturėjote nė menkiausio supratimo apie šį planą; bet jūs labai aiškiai parodėte, nors aš tuo metu buvau pakankamai bukas, kad to nesupraščiau, kad kalbėdama apie Hatę, jūs kalbėjote apie *du skirtingus žmones* – apie vieną, kurios jūs nemėgote ir kuriai būtų „geriau numirti", ir jūs mane įspėjote „netikėti nė vienu jos žodžiu" – ir apie kitą, mergaitę, apie kurią jūs kalbėjote būtuoju laiku, ir kurią jūs šiltai užsistojote. Aš manau, madam, kad jūs labai mylėjote vargšę Hatę Stabs...

Stojo ilga tyla.

Misis Folieit ramiai sėdėjo savo krėsle. Pagaliau ji prakalbo. Jos balsas buvo šaltas kaip ledas.

– Visa ši jūsų istorija yra absoliuti nesąmonė, mesjė Puaro. Aš iš tikrųjų manau, kad jūs esate pamišęs... Visa tai tik jūsų prasimanymai, jūs neturite nė menkiausio įrodymo.

Puaro priėjo prie vieno iš langų ir jį atidarė.

– Paklausykite, madam, jūs ką nors girdite?

– Aš esu šiek tiek kurčia... Ką aš turėčiau girdėti?

– *Kirtiklio smūgiai*... Jie daužo statinio su kolonomis betoninį pamatą. Kokia gera vieta palaidoti kūną – kur buvo išrauti medžiai ir žemė jau sujudinta. Šiek tiek vėliau, saugumo užtikrinimui, atsiranda betoninis pamatas ten, kur guli kūnas, ir ant to pamato išdygsta statinys... – Jis švelniai pridūrė: – Sero Georgo statinys... Neishauso savininko statinys.

Iš misis Folieit lūpų išsiveržė ilgas drebantis atodūsis.

– Tokia graži vieta, – pasakė Puaro. – Tik vienas

dalykas blogas... Vyras, kuriam tai priklauso...

– Žinau. – Jos balsas buvo kimus. – Aš visuomet žinojau... Net būdamas vaiku jis mane baugino... Negailestingas... Be užuojautos... Ir be sąžinės... Bet jis buvo mano sūnus ir aš jį mylėjau... Aš turėjau prabilti po Hatės mirties... Bet jis buvo mano sūnus. Kaip *aš* galėjau jį išduoti? Ir taip, dėl mano tylėjimo – buvo nužudytas tas vargšas vaikas... Ir po jos vargšas senas Merdelas... Kada tai pasibaigtų?

– Reikalai su žmogžudystėm niekuomet nesibaigia, – pasakė Puaro.

Ji nulenkė galvą. Kurį laiką ji taip stovėjo, rankomis užsidengusi akis.

Tuomet Neishauso misis Folieit, šaunių vyrų dinastijos duktė, išsitiesė visu savo ūgiu. Ji pažvelgė tiesiai Puaro į akis, o jos balsas buvo oficialus ir nutolęs.

– Ačiū jums, mesjė Puaro, – pasakė ji, – kad atėjote čionai ir pats man tai pasakėte. O dabar mane paliksite? Yra dalykų, kuriuos reikia padaryti vienai...

Christie, Agatha
Ch525 Mirusiojo kvailystė : [romanas] / Agata Kristi ; [iš anglų kalbos vertė Jonas Sipulis]. – [Vilnius] : Sirokas [i.e. FNS Group, 2010]. – 262, [2] p. – (Agatos Kristi kolekcija, ISSN 1822-7376 ; 49)

ISBN 978-609-95090-8-2
UDK 820-3

Iš anglų kalbos vertė Jonas Sipulis

Išleido FNS Group, leidykla "Sirokas"
sirokas@vsp.lt

Spausdino UAB "Spindulio spaustuvė"
Kaunas

Seras Georgas ir ledi Stabs, kaimo šventės šeimininkai, pasigauna atsitiktinę originalią mintį suorganizuoti netikrą žmogžudystės inscenizaciją. Ariadnė Oliver, plačiai žinoma kriminalinių romanų rašytoja, sutinka imtis šio darbo ir sąžiningai organizuoja „žudiko medžioklę".

Nepaisant savaites trukusio smulkmeniško planavimo, Ariadnė jaučia, kad gali įvykti kažkas pikto. Iš nevilties ji pakviečia savo draugą Erkiulį Puaro tai ištirti. Tik ji negali jam pasakyti, ką būtent...

VIENAS GERIAUSIŲ KRISTI KLASIKINIŲ KŪRINIŲ.
THE TIMES

Agatha Christie

ISBN 978-609-95090-8-2

